



Fedailik PKK'nin özüdür

ROJGER HÊLÎN
(Ali Örek)

Özgür Kürt varlığı
Önder Apo'nun
fedai direnişi ile sağlanıyor

► Mücadele ile başarı kazanılıyor, komponun birçok planı bozuldu. Defalarca yenilgiye uğratıldı. Şimdi Küresel Özgürlük Hamlesi bunun finali oluyor. Kesinlikle İmralı işkence sistemini parçalayarak Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamayı hedefliyor, bu gerçekleştirilebilir... Mücadelede daha inançlı, daha umutlu olmalıyız. Sonuç alma aşamasına gelindi, sonuç alınabileceğini bilinçle görerek ve buna inanarak onu gerçekleştirebilecek bir eylemlilik içinde olmalıyız.

■ Duran Kalkan --- Sayfa 20



ASYA ALİ
(Mine Sevjin Alçiçek)

EKİM ŞEHİTLERİ

Jin, Jiyan, Azadî Devrimi'nin
ilk inşacılarıdır

► Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi tarihsel deneyiminden aldığı güçle, güncelde varolmakta ve mücadele yürütmektedir. Kürdistan Kadın Özgürlük Mücadelesi öncülüğünde Kürdistan ve dünyadaki tüm kadınların birleşmesi, ortak ilkelerde buluşması, ortak amaçlarla eyleme yönelmesi, ortak özgürlük tanımını yaratması, dünya insanlığının özgür yaşam ilkelerini yenisinden inşa etmektedir.

■ Dilzar Dilok --- Sayfa 6



KOMPLO ÇEMBERİNDEKİ BİR HALKIN ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISI OLMAK - I -

► Abdullah Öcalan komplosunun içyüzünü çözümlemek, dört taraftan kuşatılmış ve içte haini bol olan bir halkın trajedisini anlamak açısından hayli öğreticidir. Sorumluluğu sadece dostların basitliğine ve yoldaşların zayıflığına yıkmak dar yaklaşmak olacaktır. Emperyalizmin en üstün müdahalesiyle izah edip rahatlama da doyurucu bir anlatım olmayacaktır...

Rêber APO Sayfa 16

Küresel Özgürlük Hamlesi

Uluslararası Komplo'ya karşı
mücadelenin ulaştığı düzeydir

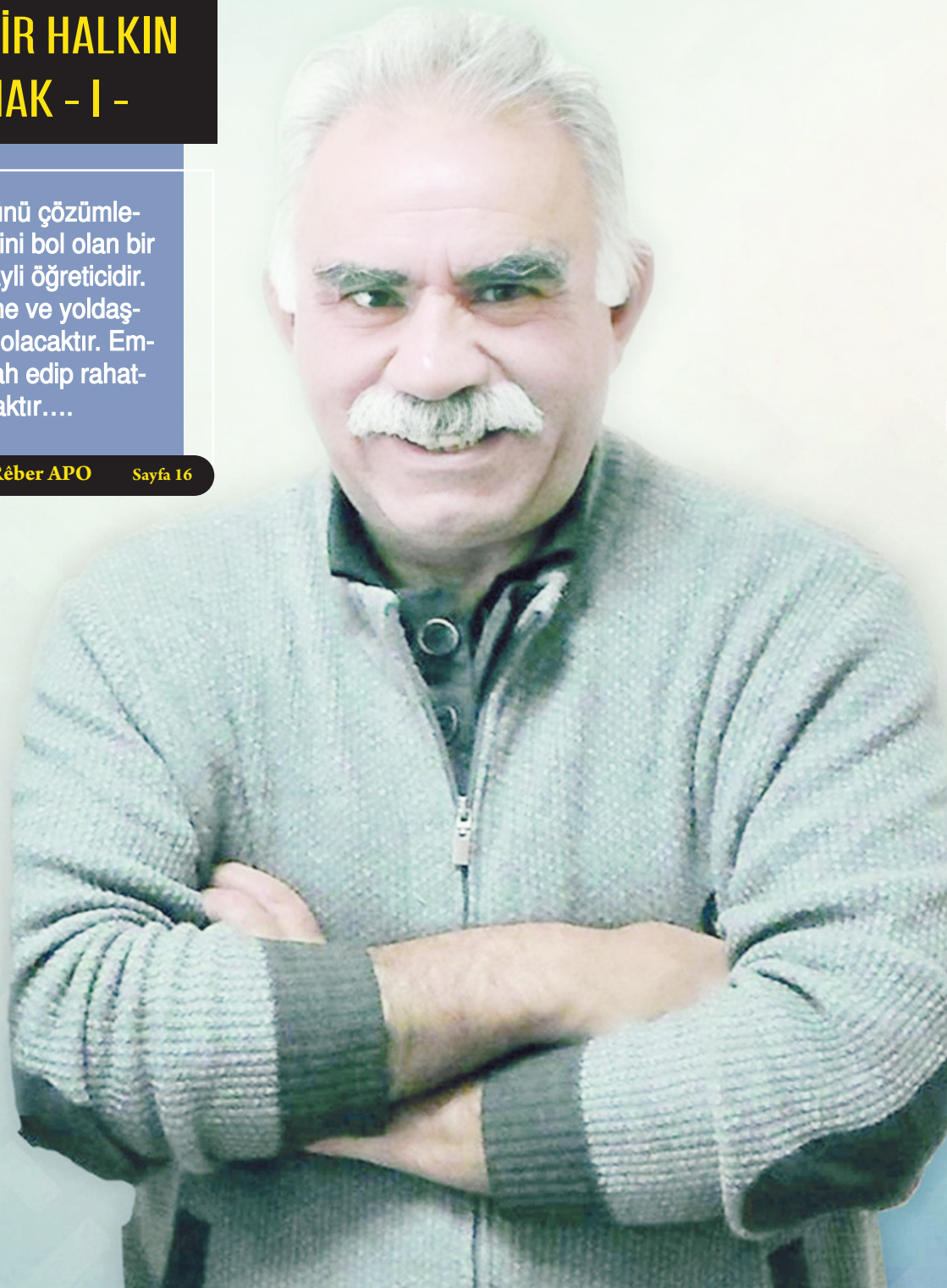
► Küresel Özgürlük Hamlesi stratejik bir adımdır. Kapitalist modernist yaşama karşı demokratik modernite devriminin geliştirilmesini ifade etmektedir... İmralı gerçeği ve Kürt halkının mücadelesi çağımızın hakikat ve doğruluk ölçüsü olmuştur. Nemrutlara karşı İbrahim'in, İsa'nın, Muhammed'in safında yer almak gibi tarihsel bir hakikate dönüşmüştür.

■ Cemil Bayık --- Sayfa 2

Üçüncü Dünya Savaşı
Uluslararası Komplo ve Kürt özgürlük
mücadelesinin önemi -II-

DURAN KALKAN

Sayfa 8



Demokratik modernitenin
kültür ve sanatını geliştirmek

ORHAN KENDAL

Sayfa 23

Kapitalist modernite
merkezinde yurtsever olmak

NEDİM SEVEN

Sayfa 25

Endüstriyalizmin yol açtığı ekolojik
sorunlar ve toplum üzerindeki etkileri

XELİL POYRAZ

Sayfa 27

İnsanlığa heyecan veren
Kürt kadınının
özgürlük mücadelesidir

► Bizim bugün savunduğumuz bir paradigma var, somut olarak bu paradigma özünde nasıl bir toplum öngördüğümüz, sağlıklı toplumun ne olduğuyla ilgilidir. "Demokratik Toplum, Ekolojik Toplum, Kadın Özgürlükçü Toplum" bunların toplamı olarak en sağlıklı toplum biçimidir. Özgür yaşam böyle bir toplumsal gerçeklikle birlikte mümkündür. "Jin û Jiyan" diyorsak, yaşam ve kadın özdeşliği varsa ve "hakikat aşktır, aşk özgür yaşamdır" diyorsak, yürüyüşümüz özgür kadına doğrudur.

■ A. Haydar Kaytan --- Sayfa 13

Küresel Özgürlük Hamlesi

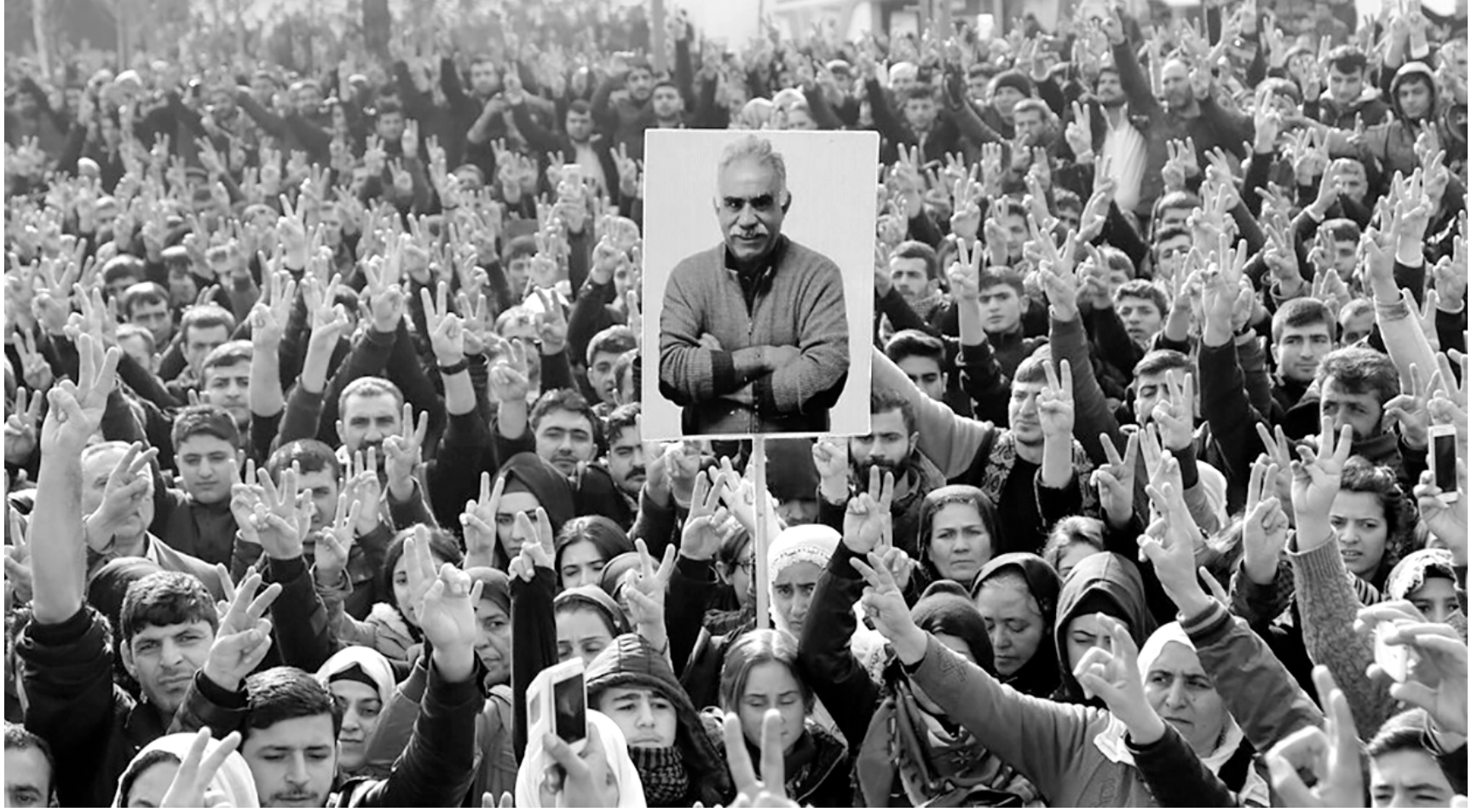
ULUSLARARASI KOMPLO'YA KARŞI MÜCADELENİN ULAŞTIĞI DÜZEYDİR

■ CEMİL BAYIK

Uluslararası Komplo üzerinden 27 yıl geçti. Uluslararası Komplo'nun nasıl geliştiği ve amaçları üzerine çokça duruldu. Bu yönlü bir bilinç oluştu. Zira kesintisiz ve sürekli büyüyen mücadele, Uluslararası Komplo gerçeğinin anlaşılması ve bu yönlü oluşan bilincin sonucudur. Bununla birlikte vuku bulan gelişmeler çerçevesinde Uluslararası Komplo'yu yeniden ele almak, günümüzde Uluslararası Komplo'nun hangi güçler tarafından ve nasıl sürdürüldüğünü anlamak çok önemlidir.

Uluslararası Komplo, yapılan ve sona eren bir olay değildir. Stratejik bir plandı ve Ortadoğu'nun yeniden dizaynı temelinde geliştirilen ve halen sürdürülen bir süreçtir. Ortadoğu'nun kapitalist modernite güçleri tarafından yeniden dizaynı komponun sürdürülmesi temelinde olmaktadır. Kapitalist modernite güçlerinin Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesinde PKK'ye ve Önder Apo'ya yönelmesinin nedenleri üzerinde de çokça durulmuştur. PKK'nin ve Önder Apo'nun geliştirdiği çizgi kapitalist modernitenin çıkarlarını, bununla da kalmayıp söz konusu çıkarları sağlayan düzeni tehlikeye atıyordu. Çünkü PKK ve Önder Apo giderek alternatif bir çizgi geliştireyordu. Daha Filistin-Lübnan sahasındayken PKK çizgisinin tehlikesi kapitalist sistem tarafından görülüp anlaşılmıştı. PKK'nin Filistin-Lübnan sahasında işgal ve soykırma karşı takındığı devrimci tutum, ilişkisi ve mücadele tarzı bu işaretleri fazlasıyla veriyordu. Daha sonraki gelişmeler bu gerçeği doğrulamıştır. Bu, kapitalist modernite güçlerinin PKK çizgisini ve Önder Apo'yu hedeflemesini getirmiştir. Dolayısıyla Uluslararası Komplo ile Ortadoğu'nun kapitalist modernitenin çıkarları temelinde yeniden dizayn edilmesi arasında yakından bir ilişki vardır. Uluslararası Komplo sürdürülerek Ortadoğu'nun kapitalist modernitenin çıkarları temelinde yeniden dizaynı gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla bir oluşum, dinamik bir süreç vardır. Zira Uluslararası Komplo'ya karşı mücadele de bu sürecin bir parçasıdır. Uluslararası Komplo'nun sürdürülmesi karşısında Uluslararası Komplo'ya karşı mücadele, Ortadoğu'nun demokratik ulus temelinde yeniden inşasını gündeme getirmekte ve pratikleştirmektedir.

27 yıldır sürdürülen Uluslararası Komplo'ya karşı 27 yıldır gelişen bir mücadele de vardır. Bu mücadele Uluslararası Komplo'nun 27 yıldır amacına ulaşmasını engellemektedir. Aynı zamanda bu mücadele Ortadoğu'nun demokratik inşasını, giderek krizi derinleşen kapitalist moderniteye karşı küresel özgürlük ve demokrasi mücadelesinin gelişmesini ve dünyanın demokratik modernite devrimiyle tanışmasını sağlamaktadır. Küresel



Özgürlük Hamlesi'ni bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Küresel Özgürlük Hamlesi, Uluslararası Komplo'ya karşı mücadelenin ulaştığı bir düzeydir. Bu aynı zamanda bu mücadelenin zirveye ulaşmasını ifade eder. Çünkü Uluslararası Komplo'ya karşı mücadelenin sonuca ulaşması, komponun tümüyle boşa çıkarılması, mücadelenin bu düzeye ulaşmasıyla mümkündür. Uluslararası Komplo'ya sığdırılan amaçlar ve komponun kapitalist modernite güçleri tarafından sürdürülüp yürütülmesi böyle bir düzeye ulaşmayı zorunlu kılıyordu. Yine Önder Apo'nun kapitalist moderniteye karşı geliştirdiği demokratik modernite devriminin gelişmesi de bunu gerektiriyordu. Eğer Uluslararası Komplo kapitalist modernitenin çıkarları kapsamında gerçekleştirilmişse, komployu boşa çıkarmak, kapitalist moderniteye alternatif geliştirmeyi gerektirir ki, bu da demokratik modernitenin geliştirilmesi olmaktadır. Önder Apo, demokratik moderniteyi bu amaçla geliştirmiştir. Dolayısıyla Küresel Özgürlük Hamlesi stratejik bir adımdır. Kapitalist modernist yaşama karşı demokratik modernite devriminin geliştirilmesini ifade etmektedir. Tecride veya komploya karşı mücadelenin dostlar tarafından sahiplenilmesi ve artık onlar tarafından yürütülmesi biçiminde anlaşılmalıdır. Böyle anlamak çok yanlış, eksik ve aynı zamanda mücadeleyi zayıflatan tehlikeli bir yaklaşım olur. Buna düşmemek, ifade ettiği anlamı derinden kavrayarak, mücadeleyi yaşamın her alanına ve anına sığdırarak yükseltmek gerekir.

Hamlenin ikinci yılına daha güçlü bir planlamayla giriliyor

10 Ekim 2023 tarihinde başlayan Küresel Özgürlük Hamlesi ikinci

yılına girdi. Hamle, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü ve Kürt sorununun çözümü hedefiyle gelişti. Bu hem Uluslararası Komplo'ya karşı mücadelenin hem de özgürlük mücadelemizin ulaşmak istediği hedeftir. Dolayısıyla giderek özgürlük mücadelesinin Küresel Özgürlük Hamlesi kapsamında gelişmesi oldukça doğru ve anlamlıdır. Birçok bakımdan böyle ortaya koymak mümkündür. Devrimimizin öngörüsü ve aynı zamanda gidişatı böyle bakmamızı gerektiriyor. Kürdistan devrimi artık bir Ortadoğu ve giderek dünya devrimine dönüşüyor. Kapitalist modernitenin derinleşen krizi karşısında Önder Apo'nun demokratik modernite devrimini ön gören demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü toplum paradigması gittikçe dünyada en ciddi ve sahiplenilen mücadele olarak gelişmektedir. Böylece mücadelemiz Küresel Özgürlük Hamlesi'nin belirlediği hedefler temelinde ifadesini bulmakta ve bu temelde gelişmektedir.

Bir yıllık zaman zarfında Küresel Özgürlük Hamlesi kapsamında büyük bir mücadele gelişti. Çok önemli gelişmeler yaşandı. Dünyanın dört bir yanında halklar, kadınlar, eşitlik, özgürlük, demokrasi mücadelesi verenler hamleye katıldılar. Bu kadar güçlü bir katılım ve sahiplenme bizleri hem çok şaşırttı hem de çok sevindirdi. Şaşkınlığımızın kaynağında paradigmayı yeterince kavrayamamamız vardır. Benzer şaşkınlığı Önder Apo üzerindeki tecridin kısmen zayıfladığı ve Önder Apo'nun sınırlı da olsa dışarıyla bağının geliştiği süreçte Türkiye ve Bakurê Kurdistan'da ortaya çıkan gelişmeler karşısında da yaşamıştık. Yine Rojava Devrimi sürecinde ortaya çıkan sonuçlar bizleri fazlasıyla şaşırtmıştı. Çünkü Rojava Devrimi tahminlerimizin ötesinde sonuçlar yarattı, bütün dünyayı et-

kileyen bir devrime dönüştü. Yine son olarak Rojhilatê Kurdistan'da gelişen ve İran'ın tümüne yayılan Jin Jiyan Azadî serhildanı böyle olmuştur. Rojhilatê Kurdistan ve İran'da yaşananlar kelimenin tam anlamıyla devrimdi. Bu, kadının en çok görünürde olduğu ve özne olduğu bir süreçti. Bu yönüyle denilebilir ki özgürlük bilincinin ve çizgisinin en ileriye ulaştığı süreç olma özelliğini taşıyor. Öte yandan şimdiye kadar ortaya çıkan sonuçlarla bu sürecin tamamlandığı düşünülmek gerekir. Henüz tüm yönleriyle bunun sonuçları ortaya çıkmamıştır ve uzak olmayan bir süreçte bunun büyük sonuçlarıyla karşılaşacağımızı bilememiz gerekir. Tüm bu örnekler bir yandan paradigmayı anlama, paradigmada derinleşme ve buna göre çalışma konusunda yetersiz kaldığımızı, diğer yandan da bu yetersizliğimizi aşttığımızı büyük gelişmeler yaratacağımızı ortaya koyuyor.

Küresel Özgürlük Hamlesi'yle gelişen bir yıllık mücadele süreci birçok bakımdan ele alınması ve değerlendirilmesi gereken bir süreçtir. Şimdiye kadar bunun anlamı ve önemi üzerinde çokça duruldu. Şüphesiz üzerinde daha da durmak, anlamak ve bu temelde güçlendirmek gerekir. Çünkü Uluslararası Komplo'ya karşı mücadele artık Küresel Özgürlük Hamlesi kapsamında gelişiyor. Şimdi hamlenin ikinci yılına daha güçlü bir planlamayla giriliyor. Bu temelde değerlendirerek bir yıllık mücadele şu gerçeği ortaya koymuştur. Güçlü bir toplumsal, siyasal, hukuki mücadeleyle Önder Apo üzerindeki mutlak tecrit kırılabilir, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğüne giden yolda önemli mesafeler alınabilir ve bu hedefe ulaşılabilir. Bir yıllık mücadelenin sonuçlarına baktığımızda bunları belirtmemiz mümkündür. Nitekim son olarak Avrupa

Konseyi Bakanlar Komitesi'nin aldığı karar bunun göstergesidir. Her ne kadar Bakanlar Komitesi sorumluluğunu yerine getirmeyip Türk devletine bir yıllık zaman tanısa da gittikçe artan siyasal ve toplumsal baskı altında İmralı sistemini meşrulaştırma görevini daha fazla sürdüremeyeceğini ortaya koymuştur. Bu, komponun ve İmralı sisteminin en hassas noktasıdır. Çünkü İmralı işkence ve soykırım sistemi Avrupa kurumları eliyle hem sürdürülüyor hem de meşrulaştırılıyor. Avrupa kurumlarının bu yönlü olumsuz rolü olmazsa Türk devleti mutlak tecridi sürdüremeyeceği gibi Uluslararası Komplo'yu da yürütemez. Unutmamak gerekir ki Uluslararası Komplo ABD, İsrail, NATO ve Avrupa devletlerinin bir planı olarak gerçekleşmiştir. Komponun sürdürülmesi anlamına gelen İmralı sisteminin sürdürülmesi görevi de Avrupa kurumlarına verilmiştir. Geçen 26 yıllık süreç AİHM, CPT, Bakanlar Komitesi vb. kurumların buna göre yaklaştıklarını ispatlamıştır. Avrupa kurumları işkenceyi önleyen, hak ihlalinin gideren, adaleti sağlayan değil, tamamen bunun tersi bir rol oynamış, işkenceyi, hukuksuzluğu, hak gaspını meşrulaştıran bir işlev görmüştür. Türk devletinin yaptığı bunca hukuksuzluğa meşruiyet üretmiştir. Kendi kararlarını bile uygulamaması, bunların yerine getirilmesi için çaba içerisinde olmaması, bu misyonundan kaynaklıdır. Örneğin Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin umut hakkı kapsamında aldığı karar gerçekte 2014 yılında alınan bir karardır. Şimdi üzerinden on yıl geçmişken ve Türk devleti hiçbir şey yapmamışken, üstüne de bunca hukuksuzluğu, insanlık suçunu bundan cesaret alarak işlemişken, Bakanlar Komitesi, Türk devletine bir yıl daha süre tanımıştır. Dolayısıyla hukuku, adaleti, hakikati

sağlayacak olan kesinlikle özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Özgürlük ve demokrasi mücadelesi kapsamında yürütülecek hukuki mücadele de bu yönüyle anlamlı ve sonuç alıcı olabilir. Uluslararası Komplo ve buna karşı 27 yıldır verilen mücadele bu tarihsel gerçeği ispatlamıştır. Kürt halkının ve bütün halkların artık böyle bir deneyimi ve bilinci vardır.

Sonucu belirleyecek olan mücadeledir

Küresel Özgürlük Hamlesi'nin gelişimi ve yol açtığı sonuçlar birçok boyutuyla ele alınabilir. Fakat Küresel Özgürlük Hamlesi özünde iki stratejik boyutta geliyor. Birincisi, Önder Apo üzerindeki mutlak tecrit ve İmralı soykırım sisteminin dünyada gündeme girmesidir. Bir yıllık süreçte hamle kapsamında gelişen mücadele ve eylemlerle bu konuda önemi bir mesafe alındı denebilir. Mutlak tecrit ve İmralı soykırım sistemi, bu temelde 26 yıldır işlenen korkunç hukuksuzluklar, insanlık suçları bütün dünyada daha fazla görünür oldu. Bu gelişikçe Uluslararası Komplo gerçeği de tartışılmakta ve kavranmaktadır. Zira kapitalist modernite güçleri Uluslararası Komplo'yu sürdürüyor. Buna karşı mücadele de sürüyor. Özgürlük Hareketi bu mücadeleye öncülük ediyor. Ortadoğu'da hızlanan gelişmeler bu mücadelenin, yani komployu sürdürme ile bunu boşa çıkarma çabasının artarak ve derinleşerek sürdüğünü ortaya koymuştur. Kesinlikle Ortadoğu'daki gelişmeler bu pencereden ele alınırsa doğru kavranabilir. Aksi halde Uluslararası Komplo gerçeği bilinmeden ve dikkate alınmadan gelişmelerin anlamı ve gidişatı doğru anlaşılamaz. Bu temelde geliştirilecek politikalar da başarılı olamaz. Örneğin Suriye'nin içerisine düştüğü durum bunun kanıtıdır. İran'ın, Türkiye'nin, Irak'ın ve başka güçlerin içerisine düştüğü durum da Suriye'nin durumundan farklı değildir. Şüphesiz bu güçler bunu görececek ve buna göre politika yapacak durumda değiller. Çünkü Uluslararası Komplo'nun parçasıdır ve ortaya çıkardığı sonuçlar temelinde yürümeye çalışıyorlar. Küresel Özgürlük Hamlesi tüm bu gerçekleri daha görünür kılmıştır. Ortadoğu ve Ortadoğu'nun yeniden dizaynı kapitalist modernite sistemi açısından için en önemli konuya, bunun niteliğini, iç yüzünü ortaya koymak en temel çalışma olmaktadır.

Öte yandan Kürt halkına ve Önder Apo'ya karşı yürütülen soykırım politikaları ortaya konulurken adına hukuk denen kuralların hiçbir şekilde işletilmediği, adalet diye bir şeyin gözetilmediği, bırakalım bunların gözetilmesi ve uygulanması, bunların bütünyle ortadan kaldırılıp yok edildiği gözler önüne seriliyor. Önder Apo'ya ve Kürt halkına yönelik uygulamalar, yürütülen politikalar hukuk, ahlak, vicdan, hak-kaniyetle açıklanabilir mi? Dört yıldır sürdürülen mutlak tecrit ve 26 yıldır İmralı işkence ve soykırım rejimi hangi değerlerle bağdaştırılabilir, açıklanabilir? Yine bir asrı aşkındır Kürt halkı üzerinde yürütülen soykırım siyasetinin insanlık nazarında bir yeri var mıdır? Bu durumun hiçbir insanlık değeriyle bağdaşmadığı kesindir. Bu gerçeğin ortaya konulması çok önemlidir. Şunu çok iyi gördük ki, Önder Apo üzerindeki mutlak tecridi ve 26 yıllık İmralı işkence ve soykırım sistemini görüp de buna tutum al-

mayan yoktur. İmralı gerçeği ve Kürt halkının mücadelesi çağımızın hakikat ve doğruluk ölçüsü olmuştur. Nemrutlara karşı İbrahim'in, İsa'nın, Muhammed'in safında yer almak gibi tarihsel bir hakikate dönüşmüştür. Bu tarihsel hakikati gören herkes Önder Apo'ya sahip çıkıyor. Bu idrak ve tutum geliştikçe düşmanlar bile bunu görmezden gelemiyorlar, çok zorlanıyorlar. Bakanlar Komitesi'nin on yıldır sü-rüncemede bıraktığı kararı yeniden ele alması işte bunun sonucudur. Yoksa bütün unsurlarıyla kapitalist modernite sisteminin olumluluk adına herhangi bir gelişmeye imza atması söz konusu değildir ve olamaz. Bu bilinçle mücadele çizgisini geliştirmek, mücadeleyi büyütmek gerekir.

Bakanlar Komitesi'nin Türk devletine bir yıllık süre vermesi yürütülen tasfiye ve soykırım planıyla yakından ilişkisi vardır. AKP-MHP iktidarı herkese PKK'yi bitireceğini, Kürt soykırımını sonuca ulaştıracağını söylüyor. Bunu dayatıyor herkese dayatıyor, herkesi buna göre hareket etmeye zorluyor. Bakanlar Komitesi'nin bir yıl süre tanıması bu dayatmanın sonucudur. Eğer özgürlük mücadelesi zayıflar, soykırımcı politika sonuç alırsa Bakanlar Komitesi bu karara hiçbir

❖ Küresel Özgürlük Hamlesi stratejik bir adımdır. Kapitalist modernist yaşama karşı demokratik modernite devriminin geliştirilmesini ifade etmektedir. Tecride veya komploya karşı mücadelenin dostlar tarafından sahiplenilmesi ve artık onlar tarafından yürütülmesi biçiminde anlaşılmaması gerekir. Böyle anlamak çok yanlış, eksik ve aynı zamanda mücadeleyi zayıflatan tehlikeli bir yaklaşım olur.

şekilde sahip çıkmayacaktır. Tersî olursa, mücadele gelişir, büyür, faşizm daha da geriletilirse o zaman Bakanlar Komitesi yeni bir tutuma geçebilir, verdiği bu karara sahip çıkmayı tartışabilir. Benzer bir yaklaşım Irak'la varılan anlaşmada da vardır. Anlaşmanın süresi bir yıl olarak belirlenmiş. Bir yıldan sonra duruma bakılacak, bir yıl daha uzatılıp uzatılmayacağına karar verilecek. Çünkü Türk devleti ve Barzaniler Irak hükümetine gerillanın bir yıla kadar ezileceğini ve PKK'nin tasfiye edileceğini belirtmişler. Irak buna bakacak ve buna göre tutumunu belirleyecektir. Bu gerçekleşmezse anlaşmayı uzatmanın zeminini bulamayacaktır. Dolayısıyla sonucu belirleyecek olan mücadeledir.

Savunmalarım neredeyse ben de oradayım

Küresel Özgürlük Hamlesi'nin ikinci önemli boyutu, paradigmanın yayılması ve geliştirilmesidir. Bu sürecin başlatılmasıyla gördük ki Önder Apo'nun paradigması tüm dünyada çok büyük bir etki yaratmış. Zaten Küresel Özgürlük Hamlesi de oluşan bu etkinin sonucu olarak gelişti. Fakat esasında hareket olarak paradigmanın geliştirilmesi, yayılması, örgütlenilmesi konusunda bugüne kadar yaptığımız çalışma çok sınırlı kalmıştır. Şu an gördüğümüz düzey hareket olarak yaptığımız çalışmanın sonuçlarından çok Önder Apo'nun savunmalarının ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Yani bizzat Önder Apo'nun çabalarının sonucudur. Şüphesiz paradigmayı geliştirme, örgütleme çalışmalarını hiç yapmamış, bunun çabası görülmemiş değil. Ancak paradigmanın bağ-rında taşıdığı anlam, potansiyel

karşısında yapılanlar son derece sınırlı ve yetersizdir. Bu da bizlerin yetersiz kaldığı bir diğer önemli noktadır. Paradigmanın örgütlen-dirilmesi ve geliştirilmesi esas olarak hamle kapsamında gelişen eylem ve çalışmalarla olmuştur. Önder Apo'nun paradigması geniş bir kesime ulaşmıştır. Denilebilir ki bir yıllık süreçte gelişen paradigma çalışmaları önceki bütün yılların toplamından fazla olmuştur. Bu yönlü birçok çalışmanın yanında özellikle "Özgür Okumalar" adıyla Önder Apo'nun savunmalarının okunması bunda önemli bir rol oynamıştır. Bununla paradigma ve savunmalar akademik kesimlerin dışında başta gençlik ve kadın olmak üzere topluma yayılması sağlanmıştır. Hamlenin toplumsallaşmasına önemli bir katkısı olmuştur. Bu açıdan savunmaların okunmasına ve tartışılmasına daha fazla ağırlık vermek ve bunu yaygınlaştırmak gerekir. Paradigmanın örgütlen-dirilmesinin en etkili yolu şüphesiz savunmaların okunup tartışılmasıdır. Önder Apo "savunmalarım neredeyse ben de oradayım" diyerek bunun önemini ortaya koymuştur. Bu açıdan savunmaların okunması ve paradigmanın yayılmasını en stratejik çalışma olarak ele alıp geliştirmek gerekir.

olarak Avrupa sahasında 1500'e yakın avukat ve hukuk kurumu Önder Apo üzerindeki mutlak tecride karşı tutum geliştirmişlerdir. Hukuk tümünden ortadan kaldırılarak geliştirilen İmralı işkence ve soykırım sistemine karşı hukuk mücadelesi vermek son derece anlamlı ve önemlidir. Üstü örtülmesi en zor şey İmralı'daki hukuksuzluktur. O kadar açıktan bir hukuksuzluk vardır ki, bunun üstünü örtmek son derece zordur. Dolayısıyla hukuk mücadelesi ilk sonuç alınacak alan olmaktadır.

Hamleyi Ortadoğu sahasında geliştirmek çok önemlidir. Denilebilir ki bu sürecin en zayıf halkası Ortadoğu sahası olmuştur. Ortadoğu'daki savaş ve bunun yanında yeterince örgütlenememek bu sonucun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Halbuki Önder Apo'nun geliştirdiği çözümlere en çok Ortadoğu'da ihtiyaç duyuluyor. Ortadoğu, demokratik ulus çözümü temelinde paradigmanın en çok hayat bulacağı alandır. Bunu bilerek Ortadoğu sahasında hamleyi hem toplumsal örgütlenme ve eylem hem de paradigmanın yayılması bakımından geliştirmek gerekir.

Hamle kapsamında bundan sonra temelde iki boyutta mücadeleyi geliştirmek gerekir. Birincisi, ham-

leyi daha fazla toplumsallaştırmaktır. Hem Kürdistan'da hem yurtdışında bunu sağlamak gerekir. Artık milyonların Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü için harekete geçirmesi gerekir. Hamlenin böyle bir amacı olmalı ve bu temelde çalışılmalıdır. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar, eylemler bunun için güçlü bir zemin oluşturdu. Büyük Köln mitingiyle yurtdışında, son olarak 13 Ekim'de Amed'te yapılan Özgürlük Mitingi'yle de Bakurê Kurdistan'da bu zeminin çok güçlü olduğu ortaya çıktı. Bundan sonra bunun pratikleşmesi için çalışılmalı ve bu başarılmalı. Rojava'da zaten açığa çıkan güçlü bir toplumsal eylem var. Diğer parçalarda da bunu geliştirmek gerekir. İkincisi, paradigmanın yayılmasına daha fazla önem vermek ve bunu hızlandırmaktır. Bunun için örgütlü ve hedefli bir çalışma planlamasına gitmek ve bunu pratikleştirmek gerekir. Hem toplumsal eylemlerin geliştirilmesi hem de paradigma çalışmalarının daha fazla geliştirilmesi için örgütlü ve planlı çalışmaya ihtiyaç vardır. Bunların yanı sıra tabi hukuk mücadelesini de daha fazla geliştirip güçlendirmek gerekir. Bunu hem yurtdışında hem de Kürdistan ve Ortadoğu sahasında yapmaktır.

Kürdistan Özgürlük Gerillası'nın direnişi soykırımcı sömürgeciliğin planlarını bozmuştur. Gerillanın direnişini kıramayan AKP-MHP faşist rejimi, bunun sonucu olarak krize girmiştir. Esasında faşist AKP-MHP iktidarı gerillayı ezerek ve bu temelde PKK'yi tasfiye ederek Kürt soykırımını gerçekleştirmeyi hedeflemişti. Bunu cumhuriyetin ikinci yüzyılına girmeden evvel gerçekleştirmek istiyordu. Böylece cumhuriyetin ikinci yüzyılına Kürt soykırımını tamamlayan muzaffer bir

güç olarak girmeyi planlamıştı. Bunu başardıktan sonra yönelimini Ortadoğu'ya vermeyi, Misak-ı Milli sınırlarını işgal ederek İran'ın bölgedeki hakimiyetini kırmayı, Suriye ve Irak üzerinde hegemonya geliştirerek Ortadoğu'da ABD'nin ve kapitalist modernite güçlerinin en güçlü müttefiki durumuna gelmeyi amaçlıyordu. Ancak gerillanın direnişi bu planı bozdu. AKP-MHP iktidarı gerillanın direnişi karşısında başarısız olunca içeride ve dışarıda umduğu sonuçlara ulaşamadı. Zafarını ilan edip toplum üzerinde mutlak hakimiyet geliştiremedi. Bu, demokratik siyasete geniş bir alan açtı, siyaset yapacak bir alan yarattı. Sistem içi muhalefet de buna dayanarak ayakta kaldı ve siyaset yapma imkanı buldu. 31 Mart yerel seçimlerinde demokratik siyaset bu durumu değerlendirerek Kürdistan ve Türkiye'de önemli bir başarı kazandı. Kürdistan'da halk kayyumları gönderdi, kendi adaylarını yerel yönetimlerde iş başına getirdi. Yine etkili siyasi taktiklerle Türkiye'deki belediyelerin iktidarın elinden çıkıp sistem içi muhalefete geçmesini sağladı. CHP bundan faydalanarak birinci parti konumuna yükselirken faşist AKP-MHP iktidarı büyük bir hezimet yaşadı. Bu durum adına cumhur ittifakı denilen ırkçı, faşist, gerici ittifakın kriziyle sonuçlandı.

Bundan sonra AKP-MHP iktidarı dışarıdan ABD, NATO ve Avrupa devletlerinden ve içeriden ise KDP'den aldığı destekle gerilla karşısında başarılı olamayacağını, Kürdistan Özgürlük Gerillası'na karşı daha geniş desteklere ihtiyacının olduğunu görerek daha geniş ittifak arayışlarına girmiştir. Irak'la girilen ilişkiler ve varılan mutabakat bu arayışın sonucudur. Bu temelde Türkiye-KDP-Irak anlaşması ortaya çıkmıştır. Bu anlaşmasının ortaya çıkmasında başat rol oynayan güç Barzaniler olmuştur. Barzaniler kaderlerini bütünyle Kürt soykırımına ve bunu yürüten AKP-MHP iktidarına bağladığından bütün gücüyle PKK'nin tasfiyesi ve Kürt soykırım planının işlemesi için çalışmaktadır. İşbirlikçilik ve ihanette bu kadar derinleşmesinin kaynağında bu vardır. Irak hükümetinin böyle bir ittifaka çekilmesi için Barzaniler var güçleriyle çalışmışlardır. Irak hükümeti ve Iraklı güçler üzerinde baskı kurmuş, tehdit etmiştir. Neticede Irak devleti buna gelmek durumunda kalmıştır. Şüphesiz Irak'ta başta hükümet olmak üzere bazı çevreler Türkiye ile ilişkiler geliştirerek ekonomik ve siyasi kazanç sağlanacağına inanıyorlar. Kalkınma Yolu Projesi'yle ekonomik-ticari alanda gelişmeyi, Türkiye üzerinden dışarıya açılmayı umuyorlar. Bu ittifakın gelişmesinde bu yaklaşımın da payı vardır. Ancak belirleyici olan KDP'nin baskısı ve tehditleridir. KDP Türkiye sopasıyla Irak'ı tehdit etmiştir. Irak, Türk devletinin emellerini bildiğinden ve bununla başa çıkamayacağını bildiğinden yumuşak yaklaşmayı esas almış ve ekonomik ilişkiler karşılığında bu ilişkiye girmeye razı olmuştur. Yine İran'ın bu süreçte yaşadığı sıkışma ve Türkiye'den duyduğu tedirginlik, Türkiye ile Irak arasında böyle bir ilişkinin gelişmesine yeşil ışık yakmıştır.

Türk devleti Irak ve İran'ı yeniden Kürt soykırımı eksenine çekmek istiyor

Ancak sonuçların ne İran'ın ne de Irak'ın beklediği gibi çıkmaya-

cağı çok açıktır. Bu ilişkinin ne ekonomik-siyasi getirisi olur ne de bununla Türk devletinin arz ettiği tehlike ortadan kaldırılabilir. Kalkınma Yolu Projesi ekonomik-ticari bir proje değil, tamamen askeri bir projedir. Hedefinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiye edilmesi vardır. Bir taraftan PKK tasfiye edilecek, Rojava boğdurulacak, diğer taraftan Güney Kürdistan kuşatılıp tümten teslim alınacak. Amaç budur. Dolayısıyla adına kalkınma denilen bu proje kalkınma planı değil, savaş ve soykırım plandır. Bunun Barzaniler dışında ne Irak'a, ne İran'a ne de bölgedeki başka güçlere bir getirisi yoktur. Esasında Türk devleti tıpkı tarihteki Sadabat Paktı, Bağdat Paktı gibi antlaşmalarla Irak ve İran devletlerini yeniden Kürt soykırımı eksenine çekmek istiyor. Suriye'yi de bu eksene çekmeye çalışıyor. Böylece Türkiye-Iran-Irak-Suriye devletleri olarak Kürdistan üzerinde ortak egemenlik ve ortak yönetim kurulması hedefleniyor. Türk devleti böyle bir eksen geliştirmek istiyor. Özellikle Ortadoğu'daki gelişmelerin başta Irak olmak üzere Irak ve Suriye üzerinde yarattığı tehlikeyi fırsata çevirerek böyle bir eksenin gelişmesi için çalışıyor. Şüphesiz böyle bir eksenin gelişmesi çok tehlikelidir. Bununla Türk devleti sonuca ulaştıramadığı Kürt soykırım planını tamamlamak istiyor. Bu, hem AKP-MHP'nin Kürt soykırım planını yürütmeye yaşadığı zorlanmanın hem de aynı zamanda soykırımda ısrarının bir göstergesidir. Ancak ABD, İsrail, NATO olmadan Ortadoğu'da böyle bir eksenin gelişmeyeceği açıktır. Dolayısıyla bu eksenin gelişmesi ancak ABD, İsrail, NATO'nun Ortadoğu planı çerçevesinde olabilir. Nitekim tarihteki benzer antlaşmaların arkasında kapitalist modernite güçleri olmuştur. Öte yandan Türkiye'nin Kürt soykırımı için değerlendirmeye çalıştığı bu antlaşmaların Ortadoğu'yu nasıl kamplaştırdığı, kapitalist modernite güçlerinin saldırısına nasıl açık hale getirdiği biliniyor. Özellikle İran, Irak, Suriye'ye zararı çok olmuştur. İran bu antlaşmayla elli yıl kapitalist modernitenin uydusu olarak kaldı ve kullanıldı. 1979 Devrimi'yle ancak bundan çıkabildi. Irak ise buna iki yıl tahammül edebildi ve ancak askeri darbeye bundan kurtulabildi. Suriye'nin ise Adana Mutabakatı adıyla nasıl bir tuzağa çekildiği biliniyor. Suriye operasyonu esasında Uluslararası Kompro kapsamında yapılan Adana Mutabakatı'yla başlatılmıştır. Suriye bunun acı deneyimini yaşamıştır. Dolayısıyla Kürt karşıtı cephenin sadece Kürt halkına değil, bütün Ortadoğu halklarına nasıl zarar verdiği, bunun sadece kapitalist modernite güçlerine ve onların Ortadoğu planına hizmet ettiği açıktır. Şimdi de Türk devleti Adana Mutabakatı'nın güncellenmesi biçiminde Suriye'yi yeniden buna çekmeye çalışıyor. Kesinlikle bu Suriye için bir çıkış olamaz, Suriye'nin sorunları bununla çözülemez. Tam tersine bu Suriye'deki durumun daha da ağırlaşmasına, çatışma ve bölünmenin derinleşmesine yol açar. Türk devletinin esas amacı Suriye'deki işgalini kalıcılaştırmak, buna dayanarak Suriye'yi hegemonyası altına almaktır. Bu Suriye için en tehlikeli, en yanlış yoldur. Suriye'de sorunların çözümü Kürtlerle anlaşmaktan, Suriye'nin demokratikleşmesinden geçer. Suriye'ye karşı en büyük tehdit Türk devletidir. Bu tehdit de ancak Suriye'de Kürt sorununun çözümüyle

ortadan kaldırılabilir. Kürtlerle ve Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi'yle Suriye'nin bütünlüğü temelinde diyalog ve müzakereyle sorunlar çözüldüğünde Türk devletinin oluşturduğu tehdit de ortadan kalkacaktır.

Kapitalist modernitenin krizi 3. Dünya Savaşı olarak yansımaları buluyor. Bu kapsamda kriz, kaos ve savaş gittikçe derinleşiyor. Ortadoğu bu savaşın merkezinde bulunuyor. Ortadoğu'da yaşanan son gelişmeler bu gerçeği bir kez daha ispatlamıştır. Şüphesiz dünyanın başka sorunlu alanları ve üzerinde kapışmanın olduğu önemli jeopolitik coğrafyaları da vardır. Zira krizin ve sorunlu durumun nedeni dışsal değil, içseldir. Sorunlar kapitalist modernitenin bünyesinden kaynaklanıyor. Ancak sorunların en fazla düğümlendiği yer Ortadoğu'dur. Önder Apo, Ortadoğu'nun yeniden dizaynı yapılmadan ve bu temelde planlanan müdahaleler gerçekleşmeden sistemin durmayacağını belirtmiştir. Şimdi olanlar Önder Apo'nun bu tespitini doğruluyor.

3. Dünya Savaşı'nın özellikleri, daha önceki dünya savaşlarıyla arasındaki farklar üzerinde duruluyor. Biz de üzerinde duruyor, buna göre anlamaya ve yaklaşmaya çalışıyoruz. 3. Dünya Savaşı kapitalist modernite güçleri arasında gerçekleşen ve dünyanın zenginliklerini paylaşmaktan kaynaklanan bir savaştır. Dünyanın kaynaklarının paylaşılabilmesi bu savaşın temel nedenidir. Daha önceki dünya savaşlarının nedeni de budur. Ortadoğu'nun bu kadar önemli olması hem sahip olduğu kaynaklardan hem de jeopolitiğinin öneminden kaynaklanıyor. Yine Ortadoğu'nun hem güçlü tarihsel toplumsal varlığı ve hem iktidar-devlet gücünün varlığı Ortadoğu'yu önemli bir merkez yapıyor. Önder Apo, Ortadoğu'nun merkez olma gerçeğini belirtirken bu özellikleri de ortaya koyuyor. Önder Apo İsrail'in varlığını da ayrıca vurguluyor. Tüm bu özelliklerden dolayı Ortadoğu 3. Dünya Savaşı'nın yoğunlaştığı yer oluyor. 3. Dünya Savaşı esas olarak halkları etkilese de ve özünde toplumu hedeflese de halklar savaşan güçler arasında taraf değildiler. Halkların bu savaşın gelişmesinde çıkarı yoktur. 3. Dünya Savaşı karşısında halk-

ların pozisyonu barışın sağlanmasından yanadır. Dünya halkları, kapitalist moderniteye karşı küresel demokrasi cephesinin geliştirilmesinin mücadelesini veriyor. Halkları kapitalist modernite güçlerinin kendi aralarında yaptığı 3. Dünya Savaşı'na taraf yapmak yapılacak en büyük yanlış olur. Bu savaşın tarafı olan güçler halkları buna iterek siyasi, ekonomik, jeopolitik fayda sağlamaya çalışıyor. Bu güçlerin başında soykırımcı sömürgeci Türk devleti geliyor. Türk devleti böyle bir politikayla Ortadoğu'daki konumunu güçlendirmeye, Kürt soykırım planını yürütmeye çalışıyor. Hamas'ın 7 Ekim 2023 tarihinde İsrail'e saldırılması Türk devletinin geliştirdiği bu politikanın bir sonucudur. Hamas burada kullanılmıştır. Filistin halkı ise yeni bir soykırım saldırısına maruz kalarak bundan büyük zarar görmüştür. Öte yandan İsrail'in 7 Ekim saldırısına karşı geliştirdiği karşı saldırı Ortadoğu'da yeni bir süreç başlatmıştır.

Böyle bir karşı hamle beklemeyen Türk devleti, Hamas'ın ezilmesiyle umduğu sonuçları alamamıştır. Böylece İsrail'in gücünü kırarak Ortadoğu'da başat aktör olma planı boşa çıkmıştır. Denilebilir ki Türk devletinin umduğunun tersi sonuçlar çıkmıştır. Türk devleti İsrail'in gücünü kırarak kendi gücünü artırmayı ve böylece Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesinde ABD'yi kendine muhtaç hale getirmeyi planlarken, ABD inisiyatifi İsrail'e vermiştir. Çok açıktır ki ABD böyle bir hamleye önceden hazırlık yapmıştır. Hamas'ı yönlendirdiğini savanan Tayyip Erdoğan esas olarak ABD tarafından yönlendirilmiştir. ABD yeni planını uygulamak için Tayyip Erdoğan'ı kullanmıştır. Bundan sonraki süreçte Türk devleti özellikle İran'ı savaşa çekerek ve bölgedeki Arap devletlerini İsrail'e karşı pozisyon almaya sevk ederek içerisine düştüğü kötü durumu telafi etmeye çalışmıştır. Ancak bundan da sonuç alamamıştır. Belki İsrail'in karşı saldırıya geçtiği ilk süreçte İran'ı İsrail'e karşı savaşa çekebilseydi bundan kısmen fayda sağlayabilirdi. Ancak üzerinden bunca zaman geçtikten sonra ve dengelerde önemli değişimler olduktan sonra böyle bir durumdan ne kadar fayda sağlayacağı tartışmalıdır. Türk devletinin gittikçe artan endişeli ruh hali gelişmeler-

den duyulan kaygının sonucudur. Türk devleti hiç olmadığı kadar güçsüz ve çaresiz bir durumu yaşıyor. İran, Ortadoğu'nun kapitalist modernitenin çıkarlarına göre yeniden dizayn edilmesinde esas hedeflenen güç olsa da Ortadoğu'daki mevcut dengelerin değişmesinden en çok etkilenen güç soykırımcı sömürgeci Türk devleti olacaktır. Nitekim Türkiye ABD'nin çizdiği yeni enerji ve ticaret rotasının dışında bırakılmıştır. Bu, Türkiye'nin jeopolitiğini zayıflatan bir gelişmedir. Zaten bu projenin dışında bırakılmanın yarattığı tepkinin sonucu olarak Türk devleti Tayyip Erdoğan eliyle Hamas'ı İsrail'e saldırtmıştır. Bununla esas hedef IMEC projesi denilen ABD projesini bozmaktır. Türk devleti hiç olmazsa bu projeye dahil olmayı, rotasında değişiklikler yaptırarak Türkiye'den veya Türkiye'nin kontrolünden geçmesini sağlamayı hedeflemişti. Ancak bunda başarılı olamamıştır.

Sistemin hedefindeki iki statükocu ulus-devlet: Türkiye ve İran

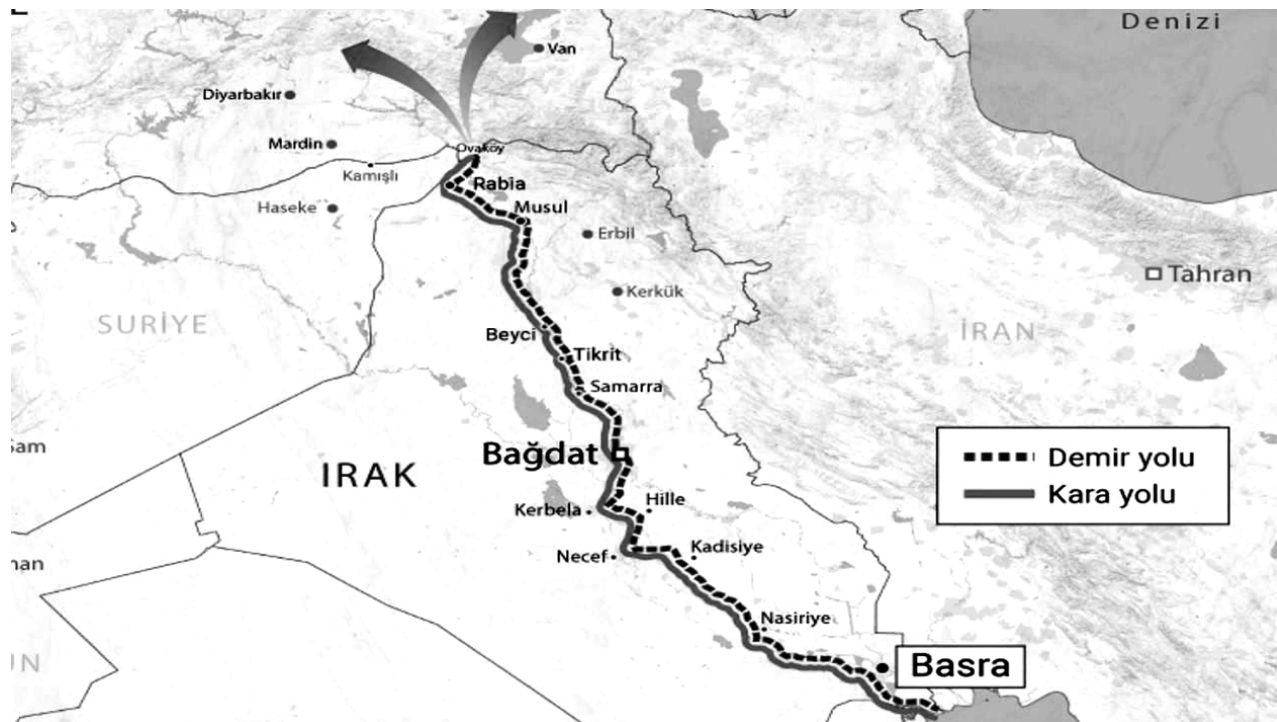
Önder Apo, başta Türkiye ve İran olmak üzere Ortadoğu'daki statükocu güçlerin değişim dönüşüm sürecini geliştirmemeleri durumunda mevcut haliyle varlıklarını sürdüremeyeceğini, er ya da geç sistemin müdahalesine maruz kalacaklarını çok önceden belirtmiştir. Nitekim Ortadoğu'da süreç bu şekilde gelişmiş ve değişim dönüşüm sağlayamayan statükocu ulus-devletler ABD'nin çeşitli biçimlerde müdahalelerine maruz kalmışlardır. Şimdi savaş Türkiye ve İran'a doğru yayılıyor. İran'a nasıl bir müdahale olacağı, Türkiye'ye nasıl yaklaşılabileceği belirsiz olsa da Ortadoğu'nun yeniden dizaynı temelinde bu iki statükocu ulus-devletin sistemin hedefinde olduğu açıktır. Şüphesiz Türkiye ve İran'ın hedef olmaması ancak demokratikleşme temelinde dönüşüm geliştirmeleriyle, Kürt sorununun demokratik çözümünü mümkünken bu tercih edilmemiştir. İran, Kürt sorununun çözümünü öteleyerek, kendisine bağlı güçlerle dışarıda geliştirdiği savunma kalkınmasıyla varlığını koruma yoluna başvurmuştur. Bir nevi türevlerini yaratarak kendini sağlama almaya yoluna başvurmuştur. Türk devleti ise AKP-MHP

iktidarı eliyle Kürt soykırımını gerçekleştirerek çıkış yapma ve bu temelde Ortadoğu'da etkili güç olma yolunu seçmiştir. Fakat şimdi her iki yaklaşımın başarısız olduğu, arzuladıkları sonuçları doğurmadığı net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Dışarıda İran için kalkan rolü oynayan bölgeler ABD tarafından hedeflenmiş durumdadır. Lübnan, Yemen, Irak, Suriye hedefleniyor. Bu yönelimin yakın süreçte İran'a uzanıp uzanmayacağı tartışılıyor. Türk devletinin kurulan yeni denklemlerden dışlanması ise esasında Kürt soykırımı ekseninde geliştirdiği politikanın ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Türk devletinin Kürtleri bitirme, Kürtleri her şeyin dışında tutma siyaseti sonuçta Türkiye'yi denklemlerin dışında kalmaya götürmüştür.

Suriye ve İran'ın geleceğini Kürtlere karşı yaklaşımları belirleyecektir

Bölgenin başat güçleri olarak Türkiye ve İran gelişmelerden en çok etkilenen devletler olmakla birlikte bu aşamada Suriye çok zayıf konumda olması itibarıyla durumu en kritik devlettir. ABD, İsrail ve NATO başlangıçta İhvan hareketini desteklese de daha sonra bu politikalarını değiştirdikleri, İhvanı, El Kaideci selefi güçlerin Suriye'de başa gelmelerini istemedikleri biliniyor. Türk devletini Suriye'de boşa düşüren de ABD'nin değişen bu politikasıdır. Suriye rejimi bundan faydalanıp yıkımın önünü almıştır. Rusya ve İran da bundan faydalanıp Suriye üzerinde etkili olmuşlardır. Rusya askeri, teknik, ekonomik güç olarak etkili duruma gelirken İran askeri-ekonomik güç olmanın yanında toplumsal olarak da etkinliğini artırmıştır. Ancak şimdi İran'ın hedeflenmesiyle birlikte Suriye'de nasıl bir durumun ortaya çıkacağı ve Suriye devletinin geleceğinin nasıl olacağı belirsizleşmiştir. Türk devletinin beslemesi ve yönlendirmesi altında olan güçlerin bu durumdan faydalanarak Beşar Esad'ı devirip devleti ele geçirmek isteyecekleri çok açıktır. Bu fırsatın oluşması durumunda Türk devleti ya çeteleri saldırtıp rejimin yıkılmasını hedefleyecek ya da yıkım tehdidiyle kendisine teslim olmasını isteyecek. ABD ise öncelikle İran'ın etkisini kırmak ve İran'ı tümüyle Suriye'den çıkarmak temelinde bir strateji izliyor. Ancak bunun ardından Suriye'ye nasıl yaklaşacağı, devletin yıkımına yönelip yönelmeyeceği bilinmemektedir. Görüldüğü gibi değişen koşullarda Suriye'nin geleceği kritik ve belirsiz bir hal almıştır. Suriye, bir süredir Arap devletleriyle ilişkilenemeye yöneliyor. Bu özünde İran'dan uzaklaşma isteminin yansımasıdır. Bunun ABD'nin bir planı olduğu söylenebilir. Suriye'nin yönü Arap devletleriyle ilişkilere verilerek İran'dan uzaklaşması amaçlanıyor. Fakat bu da Suriye için var olan belirsizliği ortadan kaldırmıyor. Türk devletiyle ilişkilene ise Suriye için tam bir bitiş olacaktır. Suriye'nin varlığını koruması, Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesi sürecinde kapitalist modernite güçlerinin yeni operasyonlarına maruz kalmaması ancak demokratik çözüm temelinde Kürt sorununu çözmesiyle mümkündür. Suriye için tek çıkış yolu budur. Eğer Suriye buna yönelirse sorunlarını çözebilir, tehlikeleri atlatılabilir ve bu bütün Suriye halkları için kurtuluşu sağlayabilir. Bu durum İran açısından da geçerlidir.

❖ Kalkınma Yolu Projesi ekonomik-ticari bir proje değil, tamamen askeri bir projedir. Hedefinde Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiye edilmesi vardır. Bir taraftan PKK tasfiye edilecek, Rojava boğdurulacak, diğer taraftan Güney Kürdistan kuşatılıp tümten teslim alınacak. Amaç budur. Dolayısıyla adına kalkınma denilen bu proje kalkınma planı değil, savaş ve soykırım plandır.





İran ancak içeride demokratik dönüşümü gerçekleştirerek, Kürt sorununun demokratik çözümünü sağlayarak, toplumun demokratik taleplerini yerine getirerek bu süreçten çıkabilir, kapitalist modernite saldırısına karşı kendisini koruyabilir. Aksi halde kapitalist modernitenin saldırıları karşısında kendisini koruyamaz.

Orta ve uzun vadede Türk devletinin durumu diğer devletlerin durumundan çok daha fazla kritiktir. Türkiye'de geliştirilen ve büyütilen yeni sermaye sınıfı büyük enerji ve finans kaynaklarına ihtiyaç duymaktadır. Yeterli enerji ve finansın olmaması büyük ve hızlı bir iflas tehlikesine yol açmaktadır. Bu devleti ve iktidarı çok fazla zorlamakta, sıkıştırmaktadır. Eğer devleti yöneten AKP-MHP iktidarı buna kalıcı bir çözüm bulmazsa Türkiye'de ciddi bir çöküşün gelişeceği belirtilebilir. Şu an ekonomik kriz denen durum gerçekte ekonomik kriz olmayıp, bütün kaynakların sermayeye peşkeş çekilmesi olayıdır. Yoksa gerçekte Türkiye'de bir ekonomi kriz yoktur. Çünkü ekonominin krize girmesine yol açan bir durum yoktur. Şüphesiz Türk devleti Kürt halkıyla yürüttüğü savaşa büyük bir kaynak ayırıyor. Savaşa büyük bir harcama yapıyor. Ancak ekonomik kriz olarak yansıtılan durumun asıl sebebi halkın elindeki kaynakların alınıp sermayenin büyümesine ayrılmasıdır. Yani toplumdan alınıp sermayeye veriliyor. Fakat bununla da yeni sermaye sınıfının ihtiyaçları karşılanamıyor.

Özgürlük Hareketi Türk devletinin yüzyıllık hevesini boşa çıkarmıştır

Türk devleti, 3. Dünya Savaşı koşullarından yararlanarak yeni hegemonya heveslerine kapılmıştır. Bu amaçla Misak-ı Milli sınırlarını işgal ederek Ortadoğu devletleri üzerinde hegemonya geliştirmeye yönelmiştir. Bunun için İhvan hareketleriyle ittifaklar kurmuştur. Bu amaçla daha sonra güçlenen El Kaideci hareketlerle de ittifaklar geliştirmiş. DAİŞ'i vurucu güç olarak saldırtarak önündeki engelleri yıkmayı amaçlamıştır. Türk devletinin hegemonya hevesleri başta Osmanlı Sultanı Abdülhamit'in, daha sonra ise İttihatçı Enver, Talat, Cemal paşaların arzulayıp başaramadıkları ve bu uğurda Os-

manlı devletinin yıkımına yol açtıkları eski bir hevestir. Türk devleti Tayyip Erdoğan ve AKP-MHP iktidarı eliyle yeniden bu hevese kapılmıştır. Ancak DAİŞ'in Kürt Özgürlük Hareketi karşısında yenilmesi ve ABD-İsrail-NATO'nun başlangıçta destekledikleri İhvan hareketini desteklemekten vazgeçip politika değişikliğine gitmesi Türk devletinin neo-Osmanlı hayali olarak belirtilen hegemonya heveslerinin boşa çıkmasına ve kırılmasına yol açmıştır. Eğer Türk devleti PKK'yi tasfiye edip Kürt soykırımını gerçekleştirseydi ve bu temelde neo-Osmanlı politikaları kapsamında belirlendiği hedeflere ulaşsaydı, bugün Ortadoğu'da İsrail'in yerini alacak, İsrail'in Ortadoğu'da yaptığı müdahaleleri kendisi yapacaktı. Böylece Türk devleti Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesinde ABD'nin en fazla dikkate aldığı güç olacaktı. Ancak Türk devleti PKK ve Kürt halkı karşısında yenilen bir güç durumuna düşünce ABD bu inisiyatifini İsrail'e vermiştir. Türk devleti ise bırakalım Ortadoğu'nun başat aktörü olmasını, Ortadoğu için oluşturulan yeni denklemlerin dışında kalmıştır. Bu rol İsrail'e verilmiştir. AKP-MHP iktidarının İsrail'e karşı tepkisinin altında bu vardır. Şimdiye kadar çeşitli girişimlerle İsrail'in gücünü kırarak bu denklemi bozmaya ve kendisinin etkili olduğu yeni denklemler geliştirmeye çalışsa da bunların tümünde başarısız olmuştur. Hamas'ın İsrail'e saldırılması bunlardan biriydi.

Gerillanın direnişi karşısında başarılı olamayıp Kürt soykırım planını sonuca ulaştıramayan ve bunun sonucunda bütün planları boşa çıkan AKP-MHP iktidarı, yeni taktikler geliştirerek yenilgili durumu aşmayı ve bu temelde tasfiye ve soykırım konseptini sonuca ulaştırmayı amaçlıyor. Faşist parti MHP liderinin parlamentoda DEM Parti vekillerinin yanına gitmesi ve ardından yaratılan gündem bu planın gereği olarak gerçekleşmiştir. Bu plan şüphesiz AKP-MHP'nin ortak planıdır ve Tayyip Erdoğan tarafından yürütülüyor. Bununla amaç mücadele alanları arasında çelişkiler yaratmak ve bu temelde özgürlük mücadelesini zayıflatmaktır. Bu bir tasfiye planıdır ve yürütülen konseptin bir parçasıdır. Zaten bu gizlenmiyor, açık bir şekilde dilelendiriliyor. Bu planın hedefinde

özellikle demokratik siyaset vardır. Bununla demokratik siyasette kafa karışıklığı yaratma, beklenti yaratılarak pasifleştirme, çizgisinden saptırma, parçalama ve sonuçta zayıflatıp etkisizleştirme amaçlanıyor. Demokratik siyasetin AKP-MHP iktidarının bu planını görmesi ve buna göre hareket etmesi önemlidir. İktidarın bu çıkışını Ortadoğu'daki gelişmelerin yarattığı tehlikeden dolayı ülkeyi ve toplumu koruma refleksi olarak görmek ve bu bakımdan olumlu değerlendirmek son derece yanlış ve tehlikelidir. Bu yaklaşım AKP-MHP iktidarının ülkeyi ve toplumu düşünen, bu kaygıyla siyaset yapan bir güç olarak yansıtır ki, bu kesinlikle doğru değildir. AKP-MHP iktidarı ve Tayyip Erdoğan bilinçli bir tercih olarak Kürt soykırımına yönelmişlerdir. Kürtlere yönelmenin ülkenin ve toplumun yararına olmayacağını, doğru olanın Kürt sorununun demokratik çözümünü sağlamak olduğunu, bunun Türkiye'nin faydasına olduğunu bilmelerine rağmen bunu esas almamışlardır. Bu temelde İmralı'daki tecridi sıkılaştırmış, Önder Apo'nun dışarıyla olan fiziki bağlarını tümüyle kesmiştir. Oysa devlet de iktidar da Kürt sorununun çözümü bakımından Önder Apo'ya yaklaşımın nasıl olması gerektiğini iyi biliyor. Ancak AKP-MHP iktidarının Önder Apo'ya nasıl yaklaştığı ortadadır. Bütün bunlar dikkate alınarak yaklaşıldığında ortada bir oyun olduğu, AKP-MHP iktidarının bununla Kürtlerin birliğini ve mücadelesini zayıflatmayı amaçladığı rahatlıkla anlaşılmaktadır. Yine bu planın hedeflerinden biri de Kürdistan'da ve Türkiye'de önemli sonuçlar yaratan ortak mücadele zeminini zayıflatmaktır. Dolayısıyla bu planla aynı zamanda Kürtlerin yalnızlaştırılması amaçlanıyor. Böylece Türkiye demokratik sosyalist hareketinin ve sistem içi muhalefetin de zayıflatılması amaçlanıyor.

Gelişmeyi ve başarıyı getirecek olan mücadeledir

Şüphesiz Ortadoğu'daki gelişmeler karşısında Türk devleti ve AKP-MHP iktidarı çok zorlanıyor. Nasıl bir çıkmaz ve tıkanma içerisine düştüğünü görüyoruz. Ancak AKP-MHP iktidarı soykırım amacından vazgeçmiş değildir. İktidarın demokratik bir zihniyeti ve yakla-

şımı söz konusu değildir. Her türlü özel savaş ve imha saldırıları bütün şiddetiyle sürüyor. Tasfiye ve soykırım konseptinin başarısız olması gerillanın ve halkın sergilediği direnişin ve verilen mücadelenin sonucudur. Dolayısıyla yaratılan bütün gelişmeler mücadeleyle olmuştur. Bundan sonra da gelişmeyi ve başarıyı getirecek olan mücadeledir. Özellikle demokratik siyasetin bu gerçeği iyi görmesi, bilince çıkarması gerekir. Demokratik mücadeleye dayanmayan hiçbir adım olumlu sonuç doğurmayacağı gibi, mücadeleyi tavsamadan geliştirecek adımlarla gelişmeler yaratmak mümkündür. Şunda çok net olunmalıdır; demokratik siyasetin esas aldığı çizgi doğru ve başarılı bir çizgidir. Bundan taviz vermek düşünelemez. Yine Kürt sorununu çözümsüz bırakan, Türkiye'yi sorunlar yumağına dönüştüren AKP-MHP iktidarındır. Burada adım atması gereken, siyasetini ve çizgisini değiştirmesi gereken devlet ve iktidardır. Dolayısıyla özel savaşın yarattığı basınca dikkat etmek gerekir. Öte yandan bilinmelidir ki devlet bu türden planlar geliştirirken mücadelenin zorluklarına gelmeyen, mücadelenin zorlukları altında ezilen, mücadelenin başarısını değil de daha çok zorlukların sona ermesini bekleyen anlayışların varlığını dikkate alarak hareket ediyor. Bu anlayışların etkili olacağını düşünerek bu planları geliştiriyor. Bu bakımdan demokratik siyasetin en çok buna dikkat etmesi gerekir. Hem bu tür anlayışların önü alınmalı hem de ortak üslup ve yaklaşımın gelişmesi sağlanmalı. Eğer tüm bunlara dikkat edilir ve mücadele çizgisi gevşetilmenden hareket edilirse oynanmak istenen her türlü oyun boşa çıkarılacağı gibi, doğru taktik adımlarla gelişme yaratmak da mümkün olabilir.

İsrail'e destek Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesine verilen destektir

5 Kasım'da yapılacak ABD seçimleriyle birlikte gelişmelerin hızlanacağını belirtmek mümkündür. Özellikle Ortadoğu'daki gelişmelerin hızlanacağı söylenebilir. Çünkü ABD kapitalist modernitenin hegemonik güçüdür. Her dünyada hem Ortadoğu'da sorunlar o kadar birikmiş, çelişkiler o kadar keskinleşmiş ki, kimin seçimi kazanma-

sından çok seçimin gerçekleşmesi önemli hale gelmiştir. Şüphesiz kimlerin neyi planladığını bilemeyiz. Ama her halükarda 3. Dünya Savaşı'nın daha da derinleştiği belirtilebilir. Çünkü kapitalist modernite güçlerinin savaşı derinleşmekten başka bir çözümleri yoktur. Dolayısıyla dünyanın sorunlu alanları olarak belirlenen yerlerde savaşın daha da derinleşmesi kaçınılmazdır. Ortadoğu, Asya, Rusya, Kafkasya bu alanların başında gelmektedir. Başka alanlarda da savaş gelişebilir. Dolayısıyla halklar ve demokrasi güçleri açısından ABD seçiminden ortaya çıkacak sonuçların önemi olmazken, kapitalist modernite güçleri açısından durum bu şekilde değildir. Örneğin Türk devleti cumhuriyetçilerin adayı olan Trump'ın kazanmasını istiyor. Çünkü Trump'ın başkan olması durumunda Kürt soykırımında ABD'den daha fazla destek alacağını düşünüyor. İran ise Trump yerine demokratların adayı Harris'in kazanmasını istiyor. Çünkü Trump'ın iş başına gelmesi durumunda ABD'nin İran'a daha sert yaklaşacağı sanılıyor. Ortadoğu açısından ele alındığında sonuçlar ne olursa olsun Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesinin devrede olacağı belirtilebilir. İsrail'e destek olma konusunda aralarında ton farklılığı olsa da hangisi başa gelirse gelişin İsrail'in planına tam destek verileceği anlaşılıyor. İsrail'e destek ise özünde Ortadoğu'nun yeniden dizayn edilmesine verilen destektir.

Halklar ve demokrasi güçleri için ise ABD seçimlerinde kimin kazanacağı değil, kapitalist moderniteye karşı mücadelenin nasıl geliştirileceği ve güçlendirileceği önemlidir. 3. Dünya Savaşı koşullarında dünya halkları ve demokrasi güçleri ancak küresel demokrasi mücadelesini geliştirerek kapitalist moderniteye karşı durabilir ve başarılı olabilirler. Önder Apo çağımızın ihtiyaç duyduğu bu mücadeleyi görerek demokratik modernite kuramını ve Dünya Demokratik Konfederalizmini geliştirmiştir. Bu stratejik projeyi gerçekleştirmek önümüzde duran en temel görev olmaktadır. Küresel Özgürlük Hareketi ile bu yolda önemli bir adım atılmıştır. Bundan sonra yapılması gereken Küresel Özgürlük Hareketi'ni daha da geliştirerek bu hedefe ulaşmaktır.

EKİM Jin, Jiyan, Azadî ŞEHİTLERİ Devrimi'nin ilk inşacılarıdır

■ DILZAR DİLOK

Ekim ayı vesilesiyle; Beritan, Gurbetelli, Meryem, Sarya arkadaşlar şahsında, özgür ve anlamlı yaşamın ilkelerini ortaya koyan, kadın özgürlük çizgisinin zaferine inanan, ataerkil düzene karşı mücadele ederek ölümsüzleşen bütün Ekim Şehitleri'ni saygıyla anıyorum. Ekim Şehitleri'nin anısına bağlılık, her şeyden önce yaşamı anlamlı yaşamının arayışında olmayı gerektirir. Anlamlı yaşamak, özsa-
vunmayı bilmek, yeni yaşamı yaratma ilkelerini ortaya çıkararak toplumsallaştırmakla mümkündür. Bu, şehitlerimizin kendilerinden katre katre vererek kendilerini bedel ederek yarattıkları Jin Jiyan Azadî felsefesiyle örülen yaşamımızı anlamak, anlatmak ve büyütmek, anılarına layık olmanın önemli bir adımı olacaktır.

Direnış edebiyatının önemli düsturlarından biridir küllerinden yeniden doğmak. Küllerinden doğmak; yani ölümlerin içinden doğmak, yakıp kül eden cehennemlerden cennetimsi doğuşların yaratıcısı olmak. Aslında umudun, özgürlük olasılığının yeşermesiydi doğmakta olan. Kürt yurdunda yaşam, her an ölümlerde sına-narak, ölümlerin içinden geçe geçe ve ölümcül darbelerden kırıla döküle ve nihayetinde yeniden doğarak gerçekleşiyor. Ölümün içinden yaşam doğurtuluyor. Bundandır Jin Jiyan Azadî sloganının Rojhilatê Kurdistan'da bir mezarlıkta yükseltilmesi ve bir yaşam felsefesine dönüşmesi, giderek yüzlerin, binlerin diline düşmesi, milyonların bu sözü kendi dilinde haykırması. Kabristanda yaşam sloganı atmak ve kabirleri kıra kıra yaşamı haykırmak tesadüf de değildir, kolay da değildir. Orada o anda ölümün reddedilişi vardır. Ölümün reddi karşısında yaşamı inşa iddası vardır. Bu anlamıyla da bir sistemin zihniyetteki yıkılışına tanık olunduğu andır.

Yeni bir devrim çağı başlamıştır

Fransız devrimindeki "Kardeşlik, Özgürlük ve Eşitlik" sloganından ve Marksizmin "Dünyanın Tüm İşçileri, Birleşin" sloganından sonra en fazla sayıda insanın sahiplendiği, haykırdığı slogan "Jin Jiyan Azadî" olmuştur. Bu anlamıyla yeni bir evrensel devrimin doğuşunun, fikir olmaktan çıkarak emekleme sürecine geçtiğinin göstergesidir. Yeni bir devrim çağı başlamıştır. Kadın özgürlük devrimi çağı başlamıştır. Egemen, cinsiyetçi erkekliğin ve onun çürümüş zihniyetinin korktuğu zaman gelmiştir.

Rojhilatê Kurdistan'dan tüm dünyaya yayılan Jin Jiyan Azadî çığlığı, özgür yaşamda ısrarlı olanın, özgür yaşam için öz savunmanın zorunluluk olduğunu bilen, me-zarda olsa dahi yaşamı yaratmaya muktedir olduğunu gösterir. Bu

en fazla kadın için geçerlidir. En temelinde de kendisi tarih olmuş kişiler için geçerlidir. Bu, tam da Önder Apo'nun "Benim ölüm bile rol oynar" sözünün bedenleşmesidir. Bu anlamda Jin Jiyan Azadî düsturu, bizim Önderlik çizgisindeki geleceği görmemizdir. Direnen kadınların yaratacağı özgür kadın çizgisinin tüm dünya kadınlarının yaşamlarını etkileyeceği, değiştireceği, tüm dünya kadınlarının yüreğine, yaşamına, saçlarına, gözlerine dokunacağı gerçeğinin kendisini bize şimdiden göstermesidir.

Mezarlıkta biriken bir öfkeyle dile geldi dedik. Halkımızın, en fazla da kadınların ahvalini arzedenden bir durumu yaşanan. Katilin maktule saldırdığı, tüm gücüyle onu boğmaya çalıştığı, maktulün ise kendini koruma çırpınışları dışında pek işaret veremediği, dolayısıyla katilin başardığını düşündüğü an, belki de maktulün nefessiz kaldığı an bir derin iç çekişle ciğerlerine havayı doldurup yeniden yaşama dönmesi, kalbinin o anda yeniden atmaya başlaması gibidir. Hem ölüm eşiğindeki cesede can gelmesidir, -ki bu anlamda yaşam ifadesidir-, hem de öldürdüğünü sandığı maktulün canlandığını gören katilin korkuyla irkilmesi, yaşam karşısında ölüm korkusuna düşmesidir. Erkek egemenliğine, soykırımcı faşist rejimlere ölüm korkusu yaşıtan sloganın yaşam ile örülü olması, kadının ve özgürlükle olması tarihsel toplumun hafızasını koruduğu müddetçe başarabildiğini gösteren benzersiz bir gerçekleşmedir. Tarihsel toplumun hakikati Jin Jiyan Azadî sözünde güncellenmekte ve dile gelmektedir. Ve bu hakikat, erkek egemenliğinin ölüm korkusu yaşamasına yeterli olan bir güç, anlam ve bilinç toplaşması ihtiva etmektedir.

Jin Jiyan Azadî hakikati Kürtçe doğum yaptı

Dünya insanlığının liberal bireyciliğin ağırlarında ölümlerle bellediği bir anda, doğudan, ülkesi olmayan bir toplumun toplumsallığının ve özgür yaşam öngörüsünün dile geldiği hakikat olan Jin Jiyan Azadî hakikati Kürtçe doğum yaptı. Dört parça edilmiş, her parçasındaki toplumsallığın da minimize edilerek hakim sömürgeci kültürlerin hammaddesi haline getirildiği bir Kürtlük-Kürdistanlık içinden böyle bir yaşam ve özgürlük doğumunun kadın öncülüğüyle gerçekleştirilmesi, tüm bölgede ve dünyada sarsıcı bir etki yarattı. Ölen bir kadının ardından, kadınların yaşam ve özgürlük bilinci, yaşam sloganıyla dile geldi. Dünya kadınları bu sesi duydu ve sahiplendi. Liberal burjuva sınıfın ve devletçi sistemin temsilcileri de sahiplendi bu sloganı ancak manipüle etmeye çalıştılar. Sloganın Farsçasını farklı zeminlerde dillendirerek ya da İranlı kadınlardan ve başörtüsünden söz ederek konuyu daraltmaya uğraştılar. Her şeye rağmen



güneş balçıkla sıvanamayacak kadar gerçek, parlak ve aydınlıktı.

Kürdistan toplumsallığının, kök kültür olan Aryen toplumsallığının, görkemli Zagros kültürünün yeniden canlanması önemli bir aşama katetti. Tüm Ortadoğulu kadınlar bu yaşam felsefesini sahiplendi. Farsça, Arapça olarak seslendirdi. Akabinde tüm dünya dillerinde yer edinen bu slogan, dünya insanlığının özgür yaşam felsefesi olarak gerçek yerini buldu. Jin Jiyan Azadî devriminin öncüsü olarak Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi'nin tarihsel deneyimi ve misyonunu ele almak istersek, bu mücadelenin ilk çıkış koşullarına bakmamız gerekir. Bu koşullara bakmak, bu koşulların içinde kimlerin nasıl yaşadığına ve yaşanmışlıkların da toplumsallıklarına bakmak önemli ve gereklidir.

Her olgu gelişim aşamasında dışsal unsurlardan da etkilenir ancak esas olarak özündeki karakterin etkisindedir. Burada başlangıçtaki özü, devrime bağlılığı, cesareti, erdemi, ahlaki, arkadaşlığı ve kendinden feragat etmeyi görebilmek oldukça önemlidir. Kadın Özgürlük Hareketi'nin böyle bir özün içinde şekillenmesi doğuş içinde yeniden doğuştur. Mücadelenin gelişim seyri bir tohumun serpilip gelişmesi gibi bu özgürlük tohumunu beslemiş, büyümüş ve dallandırmıştır. Ömrünün baharındaki bir grup Kürdistanlı gencin örgütlenmesi zamanla özgürlüğe aşk düzeyinde tutkuyla bağlı insanların toplumsallığı haline gelmiş ve en çok özgürlüğe ihtiyacı olan kadınlar da bu yeni yaşamda yerlerini günden güne çoğalarak almaya başlamıştır. Kadının mücadelesi içinde yer alışı öncelikle özgür Kürt kimliğini ve bağımsız Kürdistan'ı yaratma gibi genel mücadele amaçları ekseninde gelişmiştir. Ancak şu da unutulmalıdır ki Kürdistan gibi varlığı inkar edilmiş, sömürülmüş, yok sayılmış, aynı zamanda büyük oranda hakim ataerkil kültürlerin etkisine itilmiş bir toplum içerisinde gerçekleşen bu katılımlar, oldukça derin anlamlarla yüklü özgürlük çıkışlarıdır. Dolayısıyla ilk dönemlerdeki kadın katılımlarını bir bütün olarak genel bir katılım, cins çelişkisinden ve mücadelesinden tümünden bağımsız bir katılım şeklinde değerlendirmek yetersiz tespitlere yol açacaktır.

Dünyaya yayılan devrimci dalga

Yok oluş koşullarında varoluşa cesaret etmek oldukça değerli ve anlamlıdır. Kürdistan Kadın Özgürlük Mücadelesi'ne ilk katılan kadınlar en zorlu koşullarda yaşayıp genç yaşlarında kahramanca şehadete ulaşmayı, geleneksel ve ucuz yaşama tercihi etmişlerdir. Dolayısıyla Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne ilk katılan kadınlar Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi'nin ilk adımlarını atmış ve Özgürlük Hareketi'nin soy damarlarını oluşturmuşlardır. Mücadelenin her aşamasında ve bundan sonrasında da her adımda dönüp bu damarlara bakmak, bunlara tutunmak, ana kök hücreyi bilmek ve kendi hakikatini bilmektir.

Türkiye Cumhuriyeti oluşumu darbe mekaniği ile mümkün kılınmıştır. Sürekli darbelerle devlet aygıtı ayakta tutulmaktadır. Devlet, olağan koşullardaki gibi kurumlaşmalara dayanmaz, kurumların toplamından oluşmaz. Tersine kurumlar darbelerle var edilen bir organa dayanır. Bundan dolayı kritik zamanlarda derin devlet diyerek bu aygıt hatırlatılır herkese. Tecavüzcünün "biz devletiz" demesi buna örnektir. Mafyanın, vurguncunun, polisin ya da benzer işlere bulaşmış olanların bismillah der gibi "biz devletiz" demesi, aynı sözü ezberlemiş olmaları, bu derin aygıtı dayanarak her tür insanlık dışı uygulamayı herkese reva görmelerinden kaynaklıdır. Darbe mekaniği, TC kuruluşunun bir karakteristiğidir. Tüm darbeler gibi 12 Eylül Darbesi de Anadolu ve Kürdistan halklarındaki, isyancı-asi ruhu kırmış, işkencelerden geçirmiş, aşağılamış ve öldürmüştür. Sisteme başkaldıran, insanca yaşam mücadelesi veren ve bu uğurda canını esirgemeyen insanın mücadele ruhunu katletmiştir. Faşist işkenceler bir kuşaktaki isyan ve mücadele ruhunu öldürdüğü kadar o kuşağı, bir sonraki tarihi direniş mirasından koparılmasında kullanacak kadar sindirmiş, iradesiz ve köksüz bırakmış, tarih bilincinden koparmış ve kendi sistemi içinde eritmiştir. İnsanların yüreğine korkuyu yerleştirerek iradesine yönelen darbe, sistem karşısında direniş gösterebilecek hiçbir insani öge bırakmamıştır. İn-

sanın tüm enerjisini, salt maddi yaşam imkânlarını sağlayarak yaşanabileceği yanılgısını yaratmaya yönelmiş, insan emeğini sömürmeye, düşüncesini yok etmeye ve duygularını dejenere etmeye kilitlenmiş, sadece cinselliği bıraktığı insanda metalaşma, nesneleşme yaratmıştır. İnsan bütününen istismar aracı kılınmıştır.

19. yüzyıl, tüm dünya halkları kadar dünya kadınları için de köklü değişimlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Dünyaya yayılan devrimci dalgalanma içerisinde, erkek egemenlikli uygarlıkla en fazla uyumsuzluk içerisinde olan kadın da yerini almıştır. Koşullar ülkelere, sosyal sınıfa, mezheplere göre değişen hızda da olsa genel toplumlarda yaşanan hareketlenmelerle beraber kadında da özgürlüğe evrilme gelişmiştir. Kürdistan kadını bu dalgaya geç de olsa 20. yüzyılın sonunda güçlü bir özgürlük ideolojisiyle ve örgütüyle katılmıştır.

Kadınların çoğu despot bir baba-dan, kocadan, ekonomik sıkıntılardan, egemen sistemden ve geleneksel yaşam tarzından kaçmak ister. Bu durum birçok kadın için geçerli olduğu gibi pek çok erkek için de geçerlidir. Ancak başlangıçta sömürgeciliğin yarattığı derin hayal, inanç ve umut kırıklıklarıyla Kürdistanlı kadın ve erkeklerin sınırlı bir kısmı bu arayışlar içerisine yönelmiş ve Özgürlük Hareketi'ne katılım sağlamıştır.

Kendisini yalan ve hileler üzerinden şekillendiren bir sistem için bu tür bir arayış elbette en şiddetli nükleer tehditten daha tehlikelidir. Ve sistem de bunun farkındadır ki, kadın katliamlarını teşvik eden bir yapılanmayı tüm bireylere dayatmakta ve kadını cüceleştirmeye yönelmektedir. Bu yöneliş salt eylemlerle sınırlı olmayıp yaşamın her karesinde sürmekte. Ataerkil sistem, kadına yönelik saldırılarını günümüzde zirve düzeyde sürdürmektedir. Dolayısıyla ancak böylesi bir yoğunluk, inanç ve bilinç düzeyi zirvede süren yönelimleri karşılayabilecektir.

Kürt kadını sistem karşıtıdır

Kürdistan Özgürlük Mücadelesi ile kadınlar ve erkekler geleneksel modelin terk edildiği yeni bir yaşam, ilişki ve kişilik alanıyla

tanışmışlardır. Kadından her zaman itaat ve özverinin istendiği ataerkil bakış açısının aşılaraq yeni bir kadın ve yaşam formülasyonunun inşa edilmesi çabası Kürdistan Kadın Hareketi öncülüğünde devam etmiştir. Kürdistan toplumunda fedakâr ana, iyi uyumlu eş, erkeği tatmin etmekle görevli kılınmış cinsel nesne olan köle kadın arketiplerine karşı savaşım başlatılmış, sosyalist disiplinin zamansal dokusuna yeni bir motif olarak özgür kadın motifi işlenmiştir.

Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin ilk yıllarında Kürdistan gençliği içinde bir ilgi, merak konusu olmakla birlikte faşist baskının getirdiği zorluklar da vardı. Böyle bir süreçte Kürdistan mücadelesine ilgi duyarak mücadele öncülerine ulaşan, onların etrafında bir yeni toplumsallık inşa etme iddasında olan az sayıda kadın içerisinde bilinen-tanınanlar Sakine Cansız ve Kesire Yıldırım'dır. 70'li yıllara dair anlatılar bu dönemin tablosunu az çok ortaya çıkarır. Faşist baskının yoğun olduğu, toplumun darbelerle korku altında tutulmak istendiği, ancak tüm bunlara rağmen insan ve toplum tahlillerinin en kötü şekilde kullanılacak düzeyde yapılamadığı bir çağ olduğu kesin. Ancak Kürdistan toplumsallığında köy yaşamının kültürel belirginliği TC sisteminin içine girmemede önemli bir rol oynamaktadır. Kürt kadını sistemin dışındadır. Soykırım sisteminin yarattığı kurumsallaşmaların dışında duruyor, asimilasyon çemberine girmiyor. Şehirlerden uzak, memurculuktan uzak, zaten askerlik yapma gibi bir zorunluluk yok, sokağa açılma da yok. Kürdistan erkeğinin maruz kaldığı hiçbir uygulama kadın üzerinde etkili değildir. Kürt yaşamında sokak tanımı da bugünkü ve başka toplumlardaki gibi değil. Kürt kadınının sömürgeci, soykırımcı rejimin tüm uygulamalarının dışında durması, salt fiziki şartlar gereği değildir. Kürt kadını sistem karşıtıdır, sömürgeci soykırımcı rejim karşıtıdır. Bundan dolayı da kendi varlığını sistemi inkar ile, sistemi ret ile inşa etmektedir.

Yaşayabilmek için sonsuz bir kavga içinde olmak

Dersim soykırımı, bu doğrultuda incelenmesi gereken bir tarihsel kesittir. Katliamın erkek ve kadın bireyler üzerindeki etkisi aynı değildir. Dersim kadınındaki inat, öfke ve savaşçı ruh, katliamla gerçek yüzü açığa çıkan faşist Türk devletinin her türlü uygulamasına karşıtlık ifade eder. Soykırım hafızası kadında daha güçlüdür. Soykırım öncesi yaşamın etkisi kadında daha derin olduğu gibi, soykırımın yarattığı tahribatin da en fazla etkisinde, bilincinde olan cins kadındır. Soykırımla insanların katledilmesine, çocukların çalınarak ailelerinden-toplumsallıklarından koparılmasına ve yurt toprağının her tür saldırıya maruz kalmasına öfke büyüktür. Dersim kadını sistemiçileşmeme savaşını büyük vermiştir. Bunu büyük devrimci kadın öncülerden olan Aysel Doğan'ın keskin belirlemelerinde görmekteyiz. Sakine Cansız'daki arayış da, herkesle kavgalı olma durumu da bu sistem karşıtlığı ve sisteme yakın duran her şeyi, sisteme doğru çekme olasılığı olan her şeyi reddetme, böyle olan her şeyle kavgaya tutuşma kararlılığıyla ilgilidir. Bir Dersim

❖ Yokoluş koşullarında varoluşa cesaret etmek oldukça değerli ve anlamlıdır. Kürdistan Kadın Özgürlük Mücadelesi'ne ilk katılan kadınlar en zorlu koşullarda yaşayıp genç yaşlarında kahramanca şehadete ulaşmayı, geleneksel ve ucuz yaşama tercih etmişlerdir. Dolayısıyla Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'ne ilk katılan kadınlar Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi'nin ilk adımlarını atmış ve Özgürlük Hareketi'nin soy damarlarını oluşturmuşlardır.

kadın karakteristiğidir, arayışını köreltmeden, kendi önüne engeller koymadan, varolan engelleri aşma bu karakteristiği özgür yaşama doğru evriltme inadı ve ısrarıdır. Sakine Cansız'da zuhur eden bu karakteristik, soykırımla yok edilemeyen kadın özüdür, yok edilenlere tepki ve yeniden yaratma ısrarındaki kadın ana, ana tanrıça özüdür. Bundan dolayı Sakine Cansız'ın Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi'ndeki varlığı, tekil değil, kolektif bir varoluş, bir yer ediniştir.

Sakine Cansız karakteri bu anlamda incelemeye, üzerinde büyük araştırmalar yapmaya değer bir tarihsel karakterdir. Onu anlamak, Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi'nin mayasını, ilk özünü anlamak demektir. Sakine Cansız, Hareket ile tanıştığı ilk günlerden itibaren büyük bir dirayetle ailesiyle ve çevresinde bulunan herkesle büyük bir kavga içerisinde olduğunu belirtir. Yaşamın kadın için yaşam olmaktan çıkarıldığını ve yaşayabilmek için sonsuz bir kavga içinde olmak gerektiğini belirtir.

Özgürlük mücadelesinde Sakine Cansız figürü

Bu kavganın O'nu götürdüğü yerler hayatına dair anlatılarda az da olsa yer alır. Erkeği tanıma, erkek karşısındaki kendini tanıma kararlılığı da büyüktür. Aileden hızla koparak kendisini aile bağları dışında yaratmanın arayışına yönelmiştir. Bunu şeklen, verili sistem içinde yapmış olsa da, özde aile bağlarının ötesinde bir toplumsallık yaratma istemi vardır.

İnandığı ve bildiği doğruları büyük bir inatla savunmuş, inandığı doğruların kavgasını vermiş ve bunları yaşamsallaştırmak için kendi topraklarından uzakta, İzmir'de ucuz iş gücü olarak insan emeğinin sömürüldüğü fabrikalarda, atölyelerde çalışmıştır. Onun amacı bu fabrikalarda çalışan kadın işçileri eğitmek, bilinçlendirmek, örgütlemek olmuş ve çalıştığı yerlerde yaşamdaki duruşu, disiplini ve bilinciyle kısa sürede birçok genç kadını örgütlemiş, bilinçlendirmiş, en azından bu kadınların ilgilerini siyasallaştırmış ve arayışlarını güçlendirmiştir. Sakine Cansız adeta iğneyle kuyu kazarcasına mücadeleyi yaygın-



laştırmaya, toplumsallaştırmaya çalışmış mahalle mahalle, ev ev dolaşmış, yüzlerce kişiye özgür yaşama dair görüşlerini anlatmış, eğitimler vermiş ve örgütlü gruplar oluşturmuştur. Yine Diyarbakır Zindanı'nda dönemin işkencelerine direnen, düşmanın her tür vahşet uygulamasına karşı direnmek kadar kendini ve birlikte yaşadığı kadın gruplarını örgütleyerek ve eğiterek yanıt olmuştur. Sakine Cansız'ın özgürlük iddiasını, O'nun zindandan kaçış denemelerinden de bilmekteyiz. O, tutsak edilemeyecek kadar özgürlük iddiası büyük olan tarihsel bir kadın karakteridir. Sakine Cansız'ın tarihin derinliklerinde kök salmış olan ana kadın kültüründen alarak getirdiği direniş, özgür yaşam iddiası, özgür eş yaşam arayışı, kararlılık, her tür hâkim sistem karşısında mutlaka kavga etmek, hiçbir baskı biçimini kabul etmemek ve daha sayabileceğimiz birçok özellik, sadece onun kişisel özelliği olmaktan çıkmış, Kürdistan Kadın Hareketi'nin tarihsel misyonu-kökeni ve mücadele ilkesi haline gelmiştir.

Kürt kadını dinamik bir toplumsal kurucu güçtür

Kürt yaşamında sokak tanımı da bugünkü ve başka toplumlardaki gibi değil dedik ancak Kürdün kendi sokağında (aynı anlama gelmek üzere günlük-güncel yaşam mekanları içinde) ise Kürt kadını aktif, canlı ve dinamik bir toplumsal kurucu güçtür. Bunda ana tanrıça kültürünün kalıntı dü-

zeyinde de olsa yaşanıyor olmasının, yine fiziki olarak fazlasıyla yıpranmış olsa da, maddi kültür ve manevi dünyada-hafızada star kültürünün yaşatılıyor olması büyük bir şans olarak pek farkında olunmasa da Kürt kadının avuçlarındaki paha biçilmez hazinedir. Bu hazine, üzeri tozla kaplanmış bir hazinedir. Birçok kadın çok yakınından geçmiş olmasına rağmen farkına varamamış, çok yaklaşmışken dahi uzağına düşmüştür. Ancak Sakine Cansız, bu hazinenin üzerindeki fazlalıkları kaldırıp atmayı, tozları dağıtmayı ve hazinenin gerçeğini açığa çıkararak onu avuçlarına almayı başarmış bir kadındır. Hem bunun cesaretini hem ısrarını ortaya koymuş, hem de emeğini vermiştir. Bundan dolayı da Kürdistan Kadın Hareketi içinde tanrıça düzeyinde ele alınan bir kadın karakteri olmuştur.

Sakine Cansız'dan bugüne kadar on binlerce kadın katılmış, binlerce kahraman ortaya çıkmış, binlercesi canını feda etmiş, on binlercesi emek vermiştir. Toplamında tüm bireylerin katılımlarındaki ortak özgürlük ilkeleri, mücadelenin özgürlük ilkelerinin en zirvede uygulanması ve sürekli ana kök hücreye dayalı olması şeklinde ele alınmıştır.

Kadın özgürlük problemine yönelim

İlk dönemler kadının mücadele kararlılığında ulusal varoluş sorunsalılığı ağır basmakta. Çıkış

koşulları ve içinden geline toplumun gerçekliği dikkate alındığında Kürdistanlı kadınların halklarının varlık mücadelesinde yer almaları, bunu hiçbir imkânın olmadığı, başarı inancının sıfırdan yaratıldığı, umudun kırıntısının dahi bırakılmadığı koşullarda gerçekleştirilmeleri sıradan yaklaşılabilecek, sıradan değerlendirilebilecek çıkışlar değildir. Ancak kadın olarak varolamamanın getirdiği arayışlar, dile getirilemese de bir cins mücadelesine, kadın özgürlük probleminde doğru bir yönelim olduğuna da işaret eder.

Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketi tarihsel deneyiminden aldığı güçle, güncelde varolmakta ve mücadele yürütmektedir. Zagros tanrıçalarının kültürel gücü bu topraklarda hiçbir zaman yok edilememiştir. Bugün de bu tanrıçaların gölgesinde direnen, savaşan ve özgürleşen kadınların varlığı artık herkesin malumudur. Tüm Kürdistan parçalarında bu kadınlar, güneş ve suyla buluşunca toprağın altından başını çıkaran buğday başakları gibi birer birer yükseldiler, yükselmektedirler. Kürdistan Kadın Özgürlük Mücadelesi öncülüğünde Kürdistan ve dünyadaki tüm kadınların birleşmesi, ortak ilkelere buluşması, ortak amaçlarla eyleme yönelmesi, ortak özgürlük tanımı yaratması, dünya insanlığının özgür yaşam ilkelerini yeniden inşa etmektedir. Bu inşayı yaratılara, yüreğini bu inşaya açanlara, bu insanın verdiği heyecanla, coşkuyla özgür yaşama yürüyenlere aşk olsun.

Üçüncü Dünya Savaşı, Uluslararası Komplo ve Kürt özgürlük mücadelesinin önemi -II-

■ DURAN KALKAN

ABD'nin, Körfez Savaşı'na dayanarak Basra Körfezi çevresi, Güney Irak ve Güney Kürdistan'da önemli bir askeri etkinlik sağladığı ve Saddam Hüseyin Yönetimi'ni Bağdat etrafında sınırlandırdığı bilinen bir gerçektir. Bu ABD'nin Yeni Dünya Düzeni stratejisi temelinde Ortadoğu'ya dönük çok önemli bir hamlesini ifade etmektedir. Zaten ABD, bu hamleye dayanarak "Büyük Ortadoğu Projesi" adıyla ABD çıkarlarını öngören bir Ortadoğu'nun oluşturulmasını Yeni Dünya Düzeni stratejisinin bir parçası olarak ifade etmeye başlamıştır. Buna dayanarak Balkanlarda, Kafkasya'da ve dünyanın birçok alanında askeri, ekonomik ve siyasi yollarla belli bir etkinlik düzeyi ortaya çıkartmıştır. Fakat ABD öncülüğünde gelişen ulus üstü sermaye sisteminin küresel düzeyde daha ileri gidebilmesi, buna engel oluşturan ulus-devlet statükoculuklarını aşabilmesi 3'üncü Dünya Savaşı temelinde yeni adımlar atmasını gerektirmiştir.

Nitekim bir düzeyde gelişme sağlamış olsa da Yeni Dünya Düzeni stratejisinin öngördüklerine ulaşamamıştır. Özellikle Ortadoğu ve Irak zeminine dönük yeni adımlar atması gerektiğini görmüş ve bu temelde askeri ve siyasi müdahalelerde bulunmuştur. Bu yaklaşım çerçevesinde Saddam Hüseyin Yönetimi'nin tümünden yok edilerek Basra Körfezi'nin tümüyle denetim altına alınması ve Ortadoğu'da demokratik çizgide yeni gelişmeleri dayatan PKK öncülüğünün daha fazla sınırlandırılıp daraltılması gerektiği planıyla hareket etmiştir. Bu temelde Önder Apo'yu etkisiz kılma ve Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni daraltıp kontrol altına alma ihtiyacı duymuştur. Çünkü sistem, bunu gerçekleştirmeden Bağdat'a saldırmaktan korkmuştur. Dünyanın diğer alanlarındaki askeri, siyasi ve ekonomik saldırıları geliştirebilmeleri Irak üzerinde daha fazla egemenlik kurmalarıyla doğrudan bağlantılıydı. Irak üzerinde daha fazla egemenlik kurabilmeleri için de Kürdistan'a daha fazla egemen olmaları gerekiyordu. Bu da kapitalist modernite sistemini Önder Apo ve PKK'ye karşı yeni bir saldırı geliştirmeye götürmüştür.

Nitekim bu saldırı Uluslararası Komplo diye ifade ettiğimiz bir temelde planlanmış ve 9 Ekim 1998 tarihinden itibaren Önder Apo'nun Suriye'den çıkmaya zorlanması biçiminde uygulanmaya konmuştur.

Dikkat edilirse ABD Yönetimi, 1991 Körfez Savaşı'nda Saddam ordularına ağır bir darbe vurmuş olmasına rağmen Bağdat'a yürümemiş, Bağdat'ı işgal etmemiştir. Tam tersine 10 yıl boyunca Saddam Hüseyin Yönetimi'nin Bağdat'ta hüküm sürmesine razı ol-

◆ 3'üncü Dünya Savaşı'ndan çıkışın, onun kriz ve kaosundan kurtuluşun gerçek alternatifi Kürt özgürlüğü temelinde Demokratik Türkiye, Demokratik Ortadoğu ve Dünya Demokratik Konfederalizmi yolunda ilerlemedir. Bu temelde bilinç, örgütlülük ve eylemi geliştirmedir. Kuşkusuz uluslararası komployu tümünden yenilgiye uğratacak, komploya yol açan zihniyet ve siyaseti yenecek olan da budur.

muştur. Neden? Çünkü o zaman böyle bir adımla Bağdat'ta denetim sağlayamayacağını, Irak'ı kontrol edemeyeceğini düşünmüştür. Her ne kadar PKK karşıtlığı temelinde KDP işbirlikçiliği temelinde bir Kürt Yönetimi oluşturulmuş olsa da, PKK'nin Güney Kürdistan ve Irak üzerindeki etkisi ortadan kaldırılamamıştır. Özellikle Önder Apo'nun girişken, atak politikaları ve taktik yaratıcılığı karşısında bu yönetimin etkisiz kalacağı, Saddam Hüseyin Yönetimi'nin yıkıldığı bir ortamda oluşan boşluktan Önder Apo ve PKK'nin yararlanarak Güney Kürdistan ve Irak'ta güçleneceği kaygısı ve korkusu içinde olmuştur. O yüzden Önder Apo ve PKK zayıflatılmadan Saddam Hüseyin Yönetimi'ne dokunmamıştır. Bu temelde Önder Apo ve Kürt Özgürlük Hareketi'ne dönük Uluslararası Komplo saldırısı devreye konmuştur. Bunu ABD'nin üçüncü Dünya Savaşı saldırısının ikinci adımı, dönemi, ya da aşaması olarak değerlendirebiliriz.

9 Ekim 1998'de başlatılan Uluslararası Komplo saldırısı, 15 Şubat 1999'da Önderliğin Kenya'dan kaçırılarak İmralı işkence, tecrit ve soykırım sistemi altına alınmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Böyle bir saldırıyla Önder Apo tasfiye edilerek Kürt Özgürlük Hareketi zayıflatılmaya çalışılmıştır. Şimdi bu komplo 26'ncı yıldönümü yaşanmaktadır. 9 Ekim'de başlayan Uluslararası Komplo saldırısı, 26'ncı yılını tamamlayacak, 27'nci yılına girecektir. Aslında 26 yıldır ABD, tüm müttefiklerinin desteğini alarak Uluslararası Komplo planlaması temelinde Önder Apo'ya, PKK'ye ve bu temelde Kürt halkına, özgürlük isteyen tüm Kürtlüğe karşı bir saldırı yürütmektedir. Bu gerçeği net olarak görmemiz lazım.

O halde 9 Ekim 1998'de başlayan ve Önder Apo'nun imhasını, PKK'nin tasfiyesini öngören Uluslararası Komplo saldırısı, 3'üncü Dünya Savaşı'nda yeni bir evre, onun ikinci aşaması oluyor. Her ne kadar böyle bir saldırıyla Önder Apo imha edilememişse de 15 Şubat 1999 komplosu ve İmralı işkence, tecrit ve soykırım sistemiyle tamamen etkisiz hale getirildiği, dolayısıyla PKK'nin kuşatılıp tasfiye sürecine sokulduğu sonucuna varılmıştır. Böyle bir değerlendirme sonucunda ABD Yönetimi, başta Irak ve Ortadoğu olmak üzere 3'üncü Dünya Savaşı kapsamında dünyanın diğer alanlarına dönük yeni bir siyasi, askeri ve ekonomik saldırı geliştirmiştir.

Bilindiği gibi El-Kaide'nin 2001 İkiz Kule saldırısı böyle bir saldırının

filen başlatılabilmesi için çok önemli bir zemin olarak kullanılmış, fırsat olarak değerlendirilmiştir. Bu bakımdan 11 Eylül 2001 İkiz Kule saldırısı da tıpkı 2 Ağustos 1990 tarihli Saddam Hüseyin Yönetimi'nin Kuveyt'i işgal saldırısı gibi şaibeli bir saldırıdır. Bu her iki saldırının sonucundan da en çok yararlanan ABD olmuştur. Bir kural olarak deniyor ki bir olayın sonucu en çok kime hizmet ediyorsa onun sorumlusu o güçtür. Eğer öyle değerlendirirsek hem Kuveyt işgalinde hem de İkiz Kule saldırısında ABD'nin sorumluluğunu net olarak görmemiz lazım.

Nitekim ABD, Uluslararası Komplo saldırısının sonuçlarına ve 11 Eylül İkiz Kule saldırısının yarattığı zemine dayanarak 2001 yılından itibaren Ortadoğu'ya daha ileri düzeyde bir askeri işgal saldırısı başlatmıştır. Önce Afganistan'ı işgal etmiş, daha sonra ise 2003 baharında Bağdat'a saldırarak Saddam Hüseyin Yönetimi'ni yıkmış, Bağdat'ı ele geçirerek Irak'ın tümünü işgal etmiştir.

Afganistan ve Irak işgalleriyle Ortadoğu'da gerçekleştirdiği askeri etkinliğe dayalı olarak da dünyanın diğer alanlarında ekonomik-siyasi-askeri operasyonlarını daha ileri düzeyde geliştirme fırsatı ve imkânı bulmuştur. Bu temelde İran ve Suriye'ye karşı daha yoğun mücadele eder olmuş, Türk askerlerinin başına çuval geçirmeye kadar varan siyasi-askeri çelişki ve çatışmalar içine girmiş, Rusya ve Çin ile değişik düzeylerde mücadele içine girmiştir. Uzak Asya'dan Afrika'ya, Afrika'dan Amerika'ya, Sovyetler Birliği'ne dayalı olarak ortaya çıkan birçok ulus-devleti kapitalist modernite sistemine daha çok entegre etmiş, sistem içileştirmiştir. Asya'da Vietnam, Afrika'da Angola, Mozambik gibi 20'nci yüzyılın büyük ulusal kurtuluş hareketleri, geline aşamada ABD sistemiyle en geri işbirlikçi ilişkiler içine girmekten kendilerini kurtaramamışlardır.

'Arap Baharı' ve Üçüncü Dünya Savaşı ilişkisi

Buna 3'üncü Dünya Savaşı'nın üçüncü evresi ve DAİŞ'e karşı savaş dönemi de diyebiliriz. Bu dönemde Arap toplumunda kısmi bir demokrasi talebi ve tepki hareketinin yaşandığı bir gerçektir. Özellikle milliyetçi Arap diktatörlüklerin, toplum üzerinde uyguladığı çok yönlü katı baskı değişik toplumsal ve etnik kesimlerde demokrasi istemini ortaya çıkartmıştır. 3'üncü Dünya Savaşı'nın genelde Ortadoğu'da gelişiyor olmasının yarat-

tığı etkiler sonucunda da Tunus'tan Mısır'a, oradan Suriye'ye kadar uzanan birçok alanda Arap toplumunda belli bir hareketlenme, sokağa çıkış, çoğulcu-demokratikleşme talepleri görülmüştür. Fakat bu durum çok bilinçli, programlı, örgütlü ve planlı gelişemediği için kısa sürede 3'üncü Dünya Savaşı aktörleri tarafından kontrol altına alınıp kendi çıkarları doğrultusunda kullanılır hale getirilmiştir.

Bir de bu tür hareketler daha çok Afganistan'daki Taliban hareketini ve yine El-Kaideciliği taklit eden benzer iktidar-İslamcı çete hareketlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Söz konusu çete hareketlerinden birisi de İhvanı Müslim'in hareketidir. Başta Suriye ve Mısır olmak üzere Sovyetler Birliği'ne karşı birçok Arap ülkesinde örgütlenmiş olan İhvanı Müslim'in hareketi mevcut savaş koşullarından ve kitle hareketlerinden yararlanarak birçok ülkede kendi etkinliğini oluşturmaya yönelmiştir. Mısır'da Mursi hareketi iktidara gelirken Suriye'de İhvanı Müslim'in hareketi, Özgür Suriye Ordusu adıyla kendisini örgütleyip Suriye Yönetimi'ni ele geçirmeyi hedefleyen bir ayaklanma süreci geliştirmiştir.

Başlangıçta bu harekete ABD'nin etkili bir desteği olmuştur. Özellikle İhvanı Müslim'inci Tayyip Erdoğan ve AKP ile ilişkileri gereği ABD-AKP yönetimleri bu hareketleri birlikte besleyen çabalar içine girmişlerdir. İhvanı Müslim'inci Tayyip Erdoğan Yönetimi, bu durumdan yararlanarak ve ABD gücüne dayanarak Arap Baharı Hareketi'ni ve Ortadoğu'yu İhvanı Müslim'inin düşünceleri ekseninde dönüştürmeye yönelmiştir. ABD, Tayyip Erdoğan Yönetimi'nin bu hedeflerini görünce mevcut ilişkisini değiştirmek durumunda kalmıştır. Mısır'da Sisi komutasındaki ordunun darbe yaparak Mursi Yönetimi'ni düşürmesi, yine Suriye'de ABD ile AKP'nin ÖSO'yu oluşturma temelindeki "Eğit-Donat-İşlet" ortak projesinin parçalanması bu biçimde yaşanmıştır.

Kuşkusuz bu sürecin diğer önemli bir aktörü DAİŞ denen oluşum ve onun Irak ve Suriye'de geliştirdiği saldırılardır. Bu biçimde Irak ve Suriye'nin bölünüp parçalanması gibi bir stratejinin uygulanmaya konduğu da çeşitli biçimlerde kendini göstermiştir. 2014 Haziran'ından itibaren Musul'u ele geçirerek saldırılarını başlatan DAİŞ, kısa sürede Reqa'yı ele geçirip Bağdat ve Şam'ı tehdit edecek kadar etkili bir askeri güç haline gelmiştir.

DAİŞ ve DAİŞ'e karşı direnişin,

3'üncü Dünya Savaşı ile bağlantısını şöyle kurabiliriz: Öncelikle DAİŞ'e dayanarak Irak ve Suriye'nin zayıf olan yapıları daha da zayıflatılmış ve bu ülkeler çok daha parçalı hale getirilmiştir. Bunun 3'üncü Dünya Savaşı stratejisiyle bağlantısı başattır. Çünkü ABD'nin Yeni Dünya Düzeni temelindeki Ortadoğu stratejisi Hindistan-Körfez-İsrail-Kıbrıs-Yunanistan hattını içeren yeni bir enerji-ticaret yolunun oluşturulması, bunun önündeki engellerin kaldırılarak böyle bir yol projesini hayata geçiren askeri güvenlik ağının oluşturulmasını içermektedir. Bunun için de İsrail'in Arap devletleriyle uzlaştırılması çok önemli bir etken olurken, İsrail'in güçlendirilmesi, bölgede etkili kılınması ve güvenliğinin sağlanması da diğer bir önemli etken olmaktadır. Bütün bu açılardan bakıldığında Irak ve Suriye'nin merkezi devlet yapılarının zayıflatılması, birliklerinin parçalanması tamamen bu amaca hizmet eden bir özellik taşımaktadır. Bunu da esas olarak DAİŞ ile sağlamışlardır. Fakat DAİŞ'in kendi başına çok daha büyük bir merkezi askeri güç haline gelme tehlikesi ortaya çıkınca onu zayıflatma ve imha etmeye dönük yeni bir savaş konseptiyle cevap verilmiştir.

Böyle bir süreçte 3'üncü Dünya Savaşı'nı etkin olarak yürüten ABD ve benzeri güçlerin nasıl bir politika izledikleri, hangi politik manevraları, hangi zamanlarda nasıl yaptıkları bilinen gerçekler olmaktadır.

Bağdat ve Şam üzerine giderken DAİŞ'in yönünün Şengal'e ve Kobanê'ye çevrilmesi, özellikle Rojava Kürdistan'da Kürtler üzerine saldırılması tamamen böyle planlı bir siyasetin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. DAİŞ ile Irak ve Suriye'deki siyasi yapılar, merkezi yönetimler zayıflatılırken Kürt halkının ve Özgürlük Hareketi'nin gücüyle de iktidar-İslamcı DAİŞ hareketinin ezilmesi ve DAİŞ etrafında birleşen bu iktidar-İslamcı çeteciliğin zayıflatılması hedeflenmiştir. Bu konuda özellikle Şengal ve Kobanê'de Kürt özgürlük direnişleriyle gelişen DAİŞ karşıtı mücadele Irak ve Suriye'de etkili olmuştur. Êzidî Kürt toplumunu soykırımdan kurtaran Şengal direnişi, insanlığın vicdanına hitap ederken Kobanê direnişinin zaferi temelinde gelişen Fırat'ın doğusundaki Kuzey ve Doğu Suriye yapılanması Kürt özgürlüğünü, bütün halkların ve kadınların özgürlüğünü esas alan yeni bir demokratik devrim hareketi olarak tüm insanlığın dikkatini üzerinde toplayıp yeni bir demokratikleşme umudu haline gelmeyi başarmıştır.

Nitekim Rojava Kürt Özgürlük Hareketi etrafında devrimci direniş ittifakı ve Koalisyon hareketi DAİŞ'in başkenti olan Reqa'yı ele geçirerek DAİŞ'in alan hakimiyetine son veren önemli bir askeri zafer kazanmayı başarmıştır.

Kuşkusuz biz burada DAİŞ'e karşı savaşın gelişim evreleri, anlamı, önemi, Kürtler, kadınlar, Suriye halkları, Arap toplumu ve tüm insanlık açısından DAİŞ'e karşı kazanılan zaferin yarattığı sonuçlar üzerinde ayrıntılı duracak değiliz. Sadece DAİŞ, 3'üncü Dünya Savaşı ilişkisini ve yine DAİŞ'e karşı savaşın 3'üncü Dünya Savaşı içerisindeki yeri üzerinde kısaca durmak ve bir tanım geliştirmekle yetineceğiz. Bizim için gerekli olan durum budur.

Burada şu gerçekliği de ifade edebiliriz: Hem İhvanı Müslim'in hareketini desteklemede ABD-AKP ayrışması olmuştur. Hem de DAİŞ'e karşı savaşta ABD-AKP ayrışması ve karşıtlığı ortaya çıkmıştır. Kürtler, Özgürlük Hareketi öncülüğünde DAİŞ zaferiyle önemli kazanımlar elde ettiğinde Kürt düşmanı faşist-sömürgeci-soykırımcı AKP ve onun yönetimindeki TC, bu kazanımları kendi kaybı ve yenilgisi olarak görmüştür. Bu yüzden Kürt karşıtlığı temelinde DAİŞ ile olan ilişkilerini daha da güçlendirip DAİŞ'in hamiliğini yapar bir konuma gelmiştir.

‘Çöktürme Eylem Planı’ ve Üçüncü Dünya Savaşı ilişkisi

Bu başlıklı 3'üncü Dünya Savaşı'nın dördüncü evresi ve PKK'ye yönelik imha saldırısı olarak da ifade edebiliriz. Bilindiği gibi Şengal, Maxmur, Kerkük üzerinden Irak'ta DAİŞ'e karşı yürütülen büyük direniş ve yine Kobanê direnişiyle başlayıp Kuzey Doğu Suriye'de DAİŞ'e karşı geliştirilen muazfer mücadele, Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin ciddi bir biçimde güçlenmesine, Medya Savunma Alanları'ndaki kurtarılmış alanlara bir de Kuzey Suriye'nin eklenmesine, bu temelde Arap toplumu da dahil Ortadoğu'da ve tüm dünyada Kürtlerin ve Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin güçlü olumlu bir etkide bulunmasına yol açmıştır. Öyle ki dünya, Kürtleri iktidar-İslamcı, faşist-katliamcı DAİŞ çeteciliğine karşı kadınlar öncülüğünde kahramanca savaşan ve insanlığın baş belası olan bu çeteciliği büyük bedeller ödeyerek yenilgiye uğratan güçler olarak tanımıştır. Bu çerçevede dünyada Kürt halkının, Kürt Özgürlük Mücadelesi'nin, Kürt Özgür Kadın Direnişi'nin propagandası çok güçlü bir biçimde gelişmiş ve yayılmıştır.

Bu durum sadece pratik bir olay, salt bir askeri direnişle sınırlı kalmamış, Önder Apo'nun demokratik modernite paradigması temelinde kadın özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik ulus programının uygulanması olarak bütün farklılıkların kendilerini özgürce örgütleyip demokratik birlik halinde yaşatmalarını öngören demokratik konfederalizm sisteminin uygulanması olarak hayat bulmuştur. Böylece bir gelişme Kürtlerin, Kürt Özgürlük Hareketi'nin, Kürdistan'daki

Kadın Özgürlük Mücadelesi'nin dünya üzerindeki etkisini çok daha fazla güçlendirmiştir. Adeta bir umut ışığı, yeni bir umut kaynağı haline gelmiştir. Yaşanan 3'üncü Dünya Savaşı içerisinde Rojava ve Kuzey Doğu Suriye'deki gelişmeler halkların, kadınların, gençlerin, tüm ezilenlerin kurtuluş umudu olarak ortaya çıkmıştır. Olumlu, etkileyici, herkes için çekici bir örnek oluşturmıştır.

Tabii böyle bir gelişme, Yeni Dünya Düzeni stratejisi temelinde ABD öncülüğünde bir kapitalist modernite hegemonyası oluşturmak isteyen tekkelci sermaye güçlerinin çıkarları açısından ciddi bir tehlike olma özelliği taşımıştır. Hele hele DAİŞ'e karşı mücadelede oluşan ortak Koalisyon temelinde yürütülen mücadelenin sonuçlarının bu biçimde ortaya çıkması koalisyonunda yer alan iktidar güçlerinin çıkarlarıyla uyumadığı için rahatsız etmiştir. Bundan dolayı, özellikle Reqa'da DAİŞ'in yenilgisi ardından bu güçler, yeniden TC ve AKP yönetimiyle hatta bazı çeteci güçlerle ilişkiler kurarak mücadelenin yönünü değiştirmeye yönelmişlerdir. DAİŞ'e karşı yürütülen ortak mücadelenin sonuçlarının Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesine, dünyada kadın özgürlüğü ve demokrasisinin gelişmesine dönüşmesinden rahatsızlık duyup bunu engelleyici arayışlar ve yönelimler içerisine girmişlerdir. Bu noktada yeniden AKP ile ortak çalışmaya yönelmişler, zayıflayan AKP gücünün yanına Türkiye'de MHP'yi, Irak'ta da KDP'yi katarak AKP-MHP-KDP ittifakı temelinde Kürdistan'ın değişik alanlarında yaşanan özgürlükçü gelişmeleri imha ve tasfiye etmek üzere yeni bir saldırı süreci başlatmışlardır. Tabii böyle bir saldırıda başta DAİŞ olmak üzere El-Kaide ve AKP-MHP'nin oluşturduğu birçok iktidar ve İslamcı çete gücünü de destekleyip kullanmışlardır.

Bbu süreç daha Reqa kurtarılmadan, DAİŞ Reqa'da yenilmeden önce 26 Ağustos 2016 tarihinde Türk ordusunun sınırı geçip Ceraclus'a girmesi ve Çukurca'dan sınırı geçip Medya Savunma Alanları'na dönük işgal saldırılarına girişmesiyle başlamıştı. ABD ve diğer Koalisyon Güçleri bir yandan Kürt Özgürlük Hareketi ve diğer demokratik güçlerle ittifak halinde Reqa'da DAİŞ'e karşı savaşırken diğer yandan AKP-MHP-KDP ile ittifak halinde sözde “DAİŞ'e karşı ikinci bir cephe açıyoruz” adı altında 24 Temmuz 2015 tarihinden itibaren AKP Yönetimi'nin Çöktürme Eylem Planı temelinde başlattığı “PKK'yi imha ve tasfiye etme saldırılarına” güçlü bir biçimde destek vermeye yönelmişlerdir. 2017 Ekim'inde Reqa'nın kurtarılması ardından ise tüm güçlerini AKP-MHP-KDP ittifakının PKK'yi imhayı amaçlayan saldırılarına destek vermek üzere yönlendirmişlerdir.

Bu çerçevede net bir biçimde görülüyor ki 30 Ekim 2014 tarihinde karara bağlanmış olsa da PKK'nin imha ve tasfiyesini hedefleyen Çöktürme Eylem Planı aslında 3'üncü Dünya Savaşı kapsamında oluşturulan ve Uluslararası Komplo

saldırısını planlayıp yürüten güçler tarafından hazırlanan ve desteklenen bir saldırı planı olmaktadır. On yıldır PKK'yi imha ve tasfiye amacıyla AKP-MHP-KDP ittifakının yürüttüğü topyekûn saldırı, 3'üncü Dünya Savaşı'nı yürüten güçler, ABD ve müttefikleri tarafından desteklenmektedir. Söz konusu plan ve bu temelde gelişen pratik bir ABD, TC, KDP ortak saldırısı olmaktadır. Nitekim 26 Ağustos 2016 tarihinde Ceraclus ve Çukurca'dan Medya Savunma Alanları'nı ve Kuzey Suriye'yi işgal ve PKK'yi imha etmek amacıyla saldırı başlatıldığında dönemin ABD Başkan Yardımcısı Biden ile KDP Genel Başkanı Mesud Barzani Ankara'daydı.

26 Ağustos 2016 tarihinde Ceraclus ve Çukurca'ya dönük işgal saldırısı olarak başlayan bu süreç, 2017 Aralık ayında Xakurkê, 2018 Ocak ayında ise Efrîn'e dönük işgal saldırıları olarak gelişmiştir. 2019 Ekim'inde Serêkaniyê ve Girê Spi, 2020'de ise Heftanîn'e dönük işgal saldırısı şeklinde sürmüştür. 2021'den bugüne kadar da Heftanîn-Metîna, Zap-Avaşîn ve tüm Xakurkê-Xinêrê alanlarını işgal etmeyi ve buraları insansızlaştırarak Türk Devleti'ne katmayı öngören bir işgal ve ilhak saldırı süreci yaşanmıştır. 2021 baharından itibaren de Türk Ordusu her türlü kimyasal silah ve yasaklı bomba kullanarak adım adım arazinin stratejik noktalarını işgal etmiş, 3 Temmuz 2024 tarihinden itibaren de Batufâ-Bamernî-Amediyê-Derelûk-Şeladizê'nin kasaba ve şehirlerinde Türk zırhlı birliklerinin ve ordusunun konuşlandırılmasıyla bu süreç tümüyle kalıcı bir işgal ve ilhak görünümüne bürünmüştür.

22 Nisan 2024 tarihinde yapılan TC-Irak, yine TC-Hewlêr anlaşmaları temelinde söz konusu işgal ve ilhak saldırıları KDP ve Irak yönetimlerinin de bizzat katılımlarıyla Ortak Operasyon Odası temelinde yönetilen bir işgal saldırısı halini almıştır. En son 15 Ağustos 2024'te yapılan anlaşmalar Türk Ordusu'nun işgaline Bağdat ve Hewlêr yönetimlerinin her düzeyde katılmasını ve destek vermesini içermektedir. Bu temelde Xakurkê'den Heftanîn'e kadar olan çok geniş bir coğrafya Türk Ordusu'nun işgal ve ilhakına bırakılmaktadır. Düzeyi farklı olmakla birlikte bu saldırılara katılan güçler tarafından PKK'nin etkisiz kılınması hedeflenmektedir.

Bu temelde diğer alanlarda da 3'üncü Dünya Savaşı'nın geliştirilmesi doğrultusunda yeni adımlar atılmıştır. Örneğin Afganistan, anlaşamayla yeniden Taliban'a bırakılmış ve hemen ardından Ukrayna Savaşı'na girilmiştir. Ukrayna Savaşı her ne kadar bazı güçlerce Rusya-Ukrayna arasında yaşanan bir savaş gibi tanımlanmaya çalışılsa da aslında baştan itibaren bir NATO-Rusya savaşı, özel olarak da bir ABD-Rusya savaşı biçiminde yaşanmaktadır.

Afganistan'da Körfez'in denetlenmesi noktasında belli bir gelişme sağlandıktan sonra Ukrayna Savaşı geliştirilmiştir. Ukrayna Savaşı ile Rusya darbelenmek, zayıflatılmak, kapitalist modernite sistemi içerisinde daha çok daraltılıp sınırlan-

dırılmak istenmiştir.

Diğer yandan başta enerji olmak üzere Rusya ve Çin'in Avrupa ile olan ticari ilişkilerinin gelişmesinin önü alınmaya çalışılmış, İsveç ve Finlandiya'nın katılımıyla NATO büyütülmüş, Avrupa üzerinde NATO etkisi yeniden güçlendirilerek, güvenlik bakımından daha fazla ABD denetimi altına girmesi sağlanmıştır. Her ne kadar Ukrayna Savaşı maddi bakımdan ABD için belli yükler getiriyor gibi görünse de, Avrupa üzerinde etkinliği azalan Rusya ve Çin ittifakı karşısında geri plana düşen ABD'nin, küresel düzeyde yeniden bir hamle yapması ve canlanması durumunu ortaya çıkartmıştır.

Tahmin edileceği gibi, Rusya ve Çin'in, başta Almanya ve Fransa olmak üzere ittifak halinde Avrupa devletleriyle enerji ve diğer ticari ilişkileri derinleştirmesi ABD'nin küresel etkisine ciddi bir darbe olacaktı. Bu yüzden böylesi bir ilişkiyi ortadan kaldıran Ukrayna Savaşı'nın, Rusya ya da Ukrayna yönetimleri tarafından değil de, bizzat ABD Yönetimi tarafından çıkartıldığını kolaylıkla anlayabiliriz. Tıpkı Körfez Savaşı ve İkiz Kule olayı gibi Ukrayna Savaşı da sonuç itibarıyla ABD'ye fayda getiren, bu nedenle ABD kıskırtması temelinde gelişmiş olan bir savaştır.

Bu süreçte Rusya ve İran'la ilişkilerini geliştiren TC Yönetimi, giderek bu ilişkileri aynı düzeyde yürütemez bir duruma düşmüştür. Yine Ukrayna Savaşı'nın tırmandırılmasıyla NATO yeniden canlandırılırken, NATO gücüne dayanılarak Pasifik'teki gerginlik derinleştirilmiştir. Esas olarak da Hindistan'dan başlayıp Körfez'den İsrail'e, Doğu Akdeniz'den Kıbrıs ve Yunanistan'a uzanması hedeflenen yeni enerji yolunun inşa edilmesi üzerine ABD öncülüğünde bir muhabakatın yaratıldığı Hindistan'dan ilan edilmiştir. Böylece saldırıların bir boyutunun PKK'nin imha ve tasfiyesini hedefleyen saldırılar olduğu açığa çıkarken, diğer boyutunun da 1'inci Dünya Savaşı'nın temel nedeni olan Avrupa-Hindistan enerji ve ticaret yolunun oluşturulması ve işletilmesi olduğu açığa çıkmıştır. Böylece 3'üncü Dünya Savaşı denen sürecin doğrudan 1'inci Dünya Savaşı'nın bir uzantısı konumunda olduğu gerçeği çıplak gözle bile görülür hale gelmiştir.

1'inci Dünya Savaşı'nda Anadolu ve Mezopotamya'dan Körfez'e, oradan Hindistan'a ulaşan yol projesi üzerinde çelişki ve savaş yaşanırken, şimdi bu çelişki ve savaş, 3'üncü Dünya Savaşı kapsamında Hindistan ve Körfez'den İsrail'e, Doğu Akdeniz'den Kıbrıs ve Yunanistan'a ulaşan hat üzerinde yaşanıyor. ABD, Körfez Savaşı'yla başlatmış olduğu saldırılarını, şimdi bütün Ortadoğu'ya ve dünyanın diğer yerlerine taşıyarak söz konusu enerji yolunu hayata geçirme noktasına ulaşmıştır. Bunun için 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren Gazze halkına ağır soykırım yaşatan Hamas-İsrail arasındaki Gazze Savaşı ortaya çıkartılmıştır.

Gazze Savaşı da, Lübnan'daki çatışmalar da Körfez Savaşı'yla başlayan “Yol Temizliği” kapsamın-

daki saldırıların bir parçası olmaktadır. ABD'nin yeniden planlayarak oluşturduğu Yeni Enerji Yolu'nun önündeki engellerin temizlenmesi saldırısı olma konumunu ifade etmektedir. Hamas, tümünden etkisiz kılınarak engel olmaktan çıkarıldığı gibi bölgede İsrail'in konumu daha güçlü hale getirilmeye, yeni Ortadoğu böyle bir enerji yolu etrafında öz itibarıyla de İsrail-Arap ya da Yahudi-Arap uzlaşması temelinde şekillendirilmeye çalışılmaktadır.

1'inci Dünya Savaşı ardından TC Devleti modeline dayalı olarak TC ve İran merkezli oluşturulmuş olan Ortadoğu siyasi yapılanması, şimdi İsrail-Arap ittifakı temelinde ve söz konusu enerji yolu projesi ekseninde yeniden şekillendirilmek istenmektedir. Her ne kadar bu durum İran'ı kısmen zorlasa da esas olarak Türkiye'yi zorladığını ve Türkiye ile karşıtlaşan bir durumu ortaya çıkarttığını biliyoruz. İran ile kısmi çelişkiler yaşansa da, böyle bir yol projesinde İran ile uzlaşmanın sağlanmış olduğu izlenimi verilmektedir. Nitekim geçen yıl gerçekleştirilen İran-Suudi Arabistan ve İran-Mısır anlaşmaları sanki böyle bir enerji yoluna İran'ın da katıldığı sonucunu vermektedir.

Tabii gizliden ABD ile yürütülen ilişkiler olsa da şimdilik bu açığa çıkamamakta, dolayısıyla İran, ABD öncülüğündeki projeye, Suudi Arabistan ve Mısır'la gerçekleştirdiği ittifak temelinde katılmaktadır. Bu projenin dışladığı, kenara ittiği güç, TC Devleti olmaktadır. TC Devleti, bu durumu ancak Hindistan'da söz konusu enerji yolu projesi kamuoyuna ilan edildikten sonra anlayabilmiştir. AKP-MHP Yönetimi'nin Kürt ve kadın düşmanlığında gözü o kadar körelmiş ki çevresinde nelerin yaşandığını, kendisi üzerinde hangi politik hesapların yapıldığını, planların geliştirildiğinin farkına bile varamamıştır.

Nitekim Hindistan'da yeni yol projesi ilan edildikten sonra ilk tepikçi gösteren ve bunu işlemek kılacağını ilan eden bizzat Tayyip Erdoğan'ın kendisi olmuştur. Ardından Türkiye denetiminde Karabağ Savaşı ve Zengezur Boğazı üzerinden Orta Asya'yı Türkiye'ye bağlayan yeni bir ticaret yolu açılmak istenmiş, bu da İsrail ve İran'ın müdahalesiyle engellenmiştir. Kaldı ki öyle bir yol açılrsa bile bu sadece Orta Asya ile sınırlı dar bir ticaret yolu olma konumunun ötesine geçemez. Çünkü bırakalım Asya, Çin, Hindistan gibi alanların ticaretini kendi zeminine çekmesini, Rusya ticaretini bile kendi denetimindeki yolda birleştiremeyecek kadar zayıf bir konumdadır. Buna rağmen yine de çeşitli güçler vasıtasıyla TC'nin böyle bir alternatif yol oluşturmalarına, ABD'nin örgütlemeye çalıştığı enerji yoluna alternatif bir yol şekillendirmesine izin verilmemiştir.

Şimdi Türkiye, 22 Nisan 2024 tarihli Irak antlaşmasıyla Birleşik Arap Emirlikleri'nin katılımıyla Körfez'den Türkiye'ye uzanan ve adına “Kalkınma Yolu Projesi” denen yeni bir yol projesi üzerinde çalışmaktadır. Irak, Katar ve bazı Arap güçlerini bu kalkınma yolu projesi temelinde birleştirerek İsrail üzerinden geliştirilmek istenen yeni enerji

◆ Gazze Savaşı da, Lübnan'daki çatışmalar da Körfez Savaşı'yla başlayan “Yol Temizliği” kapsamındaki saldırıların bir parçası olmaktadır.

ABD'nin yeniden planlayarak oluşturduğu Yeni Enerji Yolu'nun önündeki engellerin temizlenmesi saldırısı olma konumunu ifade etmektedir.

Hamas, tümünden etkisiz kılınarak engel olmaktan çıkarıldığı gibi bölgede İsrail'in konumu daha güçlü hale getirilmeye, yeni Ortadoğu böyle bir enerji yolu etrafında öz itibarıyla de İsrail-Arap ya da Yahudi-Arap uzlaşması temelinde şekillendirilmeye çalışılmaktadır.

yolu projesini boşa çıkartmak istemektedir. Bir yandan kendi yol projesini örgütleyerek diğer yandan Hamas ve benzeri güçleri savaşa sokup İsrail üzerinden geliştirilmek istenen yol projesini sabote ederek sistem tarafından kendisinin dışlanmasını engellemek istemektedir. Bunun ne kadar gelişeceği tartışma götürür bir durumdur.

Kuşkusuz Türkiye-Irak anlaşması temelinde 1'inci Dünya Savaşı sürecinde öngörülen Berlin-Basra Demir Yolu Hattı biçiminde tanımlanan yol en kısa ve kârlı olan yoldur. En iyi ticaret yoludur. Ama işte bu yolu Kürt düşmanlığı, karışıklığı ve Kürdistan'da geliştirdiği savaş nedeniyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve AKP-MHP faşist diktatörlüğü işlemez hale getirmiştir. Burayı istikrarsız ve güvenliksiz alan konumuna düşürmüştür. Oysa ticaretle sermaye istikrar ve güvenlik istiyor. En küçük bir kayba razı olmuyor. Bu nedenle de TC Devleti'nin, AKP-MHP faşist yönetiminin Kürt düşmanı, faşist-soy-kırımcı zihniyet ve siyasetinin yol açtığı Kürt soykırım savaşı, Irak'a ve Suriye'ye askeri işgal durumları bu alanları ticaret için istikrarsız, güvenilmez konuma sokmuştur.

Belki de ABD böyle görünsün diye Tayyip Erdoğan'ı böyle bir sınır ötesi savaşa teşvik etmiştir. Çünkü Tayyip Erdoğan sistemin bir ajanı konumundadır. Uluslararası Komploju yürütmek ve başarıya götürmek, dolayısıyla kompunun sonuca ulaştırılması için ABD tarafından görevlendirilmiş bir güçtür. Nitekim hem DAİŞ savaşında hem de Hamas savaşında bir ajan provokatör gibi kullanıldı.

TC Devleti'ni sınırları ortadan kaldırarak Suriye ve Irak topraklarına asker gönderen bir ülke konumuna getirerek de belki de statükoyu parçalamada, sınırları ortadan kaldırmada kapitalist modernite sistemi tarafından kullanılan bir güç olmaktadır. Elbette ne kadar kazançlı bir yol olsa da güvenliği olmadığı için sistem, Basra-Berlin hattını tercih etmemektedir. Esas olarak da söz konusu yol zeminini, İsrail-Arap uzlaşmasına dayalı olarak şekillendirilmek istenen yeni Ortadoğu sistemi için İsrail'in güçlendirilmesi, Türkiye'nin geriletilip daraltılması hedefini güden ABD'nin, bunu değerlendirmedeği anlaşılmaktadır. Savaş bu çerçevede hala sürüyor. 3'üncü Dünya Savaşı ve buna yol açan kriz-kaos devam ediyor. Savaş değişik bölgelerde; Ortadoğu'da, Ukrayna'da sürüyor. Askeri yönelimin gelişmediği yerlerde de ekonomik ve siyasi olarak sürüyor.

35 yıldır savaş sürüyor. Geçen bu 35 yıl, 3'üncü Dünya Savaşı'nı var eden kriz ve kaos aralığı açısından önemli bir süreçti. Daha ne kadar sürecek sorusuna dair tam bir şey denilemese de savaşta önemli bir düzey yakalandığı, eski sistemlerin parçalanmasında önemli bir noktaya gelindiği, bazı yeni yapılanma arayışlarının da yaşandığı söylenebilir. Önder Apo 3'üncü Dünya Savaşı'nı başlangıç süreçlerinden itibaren değerlendirirken savaşın güçleri, özelliklerini, savaşın niteliğini, süresini belirttiği gibi, olası sonuçlarına dair de görüş ve öneriler belirtmişti. Yaptığı bu tahlillere göre 3'üncü Dünya Savaşı'nın ne kapitalist modernite güçlerinin ne de özgürlük ve demokrasi güçlerinin tam zaferi biçiminde gerçekleşmeyeceği yönün-

dedir. Bu anlamda daha büyük olasılıkla iki tarafın uzlaşmasını ifade eden, iç içeliğini öngören, ara çözümler ortaya çıkabilir demiştir.

Nitekim DAİŞ'e karşı savaş koalisyonu böyle bir çözüm modelinin göstergesi gibidir. Kuzey ve Doğu Suriye sistemi olarak günümüzde bu belli bir düzeyde yaşanıyor. Her ne kadar mevcut durum henüz bir netlik kazanmasa da, yine geleceği tam olarak bilinemese de geçici de olsa bir ara çözüm, bir uzlaşmacı çözüm modeli olma özelliği taşıyor. Bütün bunlar dikkate alındığında 3'üncü Dünya Savaşı kapsamında önemli süreçlerin yaşandığı ama sonuca ulaşmak açısından hala yaşanması gereken yeni süreçlerin olduğu ve bununla bağlantılı olarak çözüm arayışlarının da gündemde bulunduğu bir dönemin yaşanmakta olduğu söylenebilir.

PKK etkisiz kılınırsa ne olacak?

Doğru anlamamız ve cevaplamamız gereken esas soru aslında bu olmaktadır. Şimdiye kadarki değerlendirmeler bu sorunun doğru anlaşılması ve doğru bir biçimde yeterince cevaplandırılması için yapılmıştır. Bugün PKK'nin imha ve tasfiye edilerek etkisiz kılınması amacıyla yürütülen çok yoğun bir faşist-sömürgeci-soykırımcı saldırı söz konusudur. Böyle bir saldırıyı yürütmeye geniş bir ittifak da oluşmuş durumdadır. Örneğin ABD ve öncülük ettiği NATO sistemi, böyle bir saldırının içinde yer almaktadır. AKP-MHP faşist diktatörlüğü bu saldırıyı bizzat uygulamaya koyan temel bir güç olmaktadır. Mevcut haliyle Türkiye Cumhuriyeti Devleti, sistem partileri ve siyaseti düzeyinde hemen her oluşum AKP-MHP'nin bu politikasına katılmakta ve destek vermektedir. KDP şahsında tarihi Kürt işbirlikçiliği ve ihaneti, yine bu saldırının önemli bir kolu konumundadır. En son olarak mevcut Irak Yönetimi de böyle bir saldırının somut parçası haline getirilmiştir. Nasıl ki 26 yıl önce, 9 Ekim 1998 sürecinde Türkiye ile Suriye arasında gerçekleştirilen Ankara Anlaşması'nın sonucu olarak Önder Apo'ya dönük Uluslararası Komplo saldırısı başlatıldıysa, bugün de 22 Nisan ve 15 Ağustos tarihlerinde yapılan Türkiye-Irak anlaşmaları çerçevesinde söz konusu Uluslararası Komplo saldırısı yeni boyutlarda sürdürülmek ve sonuca götürülmek istenmektedir. 26 yıl önce saldırı tümüyle Önder Apo'yu hedefleyen ve Önder Apo'yu imha etmeyi amaçlayan bir saldırıydı. Şimdi Uluslararası Komplo saldırısı 26. yıldönümünde Önder Apo ile birlikte tüm PKK'yi, onun gerilla güçlerini, kadın ve gençlik hareketini, tüm özgürlükçü-demokratik Kürt halkını, Türkiye halklarını ve insanlığı hedefleyen bir saldırı haline gelmiştir. Baştan itibaren Önder Apo'nun imha ve tasfiyesi amacıyla yürütülen saldırılarda başarıya ulaşamama durumu şimdi gerillayı ezerek, PKK'yi tasfiye ederek, kadın ve gençlik hareketini, Kürt halkının direnişini sindirerek Önder Apo'yu örgütsüz ve halksız bırakma temelinde yeni ilgiye uğratmayı, böylelikle komploju başarıya götürmeyi amaçlayan bir saldırı konumuna gelmiştir. Komplo, başta Önder Apo'nun imhasını hedefleyip ona dayalı olarak PKK'yi tasfiye etmeyi öngö-

rürken şimdi gerillanın ezilmesi, PKK'nin imhasına dayalı olarak Önder Apo'nun siyasi-ideolojik yenilgisi, örgütsüz ve halksız bırakılarak düşüncelerini hayata geçiremez hale getirilmesi hedeflenmektedir. Komplo bu temelde devam etmekte, saldırılarını bu çerçevede Kürt Özgürlük Hareketi'ne, Kürt halkına ve dostlarına dönük topyekûn faşist-sömürgeci-soykırımcı saldırı olarak sürdürmektedir.

Bütün bunlarla kuşkusuz en başta PKK etkisiz kılınmak, bazı güçlerce zayıflatılmak, bazı güçler eliyle de tümden yok edilme istenmektedir. Bu amaç etrafında ifade ettiğimiz söz konusu güçler bir ittifak ortaklığı yapmışlardır. Birbirlerine destek veriyorlar. Ortak planlama temelinde hareket ediyorlar. Gerillayı ezme ve PKK'yi imha etme amacıyla birleşerek ortak saldırı yürütüyorlar. Fakat mevcut durumda PKK'nin etkisiz kılınması veya imha edilmesine dönük söz konusu bu güçler arasında tam bir ortaklık ve mutabakat olduğu görülmüyor. Öncelikle bu gerçeği görmemiz lazım.

ABD ve öncülük ettiği küresel kapitalist modernite sistemi, NATO ortaklığı PKK'nin etkisiz, zayıf kılınmasını, özgür birey ve demokratik komün ideolojisinin ve fedai çizgisinin ortadan kaldırılmasını istiyor. Tabii sadece bunu istemiyor. Aynı zamanda PKK'nin yarattığı gelişmeleri, ortaya çıkarttığı imkânları da ABD ve kapitalist modernite sisteminin çıkarlarıyla uzlaştırarak o temelde kullanılmasını hedeflemektedir. PKK'nin etkisiz kılınması çerçevesinde ABD'nin böyle bir hedefi vardır.

Bununla şu istenmektedir: Apocu özgürlük ve demokratik komün ideolojisinden kopmuş bir Kürtlüğü, KDP ile uzlaştırarak bölgenin yeniden yapılanmasında önemli bir denge gücü olarak ortaya çıkartmayı istemektedir. Bir yandan KDP'ye dayanıp diğer yandan da PKK'nin ideolojik ve Önderlikse tasfiyesini gerçekleştirerek tarafları kapitalist modernite sisteminin ideolojik etkinliğinde bir uzlaşmaya götürmeyi istemektedir. Rojava üzerindeki planlarında, yine PKK'ye dönük imha saldırılarının örgütlenip desteklenmesinde önemli bir amacının bu olduğu tartışmasızdır.

Artık ABD ve müttefikleri Kürtlüğü reddeden, Kürtsüz bir Ortadoğu öngören konumda değillerdir. Bu ne oluşturmak istedikleri enerji yolunun güvenliği açısından yararlarıdır ne de Türkiye karşısındaki duruşları açısından yararlarıdır. Dolayısıyla ABD siyasetinde gidererek kendileriyle uzlaşmış, kendi çıkarlarıyla bütünleşmiş bir Kürtlüğün yerinin olduğunu ve rolünün arttığı gözlenmektedir. ABD, PKK'yi, Kürtleri böyle bir konuma getirebilmek, kendi denetimine alıp kendi çıkarları doğrultusunda işlevli kılmak istemektedir.

Diğer yandan ise 1'inci Dünya Savaşı ardından Ekim Devrimi'nin ve Sovyetler Birliği'nin varlığıyla ortaya çıkmış Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kapitalist modernite sisteminin gereklerine göre yeniden yapılandırmak istemektedirler. Çünkü TC Devleti, kapitalist modernite sisteminin gereklerine göre değil, Ekim Devrimi'nin ortaya çıkardığı dengede var oldu. Ekim Devrimi'nin yarattığı dengeyi gözetererek kapitalist modernite sistemi bugünkü TC'ye "evet" dedi.

Şimdi artık Ekim Devrimi ve Sov-

yetler Birliği yoktur. O bakımdan da TC'yi var eden siyasi ve askeri zemin ortadan kalkmıştır. O halde yeni zemine göre TC'nin sistemin çıkarlarına göre yeniden yapılanması gerekiyor. ABD'nin Ortadoğu'da oluşturmak istediği enerji yoluna ve bu temeldeki yeni Ortadoğu yapılanmasına göre Türkiye'nin yeniden yapılandırılması lazım. Bunun için de Türkiye'ye bir müdahalenin yapılması gündemdedir. Kapitalist modernite sistemi, uzun süredir bunu gündemine almış durumda. Fakat böyle bir müdahaleyi PKK'nin varlığı ortamında yapamıyor. PKK'nin varlığından korkuyorlar. PKK varken TC'de değişiklik yapmaya yönelirlerse PKK'nin bundan yararlanıp tümüyle Türkiye'yi kendi ideolojik-siyasi etkisi altına alacağından korkuyorlar. Onun için Türkiye'ye yapacakları müdahaleyi erteliyorlar. Türkiye ile çelişkilerini çatışmaya dönüştürmemeye çalışıyorlar. Türkiye'ye fazlasıyla taviz veriyorlar ve şimdi Türkiye eliyle PKK'yi zayıf düşürerek Türkiye'yi müdahale edilir bir kıvama getirmek istiyorlar. PKK etkisiz kılınırsa ABD ve müttefiklerinin hedefledikleri yeni Ortadoğu ekseninde Türkiye planlarını hayata geçireceklerini, bu temelde hareket edeceklerini insan rahatlıkla ifade edilebilir.

Peki, AKP-MHP faşizmi ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti açısından ne söylenebilir? TC ve AKP-MHP faşist yapılanması bu konularda muğlaktır. Tam süreci anlayamamakta ve netlik oluşturamamaktadır. Ziyadesiyle çeşitli güçler tarafından kullanılıyorlar. Dikkat edilirse Tayyip Erdoğan Yönetimi 22 yıldır kendini pazarlayarak ayakta kalıyor; Bir ABD'ye gidiyor, bir Avrupa'ya, Rusya'dan Çin'e, yine İran'a kadar kendisini herkese pazarlıyor. Hatta Irak dahil kendisini pazarlamadığı Ortadoğu devleti kalmadı. Ancak böyle ayakta kalıyor. Bu anlamda kendilerine nasıl bir yön verecekleri konusunda muğlaktır.

Şunu görüyorlar: Kürt imhasını mevcut koşullarda PKK ve Kürt halkının direnişi karşısında gerçekleştiremiyorlar.

Öz itibariyle Kürt düşmanındırlar ve Kürt'ü soykırıma uğratmayı, Türkleştirmeyi hedefleyen ideolojik duruşlarından vazgeçmemişlerdir. Hala esas bağlandıkları zihniyet ve siyaset budur. Fakat diğer yandan bölgedeki savaşı görüyorlar. Birçok güç değişik alanlara müdahale ediyor. Bu savaş durumu sürüyor. Dahası Misak-ı Milli var. Rojava ve Başûrê Kurdistan da Misak-ı Milli sınırları içerisinde. Bu alanlarda boşluklar var. Yine başta petrol olmak üzere önemli enerji kaynakları var. Bunlar ağızlarını sulandırıyor. Acaba bu kaynakları ele geçirme ve kullanma fırsatı bulamaz mıyız diye yanıp tutuşuyorlar?

Başûr ve Rojava'ya dönük geliştirdikleri işgal saldırıları da bu çerçevedeki heveslerinden kaynaklanmaktadır. Bu şekilde hem öncelikli olarak Kürt imhasını tümden öngören bir statükonun 20'nci yüzyıldaki gibi oluşturulmasını sağlamayı hedefliyorlar hem de öyle olmaz da sistem başka şeyler ararsa olası fırsatları değerlendirip Kerkük'ü, Musul'u, Rojava'yı ele geçirip geniş petrol kaynaklarının üzerine oturmanın hesabını yapıyorlar.

Çünkü Rojava ve Başûr'daki Kürdi gelişmeler Bakur'u etkiliyor. Bu

koşullarda Başûr ve Rojava'daki mevcut Kürdi gelişmeler oldukça Bakur'da Kürt soykırımını gerçekleştirmenin çok zor ve imkânsız olduğunu 200 yıldır yürüttükleri savaş sonucunda görmüş ve anlamış bulunuyorlar. O açıdan bu alanlardaki Kürdi gelişmeleri de yok etmeleri gerekiyor. Dolayısıyla AKP-MHP'nin, TC Devleti'nin mevcut PKK'yi imha ve tasfiye etme saldırısı esas itibariyle Kürt soykırımını sonuca götürme, Kürdistan'ın Güney ve Batısı'nı da içine alarak oralarda da Kürt varlığını tasfiye etme, Kürt toplumunu dünyanın dört bir yanına dağıtarak etkisiz hale getirme amacını güdüyor.

Kısaca TC'nin sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetini değiştirme durumu söz konusu değildir. Esas yaklaşımı Başûr ve Rojava'ya saldırıp PKK'yi tümden yok etmek ve bu temelde Kürt soykırımını, Kürtleri dağıtıp sürerek, asimile edip kültürel soykırıma uğratarak tamamlamayı, bir ulusal topluluk olarak varlığını ortadan kaldırmayı hedeflemektedirler. İşte bunu Güney ve Rojava'daki gelişmelerden dolayı Bakur'da gerçekleştiremiyorlar. Dolayısıyla birlikte ele almak zorunda kalıyorlar. Bakur'da istedikleri soykırımcı sonuca ulaşabilmek için soykırımı Başûr'a ve Rojava'ya da taşımak zorunda kalıyorlar. Bütün bu alanlarda PKK'ye, özgür Kürt varlığına dönük saldırıların esas amacı budur.

Hala KDP ve diğer güçlerle ilişkileri özel savaş kapsamındadır. PKK'nin imhası ve tasfiyesi için onları kullanıyorlar. PKK'nin imhası ve tasfiyesi bittiği an, nasıl Lozan'da sonuç aldıktan sonra Ankara'daki meclise giden Kürt milletvekillerini bizzat Mustafa Kemal "Kendi ulusuna faydası olmayanın bize hiç faydası olmaz" diyerek ipe gönderip idam ettiyse, KDP dahil diğer Kürt yapılarını anında yok edeceklerdir.

Bu anlamda hala temel statükocu güç TC Devleti'dir, AKP-MHP faşizmidir. Bütün bu saldırıları Kürt soykırımını sonuca götürmek için yapıyorlar. Bu temelde mevcut statükoyu korumak istiyorlar. Fakat bir yandan da "fırsat bulursak bu zenginlik kaynaklarını en azından savaş sürecinde hırsızlık yaparak sömüremez miyiz" hesabı içinde-ler? Biraz bunlardan faydalanamaz mıyız diye ticaret hesapları da yapıyorlar? Zaten bir süredir KDP ile ilişkiler temelinde kaçak bir şekilde ticaret yaptıkları ve bunu ileri bir boyuta taşıdıkları bilinen bir gerçektir.

KDP için de birkaç şey belirtmek gerekirse şunlar söylenebilir: KDP'nin kendisi her hangi bir şeyi öngöremeyecek kadar zayıf bir durumda. Dolayısıyla bir yanıla ABD, İsrail ve İngiltere'nin verdiği vaatlere kanyor. O da bu vaatler temelinde 'PKK etkisiz kılınırsa ABD, Avrupa daha fazla kendisini tanıır, Kürt temsilcisi olarak kendileri görülür, Kürdistan üzerinde hükümrân haline gelirler' hesabı yapıyor. Kürdistan'ın tüm değerlerine el koyup sömürmek için PKK'yi yok etmeyi öngörüyorlar. Çünkü PKK, sömürüye karşı. PKK, Kürt halkını, kadınlarını, gençlerini bilgilendiriyor, örgütüyor. PKK, Kürdistan'da özgür yaşamı, kadın özgürlükçü yaşamı geliştiriyor. PKK, Kürdistan'da demokratik yönetimi geliştiriyor. Ağalığa, hırsızlığa, çalıp çırpma, yağmaya, talana fırsat vermiyor. Bu bakımdan PKK'nin

◆ Şunu görüyorlar: Kürt imhasını mevcut koşullarda PKK ve Kürt halkının direnişi karşısında gerçekleştiremiyorlar. Öz itibarıyla Kürt düşmanıdırlar ve Kürt'ü soykırıma uğratmayı, Türkleştirmeyi hedefleyen ideolojik duruşlarından vazgeçmemişlerdir. Hala esas bağlandıkları zihniyet ve siyaset budur. Fakat diğer yandan bölgedeki savaşı görüyorlar. Birçok güç değişik alanlara müdahale ediyor. Bu savaş durumu sürüyor.



varlığı ve güçlenmesi, Barzanilerin çalıp çıparak para babası olmaları önünde engel oluşturuyor. Bu engelden kurtulmak istiyorlar. 35 yıldır, Güney Kürdistan'ın zenginlik kaynaklarını çalıp çıptılar, kendilerini semirttiler. Şimdi Bakur'un, Rojava'nın kaynaklarını da sömüremez miyiz arayışı içine giriyorlar? PKK olmazsa bunun önu açılır, ABD ve küresel sistem de kendilerini tanır hesabı yapıyorlar.

TC ile ittifaklarına ise diyecek bir şey yoktur. Türk generallerinin ve yöneticilerinin esas tutumlarını gizlediklerini sanmamak lazım. Her fırsatta nasıl Kürt karşıtı ve düşmanı olduklarını ruh halleriyle, davranışlarıyla, sözleriyle ortaya koyuyorlar. Bu yaklaşımları KDP'li bile olsa her hangi bir Kürt'ün anlamaması mümkün değildir. Bunu görüyor, anlıyorlar. AKP-MHP'nin ve TC Devleti'nin nasıl Kürt düşmanı ve soykırımcısı olduğunu biliyorlar. Fakat KDP'yi böylesi bir ittifaka ABD ve müttefikleri yöneltiyor. İkinci bir etken de ancak böylesi bir ortamda istedikleri gibi çalıp çıparabilmeleridir. Bu ittifak Güney Kürdistan halkına zulüm getiriyor, yerinden yurdundan ediyor, aç bırakıyor, dünyanın dört bir yanına dağıtıyor. Fakat Barzanileri büyüttükçe büyütüyor. Barzaniler dolar milyarderleri haline geliyor. Şuanda Barzani hanedanının tüm fertleri dolar milyarderi olmak için yarışıyor. Her biri birer hırsızlık şebekesi haline gelmiş durumda. Kollarını Türkiye'ye, dünyanın dört bir yanına da uzatıyorlar. Buna TC ile ittifakları fırsat veriyor. Hırsızlık yapabilmek için Kürtlüğü, Kürdistan'ı, her şeyi satıyorlar. Böyle bir alçak ihanet gücüdürler. Tarihte hiçbir Kürt topluluğu, ailesi, çevresi bu denli alçakça bir ihanet içerisine girmiş değildir. Barzanilerin günümüzde geldiği nokta da budur.

Bu bakımdan PKK'nin etkisiz kılınması için ortak bir şekilde saldırı yürüten bir topluluk var. Fakat PKK büyük bir güç, kolayca imha edilemiyor, daha fazla saldırı gerekiyor. O bakımdan da güç birliği yapmaları gerekiyor.

Türkiye'nin geleceği

Esas tartışılması ve doğru anlaşılması gereken soru, Türkiye'nin

geleceğinin ne olacağı sorusudur. Türk egemenleri bunu açıktan sorup tartışmasalar da gizli odalarda ve kendi aralarında bunu sıkça tartıştıklarını düşünmek ve bilmek lazım. Çünkü şuanda Türkiye ciddi bir gelecek sorunuyla karşı karşıyadır. Faşist şefler Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli, beka sorunundan söz ediyor. Gerçekten de Kürt düşmanı, kadın düşmanı, faşist-sömürgeci-soykırımcı TC zihniyet ve sisteminin bir beka sorunu vardır. Artık bu sistemin sonuna gelmiştir. Lozan Antlaşması'yla o konjonktürde oluşturulan bu sistem, yüz yıl içinde bütün potansiyelini tüketmiş, argümanlarını bitirmiş, imkânlarını yok etmiştir. AKP Yönetimi, bu durumu "Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı" demagojisi ile "Türkiye Yüzyılı" gibi kavramlarla maskeleyemeye çalışıyor. Fakat bütün bunlar boş ve nafilidir. Söylediklerine kendilerinin bile inanmadıkları yüzlerinden, ses tonlarından, söylemlerinden anlaşılıyor. Kendileri de, herkes de biliyor ki artık bu zihniyet ve siyasetin ömrü bitti, sonuna gelindi. Bunu daha fazla uzatmak mümkün değil. Böyle bir zihniyet ve siyasetin sürdürülmesini başta Kürtler ve kadınlar olmak üzere ne halklar kabul ediyor ne de küresel kapitalist modernite sistemi mevcut TC Devleti'ni Ortadoğu'da bu biçimiyle kabul edebiliyor. Bu açıkça görülen bir gerçek. Avrupa ile Asya arasında köprü olduğundan dolayı yüzyıllardır övünen Türkiye, izlediği politikalarından dolayı şimdi bırakın köprü olmayı bir basamak haline bile gelemedi. Avrupa ve Asya arasında oluşturulan enerji ve ticaret yolundan dışlandı.

Mevcut zihniyeti ve politik duruşu Ortadoğu üzerinde egemenlik ve etkinlik kurma temelindedir. Bu da sermaye çıkarlarını ve İsrail'in güvenliğini tehdit ediyor. İsrail'in kurulup bu hale gelmesi için 1923'te TC Devleti ile uzlaşıldı. Önder Apo, TC için "Birinci İsrail" dedi. "Proto İsrail" olarak da değerlendirildi. Ama 1948'te gerçek İsrail kuruldu ve geçen süreçte kendisini ayakta tutacak bölgesel bir güç haline geldi. Şimdi sermaye sistemi tarafından desteklendiği gibi bir de en temel karşıtı olan Araplarla da ittifak yaparak yeni bir Ortadoğu'yu

şekillendirme sürecine giriyor. Böylece aslı ortaya çıkıp geliştiği için taklidinin artık gereği kalmamış bulunuyor. Ya da bir şeyi yaratmak için gerekli olan iskeleler, yaratılması gerekenin yaratılmasından sonra artık gereksiz hale gelmiş bulunuyor ve sökülüp atılmalı ve aslına dönüştürülmeli deniliyor. Kapitalist modernite sisteminin Türkiye'ye bakışı kesinlikle böyledir. Türk egemenleri, Mondros Mütarekesi ve Sevr Anlaşması'yla kendilerine biçilmiş olan çerçeveyi hiçbir zaman unutamıyor, unutmamaları da gerekiyor. Eğer Ekim Devrimi olmasaydı, Kürtler destek vermeseydi, Lozan Antlaşması yerine Sevr uygulanacaktı. Dolayısıyla bu Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve onun yüzyıllık varlığı hiç olmayacaktı. Bunu sağlayan temel iki güç Ekim Devrimi ve Sovyetler Birliği ile Kürt desteğidir. Şimdi Ekim Devrimi ve Sovyetler Birliği yok. Kürtler de o zaman ki gibi destek vermiyor. O zaman sadece bir avuç ajan-işbirlikçi, İngilizlerin yanındaydı. Kürt toplumunun büyük bir gücü Kemalist Hareketi destekledi. Türkiye ile birlikte oldu ve mevcut Türkiye'nin yaratılmasına asli bir öge olarak katıldı. Ama şimdi o zaman İngilizlerin yanında olan bir avuç işbirlikçi-ajan Kürt-KDP, TC'nin yanındadır, onun dışında özgür ve demokratik yaşam isteyen Kürt toplumunun yüzde seksenden fazlası mevcut Kürt karşıtı, soykırımcı TC ile birlik olmak, TC ile birlikte yaşamak istemiyor. Bu TC'yi değiştirmek istiyor.

O halde artık 1920-1923 dönemi bitmiştir. Bir daha da öyle bir dönem gelmeyecektir. O halde 1920-1923 koşullarında oluşturulan TC Devleti, mevcut koşullarda devam edemez, değişmek durumundadır. Bunun değişmesi gerektiğini yıllar önceden Önder Apo defalarca ifade etti. Değiştirmek için de somut projeler sundu. Yol haritaları geliştirdi, çözüm önerileri ortaya koydu. Fakat hiçbirini kabul etmediler. AKP-MHP, onları kendi faşist-sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetiyle hayata geçirebileceğini sandı. Türkiye'yi mevcut durumda felaketin ortasına itti.

Deniliyor ki Türkiye, 3'üncü Dünya Savaşı'nın içinde değil dışındadır. Bu doğru değil. Türkiye

3'üncü Dünya Savaşı'nın merkezidir. 1'inci Dünya Savaşı, Osmanlı İmparatorluğu üzerinde başladı. Hala dünya savaşı bu temelde devam ediyor. Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezi de Türkiye'dir. Dolayısıyla herkes bilmeli ki 3'üncü Dünya Savaşı'nın merkezi Türkiye'dir. Savaş Türkiye'de sonuca gidecektir. İsteddiği kadar Azerilere yakarsın, Irak'ı su ile tehdit ederek yanına çekmeye çalışsın, Hamas ve DAİŞ gibi çete gruplarını kullansın, istediği kadar bir İran-İsrail Savaşı yaratmaya çalışsın, Türkiye bu politikalarla dünya savaşını kendi dışında tutamaz. Dolayısıyla TC Devleti, mevcut zihniyet ve siyasetle kendini kurtaramaz, ayakta kalamaz. Er geç savaş gelip Türkiye'de odaklanacak, kendi çözümünü Türkiye'de arayacaktır. Bu bakımdan öyle bir duruma gelmeden Türkiye'yi kurtarmak gerekli.

Önder Apo, özgürlükçü-demokratik değişimi ve dönüşümü sağlamak istedi. Fakat Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli Yönetimi buna en ağır bir saldırıyla karşılık verdi. İşte 44 aydır Önder Apo'dan haber alınamıyor. AKP yönetime geldikten sonra Önder Apo ile hukuki ilişkiler bile sürdürülemiyor. İmralı'da hiçbir hukuk işlemiyor. Daha önce Ecevit yönetiminin uyguladığı bir hukuk-sistem vardı. Bunların hepsini ortadan kaldırdılar. Ne ahlaki ölçülere uyuyor ne de hukuki kurallara. Önder Apo'yu, PKK ve gerillayı imha edip Kürt soykırımını gerçekleştirmek için tüm gücüyle saldırıyor. Oysa bu bindiği dalı kesmek gibidir. AKP-MHP, baltayı kendi ayağına vuruyor farkında değil. Önder Apo şunu söyledi: Mezopotamya'da Kürtlük olmazsa Anadolu'da da Türklük olmaz. Kürtsüz Türk tanımlaması, Kürtsüz bir Türklük yaratmaya çalışmak beyhude bir çalışmadır. Bin yıllık diyalektik gerçeğin böyle olduğunu net bir biçimde ortaya koyuyor.

O halde AKP-MHP faşist yönetimi, Türk egemenleri kendi maddi çıkarları için biraz para kazanabilmek, hırsızlık yapıp sömürüyü derinleştirebilmek için Önder Apo ve PKK'ye karşı bu soykırım saldırısını yürütüyor. Fakat bu saldırılarla Türkiye'nin geleceğini yok ediyorlar. Türkiye'yi felaketin içine atıyor, geleceğini karartıyorlar. ABD ve müt-

tefikleri PKK'nin etkisiz kılınması için niye destek veriyorlar? Bunu daha önce de belirttik. Türkiye'yi 1923 öncesine taşıyabilmek için yapıyorlar. Artık Lozan'da kurulan TC ile işleri bitmiştir. Bunun için de AKP-MHP faşist diktatörlüğünü, Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli'yi ajanları gibi kullanıyorlar. Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli, faşist Türk milliyetçiliği-ırkçılığı temelinde PKK'ye, Kürtlere, Önder Apo'ya saldırırken aslında Türkiye toplumunun geleceğine, varlığına, birliğine ve demokrasisine saldırıyor. Böyle bir sistem saldırısı karşısında Türkiye'yi yok olmaktan kurtaracak yegâne gücün Kürt özgürlüğü temelindeki Türkiye demokratikleşmesi olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Türkiye'nin birliğini de, bütün saldırılar karşısındaki direncini de ancak demokratikleşmiş bir Türkiye, özgürlükleri tanıyan bir Türkiye sağlayabilir. Bunun da yolu Kürt özgürlüğünden geçiyor. Kürt özgürlüğü, kadın özgürlüğü, etnik kimliklerin özgürlüğü ve bu temelde demokratik birliklerin yaratacağı güç ve kuvvet, kapitalist modernite sisteminin saldırıları karşısında Türkiye'yi ayakta tutabilir. Bunun dışında Türkiye'nin kurtuluşu yoktur.

O halde Türkiye'nin geleceği ne olacak sorusuna içinde bulunduğumuz durumda çok açık ve net cevaplar verebiliriz. Ya Önder Apo'nun öngördüğü gibi Kürt özgürlüğüne dayalı gerçek bir Türkiye demokratikleşmesi ortaya çıkacak ve böylece Türkiye birliğini koruyacak, demokratik yaşamını geliştirecek, her türlü saldırı karşısında kendisini ayakta tutacak, kendini alternatif bir sistem haline getirecek ki Kürt özgürlük Mücadelesi tamamen bu temelde bir mücadele yürütüyor. Ya da PKK'nin imha ve tasfiye edilmesi ve Kürt soykırımında ısrar edilmesi halinde, ABD ve müttefiklerinin çıkarları doğrultusunda Türkiye'nin paramparça edilmesi durumu gelişecektir.

Özcesi Türkiye ya tümüyle uşak bir devlet pozisyonuna düşecek ya da parçalanacak. Bu anlamda yolun sonuna geliniyor. Bazı alternatifler somut bir biçimde ortaya çıkıyor. Bunlar nedir? Ya Kürt özgürlüğü temelinde Önder Apo'nun öngördüğü çerçevede Türkiye de-

mokratikleşecek, böylece demokratik birliğini sağlayıp gücünü ortaya çıkartarak her türlü saldırı karşısında kendini koruyacak ya da Kürtler soykırıma uğratılıp imha edildikçe küresel kapitalist sistemin Türkiye üzerindeki operasyonları devreye girecek. Bu operasyonlar da Türkiye'yi bölüp parçalayacak, zayıf düşürecek. Mevcut sistem, TC'yi sermayenin sömürüsü ve İsrail'in güvenliği önünde engel olmaktan çıkaracak. Tümüyle İsrail merkezli oluşturulmak istenen yeni Ortadoğu'nun iradesiz bir parçası haline getirilecek.

Şimdi Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli'nin Türkiye'yi sürüklediği yer burası. Bunu Türkiye'nin aydınları, siyasetçileri, gençleri ve kadınları neden anlamıyor, niye bu kadar kendi egemenlerine, Kürt düşmanı TC Devleti'ne güveniyorlar insan şaşıyor? İnsanda biraz tarih bilinci olur. Bu Cumhuriyet nasıl kuruldu, hangi gerçeklere dayandı? Şimdi o gerçekler var mıdır, yüzyıl nasıl yaşadı? Peki, şimdi bu durumda yaşananlar nedir, bu cumhuriyet sürdürülebilir mi, sürdürülemezse o zaman Türkiye'yi ayakta tutacak, Türkiye toplumunu yaşatacak olan değişim ve dönüşümler neler olmalı? Bunlar üzerinde bilinç üretme, eğitim geliştirme, toplumu bilinçlendirip örgütleyerek bir demokrasi hareketi geliştirme, demokrasi mücadelesi örgütlemeye neden zayıf kalınıyor anlaşılır gibi değil? Demek ki tarih bilinci yok, egemenlere çok fazla güvenme var. Ya da boş vermişlik var. Kendini faşist-sömürgeci-soykırımcı şeffelerin sözlerine, yönetimlerine tümüyle verme var. İradesiz, uydu haline gelme var. Bu en tehlikeli, en kötü durumdur. Bu bakımdan gerçekten de Türkiye'yi sevenlerin, Türkiye'nin devamını, yaşamasını isteyenlerin kıyameti koparmaları lazım. Mevcut durumda kılı kırk yararak her türlü tartışmayı geliştirip bindiği dalı kesen bu AKP-MHP faşist diktatörlüğünün PKK ve Kürt düşmanlığı siyasetine, ideolojisine, saldırısına dur demeyi bilmeliler. Türkiye'nin kurtuluşu buradadır. Bir kurtuluş imkânı vardır ve bu da Kürt özgürlüğü temelindeki demokratikleşmededir. Artık başka hiçbir şekilde Türkiye için kurtuluş imkânı kalmamıştır.

O halde Türkiye'nin gerçek sahipleri, kadınları, gençleri, işçi ve emekçileri, aydın ve sanatçıları TC'nin içinde bulunduğu vahim durumu görmeliler. Yani "tecrit ve baskı Abdullah Öcalan'a var, Kürtler eziliyor, şimdi bize bir şey denmiyor, biz de böylece yaşar gideriz" dememeliler. Bugün Kürt'e olana ses çıkarmazsan yarın sen başkaları tarafından çok daha ağır bir durumla karşı karşıya gelirsin. Ama işte o zaman da yanında kimseyi bulamazsın. Kimsenin elini tutmasını, sana destek vermesini sağlayamazsın. Faşizmin saldırısı karşısında anti-faşist-demokratik duruşun bütün ülkelerde yaşadığı ders ve deneyim bunu ifade ediyor. O halde bunlardan ders çıkartmayı bilmek lazım. "Baskı, katliam, asimilasyon, soykırım bana gelmiyorsa, ben katledilmiyorsam diğerleri beni ilgilendirmez, bana dokunmayan yılan bin yaşasın" denmemeli. Böyle diyenler yarın her şeyi kaybederler. O zaman da yanlarında kendilerine destek verecek hiç kimseyi bulamazlar. Bu açıdan Türkiye'nin bir silkinip kendine gelmesi lazım. Türkiye zihniyetinin,

entelektüel yapısının ciddi olması, bir tarihsel bilince sahip olması, gerçekleri iyi görmesi ve doğru tartışıp doğru sonuçlara ulaşması lazım. Bu açıdan da AKP-MHP faşizminin Türkiye'yi sürüklediği uçuruma karşı bir gün bile gecikmeden elbirliği ederek anti-faşist özgürlük ve demokrasi mücadelesini, anti-faşist savaşı tüm cephelerde geliştirmesi gerekli.

AKP ile MHP'nin ne gücü var? Demokratik-sol-sosyalist güçlerin, aydın ve sanatçıların, gençlik ve kadın örgütlerinin zayıflığından dolayı Devlet Bahçeli ve Tayyip Erdoğan gibi kişilikler böyle etkinlik kazandı. Sosyalistler Türkiye'de devrimci eylemlerle halka öncülük ettiklerinde bu ırkçı faşist gürhunun iki tane taraftarı yoktu. Ama şimdi devrimci-demokratik, anti-faşist mücadelenin zayıflatılması, anti-faşist örgütlenmelerin zayıf kılınması sonucunda Türkiye'nin en zayıf olan, kırk yıl önce gerçekten de iki kişiyi bir araya getiremeyen güçleri, şimdi Türkiye'yi 20 yıl yöneten haline geldiler. Türkiye'nin sahibi oldular. En çok söz söyleyen konumuna geldiler. Bu olması gereken bir durum değildir. Bu faşist iktidar, kendi gücüyle bu düzeye gelmedi. ırkçı, milliyetçi, şoven, soykırımcı, Kürt düşmanı zihniyet ve siyasetin toplum üzerinde yarattığı manipülasyon ve etkilerden dolayı bu düzeye geldi.

O halde bu etkileri eleştirecek, boşa çıkartacak aydın, siyasetçi, sanatçı nerede? Niye görevine sahip çıkmadı? Niye zamanında rolünü oynamadı? Niye toplumu, kadınları, gençleri, işçi ve emekçileri

kiye'yi, Suriye'yi, Irak'ı, İran'ı, yani Türkiye, İran-i ve Arabi bütün toplulukların demokratikleşmesini sağlayacak temel alan Kürt özgürlüğüdür. Önder Apo bunu çok güzel formüle etti. "Demokratik Ortadoğu Özgür Kürdistan" dedi. Kürdistan'ın özgürlüğü bütün Ortadoğu'nun demokratikleşmesinin anahtarı konumunda. Dolayısıyla Demokratik Ortadoğu Birliği'nin, Halkların Demokratik Ortadoğu Konfederalizmini oluşturanın yolu kesinlikle özgür Kürdistan'dan, Kürt özgürlüğünden geçiyor.

Tabii Ortadoğu'nun demokratik devrimini gerçekleştirmesi bütün dünyada güçlü bir demokratikleşmenin yaşanması, kadın özgürlüğü temelinde özgür yaşamın gerçekleşmesi, insanlığın özgürlüğe ve demokrasiye ulaşmasını ifade ediyor. Neden? Çünkü 19'uncu yüzyılın sonundan bu yana dünyada yaşanan bu kadar savaşın altında Ortadoğu üzerindeki mücadele var. Ortadoğu'nun imkânlarını, zenginliklerini sömürebilmek, paylaşabilmek için yürütülen savaşlar bu kadar tahribata yol açtı. Bunun da merkezinde Kürdistan'ın bölünmesi ve Kürt toplumunun yok sayılarak yok edilmek üzere bir soykırıma tabii tutulması, onun zihniyet ve siyaseti var. Eğer bu zihniyet ve siyaset kırılırsa, Türkiye, Arabistan ve İran'da Kürtlerin özgürlüğünü öngören bir zihniyet ve siyaset hâkim hale gelirse Ortadoğu demokratikleşir, Ortadoğu halklarının Demokratik Konfederal Birliğine ulaşılır. Kuşkusuz bu da bütün dünyanın demokratikleşmesine öncülük yapma anlamına gelecektir.

etkisiyle Kürt küçük burjuvalarının ilkesiz, kemiksiz, reformist, teslimiyetçi düşüncelerinin etkisiyle bu özgürlükçü ve demokratik çizgiden hiçbir Kürt, Kürt kadını ve genci, işçi ve emekçisi asla vazgeçmemeli. Bu tür eğilimlere karşı sonuna kadar ideolojik mücadele yürütmeli. Bu temelde Apocu özgürlük ve demokrasi ideolojisini iyi anlamalı, iyi özümsemeli, kadın özgürlüğüne ve toplumsal ekolojiye dayalı demokratik toplumcu paradigmayı bütün boyutlarıyla iyi özümseyip onu yaşayan, yaşatan, bu temelde toplumsal inşaları geliştirip mücadele yürüten bir çizgide olunmalı. Kürt'ü güç yapan, Kürt'ü büyüten, Kürt'ü dünyaya tanıtan, Kürt'ü onurlandıran, şerefliendiren, insanlık ailesinin yüz akı haline getiren, öncüsü kılan kesinlikle bu çizgi ve bu temelde kahramanca yürütülen özgürlük mücadelesidir. Kürt gerillasının Zap'ta, Metîna'da, bütün Medya Savunma Alanları'nda, Kürdistan'ın dört bir yanında kahramanca geliştirdiği mücadeledir. Bu gerçeği her zaman iyi bilmeli ve hiçbir zaman unutmamalıyız. Ama bunu bu düzeyde diğer toplumlara taşırmayı da iyi bilmeliyiz. En başta Türkiye olmak üzere Irak'a, Suriye'ye, İran'a, bütün Ortadoğu'ya ve dünyanın dört bir yanına taşırabilmeliyiz. Önder Apo'yu doğru anlayan ve doğru uygulayan olduğumuz gibi, doğru temsil eden, başka halklara, toplumlara da doğru taşıran olmalıyız. Bu konuda özellikle yurtdışındaki Kürtlere büyük bir görev, sorumluluk düşüyor. Hepsi Kürt halkının, Apocu çizginin, Kürt Özgürlük Mücadelesi'nin elçisi

çizgisidir. Bütün ezilenlere kurtuluş yolunu gösteriyor.

O halde Önder Apo'nun demokratik modernite paradigması herkese hitap ediyor. Kadın özgürlükçü ekolojik demokratik toplumcu çizgi, ahlaki ve politik toplum çizgisi herkese hitap ediyor, her sorunu çözüyor. Tüm ezilenler için kurtuluş yolunu, özgürlük yolunu gösteriyor. Bu nedenle bizim de bu çizgiyi herkese taşıyabilmemiz, ulaştırabilmemiz lazım. Kürdistan'la, kendi mücadelemizle sınırlı kalmamalıyız, dünyaya açılmalıyız. Bir Dünya Özgürlük ve Demokrasi Hareketi haline gelmeliyiz. Sadece ülkeyi değil, bölgeyi de aşır küresel bir özgürlük hareketi, küresel bir demokratikleşme hareketi, küresel bir demokratik konfederalizm hareketi, demokratik devrimci mücadele gücü haline gelmeliyiz. Bütün halkları, ezilenleri bu mücadeleye çekmeliyiz.

Herkes şunu söyledi: Önder Apo'nun özgürlüğü hepimizin özgürlüğüdür. İmralı işkence, tecrit sistemine karşı çıkma, hepimiz üzerindeki küresel kapitalist modernite baskısına, sömürüsüne, zulmüne, tecridine, işkencesine karşı çıkmadır. O halde bu gerçekleri iyi taşıdığımız ölçüde bir bölgesel ve küresel hareket konumuna gelebiliriz. Bu da küresel düzeyde Kürt soykırımını öngören zihniyet ve siyasete karşı küresel düzeyde halkların özgürlüğünü, özgür yaşamını ve Demokratik Konfederal Birliği'ni, onun zihniyet ve siyasetini ortaya çıkarır. Mücadeleyi ancak bu temelde yürütürsek sömürgeci-soykırımcı saldırıları kı-

◆ Herkes şunu söyledi: Önder Apo'nun özgürlüğü hepimizin özgürlüğüdür. İmralı işkence, tecrit sistemine karşı çıkma, hepimiz üzerindeki küresel kapitalist modernite baskısına, sömürüsüne, zulmüne, tecridine, işkencesine karşı çıkmadır. O halde bu gerçekleri iyi taşıdığımız ölçüde bir bölgesel ve küresel hareket konumuna gelebiliriz. Bu da küresel düzeyde Kürt soykırımını öngören zihniyet ve siyasete karşı küresel düzeyde halkların özgürlüğünü, özgür yaşamını ve Demokratik Konfederal Birliği'ni, onun zihniyet ve siyasetini ortaya çıkarır.

bu faşist-ırkçı-milliyetçi-şoven zihniyet ve siyasete teslim ettiler? Bu sorular temelinde elbette kendilerini sorgulayacaklar. Kendileri sorgulamazlarsa yaşadıklarını tarih sorgulayıp onları mahkûm edecektir. Eğer tarih tarafından mahkûm edilmek ve yakın gelecekte çok olumsuz olaylarla karşılaşmak istemiyorlarsa bugün akillarını başlarına toplamalılar. Tarih bilinci edinmeliler, gerçekleri görmeliler. Kürt halkının Türkiye demokrasisi için yürüttüğü mücadelenin anlam ve değerini bilerek onunla birleşip ona minnet duyup, birlik olup, bu faşist-sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyaseti Türkiye'den def etmeyi, Türkiye'yi, Türkiye toplumunu, halklarını bu zihniyet ve siyasetten kurtarmayı mutlaka gerçekleştirmeliler.

Özgür Kürdistan'ın bölgesel ve küresel rolü

Bu konuyu Türkiye özgüllüğünde önceki başlık altında açıkça ifade ettik. Türkiye'nin birliği ve demokrasisi Kürt özgürlüğüne bağlı. Dolayısıyla Özgür Kürdistan Demokratik Türkiye'nin temel bir direği, ayağı konumundadır. Bu gerçeği iyi görmemiz lazım. Böyle olduğu gibi Özgür Kürdistan aynı zamanda Demokratik Suriye'nin ve Demokratik Irak'ın da bir ayağı, direğidir. Yine Demokratik İslami İran'ın da bir ayağı, direğidir. Dolayısıyla Tür-

O halde özgür Kürdistan ya da Kürt özgürlüğü hem bölgesel demokrasinin ve demokratik birliğin temelidir, hem de küresel demokratikleşmenin öncüsü ve temeli olma konumundadır. O halde Kürt özgürlüğünün bölgesel ve küresel düzeydeki önemini, demokratikleşmedeki belirleyici rolünü kesinlikle doğru görmemiz, doğru anlamamız gerekli.

Önder Apo baştan beri PKK'yi inşa ederken ve 15 Ağustos Atılımı temelinde Kürt özgürlük savaşını geliştirirken bu çizgiyi esas aldı. Bu savaşı Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesi savaşı ve mücadelesi olarak gördü. Özgür Kürtlüğü ve Kürdistan'ı hep böyle bir demokratikleşme kilidi olarak ele aldı, değerlendirdi. Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni bu temelde şekillendirdi. Zihniyetini, duygularını, stratejik-taktik ilişki ve ittifaklarını, mücadele tarzını, birlik anlayışını tamamen buna göre oluşturdu.

Şimdi bu durumu Kürt gençleri, kadınları, işçi ve emekçileri, dört parça Kürdistan'daki Kürt halkı büyük ölçüde anladı, bunun bilincine vardı, buna katıldı ve bu temelde fedaileşti. On binlerce şehit veren, elli yılı aşan bir özgürlük mücadelesini yaratan büyük bir özgürlük yürüyüşü ortaya çıktı. Bu oldukça önemli bir durumdur. Kürtler bunun gerisine düşmemeli.

Kürt milliyetçiliğinin, Barzaniciliğin

konumundadır. Kendilerini birer elçi, birer diplomat gibi görmeliler. Diğer toplumlara Kürt gerçeğini, özgürlük mücadelesini doğru çizgi temelinde yeterince tanıtmak için kendilerini görevli bilmeliler ve bu görev temelinde de herkes pratikleşmeli.

Dikkat edilirse Önderlik savunmaları temelinde Apocu çizgi ve özgürlük mücadelesinin sonuçları dünya halkları, işçi ve emekçileriyle, kadın ve gençleriyle paylaşıldığında, bu temelde çalışma yürütüldüğünde çok büyük gelişmeler sağlanıyor. İnsanlar bundan çok etkileniyorlar. Eğilim, ilgi duyuyorlar, benimseyip katılıyorlar. Dikkat edelim Rojava'da DAİŞ karşısında gelişen savaşa ne kadar genç kadın-erkek gelip katıldı, en zor koşullarda savaşarak kahramanca şehit düştü?

İşte şimdi dönüp sormalıyız, 10 Ekim'den bu yana Önder Apo'nun fiziksel özgürlüğünü hedefleyen Küresel Özgürlük Hamlemize ne kadar güçlü, etkili katılıyorlar? Oysa biraz iyi taşınır, anlatılırsa gerçekten de dünya arayış içerisinde, kadınlar, gençler, işçi ve emekçiler, kapitalist modernite sistemi altında ezilen, bunalan tüm halk kesimleri büyük bir arayış içerisinde. Kurtuluşu ve özgürlüğü arıyorlar. Bunalımdalar, çürüyüş halindeler. Sistem onları yok ediyor. Bunlar için kurtuluşu geliştirecek olan Apocu özgürlük

rabilir, aşabiliriz. Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni yenilmez hale getirebiliriz. Kürt Özgürlük Mücadelesi'ni zafer çizgisinde yürüterek Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşme gücü, tüm insanlığın özgürleşme ve demokratikleşme adımı haline getirebiliriz ki bu Kürdistan'ı da kurtarır, insanlığı da özgür ve demokratik yaşama çeker. Yine ancak bu temelde 3'üncü Dünya Savaşı'ndan çıkabiliriz.

Demek ki 3'üncü Dünya Savaşı'ndan çıkışın, onun kriz ve kaosundan kurtuluşun gerçek alternatifi Kürt özgürlüğü temelinde Demokratik Türkiye, Demokratik Ortadoğu ve Dünya Demokratik Konfederalizmi yolunda ilerlemedir. Bu temelde bilinç, örgütlülük ve eylemi geliştirmedir. Kuşkusuz Uluslararası Kompro'yu tümenden yenilgiye uğratacak, komploya yol açan zihniyet ve siyaseti yenecek olan da budur. Dolayısıyla 9 Ekim Uluslararası Komplosu'na karşı yürüteceğimiz en doğru ve etkili mücadeleyi de ancak bu temelde geliştirip başarıya ulaştırabiliriz. Bunlar temelinde dünya savaşı ve kompo gerçeğini doğru anlayan, bu savaşa ve komploya karşı halkların özgürlüğü ve demokrasisi için Kürt özgürlüğü temelinde bölgesel ve küresel düzeyde özgür yaşama katılan, bunun için mücadele eden herkesi selamlıyor, mücadelelerinde üstün başarılar diliyoruz. - *Bitti* -

■ A. HAYDAR KAYTAN

İNSANLIĞA HEYECAN VEREN Kürt kadınının özgürlük mücadelesidir

İnsanlık Kürtlerin nesini örnek alacak? Kürtlerin nesi insanlarda büyük heyecan yaratacak? İnsanlarda büyük heyecan yaratan sadece Kürtlerin kahramanlığı değildir. Kürt gerçekliğinde insanlarda heyecan yaratan kadının duruşudur. Özgürlük Hareketi içinde kadının oynadığı rol, kadının özgürlük mücadelesidir. Kendi öz gücüne dayanması, örgütlenmesi, ondaki büyük özgürlük tutkusu, bunun genelde bütün bir topluma yansımaları, erkek üzerinde yarattığı etki, erkekte bir ölçüdeki arınma, özgürlük eğiliminin daha fazla giderek gelişme göstermesi, insanlık için büyük heyecan kaynağı oluyor.

Apoculuğun sınırlı bir uygulamasının bile yarattığı bu kadar değerli sonuçlar var. Bunlar görülebilen şeyler, bunları çok fazla kanıtlamaya da gerek yoktur. Fakat hala derinlikli bakışta zayıflıklar söz konusu olabiliyor. Yoksa en büyük devrim buradadır, yaratıcılık burada geliyor. Verili erkeğin zihniyetinin değişmesiyle özgürlükçü erkek açığa çıkartılabiliyor.

Önderlik boşuna “Erkeği Öldürmek” demedi. Kurulmuş bir erkeklik var, aynı şekilde kurulmuş bir kadınlık da var, köle bir kadınlık gerçeği de var. O yönüyle cihat gelişecekse, bizim o büyük cihadı bu alanda vermemiz lazım. Önderlik en büyük savaş “nefs savaşıdır” diyor. En büyük savaş kişinin kendi nefisiyle savaşıdır. Kendindeki benlik duygusuyla, egemenlik duygusuyla savaşımdır. O açıdan bu savaşı bu alanlarda yoğunlaştırmamız lazım.

Düşünmenin çok basit yöntemleri var. Hepimiz bir kadından doğduk. Sonuçta ondan doğmak onun uzantısı, onun eki olmaktır. Peki, sen nasıl annenden üstün oluyorsun ki? Bu mümkün değildir. Ya “annenin hakkı ödenmez” söylemini bir tarafa atacaksın ya da onun doğruluğunu kabul edeceksin. O zaman onu bütün bir kadına yayacaksın. Buradan yola çıkıldığında gerçeği teslim etmek insana çok fazla zor gelmiyor.

İlk toplumsal yarılma kadınla erkek arasındaki yarılmadır

Sınıflaşma, toplumda derin bir yarılmanın ortaya çıkmasıdır. Parçalanmaya tekabül ediyor. Hakikat yitimi tam da uygarlığın doğuşuna denk düşüyor. Hakikat yitimi, parçalanmadır. En derin yarılmanın ortaya çıkışıdır. İlk insanlıktaki en büyük yarılma kadın ve erkek arasında ortaya çıkıyor. Kadın ve erkek arasındaki bütünlüğün parçalanmasıdır. Erkek, egemen duruma geçerken, kadın tarihin ilk ezilen cinsi, sınıfı ve ulusu olarak şekillenmeye başlıyor. Belki de bu anlamda ilk iktidar olgusuna da burada rastlanabilir.

İktidar karşıtlığı, iktidardan kopuş önemlidir. “İktidarın dışında kalmak en büyük saltanattır” denir. İktidar potansiyeline bakmak gerekiyor. İktidar ve özgürlük birbirini dışlayan gerçeklerdir. Ne kadar güçlü iktidar potansiyeli varsa o kadar özgürlükten uzaklaşma ihtimali var demektir. Bu nedenle özgürlüğe bağlılık, özgür yaşama bağlılık, iktidarla sürekli mücadele konumunda olmayı gerektirir.

İkincisi, bilinçle de bağlantılıdır. Aydınlanma, bizim iktidar potansiyelinin yoğunlaştığı zeminleri, daha güçlü bir biçimde görmemizi ve buna karşı mücadele etmemizi de sağlayabilir. Bu açıdan bireysel düzeyde sorgulamaların yanı sıra genel sorgulamalar da gereklidir.

Önderliğin “Evin içinde erkek iktidardır. Erkek, kadın üzerinde iktidardır. Kadın, çocuk üzerinde iktidardır. Çocuklar da büyüdüğünde bu geleneği tekrarlarlar” biçiminde belirlemeleri var. İktidar toplumun her kesimine sızıyor. Aile içerisinde bile her insana sızıyor. Sorun sadece erkekte de değil, belirgin olan odur ama tümünde o var.

Kölelik de doğrudan iktidarla bağlantılıdır. Bir yerde yaşam sevinci yoksa orada aslında dolaylı bir biçimde bir iktidar unsuru vardır. Sevinçli ve şiirsel yaşamın hakim kılınması gerekir. Bu yaşamı nasıl egemen kılabiliriz? Pozitif bakış açısını, pozitif duruşu, pozitif yaklaşımı nasıl hakim kılabiliriz? Zaten iktidardan kopmadan pozitif yaklaşımı egemen kılmak da çok kolay değildir. İktidar düşüncesinin gücü aynı zamanda özeleştirir önünde de en ciddi engeldir. Bu tür kişiler özeleştiriyeye ka-

palıdır. Özeleştiriyeye kapalılığı da iktidarın diğer ucu biçiminde ele almak gerekir. İktidarın olduğu yerde mutlaka kölelik vardır. İki zıt uçtur. İkisi bir arada bulunur. İktidarı bir sistematik olarak değerlendirmek gerekiyor. O sistemin dışına çıkmadı mı kölelikten ve iktidardan kurtulmak mümkün olmuyor.

Şöyle ifade edilebilir: İyi sınıf yok, iyi köle yok, iyi işçi yok, iyi serf yok. İşçilik, kölelik, serflik; üçü de kötüdür, üçü de köleliktir. “Yaşasın işçiler, yaşasın köleler!” denilemez. En iyisi o köleliğe karşı tavır almaktır. Bu da sistemin dışına çıkmak anlamına gelir. O nedenle, efendi-köle, serf-efendi, işçi-burjuva bunlar aynı sistematiğin içindedirler, birbirini tamamlarlar. Elbette aralarında çelişki var ama kendi efendilerini deviren bir sınıf yoktur.

Sınıflaşmanın kendisi bir düşüştür. İktidarın olduğu yerde insanın düşüşü vardır. İktidarın olduğu yerde bağımlılık ilişkisi var. Bağımlılık bizim bildiğimiz tarzda simbiyotik ilişki tarzında bir bağımlılık değildir. Bu açıdan bütün bu iktidar ilişkilerine karşı da ciddi bir mücadelenin yürütülmesi gerekiyor.

Evet, ilk toplumsal yarılma kadınla erkek arasındaki yarılmadır. Kadın genelde evin bakımıyla, çocukların bakımıyla ve toplayıcılıkla uğraşıyor. Daha sonra üretim, ta-

rım, ekim işi, hayvan besleme çalışmalarındadır. Bütün bunların hepsi ekonomidir ve bu bağlamda ekonomi kadının elindedir. Bunların hepsi aynı zamanda barışçıl faaliyetlerdir. Kadının bütün çalışmalarının, çabalarının merkezinde yer alan bütün işlerin hepsi barışçıldır. Toprağı ekme işi barışçıl bir faaliyet, ürün devşirme işi barışçıl bir faaliyet, onun için doğası barış üzerine kuruludur. Ama erkeğin işi ise iki temel alanda ağırlıklı olarak yoğunlaşıyor. Biri klanı savunmadır, diğeri avcılıktır. Her ikisinde de öldürme ve ya-

me benlik duygusunu biraz daha güçlendirir. Her öldürme ve yaralama, benlik duygusunu biraz daha büyütür. Benlik ise zaten toplumdaki kopuştur, bencilliktir. Egemenlik düşüncesi, bu benlik duygusunun gelişimiyle ortaya çıkar. Hükmetme ilişkisi önemli bir ilişki haline gelir. Kaldı ki meslek olarak avcılıkta bazı özellikler vardır. Hiyerarşinin doğuşuna uygun bir ortam yaratıyor. Tecrübeli avcı emreder, plan yapar, iş bölümü yapar, tecrübesiz olanı görevlendirir, ‘sen şurayı tut der, sen burayı tut’ der. Bütün bunların hepsi bir hiyerarşi kurmaktır. Avcılıktan bir eşitsizlik ilişkisi doğar. Tec-

langıçta anne bilinen bir şeydir. İnsan primatlardan ilk kopuşla birlikte annelik kurum olarak hep bilinen bir kurumdur. Ama erkeğin doğum olayındaki rolü belki milyonlarca yıl hiç bilinmiyor. Sonradan çok gecikmeli olarak fark ediliyor. Erkek yeni bir sistem kurmak istiyor veya sistemleşme daha çok şamanda, daha sonra rahipte görülüyor. Yeni bir erkek egemenlikli ideoloji oluşturmaya, yeni bir düşüncenin inşası ile sistem oluşturmaya kadar da gidebiliyor. Bu oluşturma önündeki en büyük engel kadındır. Çünkü kadın özü itibarıyla aslında eşitlikçi, özgürlükçü sistemi anlatıyor. Kadını eşitlikçi, özgürlükçü toplumun,

doğal toplumun sözcüsü, öncüsü, kurucusu hatta kendisi olarak görmek lazım. Bu sistemi aşmak için önce kadını aşmak zorundasın. Kadını düşürmedin mi yeni bir sistem kuramazsın.

Kadını düşürmek sistemi düşürmektir, onun için sorun sistemeldir. Başka nedenlerle değil tümüyle toplumsal nedenlerle kadını hedef alıyor. Böylelikle erkek egemenlikli bir toplumsallaşma yerleştirilmek isteniyor. Bizim açımızdan önemli olan nokta budur. Kadının bu biçimde hedeflendiğini görmek gerekiyor. Öncelikle Önder Apo, “evcil kadın düzeninden” söz ediyor. Evcilik burada evcilleşme anlamında değildir, eve benzeyen ama tam anlamıyla bu günkü ev diyemeyeceğimiz bir ev düzeni, bir yaşam düzenidir. Bu topluluk düzeninde ana, onun çocukları, onun kardeşleri kadın-erkek, onların çocuklarının olduğu geniş bir aile düşünülebilir. Bütün üretim araçları oradadır, o evcil düzende toplanıyor. Çocuklar o evcil düzene aittir ve tümüyle kadının yanındadır. Erkeğin yanında tek bir çocuk bile bulunamaz. En yararlı erkekler de o düzenin içindedir.

Kadın-erkek ilişkisinde dostluk büyük önem taşır, en yararlı kişi en iyi dosttur. Yararlılık ilişkisi önemlidir. Önderlikte buna özen gösteriyor ve en bilinçli, en örgütlü, en yaratıcı kişi Önderliğe en yakın kişidir. Önderliğin onu esas alması son derece doğaldır, bu ayrımcılık yapma anlamına gelmiyor. Toplumsallaşmayı ona dayandırmak anlamına geliyor, toplumsallaşmanın çelik çekirdeği biraz o tür kişilerden oluşabilir. Kadın da doğal olarak yararlılık ilkesine bakıyor, en yararlı erkeklerle en sağlıklı dostluk ilişkileri geliştiriyor. Kadının





kurduğu evcil düzen, çalışkanlığa, üretkenliğe dayandığı için en çok üretici olanlar o sistem içerisinde yer alıyor. Önderlik “Kadının güçlü, yararlı, çalışkan, üretken erkeklere daha fazla ilgisini vermesi, diğer erkeklerin kıskançlığına yol açıyor” diyordu. Kıskançlık duygusu ür-kütücü bir duygudur, herhalde mülkiyetle, bencillik duygusuyla bağlantılıdır, bu her konuda görüldüğü. Sadece kadın-erkek ilişkilerinde ortaya çıkan bir durum değildir.

Hakikat yitimi toplumsal yarılımla bağlantılıdır

Hakikatin yitimi toplumsal yarılımla bağlantılı olduğuna göre, hakikatin hangi noktadan itibaren aşınmaya başladığını görmek büyük önem arz ediyor. Tabi kadının da direnişi var. Ama Önderlik “Aslanlaşan erkek, sığırlaşan kadın” biçiminde iki kavram üzerinde duruyor. Aslan sığırı yer, erkeğin bu yaklaşımı karşısında acaba kadının duruşu ne oldu? Sorgulanmaya değer. Önderlik onunla neyi anlatmaya çalıştı. Bir direnişin olduğu kesin. Mitolojide kadının büyük direndiğini gösteren mitolojik belgeler var, tanrıça İnana destanı var. Sümer destanları bizim açımızdan da önemli tarihi belgelerdir. Bunları yorumlayarak sonuçlara ulaşmaya çalışıyoruz ki, bu konuda kesinlikler var. Ama yine de eksikliklerin ortaya çıkması olasılığı da var. İnsan sonuçta eksiklik yapabilir, yanılırlara düşebilir, tehlikeyi zamanında göremeyebilir. Bütün bunlar var ama duyarlılığın o zaman çok daha ilerde olduğunu, bugünküyle asla ölçülemeyeceğini bilmemiz de büyük yarar vardır.

Şunu fark ediyoruz: Erkek egemen düşünce, kişilik ve sisteminin başlangıcı, onun doğuş doğrultusundaki ilk adımları hakikatin de parçalanmaya, yitirilmeyle başladığı anlar olarak ele alınabilir. Dolayısıyla ilk toplumsal yarılma, kadınla erkek arasındaki yarılımdır ve bu yarılma da egemen konumda olan erkek, ezilen konumunda düşürülen ise kadın oluyor.

Hakikati yeniden inşa ederken en derinlikli sorgulanması gereken olguların başında erkek egemenliği gelir, çünkü devletten daha önceliklidir. Devlet ortaya çıkmadan önce de ataerkillik, erkek egemenliği vardır. Aslında devletleşmeye doğru götüren mantıkta erkek egemen mantıktır, onun zihniyetidir. Önder Apo, devleti “analitik aklın en lanetli ürünü” olarak tanımlar ama bu analitik akıl da erkek aklıdır. Demek ki o da köklü bir zihniyet durumudur ve aşmak çok kolay olmuyor. Egemenlikten

► Bizim bugün savunduğumuz bir paradigma var, somut olarak bu paradigma özünde nasıl bir toplum öngördüğümüz, sağlıklı toplumun ne olduğuyla ilgilidir. “Demokratik Toplum, Ekolojik Toplum, Kadın Özgürlükçü Toplum” bunların toplamı olarak en sağlıklı toplum biçimidir. Özgür yaşam böyle bir toplumsal gerçeklikle birlikte mümkündür.

vazgeçmek çok kolay değil, hiç kimse egemenliğinden kolay vazgeçmiyor. Egemen, kendi gönül rızasıyla kendi egemenliğinden vazgeçmez. Ya çok derinliğine sorgulama yapar, kendine karşı cihat yürütür ya da bir başkası ona karşı savaşı, aştırır. Ama öyle gönüllü de olmuyor, gönüllü olarak egemenliğinden vazgeçmiş bir egemen sınıf yoktur. Kapitalistler vazgeçmiyorlar. Devlet öyle bir şeydir. Devlette eril aklın ürünü ve egemen erkeğin örgütüdür. O nedenle egemenlik düşüncesinin sorgulanması kesinlikle büyük önem taşıyor.

Önderlik, “Kadının özgürlük savaşı, anayurt savaşlarından çok daha değerlidir” diyor. Bu son derece önemli bir belirlemedir. Peki, kadın bu özgürlük savaşını kime karşı yürütecek? Sistem kimin sistemidir? Demek ki erkek egemen sisteme, erkek egemen zihniyete karşı direniş, anayurt uğruna direnişten çok daha değerlidir. Çünkü anayurdu kazansan bile öyle bir erkeklikle yine kaybedersin. Özü budur.

Kadına yabancılaşma, yaşama yabancılaşmadır

Kadına yapılan lanet var, yapılan hakaretler var, geliştirilen tanımlamalar var. “Saçı uzun akı kısa” denir. Bu sonradan ortaya çıkan bir şey değil, belki de erkek aklın geliştirdiği ilk şeydir. ‘Kadının kötü olduğu, aslında şeytana yakın durduğu, hatta şeytanın kendisi olduğu’ vb. deniliyor. Yine “kadın şeytana pabucunu ters giydirir” ya da “Şeytan bile kadınla baş edemez” deniliyor. Bunların hepsi erkeğin yaratımıdır.

Şunu anlayabiliyorsunuz: Kadını kötülemeden ve kadının etrafındaki erkeği ikna etmeden, erkeği kadından, kadının sisteminden koparamazsınız. Bunlar yeni gelişen şeyler değildir. Bunlar devletle de ortaya çıkan şeyler değil, çok daha öncesine ait olan yakıştırmalardır. Hakikat yitimi, kadına hakaretle başlar. Kadına yabancılaşma, yaşama yabancılaşmadır. Zaten hakikat yitimi de odur, yaşama yabancılaşmadır. Yaşamın anlamının kaybolmasıdır. Kadın nerede kaybolmaya ve kaybedilmeye başladıysa orada hakikat kaybedilmeye başladı, gerçeği budur. Bizim bu gerçeği kesinlikle teslim etmemiz gerekir. Dolayısıyla kaybedilenin bulunması, kaybe-

dilenin kendi gerçeğiyle buluşması hakikatle buluşmadır, özgür yaşamla buluşmadır. Onun kazanması, insanlığın kazanmasıdır.

Kadının dünyası kutsallar dünyasıdır

Kadının dünyası kutsallar dünyasıdır. Bu kavram önemlidir. Yaratım, üretim, hayatın gelişmesi, hayatın kalitesinin yükselmesi, bütün bunların hepsi toplumsallığın gücünün daha fazla kutsanmasına götürür. Kadının ‘Star’ kimliğiyle, yıldızla sembolleştirilip, göğe tanrısal bir imge olarak yerleştirilmesi ve bu tarz bir mitoloji gösteriyor ki, bu bir kutsallıktır. Ama kutsallık sadece bununla sınırlı değil, kutsallık kadın toplumunda her şeyi kapsıyor. Erkek kutsaldır, anlaşılmayan belki de odur. Kadın kutsal olunca erkek lanetli oluyor! Böyle değildir. Burası büyük önem taşıyor.

Kutsallığın kaynağında gıda var. Gıda kelimesi Sümercede “Kauta” anlamına geliyor. Dersim’de kauta buğdayla ilgilidir, gıdadır. Buğdayı sacda kızartıyorsunuz, o hem öyle yenir hem de onu öğütürsünüz, yağda kızartırsınız yersiniz. Ondan sonra ayrına ya da yoğurda katar yersiniz. Onun adı kauta’dır, gıdadır. Kauta kelimesi hem kutsal anlamına geliyor hem de gıda anlamına geliyor. Önder Apo Urfa Savunması’nda, “İnsanlıktaki algı şudur, en kutsal olan şey yaşamdır. Peki, o zaman yaşam kutsalsa yaşamın sürdürülmesine hizmet eden her şey kutsaldır, dolayısıyla gıda kutsaldır” diyor.

Yaşamın sürdürülmesine hizmet ettiği için insanlık gıdaya kutsallık atfediyor. Önderlik “üretimde kullanılan malzemelerin, her şeyin bir tanrısı vardır ya da kendisi tanrıdır. Çapanın, kazmanın, küreğin, el değirmenin, öküzün, suyun, şimşegin kısacası her şeyin bir tanrısı var. Dolayısıyla her şey kutsaldır, erkek de kutsaldır. Zaten insan olarak kutsaldır ama bütün kutsalların üstünde bir kutsal var. Kadın hepsinin anasıdır, o hepsini kapsıyor” diyor.

Bunu anlamak çok zor değil ve orada bize kalan şeyler var. Gıdayı hala kutsal olarak görme yaklaşımı var. Botan’da çok daha belirgindir. Yakın döneme kadar Botan’da dinin etkisi öyle çok fazla yoktur. Hatta medreselerde yetişen öğrenciler ateizme çok daha yatkındır. Bizim mellelerimiz, Kürtlerin

aydınlarıdır ve materyalizme çok yatkındırlar, bilgedirler. Kuzey’de Alevi kesim de öyledir. Daha Kuzey’de Êzidi Kürtlerinde de öyledir. Bizde animist etkiler çok daha güçlüdür. Doğayla uyum çok daha güçlüdür. Sayısız ziyaret var, neredeyse her çeşmenin, her dağ gölünün, her dağ geçidinin kutsal sayılması, o doğanın kutsallığıyla bağlantılıdır.

Bir de Kürt kadını farklı bir kadındır. Neolitik devrim Aryen kadınının damgasını taşıyan bir devrimdir. Oradan yayılıyor ve bu devrimin kazanımlarını, sonuçlarını başkaları hazır alıyor. O açıdan bu boyutuyla da Kürt kadının kendi içinde bir özgünlüğü var. Bir de işin bu yanını görmemiz gerekir. Gelinek noktada şunu görmekte yarar var. Kürdün kaderiyle, kadının kaderi birdir. İkisnin kaderi birbirine veriliyor. Her ikisinin kurtuluşu da iç içe ve zaten devrimimizde bu temelde gelişiyor, bu da devrimimizin en güzel yanındır.

İnsanı tanımak aynı zamanda kendimizi tanımaktır

Felsefe bir hakikate ulaşma yöntemidir. İnsanı araştırmalarımızın esas konusu yaparak, oradan hakikate ulaşmak önemlidir. “İnsan bir mikro-kozmostur” deniliyor. Önder Apo’nun deyişle, “Kuantum evreni yasaları işliyor. Ama aynı zamanda insan, makro-kozmos evrenin özelliklerini de kendisinde barındırıyor. Dolayısıyla her iki evrenin ortasında duran bir varlık oluyor. O açıdan da evreni ve kuantumu tanımak, bu çerçevede hakikati çözmek istiyorsanız, öncelikle insanı çöz” diyor.

İnsandan hareket etmek, insandan yola çıkmak önemlidir. Bunun kendini bilmekle bağlantısı var, zaten kendini bilmek budur. Sonuçta herkes, hepimiz kendimizi öyle tarif ediyoruz. Kendimizi insan olarak tanımlıyoruz. İnsanı tanımak, aynı zamanda kendimizi tanımaktır. Kendimizden yola çıkarak kendimizi tanımak, evreni tanımaktır. Evrensel olanı, doğal olanı tanıyoruz. Hakikatin bilgisine, bilincine ulaşıyoruz, ona varıyoruz.

Bunlar sözle ifade edilebilir ama pratik olarak nasıl işliyor? Kendini tanıma konusunda ciddi bir çaba var mıdır? Özde kendini tanıma denilen şey nedir? Kendini tanıma da kendimizde neyi tanıyacağız? Kendimizde fark etmek istediğimiz şey nedir? Farkındalık dediğimiz

şeyle neyi anlatmaya çalışıyoruz? Bunun özgürlükle bağlantısı nedir? Kendini tanıma, kendini bilmedir. Birileri “Ben kendimi biliyorum.” Bu tarzda “ben buyum” demek biraz da arabesk hal oluyor, aslında içselleşmiş köleliktir. Kendini bilmekten, tanımaktan kaçmanın bir yolu da budur. İlgı duymuyorsun, “boş ver, böyle gelmiş, böyle gider” diyorsun. İlgisizliğin kaynağında bu var. Sevgi ilgiyle, merak etmekle başlıyor. İlgı ve merak sevginin kaynağını oluşturuyor. Birine ilgi duymazsan, onu sevemezsin. İlgı duymak, merak etmek de onu tanımayla bağlantılıdır. Tanımadığın bir şeyi sevebilir misin? Hiç görmemişsin, tanımamışsın, duymamışsın. İnsan bir de çoğunlukla tanımadığı bir şeyden korkar, tanıdıkça sever.

Sevgi bir keşif olayıdır. Kendini tanıma, kendini keşfetme, kendini bilme, kendindeki evrensel gerçekliğini dilini bilme; bunlar önemlidir. Ancak bunlara ilgi duyulmuyor. Aşk hakikati ifade eden bir kavram ama aşk deyince ilk çağrışım çoğunlukla kadın-erkek ilişkisi olarak anlaşılır, oradaki sevgi çok da böyle değildir. Önder Apo aşkı tanımladı. “Aşk, evrenin oluşum dilinden duyulan büyük heyecandır” dedi. O zaman evrenin oluşum dili nedir? Bunun insanla bağlantısı nedir? Bu oluşum dilini nereden bakarak, nerede çözüyorsun? Evrenin bütün unsurları arasındaki ilişki nedir? Tamamlama ilişkisi ne demektir? Ki bütünlük, tamamlayıcılık ilkesi tamda aşkın kendisi değil midir?

Aşk o zaman evrenin bütün unsurları arasındaki ilişkidir. Böylesine bir ilişki var. Günümüzde aşk o kadar kirletilmiş ki, kirli bir sözcüğe dönüşmüş, cinsiyetçiliğin bu kadar kısıktırıldığı, hortlatıldığı, egemen kıldığı bir dünyada, iki insanın birbirlerinin adını bile öğrenmeden geçirdikleri birkaç saatlik birliktelikte ki ilişki biçimlerine aşk deniliyor, adını bile sormuyor. Oysa durum böyle değildir.

Günümüzde bilim hükmetmenin aracı olarak kullanılıyor

Günümüz toplumunda uzmanlar var. Bilgiyi en fazla ellerinde bulunduranlar anlamına geliyor. Bunlar kendi sahalarında bir bakıma da otoritedirler, aynı anlama gelmek üzere iktidardırlar. Diğerine göre daha fazla bilgi sahibi ve o

bilgiyi kullanırlar. Bilgi iktidardır. Francis Bacon'ın çok işlediği temadır. “Bilim güçtür, bilim iktidardır” diyor ve en çok kullandığı kavramlar oluyor. Bilim hükmetmenin aracı olarak kullanılıyor. Bilimle iktidar bağlantısı net olarak görülebiliyor. Doğaya hakim olmak, doğaya hükmetmek temel hedef olarak ortaya konulunca, bunun bilgisi gerekiyor. Bu hükmetme bilgisine de ancak bilgiyle ulaşmaktadır. Bilgiyle iktidar bağlantısı bu tarzda net olarak kuruluyor.

Oysa doğal toplumda ya da demokratik toplumda bilgi bir kutsallık alanıdır. Önderliğin deyişiyle, eğer toplumda bir kutsallıktan söz edilecekse, bu konuda önceliği bilime vermek gerekir ve ihtiyacı oranında da toplumun her üyesiyle paylaşılabilir.

Önemli olan bilginin paylaşılmasıdır. Paylaşma önemli bir kavramdır. Komünalizm paylaşmak demektir, komün yaşamı paylaşım, dayanışma üzerinde gelişen yaşamdır. “Bildiniyi paylaş” temel ilke budur. Önderlik bunu şöyle belirtiyor. “Benim çocukluktan edindiğim temel ilkelerden biri oydu. Henüz o küçük yaşlarda 33 tane Kuran süresini ezberlemiştim ve çocuklara namaz kıldırıyordum. Çıkardığım sonuç şuydu: Yaptığın iş kolay bir şey değil, o zaman ulaştığın sonuçları bir başkasıyla paylaş...” Önderlikte paylaşma son derece nettir. Ulaştığı bütün her sonucu bir başkasıyla paylaşır. Temel eleştirisi esas itibariyle bu noktadadır. Bu açıdan paylaşımcılık çok önemli oluyor.

Bilgiyi paylaşmak, bilinci paylaşmak, bu temelde çoğalmayı esas almak önemli oluyor. Bizde bilgi, bilinç bir kelimeyi çoğaltma aracıdır, kendisini bir başkasında çoğaltma aracıdır. Kendinizdeki bilgiyi, birikimi bir başkasına aktardığınızda, kendinizi bir başkasında çoğaltıyorsunuz. Aslında onunla bütünleşmemiz de o tarzda gelişiyor.

Sınıflı toplumda belirgin olan özellik bilginin can alıcı kısımları bir başkasına verilmez. Hatta bazı bölümlerinde sırlar vardır. Sır biçiminde kalması gereken kısımlar o bilgiyi en üst düzeyde temsil eden kişide kalır. Bir hiyerarşi vardır. En üstteki, bilgiyi en çok tekelinde bulunduran, dolayısıyla bir kesimini de önemli ölçüde sır diye saklayan kişidir. Bilmeyle iktidar bağlantısı nettir, o rahatlıkla kurulabilir. Ama bizde böyle değildir. Bizde bilme özgürleşmedir, cehaletten çıkıştır, paylaşmadır. Dolayısıyla yeniden toplumsallaşmanın imkânlarının gelişmesi ve bu çerçevede toplumsallaşmada daha ileriye doğru adım atmadır. Bizim bilime, bilgiye, bilince yaklaşımlarımız esas itibariyle bu çerçevededir.

Kadının yaşamdan kopuşu yaşamın kaybedilmesidir

Önderlik kadından söz ederken “Benimle tartışan, benimle tartışma sırasında beni kendine hayran bırakan ve beni aşan bir kadın, benim ütopyamın en temel köşe taşlarından biridir” diyor. Erkeklerle tartışan, erkeklerle tartıştığında erkeği kendisine hayran bırakan, erkeği aşan; özlem bu olmalıdır, hizmet buna yapılmalıdır.

Tabi aynı zamanda şu da olmalıdır: Biz de tartışabilir konumda olmalıyız. Tartışabilen konumda

olmak, büyük düşünce gücünü kendinde ortaya çıkarabilmek, yaratabilmek, bu konuda kendine güven duymak demektir. Ama bunu kadın cinsinde de görebilmek, onu büyük bir özleme dönüştürmek, yaşamın anlamını burada bulmak önemlidir.

Yine Önderlik, “Ben erkeğin tanrısallığına inanmadım ve inanmıyorum” dedi. Aynı şeyi kadın için söylemedi ve “Ben kadındaki tanrısallığa inanıyorum” dedi. Kadındaki yaratıcı potansiyele inandığını söyledi. “Jin” ile “jiyan” arasında bağ kurdu. Bu bir kültürdür. Kadın ve yaşamın nerdeyse özdeş kavramlar olarak kullanılması, adlandırmanın bu tarzda yapılması bile hayatın bu coğrafyada nasıl kurulduğunu gösteriyor. Bundan dolayıdır ki, kadının yaşamdan kopuşu, yaşamın kaybedilmesidir. Hakikat yaşamla ilgilidir ve kadının kayboluşu yaşamın kayboluşudur. Ürkütücü olan burasıdır.

Hakikat deyince hep olumluluk anlaşılır. Hakikatten söz ettiğinizde kavram olarak aklınıza hiç olumsuzluk gelmez. Devlet bir gerçektir ama devletin hakikati yoktur ve neredeyse içindeki hakikat payı sıfırdır. Dolayısıyla kadın ve yaşam hep içinde olumluluk taşıyan şeylerdir. Şunu kesinlikle kanıtlayabiliyoruz: Egemenlik duygusu ve düşüncesi, yine devlet ve iktidar düşüncesi ve olgusu kadının doğasından çıkmaz. Kadın doğası, kadın kişiliği bunlara kapalıdır. Kadın bunları üretmez ama bulaşabilir. Bakunin “iktidar tacını bir kadının başına yerleştirin 24 saat içinde o da bozulur” diyor. Böyle olabilir. Demek ki, kadın da devlete ve iktidara bulaşabilir. Ama sonuçta bulaştığı şey erkek egemenliği olur, onun bir parçası haline gelir. Olan şey yine kadınlıktan ve onun doğasından uzaklaşma olur. Sonuçta bulaşılan suç, erkeğin suçu olur. Böyle bir şey var. Buradan da bakmak gerekir.

PKK bir kadın partisidir

Hayat bu coğrafyada kuruldu, insanlık bu coğrafyada oluştu, uygarlığın bile bu coğrafyada temelleri atıldı ama bütün bunların hepsine kaynaklık eden kadındır. Onun kendisi büyük önem taşıyor. Kadının evreni, kadının dünyası kutsallıklar dünyasıdır. “Lanetin dünyası” dediğimiz dünya ise erkeğin kurduğu dünyadır. Firavunlar dünyası, Nemrutlar dünyası egemen erkeğin dünyasıdır. Oysa kadının dünyası, kutsallığın dünyasıdır. Kutsal ile lanetin çarpışması, özgür kadınlıkla egemen erkek arasındaki çarpışmadır. Böyle de bakılabilir. Biraz bu konularda tartışmaları derinleştirme gerekiyor.

Bu yaşama bir bakıştır. PKK bu gerçekliği ortaya çıkardı. İnsana büyük heyecan veriyor. PKK'yi PKK yapan zaten budur.

Bir şeyi belirtmekte fayda var. Bazı şeyleri erkenden hissetmek önemlidir. Bir gün televizyonda PKK'nin kuruluş yıldönümü vesilesiyle yapılan programda “PKK bir kadın partisidir” dedim. “En alttakini en öne çıkarmak, en geridekini en öne almak, en alttakini en üste çıkarmak. Bütün devrimlerin amacı budur. Kadın en arkada ve en alttaki kesimdir. Dolayısıyla onu en öne ve en üste çıkarmak devrimin hedefidir. Bu anlamda “PKK kadın partisidir” dedim. Ön-

derlik de o programa telefon ile katıldı “Evet, PKK kadın partisidir” dedi ve değerlendirmeyi daha farklı boyutlarda ele alıp çözümledi. “PKK bir kadın partisidir.” Bunu söyleyebilmek önemlidir.

O tarzda doğrulanmış olmak da insanın çok hoşuna gidiyor. İlk katılımlarda da hep öyleydi. Katılım dönemimizde hepimiz bireysel yoğunlaşıyor, okuyor ve araştırıyorduk. Sürekli taze düşünce üzerinde yoğunlaşma, teorik araştırma-inceleme yapıyorduk. Bazen Önderliğin karşısına gidiyorduk, Önderlik bizimle uzun uzun konuşuyordu ve bazı cümleler kuruyordu, arkadaşlar bir cümle yakalıyordu “ben de bunu düşündüm, bu cümle benim kafamın içinde de var, yazmışım veya not etmişim veya düşünmüşüm...” deniliyordu. Bu tarzda ortaklaşma, aynı şeyi yakalamış olmak insanda müthiş heyecan yaratıyordu. PKK böyle bir harekettir.

İkeli olmak önemli ama dogmatizm, tutuculuk korkunç bir şeydir. Oysa tutuculuk demeyelim de erkek kişiliği çoğunlukla analizcidir, çözer, ayrıştırmacıdır. Fakat sentez oluşturan daha çok kadın kişiliğidir, birlikçidir. Kadın doğası birliğe çok daha yatkındır. Ayrıştıran, analiz eden daha çok erkektir. Analitik zekâ hep ön plandadır, böler, parçalar, eğilimi o doğrultudadır. Ama yine de birlik olabilmek için tabi ki ayrılıkları ortaya koymak lazımdır.

Önderliğin kadına yazdığı bir şiir var, orada “Aramızda bin yıllardır yükseltilmiş olan duvar var ve o duvarın yıkılması gerekir” diyor. Egemen erkeğin, kadınla erkek arasında ördüğü korkunç bir duvar var ve o duvarın mutlaka yıkılması gerekir. Lenin'in çok güzel bir cümlesi var, “Birleşebilmemiz için önce kendi ayrılıklarınızı ortaya koymanız gerekir” diyor. Nerde ayrılıyor? Kadınla erkeği ayıran, hatta birini yaşamdan kovmaya çalışan, dolayısıyla kendisi yaşamdan kovulan duruşu netleştirmek gerekir. Bu nasıl oluştu, nasıl ortaya çıktı? Bunun tespitiyle birlikte birlik doğrultusunda mücadele ortaya çıkartılabilir.

Özgürlük eğilimi bir tamamlanma eylemidir

Bir olmaya doğru yürümek istiyoruz, hakikat budur. Evrenle bir olmaya doğru yürüyüş, doğayla bir olmaya yürüyüş, kadınla bir olmaya doğru yürüyüş, onunla bütünleşme ve onda tamamlanma hali gerçek hakikattir. Özgürlük eğilimi bir tamamlanma eylemidir. Bir eksikliğini giderme eylemidir, kendini aşma eylemidir. Bireyin kendisini toplumda tamamlaması, toplumun kendini doğada ve evrende tamamlaması, erkeğin kendini kadında tamamlamasıdır. Çünkü tüme ve bütüne yakın olan kadındır.

Kişisel düşüncem şöyledir: Ben hep tüm olanı ‘maşuk’ eksik olanı ‘âşık’ biçiminde tanımlardım. Her özgürlük yürüyüşü tam olana doğrudur. Dolayısıyla eğer aşk bir kendini tamamlama eylemiyse, bir tam olana doğru yürüyüş haliyse o zaman her özgürlük yürüyüşü özgür kadına doğrudur, özgür kadının yüzüne doğrudur. Bu da çok anlamsız bir şey değildir. En azından teorik olarak böyledir. “Jin û Jiyan” diyorsak, yaşam ve kadın özdeşliği varsa ve “hakikat aşktır, aşk özgür yaşamdır” diyorsak, yü-

rüyüşümüz özgür kadına doğrudur.

Bunlar bir gerçektir. Yoksa bizim sorunumuz değil diyorsanız, o zaman özgür yaşam diye bir sorununuz yoktur! Önderlik, “bu özgürlük sorunudur” diyor. Günümüzde sorun olarak ortaya çıkıyor, ama bu sorunu çözümlmek, özgürlüğü mümkün kılmak, imkan dahiline sokmak da böyle mümkün olabiliyor.

“Kadında duygusal zekâ yoğun” deniliyor. Sanki erkekte de analitik zekâ daha fazla yoğunur demeye getiriliyor ve kadında analitik zekâ azdır anlamı çıkartılmaya çalışılıyor. Bu ayrım kesinlikle doğru değildir. Onun anlamı şudur. Yaşatan zekâ olarak, var eden, birliği sağlayan temel zekâ olarak duygusal zeka doğası gereği kadında çok daha yoğunur. Ama bu onda analitik zekânın düşük düzeyde olduğu anlamına gelmez. Neolitik devrim en büyük zihniyet devrimidir. O kadar büyük yeni keşifler ve icatlar ortaya çıkıyor ki, Gordon Childe şunu söylüyor. “Neolitik devrim sürecinde yapılan keşif ve icatlar ancak 18. ve 19. yüzyıl arasında yapılan keşif ve icatlarla karşılaştırılabilir.” O kadar büyüktür.

16. yüzyıla gelinceye kadar tarihin hiçbir dönemi neolitik dönemde yaratılan keşif ve icatlar boyutunda, keşif ve icatlara tanık olmamıştır. En büyük yaratıcılık dönemidir. Peki, buna kim damgasını vuruyor? Bu analitik zekânın da ürünü olan bir devrimdir. Neolitik devrim bir kadın devrimi ve belki de analitik zekâ boyutuyla da her iki zekânın el ele verip harikalar yaratması anlamında kadının bu konudaki gücünü çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor.

Doğayla uyumludur, doğaya kutsallık atfederek zarar vermeme, kendileri için en kutsal ilke durumundadır. Yine toplum zaten ana kadın etrafında örgütleniyor. Ana kadına dayalı toplumsal gerçeklik var. Klan toplumunun özelliği budur. O boyutuyla da kadın eksenselidir. Toplumsallaşma zaten ana kadın etrafında oluşuyor ve dayanışma güçlüdür.

Orda her şey birdir ve klanın her üyesinin, klandaki bir üyeyi korumak için gerektiğinde kendini tümünden feda etmesi söz konusudur. Üyesini kendi dışına çıkmasına izin vermiyor veya kendisinden koparılmasına izin vermiyor. Bir üyesini korumak için, kendini tümünden feda edebiliyor. Bu kadar bir birlik ruhu, anlayışı var.

Toplum, doğanın içinde farklı bir doğa olarak şekillenmeye denk düşüyor. Herhangi bir canlı topluluğu olmuyor, farklı bir doğa olarak şekilleniyor. Doğayla ilişki ve çelişki içerisinde bunu yapıyor. Doğadan tümüyle kopmuyor ama ondan farklılaşıyor ve yeni bir doğa olarak kendisini inşa ediyor. İnsan dışında kendisini bu tarzda farklı bir doğa olarak, doğa içerisinde inşa eden başka bir varlık yoktur. Belki de ikinci doğa, inşa edilmiş gerçekliğe denk düşüyor. Şunu biliyoruz. “Bütün toplumsal gerçeklikler, insan eliyle inşa edilmiş gerçekliklerdir.” Bu da büyük önem taşıyor.

Evrende var olan her canlı olgunun bir özneliliği var, içinde hareket ettiği yasası var. Bu boyutla ele aldığınızda aslında evrende yer alan her varlığın bir sezgiselliği var. Her varlıkta bir özgürlük eğilimi var ve bu zaten canlı olduğunu da ifade ediyor.

► “Jin û Jiyan” diyorsak, yaşam ve kadın özdeşliği varsa ve “hakikat aşktır, aşk özgür yaşamdır” diyorsak, yürüyüşümüz özgür kadına doğrudur. Bunlar bir gerçektir. Yoksa bizim sorunumuz değil diyorsanız, o zaman özgür yaşam diye bir sorununuz yoktur! Önderlik, “bu özgürlük sorunudur” diyor. Günümüzde sorun olarak ortaya çıkıyor, ama bu sorunu çözümlmek, özgürlüğü mümkün kılmak, imkan dahiline sokmak da böyle mümkün olabiliyor.

Canlılık, sezgisellik ve özgürlük varlığın temel ve ayrılmaz özellikleri oluyor. Buna “öznellik” adı veriliyor. Öznellik kavramı tabi öz-neden türetiliyor. Kendi içinde yer aldığı evrensel gerçeklik içerisinde her bir varlık bir özne meydana getiriyor. Öznellik, özne olmak arasında da bağ vardır. “Yasalılık” kavramı önemlidir. Önderlik, “yasadız, yönlemsiz evren olamaz” diyor. Katı yasalılık söz konusu değildir. Önderlik bu tarz bir yasalılığı ret ediyor, ama “yasadız da varlık olmaz” diyor.

Kuraldan yoksun, yasadan yoksun gelişme olmaz ama bilimin sözünü ettiği determinist yasalıkta söz konusu değildir. Önderlik, “yasadız evrenin varlığını düşünmüyorum” dedi. Bu açıdan da her varlığın yasalılığı, içinde hareket ettiği bir özneliliği var. İçinde yer aldığı evrensel gerçeklikle olan ilişkileri, bağları var ama bu yasalılık kendiliğinden oluşturulmuş, inşa edilmiş bir şey değildir. İnsan ise kendi yasalılığını kendisi kuruyor, toplumsallığını kendisi inşa ediyor. Temel özelliği odur. Dolayısıyla yasalılığı kendisi belirliyor, sonuçta toplumu ilgilendiren veya insanı ilgilendiren her türlü kuruluş, düşünceyle bağlantılı ve bu düşünce insanın eseri oluyor, onun bedenleşmesini ifade ediyor ama kuran insanın kendisi oluyor.

Bizim bugün savunduğumuz bir paradigma var, somut olarak bu paradigma özünde nasıl bir toplum öngördüğümüz, sağlıklı toplumun ne olduğuyla ilgilidir. “Demokratik Toplum, Ekolojik Toplum, Kadın Özgürlükçü Toplum” bunların toplamı olarak en sağlıklı toplum biçimidir. Özgür yaşam böyle bir toplumsal gerçeklikle birlikte mümkündür. Sağlıklı toplum, doğru toplum, özgür toplum budur. Kadına dayalı olacak, doğayla uyum içinde olacak ve demokratik olacak, çoklukların kendilerini özgürce ifade ettikleri ve birleşerek bir bütün oluşturdıkları bir toplum olacak. İlk insanın algısında da özü itibariyle o vardır. Bütünlüklü düşünmemiz bu açıdan da önemlidir. Yeni paradigma, hakikat rejimiyle doğrudan bağlantılıdır. Nasıl bir toplum kurmamız gerektiğini bize gösteriyor. İnşa etmemiz gereken toplumun en temel doğal, tarihsel karakteristik özelliklerini bize çarpıcı bir biçimde gösteriyor.

Bizim paradigmamız Kadına dayalı toplumdur. Kadının güç olduğu, özgürleştiği, örgütlü güce ulaştığı toplumdur.

KOMPLO ÇEMBERİNDEKİ BİR HALKIN ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISI OLMAK

■ RÊBER APO

“SÜMER RAHİP DEVLETİ’NDEN DEMOKRATİK UYGARLIĞA” (II) KİTABINDAN ALINMIŞTIR

GİRİŞ

Abdullah Öcalan komplosunun içyüzünü çözümlemek, dört taraftan kuşatılmış ve içte haini bol olan bir halkın trajedisini anlamak açısından hayli öğreticidir. Sorumluluğu sadece dostların basitliğine ve yoldaşların zayıflığına yıkmak dar yaklaşım olacaktır. Emperyalizmin en üstün müdahalesiyle izah edip rahatlatma da doyurucu bir anlatım olmayacaktır.

Konu üzerinde çok yoğunlaşmam beklenirdi. Öyle yaptım. Böyle yaptıkça da tarihin büyük canlanışını ve dalga dalga üzerime gelişini gördüm. Temel gerekçeler canlanıyordu. Dışarıda bin yıl yaşasam da anlayamayacağım varlıklar bir anlam kazanıyorlardı. Sadece toplumun anadilini ve mantığını değil, tüm doğanın dilini de daha rahatlıkla çözümleyebiliyordum. Efsane denilen gerçek, günlük gerçek denilen de kör olduğunu anlıyordum. İlk insan yürüyüşünün nasilini, ilk anlam damlasını, bir kelimenin mucizevi türeyişini, ekini ilk ekmenin büyük coşkusunun bayram anlamına geldiğini, hayvan dostluğunun verdiği güveni, doğal kuvvetlerin tanrılaşmasını, toplumun ilk kendini tanımlamasının her tür tanrısallığın kaynağı olduğunu, ana tanrıçanın erdemini, onun etrafında dokumalı, kerpiç ve taş evli, el değirmenli ve çapalı yaşamın büyük devrimini anladıkça, bana komployu hazırlayan 20. yüzyılın son yılının kahrından biraz kurtuluyordum. Anlam işini daha da geliştiriyordum. Doğduğum toprakların üzerinde dolap beygiri gibi avare avara dönüşümün anlamını da çözümlemeye başlamıştım. Ahırdan bir atın kaçması gibi dağa fırlamamın nedenini, anamın beni tutup üçer kez yarı-idam edişindeki değerini de anlıyordum. Cahil dediğim anamın aslında beni en iyi anlayan olduğunu, “Böyle çalışmana kimse katılmayacak, herkes senden yararlanacak ve yalnız kalacaksın” sözünden anlayacaktım. Daha yaşımda Arkama dönüp bakmadan anama, “Olsun, yalnız yürümekte kararlıyım” biçimindeki duruşumu da hatırlayacaktım. Kendimi böyle anlarken, doğduğum toprakları çözümlüyordum. 20. yüzyıl, ötesinde berisinde olanca ağırlığıyla üzerime gelirken, neden intikam aldığını öğrenecektim. Sümerli rahibin, yarattığı devletle yüklendiği ana tanrıçanın bereketli topraklarına saldırısına benzer bir saldırıyla karşı karşıya olduğumu anladıkça, kendimin bile kendimden kaçtığını, geriye birkaç anlam damlasından başka bir şey kalmadığını görecektim. Gılgamesh gibi ölümsüz yaşamın peşinde olduğumu, ama onun döneminden milyon kere daha çok

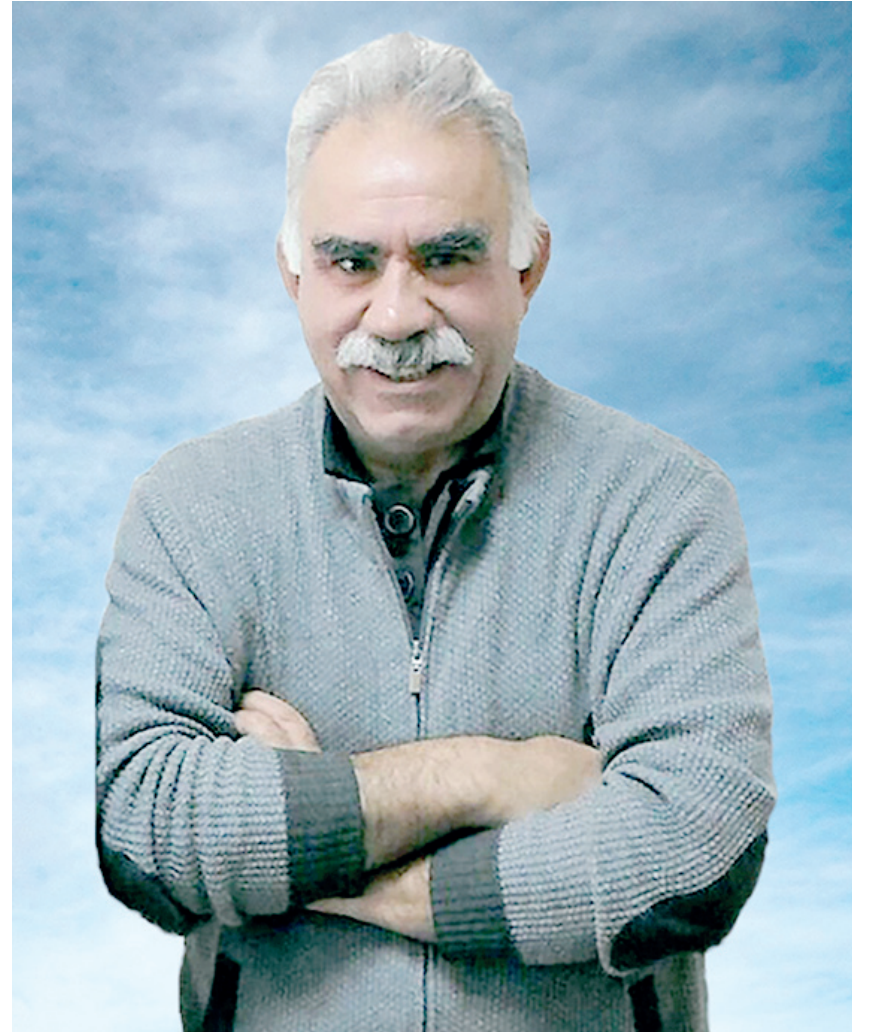
ve büyük ölüm kuvvetleri karşısında bulunduğumu, dört yanımda küre merkezindeki gibi her taraftan aynı merkeze saldırırcasına çoktan hazırlanmış ve yaşamını buna bağlamış olduklarını fark edecektim. Uygarlık denilen canavar büyüdükçe insanın nasıl en tehlikeli hayvan olduğunu anlayacaktım. Rahip mitolojilerindeki tanrıların nasıl iğrenç köleciler düzen sahipleri olduğunu heyecanla fark edecektim. Ceddimiz İbrahimi peygamberlerin bu tanrıları biraz göğün ötesine atmakla vicdan-din yarattıklarını kavrayacaktım. Ama İlah, Allah, Allah denilenin aynı Sümer-Babil imalatı, köleciler düzenin yaratıcıları olduklarına dair inancımı sevinçle daha da kesinleştirecektim. Yaratılan bu korku tanrıalarının beni daha on yaşlarında tutsak etmeye çalışan kuvvetler ve anlam bozuklukları olduklarını anladıkça, kendime ilk defa saygıyı bu anlayışla kazancaktım. Sümer rahip tapınaklarına merakım arttıkça artıyordu. Bu tapınaklar hakkında şu kesin hükme varacaktım: Köleciler düzen sahiplerinin tanrılaştırılıp göklere çıkarıldığı ve yüceltildiğini, kul insanların zebani hizmetçiler olarak yerin diplerinde her tür zahmetli işe koşturulduklarını, toplumun sınıflaşması dedikleri olgunun orta yerinde bunun sembolü gibi devleti yaratıp diktiklerini, tapınakların bu işin döl yatağı ve ana rahmi olduğunu kavrayacaktım. Yaptıkları işin ne kadar müthiş olduğunu, tüm tarihi, günümüzü ve beni bile halen kontrollerinde tutan en büyük icadı yaratıklarını görecektim. Tanrısal iş dediklerinin bu olduğundan artık kuşku duymayacaktım. Tanrıların kim olduğunu anlamış olmakla rahatlamıştım. Ciddiyetle inanıp ibadet etmediğim için kendime hak verecek ve saygı duyacaktım.

Adım Abdullah, yani Allah’ın kulu; ama kul olmayı tam yüreğime oturtmamakla birlikte, saygılı olmanın, dolayısıyla o tanrısal güçler ne kadar üzerime gelirlerse gelsinler, özgür insanı savunmanın büyük erdem olduğuna kendimi inandırmıştım. Yeniden daha güçlü doğuyordum. Beğenmediğim anamın doğuşuyla, ciddiyetine hiç inanmadığım modernitenin doğurma çabalarına karşı, tüm öldürmelerden sonra kendi kendimi üçüncü kez doğuşumu çok ciddiye alıyordum ve hoşlanıyordum. Yaşamışların arkadaşlıklarına yine ihtiyaç duymuyordum. Tüm arkadaşlarımı efsanelerde bulmaya başlamıştım. Komplocu Zeus’un Promete’ye ve Hektor’a yaptıklarıyla, onun günümüzdeki Atinalı çocuklarının yaptıklarının aynı olduğunu gördükçe, arkadaşlarımı daha iyi tanıyordum. Promete ve Hektor’la arkadaşlık çok onurlu oluyordu. Bunu hak etmiş olmam bana gurur veriyordu.

Sümerli rahiplerin tanrıça anamı ve aşk kadını İstar’ı tapınağa, oradan kral sarayına, tanrı-kralların yanına götürüşünü, öldüklerinde onlarla birlikte canlı canlı mezara konuluşunu iliklerime kadar anlamıştım. Tanrı-krallar bile olsalar, ziyafet sofralarında zevklerinin bir parçası kılmalarını hiç kabullene-medim. Ama tanrıça anamı ve aşk kadını günümüze kadar dirhem dirhem büyük bir incelikle sömürüp yediklerini, posasını iki-başlı evlilik diye kullarının önüne, erkek kölelerine sus payı olarak bıraktıklarını da anlamıştım. Bu hediyelerini erkek olarak yüreğime kabul ettirmemekle, tanrıça anamın ve aşk kadınının iyi bir oğlu olabileceğime inandıkça, daha çok sevinç ve gururla doluyordum. Ana topraklarını böylece ilk defa tarihin derinliklerinde anlamaya başlıyor, binlerce yıllık kördüğümler atılmış çelişkileri çözümlüyor, bu seferki doğuşun anlamlı olduğunu fark ediyordum. Ölümü dayatanlar, tüm 20. yüzyıl, tüm komplocular, kimler olurlarsa olsunlar, hepsine dayanabileceğimi halen bana inanan bazı dostlara mesaj olarak sunmamın değerli olduğunu, onların da bunu hak ettiklerini kabul etmiştim. Dayattıkları Hiroşimalardan bile tehlikeli paket bomba kılınmamın ve halklarımızın üzerine böyle atılmamın tüm inceleklerini çözebiliyor; pimlerini söküp tüm malzemeyi bombacıların suratına fırlatıp rahatlıyordum. İnsan dan yanaydım, zorba tanrılar bir kez daha yenilmişlerdi.

Kürt halkının tarihsel diyalektiği, kuşatılmış bir çember içinden kurtulmaya dayanmaktadır. Sümer uygarlığından günümüz uluslararası sistemine kadar Kürt olgusu, bir kıskaç içinde hep teslim alınmak ve eritilmek istenen, ülkelerinde diledikleri sistemin geçerli kılınmasında gerekli bir kullanımlı malzemesi durumundadır. Bu statüye azıcık karşı çıktı mı, sistemin sahipleri hemen tezgahı çalıştırıp, vurmalar kırmalardan sonra geriye kalanları tutuklayıp bir kısmını da aklıyla terbiye ederek, diledikleri statükoda tekrar çembere girerler.

Uygarlık tarihini ve Kürtlerin bu tarih içindeki yerlerini bu çembersel tutsaklığı izah etmek için bir genelleme yapmaya çalıştık; tekrarlamayacağım. Özellikle son iki yüzyılın tarihi, gerçekten en rezil komplocular tarihidir. Komploculuk, usta siyasetin ve diplomasinin adı olmuştur. Bir halk olarak gerçekten dostça yaklaşanları yok denecek kadar azdır. Halkı temsil ettiklerini iddia edenlerin ise kendilerine ve halka verdikleri zarar, bilinçli komploculardan daha geride ve az değildir. Sistem iç ve dış dayanaklarıyla komploculuğu bir yaşam tarzı haline getirmiştir. Bulaşıcı bir has-



talık gibi yayılma durumundadır.

Daha Ankara’dayken eşitliğin, özgürlüğün ve insan onurunun temsilcisi olması gereken sol hareket, şahsımızda Kürt gençlerini basit taktik araç olarak kullanmaya özen gösteriyordu. Egemen sınıf taktiklerinin inceltilmiş uzantısı olmaktan öteye gidilemiyordu. Bu durum tepkiye yol açtığında, daha geniş komplo ağının içine düşmek, Kürt olgusunun ve ona dayalı sorunun kaderi gibidir. Dürüst bir özgürlük savaşçısının ömrü yıllarla değil, taş çatlasa aylarla sınırlıydı. Daha devletin ağına düşmeden geleneklerin, güncel uzantıların, sözde dostlar ve yoldaşların bilinçli veya gaflet ağırları bu işi kısa sürede halletmeye yeterliydi.

Biraz feraset, biraz da şansın yaver gitmesiyle, bir özgürlük savaşçısı iddiasıyla Ortadoğu’ya hicret yapıldığında, girilen ortamdaki komplo sanatının uzmanlık düzeyindeki gerçekleriyle karşılaşılacaktı. Tarihte ticaretin ruh ve organizasyon olarak doğduğu Şam-Beyrut-Halep arasına gelinmişti. Siyaset, ticaretin daha kibar bir biçimiydi. Her şey ticari ve inceltilmiş anlamıyla siyasi olarak kaç paraya gelinebileceğiyle ölçülmek durumundaydı. Tarihi boyunca siyaset ve onun ilk ve ortaçağlardaki biçimi olarak din de özünde bir tüccar ideolojisiydi. Onun yoğunlaşmış, kutsal bir temaya büründürülmüş ifadesinde, değer kadar yerin vardır. Değerini daha iyi bilersen, belki kendini ucuza harcatmazsın. Din kutsallığını bile bu kadar şekillendiren bir egemen zihniyet yapısının temsilcileri melek de olsalar, siyasilerin yücelikle aşmaları, çokça lafı edildiği gibi dostça

ve kardeşçe yaklaşımları beklenemez; çok sınırlı olan bazı insani yaklaşımlar da geçici ve istisnai olmaktan öteye gidemezdi.

Ortadoğu’ya yönelişte ruhum bir saniye bile endişe yaşamamıştır. Adeta mayınlı sahada bin bir güçlülük yürümeye koyulmuş gibisin. Genelde Kürt insanı, özel de PKK’liler bu duyguyu yaşamamışlardır. Çünkü açılmış iz üzerinde hareket hep güvence verir. Korkunç bağırıp çağırma rağmen, en akıllısı bile, kendisi için çok gerekli olan zamanı, olanakları ve en önemlisi de gerekli olan aklı edinip rolünü oynayamadı. Ortadoğu’da komplo yırtma imkanlarını yaratmak için büyük çaba harcadı, önemli olanaklar ortaya çıkarıldı. Ama lanetlice, kişilik yapıları bu olanakları değerlendirmeye bir türlü fırsat tanımıyor, muazzam tekrarlamaları sonuç vermiyordu. Tüm hamleler sanki duvara çarpıp geri dönüyordu. Bu gerçeği daha iyi anlamak için komploculuğun içyüzünü, yapısını daha yakından tanımlamak gerekir.

Komploculuk, toplumsal olaylarda olağan süreçlerin dışında, sadece aleyhteki güçlerin değil, yanından saydığın yakınlarının bilinçli veya gafletlerinden dolayı birleşerek, hedef aldıkları kişi, grup, parti veya halk gücünü darbeye düşürme ve yasadışı duruma sokma hareketidir.

Tertipçiler peşine düştükleri kişi, grup, parti, halk veya daha üst düzey toplumsal hedefler üzerine sürekli plan geliştirip bütün kritik noktalarda güçlerini hazırlayarak, fırsat bulduklarında hedeflerini avlamayı esas alırlar.

Kürt halkının özgürlük hareketi

en ufak adım attığında, her ülkede peşinden, yasalara, politik esaslara ve hatta askeri savaş kurallarına göre bir yönelimden ziyade, kararlılıkta geliştirilen planlarla bir takip başlatılır. Hiçbir kurala sığmayan yöntemlerle imha, ezme, korkutma, tahrik etme, kaçırma, teslim alma, işkence, hapsetme, ekonomik iflas, moral değerleriyle oynama, sahte yaşam, zaafalarını kullanma, para, ikbal vb. çelişkili tüm yollar denenerek, özgürlük hareketi bertaraf edilir. Dikkat edilirse, normal bir savaş mantığı bile geçerli değildir. Kirli veya özel savaştan da ağır bir uygulamadır komploculuk. Çünkü içinde dost geçinenler var, gafil yoldaşlar var. Kürt halkının özgürlük tarihini bu anlamda aynı zamanda bir komplocular tarihi olarak ele almak abartı sayılmaz; tersine daha çok gerçeklere götürür. Çünkü başka halklara benzer bir tarih yaşamıyoruz.

Komploculuğun daha tehlikeli bir yönü, dost ve yoldaş geçinenlerin gafleti ve zamanında görevlerini karar ve sözlere göre yürütmeme leridir. Ne kadar iyi niyetli ve çaba sahibi olsalar da, bu konumlarıyla komplocuların planlarını başarıya götürmede en kritik zemini oluşturlar. Oynadıkları rol Sezar'a "Sen de mi Brutus" dedirten, İsa'yı Yehuda İskaryot'un ihanetiyle çarmıha gerdiren, halife cinayetleri gibi tarihin seyrine yol açan sayısız olaylardır. Kürt halkı açısından en kahırlısı, tek tek olayların değil, tüm tarihin bu yönlü hareketlerle dolu geçmesidir. Dost diye yanında beklediğin, umulmadık yerde ve biçimde seni darbeler. Sana öncülük eden, bilerek ve bilmeyerek seni uçuruma götürürken, doğru yolda olduğunu sanır ve beklemediğin yerde ve biçimde devrilip gidebilirsin. Hareket ortamın tam bir mayınlı sahadır. Kendine, eşine ve kardeşine bile güvenmekte büyük zorluklarla karşılaşman adeta kaderin gibidir. Hepsinde kasıt arayamazsın. Olmayan kişilik zor koşullarda bütün dengesini yitirmekte ve adına kader denilen uğursuz, insan eliyle yapılmış lanetli tarih hükmünü sürdürmektedir. Önder denilen kişinin başına gelen ise, adeta mitolojideki "kralın kurban edilmesi" sahnesidir. Tüm toplumun laneti ve uğursuzluğu, daha baskıcı ve sömürü krallarının oluşmadığı dönemde, tümüyle halkın ve toplumun önderi konumundaki kişinin kurban edilmesiyle giderilmektedir. Kürtlerde eğer önder öldürülmemiş, teslim olmamış ve çıldırmamışsa, hala aklı başındaysa ve onuru yerindeyse, artık kendini bekleyen "ya özgürlük, ya kralın öldürülme töreni"dir. İşin daha da garip yanı, tarih öncesi bu mitolojik olayların Kürtlerde halen sürekli yaşanan gerçeklik olmasıdır. Onun için Kürtlerde efsane ve mitoloji, gerçek olur; varolan gerçek ise kör, dilsiz ve sağır olur.

Böyle bir halktan olmak acıdır; kaçmak ise namertliktir. Kaçmamak ise, komploculuğun acımasız mantığına, hiçbir kuralı olmayan uygulamalarına tahammüldür. Ne kadar dayanabilir ve kurban olursan, boyundakili lanetlilik o kadar temizleniyor. Bu lanetlilik durdukça her şey haramdır. Yüreğin duyusu bir hayvanındakinden daha değersizdir. Mantığı tümüyle gerçeğe ihanettir. Her tarafı bir cüzamlı gibi cerahat akmaktadır. Herkes senden kaçmaktadır. Bundan kurtulmanın tek

yolu, ya özgürlük ya ölümdür. Bunun dışında anana, atana, dostuna ve sevgililerine söyleyebileceğin tek sözün, bir defacık uzatabilecek helalinden bir el atışın yoktur.

Bu toplumsal cüzamlılığı daha küçükken fark etmiştim. Çocukken biricik sığınağım olması gereken anamı, "Beni doğurmakla ne kadar acıya yol açtığını biliyor musun?" dercesine suçlamıştım. Her adımı büyük kahırlı olan yaşamı fark etmiştim. Ama yaşama ihanet etmeyecektim. Tüm dünya bir yana ben bir yana, büyük yalnızlık yürüyüşüne dayatılan kaderi parça parça ede ede, tanrıların maskesini düşüre düşüre, bıkmadan yorulmadan sürdürecektim. Büyük acılara yol açtığımı biliyorum. Hele kendilerini benim için cayır cayır yakan bu müthiş kahramanların sınır tanımaz cesaret ve acıları karşısında, yine yaşamaya güç getirecektim. Komplo tarihi, lanetli yaşam benim kişiliğimde korkunç acılar çektiyordu. Efsanede Hz. İbrahim bir sefer mancınıkla ateşe atılır; o ateş de su olur. Ama çağdaş Nemrutların tüm uluslararası elebaşları, 20. yüzyılın tüm lanetliliğiyle şahsımda halkımıza çektiydikleri acıları en değme tiyatroları bile geride bırakan oyun düzenleriyle seyretmeyi sınırsız iktidarlarının bir gereği sayacaklardı. El birliğiyle yürüttükleri bir savaşın tanımını bile doğru yap-

ğup kendi inanç sistemini dayatınca, sert baskı dönemi son yöntem olarak ve tüm araçlarını devreye sokarak sonuç almaya çalışılmaktadır.

Bu işi ilk ortaya çıkaran ve tarihe hediye eden, diğer birçok ilkte olduğu gibi yine Sümer uygarlığıdır. Tapınakta başarılmaya çalışılan en önemli iş, sömürü sisteminin insanlığa nasıl en iyi düzen olarak kabul ettirileceğine ilişkindir. Sümer rahiplerinin yarattıkları mitoloji, bu yönde belki de insanlığın başına örülen en büyük komplodur. Öyle bir düşünce biçimi yaratılmaktadır ki, etkisi altına giren tüm insanlar adeta anadan doğma bir kul kelimelidir. Her tarafı kuşatan tanrılar insan zihnine egemen kılınarak ve insanlar tanrılarının birer gönüllü hizmetkârı haline getirilerek, tarihte bilinen en büyük toplumsal çarpıtma ve sınıflaşma geçerli ve kabul edilebilir kılınmaktadır. Sümer rahipler, gök düzeninin tanrılarını sistemleştirip kendilerini yeryüzü temsilcileri ve daha sonra bizzat tanrı-krallar olarak ilan etmekte; efendileri en büyük dokunulmazlık içinde birer ilahi gerçeklik olarak yansıtıp zihinlere egemen kılmaktadırlar. Tarih, bir anlamda bu ilk ve en büyük yutturmaca ve komplonun somut koşullara göre dönüşüm geçirmesi, yerleşmesi ve tüm toplumlara yayılmasının

langıç noktası olarak, Sümer toplumunda rahip tapınaklarında ve kral saraylarında gerçekleşmesi, uygarlık tarihinin en temel buluşu olarak zafer kazanıyor. Kadın cinsinin, kendisinin düşürülmesi yetmiyormuş gibi daha sonra sistemin sürdürülmesinde en temel düşürme araçlarından biri olarak kullanılmasına sıra gelecektir. Tapınağa seçilerek ve eğitilerek doldurulan kızlar, düzen erkeklerinin avlanmasında en etkili malzeme olarak rol oynayacaklardır. Toplum böylelikle hem tapınağın yönetimine girer, hem de düşürülen tarafından düşürülür. En alçak komplo ilkin böyle düzenlenmektedir. İlk defa tapınakta iki cinsin köpekliği düzene muazzam güç vermektedir. Daha sonra bu sistem tapınaktan ilk geneleve taşınır. Tarihte ilk genelevin kültür ve inanç merkezi olarak ünlü Nippur kentinde kurulduğunu görmekteyiz. Musakkattin denilen genelev, artık tüm toplumun kirletildiği bir batakhane rolü oynamaktadır. Toplum, düşürülen cins ve köle sınıfıyla bu bataklıkta bir daha çıkamamacasına debelenecektir. Hani şairin "başım bir daha beladan kurtulmadı" dediği tuzak, özünde bu düşürülüşte en çarpıcı ifadesini bulmaktadır. Hem tanrıçadan, hem doğal özgür insandan intikam alınmıştır. Erkek egemen toplumun efendileri tanrılaşırken, kulları önce tapınakta,

daha da başını beladan kaldıramaz Enkidular. Artık orman ülkesinin fethedilmesinin kilidi elde edilmiştir. Dağda avlanan keklik, diğer keklikleri avlamada kullanılacak kafese konulmuştur.

Gilgameş meşhur dağ seferindeki en yakın dağ olarak Zagroslara doğru yürüdüğünde, oradan devşirdiği Enkidu'yu da beraberinde götürmektedir. Enkidu'nun ilk işbirlikçi Kürdü temsil ettiği, destanın akışından gayet iyi anlaşılmaktadır. Enkidu Gilgameş'i ormanın dağ ülkesi sahipleri üzerine götürmektedir. Kendi kavmini avlayacaktır. Dağda ilk buldukları, orman bekçisi dedikleri ve canavar gibi gösterdikleri Huvava, aslında aşiret şefidir. Yurdunu savunmaktadır. Fakat daha örgütlü ve etkili silahlara sahip olan Gilgameş'e yenilmekten kurtulamayacaktır. Tarihe geçen ilk Kürt özgürlük savaşçısı böylece esir alınacaktır. Gilgameş Huvava'yı da işbirlikçi olarak bırakmak ister. Ama egemenliğini kaybetmemek istediği veya yerinden olmaktan korktuğu için, alternatif olması diye Gilgameş'i, onu öldürmeye razı eder. Gilgameş Huvava'yı öldürerek kanlı süreci başlatır. Destan aslında bu yönlü uzun süren diyalektik bir ilişki ve çelişkiyi işlemektedir. Dağ-ova, aşiret-kent, kral-asî, yurtsever-işbirlikçi ve buna benzer motifler, kuşaktan kuşağa yayılan hikayeleri

Kürt halkının tarihsel diyalektiği, kuşatılmış bir çember içinden kurtulmaya dayanmaktadır. Sümer uygarlığından günümüz uluslararası sistemine kadar Kürt olgusu, bir kışağ içinde hep teslim alınmak ve eritilmek istenen, ülkelerinde diledikleri sistemin geçerli kılınmasında gerekli bir kullanım malzemesi durumundadır. Bu statüye azıcık karşı çıktı mı, sistemin sahipleri hemen tezgahı çalıştırıp, vurmalar kırmalardan sonra geriye kalanları tutuklayıp bir kısmını da aklıyla terbiye ederek, diledikleri statükoda tekrar çembere girerler.

mayacaklar, kurallarını uygulamayacaklardı. Ama tüm suçu şahsıma yükleyip, bir kez daha 'sen bir hiçsin' dercesine, zavallı Kürt halkını inkar edip bir tarafa atacaklardı. Karşılarında kocaman dünyalarını tehdit eden bir terörist vardı. Sürekli idam sehpasında tutulmalı, yüreği asılmadan durmalı, beyni çıldırmalıydı. Bu da en son icat ettikleri postmodern işkenceydi. Neronların solda sıfır kaldığı çağdaş arenanın son kurbanıydım.

Komplocular tarihinin kurbanı olan Kürt halkına özgürlük ve onuru olsun diye atırılmak istenen adıma karşı, 20. yüzyılın son yılında gerçekleştirilen komployla 21. yüzyıla girerken halen yaşamaya çalışacaktım. Milyonların birleştiği avuç içi kadar bir yürek ve birkaç damla anlamla tabutlukta kabul ettiğim yaşamı, dünya efendilerinden uzak tuttuğu için onurla karşılayacaktım.

KOMPLOLAR TARİHİ VE ÇIKARILMASI GEREKEN DERSLER

a- İlkçağ Komploculuğu ve Aldatan Mitolojiler

Komploculuk esasta bir sınıflı toplum olgusudur. Sert sınıf baskısı ve sömürüye karşı direnme durumundaki toplum güçlerini ince ve kaba yöntemlerle etkisizleştirmeyi amaçlamaktadır. İki yöntem hep geçerlidir: İdeolojik yanıltma ve kaba baskı sistemleri. Yerine göre biri veya diğeri, daha çok da iki yöntem birlikte uygulanmaktadır. İdeolojik sistem yeterince inandırıcı ve aldatıcı rolünü oynayıp düzeni sürdürürse, öncelikle tercih edilmektedir. Yetmeyince, muhalif do-

hikayeleri ve rivayetleri biçiminde bir gelişme olarak şekillenecektir. Tabii egemenler ve sömürücülerin tarihi olarak.

Sümer tapınağını bu anlamda ilk komplo karargahı olarak da değerlendirmek gerçekçidir. Tanrılar ve kullarının mitolojik ifadeleri, bu konuda en çok incelenmesi ve çözümlenmesi gereken hususlardır. Özellikle tanrıların koordinatörü ve akıl hocası olarak Enki'yi çözmek hayli öğreticidir. Enki, adeta kompoların tatlı bilgesidir. Tapınakta gerçekleştirilen komplonun en önemli bir parçası da kadın cinsinin düşürülmesidir. Sınıfsallıkla cinsel ayrımın iç içe gelişimine ilişkin en çarpıcı anlatımlar, Sümer mitolojisinin önemli bir özelliğidir. İlk sınıflı toplumu gerçekleştirmeleri açısından, bu mitolojik özellik, kadının cins olarak düşürülmesiyle en eski sınıflaşmaya tabi tutulduğu biçimindeki değerlendirme doğrulanmış olmaktadır. İki bin yıllık egemenlik dönemlerinde cins ve sınıf köleliğinin oluşumu mitolojide ayna gibi yansımaktadır. Kadın daha yeni düşürülmeye çalışıldığı için, eski gücünün ne olduğu da kolaylıkla anlaşılmaktadır. Mitolojide kadına yönelik aldatmacalar en çok tanrı Enki'yle dağ tanrıçası Ninhursag ve O'nun daha sonra ehlileşerek dönüşüm geçiren biçimi olan İnanna arasındaki kavga ve uzlaşmalarda görülmektedir. Neolitik dönemin tanrıçası, adım adım Enki'nin sembolize ettiği erkek egemen toplum tarafından adeta yutturulmaktadır. Fakat İnanna'nın kolay teslim olmayan, akıl dolu mücadelesi de hayranlık uyandırmaktadır.

Sonunda genel olarak insan köleliğiyle kadının cins köleliğinin baş-

sonra kerhanede bir daha başını beladan kurtaramayacak kadar bataklıkta boğdurulacaklardır. Uygarlık tarihi aslında bu iki kurumun gelişmesi olarak kendini sürdürecektir. Rahip tapınağı, havra, kilise, cami vb. kurumlara dönüşürken; kerhane, özel ev, genelev, hanedan ev, köylü evi, kentli evi biçiminde ayrışarak sürüp gidecektir.

Feodal ve kapitalist toplum, Sümer toplumunun çocuğudur; temel genlerini buradan almışlardır. Tapınak ve saray komploculuğunun halis biçimleri ilkin ve orijinal olarak Sümer toplumunda gerçekleştirilmiştir. Tarihin en önemli icatları dememiz boşuna değildir.

Ne acıdır ki, Sümer komploculuğunun dışa yönelik ilk uygulamalarının ve ilk defa kendi dilleriyle Kurti (Kur=Dağ, "ti" ekiyle dağlılar oluyor) diye adlandırdıkları Kürt etnik gruplarına karşı geliştirildiği gözlemlenmektedir. İnsanlığın ilk yazılı destanı olan Gilgameş Destanı'nda bu konuyu izlemek hayli ilginç ve çarpıcıdır. Gilgameş'in kendisi ilk şehir devletlerinden olan Uruk'un kahraman kralıdır. Kentin orman kerestesi başta olmak üzere, maden ve taşlarına olan ihtiyacı, Gilgameş'i orman seferlerine zorlamaktadır. Bunun için ormanı iyi tanıyan bir yardımcıya ihtiyacı vardır. Yol gösterici ve işbirlikçi olarak Enkidu'yu bu amaçla dağda ormanda bulup avlar. Hem de tapınak fahişelerini kullanarak. Destanın önemli bir kısmı bu konuyla ilgilidir: İşbirlikçinin kadın cinselliğiyle düşürülmesi. Tapınağın iyi eğitilmiş kızları bu işte son derece etkilidir. Enkidu'yu kısa sürede dağdan indirip kente alıstırırlar. Bir

destanlaştırmaktadır. Konumuz açısından önemli olan, insanlığın ilk yazılı destanında Kürdün acıklı hikayesinin üstü örtülü olarak geçmesi, tarihlerinin komployla başlatılmasıdır. Kendi içlerinden düşürülmüş bir işbirlikçi olmadan asla girilemeyecek yurtları, kent toplumunda çoğunlukla kadın cinselliğiyle düşürülen hainlerinin yol göstericiliğiyle düşürülmektedir. O günden bu güne bu tarih yoğunlaşarak ve yaygınlaşarak sürüp gelişecektir. Ağacı düşüren, kendi içinde türeyen kurtçuklarıdır. Tarihin belli başlı dönüm noktalarında hep bu tipler karşımıza çıkacaktır. Hurri-Mitanni devletinin düşürülüşünde işbirlikçi, prens Matizawa'dır. Med Hanedanı'nın düşürülüşünde Persli yeğen Kuros başrolü oynar.

Tarihte iz bırakan tüm olaylarda kompolar sırtmaya devam eder. Anadolu üzerinden uygarlık değerlerini Avrupa kıtasına taşımada başrolü oynayan Troya'nın düşürülüşü yine komploylardır. Kahraman Hektor Troya'yı savunmaktadır. Kent bir türlü düşürülemez. İlyada Destanı'nda Homeros bu anı tüm acılı sahneleri içinde anlatmaktadır. Yeni yükselen Helen üst sınıfının tanrısı baba Zeus ve alnından yattığı Athena, bu işi ancak komployla halledebileceklerini akıl ederler. Athena Hektor'un kardeşi Deiphobos'un kılığına girerek, Akhileos karşısında savaş kazanacağına ikna ederek, Hektor'u yanlış yer ve zamanda savaşta tahrik eder. Hektor öldürülür, Troya düşürülür. Anadolu'nun kapısı ardına kadar Helenlere açılır. Üç bin yıllık Helen egemenlik ve kültür dönemi başlar. Batı'nın Doğu'ya, Avrupa'nın Asya'ya karşı üstünlüğünde, yine te-

melinde kadın cinselliğinin kullanılmasına dayanan komploolar önemli rol oynar. Mitolojik dil gerçeği olduğu gibi anlatmaz. Ama yaygınca ve adeta en önemli bir olgu haline gelmiş süreçleri de dile getiren önemli bir tarihsel kaynaktır. Her efsanenin altında bir gerçek vardır sözü bu anlamda çok doğrudur.

Klasik çağın en çok bilinen ünlü komplosu Julius Sezar'ın öldürülmesidir. Rol oynayanların önemli bir kısmı yakın çevresidir. Güya Roma'yı Sezar'ın diktatörlüğünden kurtaracaklar. Komploada en acılı rolü yeğen Brutus'un oynaması, bu işin bir kuralını bir kez daha karşımıza çıkarmaktadır. Bir kişinin, bir partinin, bir halkın en yakınından bazıları elde edilmedikçe, komploolar kolay kolay başarıya ulaşmaz. Sezar komplosu, daha sonra zincirleme birçok imparator ve kralın başına gelecektir. İktidar ve komplo birbirine çok bağımlıdır. En az açık savaşlar kadar iktidar olaylarında rol oynar. Son bir örneği de İbraniler ve İsrail tarihiyle ilgili vermek öğretici olacaktır. İncil'de geçmektedir: İbrani kabileleri, Musa'dan sonra bugünkü Filistin-İsrail'de kentleri düşürmeye çalışırken, kent içinde fahişe Rahav'ı kullanırlar; ayrıca İsrail oğulları kendilerini toptan tanrıları olan Yehova'nın seçilmiş kavmi ve ajanları olarak değerlendirirler. İsraililerde ajanlık, tanrının kendilerine bahsettiği bir meslektir. Bu açıdan ajanlıkta dünya çapında güçlüdürler. Nitekim Hz. İsa'yı ele veren, baş kahine bağlı olan on ikinci havari Yehuda İskaryot'tur. Bütün tarihçiler, eğer İsa yakalanıp çarmıha gerilmemiş olsaydı, Hıristiyanlık diye bir dinin ortaya çıkmayacağında hemfikirler. Bir komplonun umduğunun tersine tarihsel bir gelişmeye katkıda bulunmasında, İsa'nın yakalatılması kadar etkileyici bir örneğine az rastlanılmıştır.

Sınıflı toplumun ve ilköğrenin bu lanetli olgusunun sömürü ve iktidarıyla bağı çok somut anlaşılmalıdır. Komplo kötü niyetten veya tanrıların insanları sevmemesinden kaynaklanmamaktadır. Kötü ahlaklı insanların bir oyunu da değildir. Etile tırnak kadar sömürü toplumunun yapısına bağlı bir iktidar mekanizmasıdır. İktidarın görünen yüzü değil, görünmeyen yüzü daha önemlidir. Gerçek iktidar halktan, toplumdaki gizlenmiş yüzde oynanır. Bu oyunun adı ise çoğunlukla komploculuktur.

Kürt topluluğunda daha ilköğrenin derinliğine kök salmış bir özellik olarak ağacın kurdu, rolünü oynamaktadır. Kurtçuklar çoktur ve yaşamak için toplumsal varlığın kendisi olan ağacı her tarafından kemirmek zorundadırlar. Kürt trajedisi ve onun folklorik ifadesi olarak acılı destanları, hep bu yönlü ihanetleri ve zaafıları boşuna işlemezler. Çünkü toplumu, özgürlük ağacının bağrındaki kurt kemirmektedir. Bu da yaşamın hepten acılı geçmesi demektir. Destanı, türküsü bunu feryat etmektedir.

Komploculuk ortaçağ koşullarında daha da azgınlaşacaktır. Artan sömürü olanakları ve yaygınlaşan iktidar odakları, komploculuğun sanatını ve ustalığını geliştireceklerdir.

b- Ortaçağ ve Dinsel Maskeli Komploculuk

Bir düşünce biçimi olarak dinin eleştirilmemesi, İslam dünyası için

büyük bir eksiklik. Kaba din inkarcılığı ne kadar gerçekliği dışlıyorsa, mümince bağlılık da o kadar gerçekler dünyasından koparmaktadır. Ortadoğu toplumlarında bilimsel düşüncenin gelişememesinde, İslam dinine yaklaşımın büyük payı vardır. Din, ilköğrenin mitolojisinin dönüşümünden geçirilip katı inanç kuralları olarak sunulmasıdır; gelişen toplumun doğa ve kendi gerçekliği hakkında vardığı düşüncelerin genel toplamıdır. Geçmiş, şimdiki ve gelecek hakkındaki inançları ve hayallerini oluşturmaktadır. Sınıflı toplumun ortaya çıkmasıyla birlikte iktidar, devlet ve krallık olgularının yansıtılması, en çok tek tanrılı dinsel düşüncede ifadesini bulmuştur. Bu kurumlar kendini zihinlere egemen kılmak istediklerinde önce mitoloji, bu yetersiz kaldığında, tek tanrılı dinlerde bu ihtiyacı gidermeye çalışmışlardır. Tanrılar bu durumlarda doğa kuvvetlerinin yansımasından çok, toplumsal güçlerin yansımasını oluştururlar. Emreden yönetici sınıfın, kralın manevi gücünü sembolize etmektedirler. Toplumun genel tanımından yönetici sınıf ve kralın tanımlanmasına doğru bir anlam kaymasına yol açarlar. Tanrının kendisi ezici bir biçimde yönetici sınıfın ve onun tekleşmiş otoritesi olarak sultanın en büyük yardımcısı olmaktadır. Sınıfsal ve siyasal özelliklerini ve sıfatlarını çoğaltmakta, yetkinleştirmektedir. Doğanın, evrenin ve bir bütün olarak toplumun tanımlanması olarak tanrı ise, felsefi ve bilimsel düşüncenin varlığına bağlı olarak teorik kuramlarla bütünleşmeye doğru gitmektedir.

Bu ayrımı şunun için yapıyoruz: Bir komploolar çağı olan ortaçağ, tüm cinayetlerini, iktidar oyunlarını ve hatta çıplak sömürüsünü tanrı adına yaptığını iddia etmektedir. Dinsel örtü ve tanrı, bütün toplumsal sömürü ve baskıların gerekçesi yapılmaktadır. Her şey Allah ve din içindir. Halbuki bu iki sözcüğün içi açıldığında, içinde her türlü baskı, iktidar, sömürü ve kandırmanın gizli olduğu görülecektir. Kurulan yeni ideolojik biçim olarak din, ilköğrenin mitolojisinden çok daha tehlikeli ve tutsak edici bir rol oynamaktadır. Mitolojide varolan esneklik ortadan kaldırılmıştır. Din kurallarına ve inanç kalıplarına mutlak inanç şarttır. Böylelikle insanda özgürlük namına kalan kırıntılar da ortadan kaldırılmaktadır. Sert ve uygulamalı cezaların baskısı altına girmektedir. Özgür insanın tasfiyesi, ortaçağın din yoluyla başardığı en önemli tarihsel eylemdir. Bunda yeni dinin daha eski dinsel biçimlerin tasfiyesiyle oynadığı ilerleyici ve aydınlatıcı rol inkar edilmemektedir. Ama getirdiği ve yol açtığı karanlıkları görmemek de, özgür insana saygısızlık ve onu inkar etmek demektir.

Özellikle gericileşen dönemde dini dogma, toplumun üstünde tümüyle bir komplo sistemi geliştirmektedir. İslamiyet'te Muaviye ve Abbasi hanedanlıklarıyla başlayan bu dönem hayli ibret vericidir. Muaviye'nin kendisi yenilgiye doğru gittiğinde, Kuran'ı mızrağın ucuna takarak savaş durdurur. Ama sonra tüm Ehli-Bey'tin azgın katliamcısı olur. Belki de hiçbir dinin tarihinde İslamiyet'te olduğu kadar komplo yoktur. Dört Halife'den üçü komployle katledilmişlerdir. On iki İmamların başına gelenlerin çoğu komplo olur. İslamiyet bir de bunun ku-

ralını belirlemiştir. Takiyecilik kavramı olarak komploculuğun ta kendisidir. Bu ilkenin uygulanmasıyla sayısız cinayet işlenmiştir.

Bu, din ideolojisinin özünü ilgili bir olaydır. Kendi dışını kafir ilan ettikten ve insanları böylesine sert ayrımlara tabi tuttuktan sonra, onları tasfiye etmenin tüm yollarını da tanrı adına yücelik ve en büyük erdem olarak takdim etmektedir. O zaman ortaçağ boydan boya savaş ağalarıyla dolar. Ortaçağın Allah'ı, tek varlık ve birlik olarak, kendisine hiç ortaklık-şeriklik kabul etmemektedir. Aslında mutlak saltanatı doğru gidiş vardır. Allah'ın varlığı ve birliğinin, sultanın iradesini en yüce varlık ve birlik olarak sembolize etmekten öteye pratik bir değeri yoktur. Sultan otoritesinin tekliği, Allah'ın kesin birliğini gerektirmektedir. Saltanat ideolojik olarak böyle güç kazandıktan sonra, düşürmeyecek bir insan bırakmayacaktır. Ancak insanlar dağların doruklarında, mistik tarikatlarda veya açık isyanlarda özgürlüklerini korumaya çalışacaklardır. Allah'ın kulu olmak artık en önemli erdem sayılmaktadır. Ana tanrıçamızın adeta soluğu kesilmiştir.

Ortaçağ tanrısının nazarında kadın eksik bir yaratıktır. Erkeğin çok silik bir eki durumuna indirgenmiştir. Cins köleliği en anlamsız biçimlere vardırılmıştır. Kadın sınırsız bir biçimde erkeğe sunulmuş bir hediyedir. İnsan olarak değil, mal olarak istendiği kadar alınabilir ve kullanılabilir. Bu komployu insanlığın başına geçirmekte diğer tüm ortaçağ dinleri birbirleriyle adeta yarış halindedir. İlk çağa rahmet okunacak bir duruma gelmiştir. Hıristiyanlıkta engizisyon, İslam'da içtihat kapısının kapanması, insanın zihni yapısı üzerinde en kapsamlı terör durumundadır. Diğer yandan saray komploculuğu en gelişkin çağını yaşamaktadır. Tapınaktaki iman sarayda komployle neticelenmektedir. İki birbiri doğurmaktadır.

Ortaçağ toplumunda din kökenine dayanan egemenlik geliştikçe, halkların kendi özgür kimliklerine ilişkin yabancılaşması artacaktır. Egemenlerin nitel ve nicel gelişimi, yeni dinsel ideolojiyle bütünleşmeleri, halkı yalnız başına kendi etnik kültürel varlığıyla yaşamak zorunda bırakacaktır. Kendi egemenleri halkın anlamadığı tanrısal kimliklerin taşıyıcıları olarak aldatici rol oynamaktadır. Yeni ideolojik kimlikle sömürü ve iktidar rayına oturtulmakta, derinliğine ve genişliğine yayılmaktadır. Halkın tepkisi, resmi dini bozma ve artan Batını mezhaplar biçimindedir. Halk uğradığı komploya karşı tarikat adı altında hep yeni yollar arayacaktır. Tarikat, zaten yol anlamında, eksik olmayan çıkışların adı olmaktadır. Kürt halkının ortaçağda başına örülen çorap din örtüsü biçimindedir. İlkçağdan kalma işbirlikçilik, hızla yeni dinle bütünleşerek yabancılığını daha da derinleştirmekte, sultanların en iyi bendeleri rolünü oynamaktadırlar. Halk ise direnişini çok sayıda mezhep ve tarikatlar yoluyla sergileyebilir. Ortaçağ uygarlığının etrafında ördüğü duvarlarla doğal bir hapishane yaşamına girecektir.

Şahlarla sultanlar arasında yer kapmaya çalışan egemenlerin tüm yaptıkları, ihanetin içselleştirilmesidir. Komploculuğa zemin kazandırılmaktadır. Halkın birliğini ve dirliğini çoktan unutan egemenler, kısır etnik ve dini çatışmalarla ya-

şamı komploolarla uğramaktan ibaret bir hale getireceklerdir. Birbirlerinin kuyusunu kazıma en üstten, sultanlık ailesinden en alta gulamın, köylünün içine kadar işleyecektir. Feodal ahlakın doğal bir sonucu, ihanetin kurumsallaşmasıdır.

Tüm Ortadoğu halklarının ortaçağda yaşadıkları yabancılaşma, Sümer rahip kültürünün en son ve en gerici ideolojik araçlarındaki dönüşümle ilgilidir. Bu kültürün üçüncü türevi olarak dinciliğin resmi Sünni biçimi, halkları kısır bir döngü içinde kendi kendileriyle her düzeyde savaşır konumunda bırakmaktadır. Bundan da yararlan, bir avuç saray çevresi ve işbirlikçileriyle hiçbir ilkesi olmayan savaş ağalarıdır.

Kürt halkı bu olguyu en derinliğine ve dört çevreden kuşatılmış olarak yaşamaya mahkum kılınmış, arenalık bir halk durumuna getirilmiştir. Nasıl ki, arenaya atılan ilk Hıristiyanlar aslanlara parçalatılıyorsa, Kürt halkının ortaçağdaki gerçekliği de baştan sona ve tümüyle saray işbirlikçileriyle savaş ağalarının pençeleri altında parçalatılmaktadır. Demirci Kawa efsanesindeki Dehak'ın her gün iki Kürt gencinin kafatasını parçalayıp beynini yiyecek ancak yaşamını sağlıklı olarak sürdürebileceği hususu da, özünde bu halk gerçekliğini dile getirmektedir. Gerçekten içini doldurmuş Dehaklar, Nemrutlar, onların ideolojik ve fiili memur ve askerleri, her gün halkın beynini, yani özgür düşüncesini ve kültürel varlığını, yani üretim olanaklarını elinden alıp yiyecek yaşamlarını sürdürmektedir. Dehak tarihin eski döneminde olup biten biri değildir. Hem sayıları hem işbirlikçileri artmış olarak, bunlar yalnız günde iki gencimizin değil, tüm gençlerimizin ve halkın beynini her an yiyip durmaktadır. Günümüze doğru yoğunlaşmış ve yaygınlaşmış olarak, karşımızda aç akbalar ve leş kargaları gibi durmaktadır. Ortaçağın, resmi dindarlığın, Sünni İslamcılığın ideolojik ve pratik aldatmaca ve komploculuğunun kapitalist komploculuğa mirasını bu biçimde tanımlayıp karikatürleştirmek, gerçeğe saygımızın bir gereğidir.

c- Kapitalist Milliyetçilik ve Faşizm En Gelişmiş Komploculuktur

Milliyetçiliğin ve doğal kapitalist milliyetçiliğin uzantısı olarak faşizm ideolojisinin özgünlüğünü anlamak için, yurtseverlik ve kültürseverlikten ayırt etmek gerekir. Etnik topluluk, milliyet ve ulus olarak, binlerce yıl emek harcanarak açılmış ve yurt haline getirilmiş toprağı sevmek ve bağlanmak, kutsal bir değer ifade eder. Bu değerden, yani yurtseverlikten yoksun bir insan en çok yabancılaşmış, yaşamın kutsallığından uzaklaşmış ve lanetlenme sürecindeki insandır. Eğer bir topluluk bu duruma uğramışsa, o topluluk, en günahkar, lanete uğramış ve buna layık olan bir topluluktur. Anayurttan kaçış, doğduğu toprakları hor görme ve terk ediş, anaya, ana tanrıça kültürüne ihanet demektir. Zorunlu göç ve ekonomik nedenlerle anayurdu terk etme, ama kalbinde sürekli ana toprak duygu ve düşüncelerin temelidir. Bu sevdası olmayanların tüm duygu ve düşünceleri kirli ve tehlikelidir. Ahlakı bozuk ve saldırgandır. İn-

sanlığı mahfeden kesim, ister şoven milliyetçilik ister kozmopolitlik biçiminde şekillenmiş olsun, bu tarz topluluklardan oluşmaktadır. Bu toplulukların özünde toprakseverlik, yurtseverlik, kültürseverlik yoktur. Milliyetçilikleri ve kozmopolitlikleri bir madalyonun iki yüzü gibidir ve aynı parayı ifade etmektedir.

Kapitalist milliyetçilik, laiklik hareketiyle zayıflayan dinsel ideolojinin yerini tutan yeni din rolündedir. Aralarındaki fark, milliyetçiliğin bazı yeni bilimsel kavramları temel almasıdır. Ulus, devlet, toplum ve yönetim anlayışlarında ortaya çıkan son bilimsel verilerden yararlanmaya çalışmaktadır. Aşiret şovenizmiyle ümmet, yani aynı dinden olan cemaat şovenizminden farklı, ama aralarında oldukça bağlılıklar bulunan çağdaş bir şovenizm türüdür. Şovenizm, toplulukların doğdukları günden beri kendi gerçekliklerine verdikleri anlam ve tapınma duygusu olarak tanımlanabilir. İkel komünal dönemde klanların kendilerini totem denilen sembollerle tanımlamaları, daha sonra topluluk geliştikçe sürekli değişim geçirip yeni tanımlamalara kavuşacaktır. Neolitik toplum, daha gelişkin anaerik toplum, ana tanrıça dinine yo açacaktır. Ana ve kadın merkezli bir tapınma gelişir. Toplumda dişil özellikler egemenlik kazanır. Kadın tanrıçalar bu gerçeği sembolize ederler.

Köleciler toplumun hakim olgusu devlettir. Devlet; toplumun sembollerini, anlam tanımlamalarını geliştiren tapınak etrafında oluşmakta, öneminden ötürü sürekli yüceltilmektedir. Etrafında gelişen hakim sınıf, elde ettiği eskiden hayali bile mümkün olmayan yepyeni ayrıcalıklarını sembolize etmeye ve topluma egemen yeni din olarak sunmaya çalışacaktır. Mitoloji, bu çabaların en gelişkin ifadesi olarak düzenlenmektedir. Özünde sınıflı toplumu gizlemeye, yeni hakim sınıfı ve onun devletini en doğal ve kutsal varlık olarak sembolize eden kavramlarla üstün kılmaya çalışmaktadır. Toplumun emekçi kesimlerinin ise sadece hizmetçilik için yaratıldıkları, her tür cezaya müstahak oldukları ve hor görülmeleri gerektiği yine bu mitolojilerin temel bir işlevidir. Sonuçta egemen ideoloji, duygu ve aşırı biçimi olarak din gibi de anlaşılmaması gereken şovenizm tarzında, topluma egemen olarak en büyük gerçeklik rolüne bürünmektedir. Toplumun tüm düşünce ve duygularını bu mitolojik şovenizm işgal etmektedir. Bu durum hakim sınıfa muazzam yönetim gücü kazandırmaktadır. Dolayısıyla tapınakların önemi artar. Kurulan her kent devletinin ilk işi, kutsal bir mekan olarak görkemli bir tapınak kurmaktır. Tapınak kadar yönetimi rahatlatan başka önemli bir kurum yoktur. Cezaevi, genelev, sanat evleri de önemlidir. Ama rolleri hiçbir zaman tapınak seviyesine ulaşmaz.

Ümmet, ortaçağın dini toplumdur. Günümüzün millet anlayışıyla eş tutulmaktadır. Ümmetin ideolojisi dinidir. İslam toplumu, Hıristiyan toplumu, Musevi toplumu aynı zamanda İslam, Hıristiyan ve Yahudi milletlerini oluşturmaktadır. İdeolojik bir yapılanmadır. Yahudiler dışında etnik birlikler yoktur. Fakat üst sınıf dini olmaları nedeniyle aralarında etnik farklılıklar da gelişmektedir. Dinsel taassup, şovenizmin Arapça'sıdır. Özü gereği, bilime saygıyı

esas almayan tüm ideolojilerde, özellikle dinsel karakterlilerde taassup egemendir. Köken olarak Sümer ve Mısır orijinlerine dayanırlar. Fakat toplum ve mekan değiştikçe, dönüşüm geçirerek orijinaliyle bağları yokmuş gibi bir durum doğar. Hatta benzer yönlerini örtbas etmek için orijinali inkar etmek bir kuraldır. Aksi halde kendilerini yeni ve farklı olarak kabul ettirmeleri zorlaşır.

Milliyetçiliğin de dayandığı tarihsel zemin aynıdır. Farklı olan yanı, kapitalist üretim koşullarının yarattığı pazardan ötürü, ulusal gerçeğin öne çıkmasıdır. Kabile, aşiret totemi yerine ulus totemi, yani milliyetçilik tanrısı veya dini yer almaktadır. Daha geniş ümmetten ulusal dine, milliyetçiliğe geçilmektedir. Milliyetçilik klasik anlamda din değildir. Ama aralarındaki ilişkiler çok nettir. Üretim koşullarında ve bilimsel alanlardaki gelişmeler, yeni dinsel çıkışın milliyetçilik rengine bürünmesini gerekli kılmaktadır.

Her dinsel çıkışta olduğu gibi, milliyetçiliğin de ilk çıkış dönemlerinde ilerici bir rol oynaması mümkündür. Geleneksel ümmetçiliğin pençesinde kimliğini yitiren halklar, milliyetçiliğin etkisiyle kültürel canlanmayı yaşadıklarında, bu rolün olumlu olduğu açıktır. Zaten hızlı bir gelişim göstermesinin temelinde de bu olgu yatmaktadır. Fakat kapitalizmin gericileşmesi ve sömürgecilğe yönelmesi, milliyetçiğin de şoven bir özellik kazanarak diğer ulusal varlıkları küçük görmesine yol açmaktadır. Bu durumda milliyetçilik ezilen bir ulusun, halkın ideolojisi olmaktan çıkıp, yayılma sürecindeki güçlerin egemenlik aleti olur. Demagojik bir güç olarak her tür komplonun, kavganın ve savaşın gerekçesi yapılır. Toplumu kolay etkilemesi ve demagojisinin güçlü olması komplocu etkisini güçlendirmektedir. Örneğin Hitler ve Mussolini'de bu özellikler belirgindir. Alman milliyetçiliğiyle tarihin en büyük komplosuna kalkışılabilmiştir. Yahudi milliyetçiliğinin de benzer yönleri güçlüdür. Allah tarafından seçilmiş kavim olarak yaratıldıklarına inanılmaktadır. Bu inanç şovenizme, diğer tüm insan toplumlarının kendilerinden daha aşağıda görülmesine yol açmaktadır. Bütün bu şovenizmlerin özünde “benim totemim seninkinden değerlidir” anlayışı yatmaktadır. Dolayısıyla illikelliğe dayandıkları açıktır. Milliyetçiliğin çağdaş olması, illikelliğe dayanmadığı anlamına gelmez. Sadece illikelliğin, totemizmin çağdaş biçimi olduğunu gösterir; tıpkı dinlerin üstünlük arayışları gibi. Yine ilkçağlarda çok yaygın olduğu gibi “benim putum seninkinden üstündür” anlayışını yansıtmaktadır. Milliyetçiliğin dinsel karakterinden bahsederken, bu hususları kast ediyoruz ve bunlar doğru tespitlerdir. Yurtseverlik ve kültürel varlığa dayalı ulus anlayışının, bu tutumdan nitelikçe farklı ve hatta zıt olduğunu iyi kavramak gerekir. İyi bir yurtsever olmak ve kültürel varlıklara saygılı olmak, doğru bir hümanizm anlayışının da temelidir. Tersine, yurtseverlik duygusunu ve kültürel varlıklara saygısını yitiren insan, tarihten ve dolayısıyla toplumsal gerçeklikten kopmuş demektir. Gerçeklikten kopan insan, örgüt ve topluluklardan her tür tehlike beklenebilir. Bunların anlamlı değer üretmeleri ve ifade etmeleri zordur.

Milliyetçiliğin komployla bağına kurmak zor değildir. Hitler II. Dünya Savaşı'nı hazırladığında, tümüyle komplo yöntemlerine başvuracaktır. İktidara gelişinde, savaşı başlatışında temel yöntem hep komplolar biçiminde gelişecektir. İster içte toplumu aldatmak, ister dışta yayılmacılığını örtbas etmek için milliyetçi komplo silahına sarılacaktır. Komplo ucuz yönetmenin en etkili silahıdır. Sümer rahiplerinin şahane mitoloji işi, halen ürünlerini milliyetçilik biçiminde vermeye devam etmektedir. Bu ürünlerin bir sonraki devamı reel sosyalist ideolojidir. Hatta reel sosyalizme Sümer tapınak ideolojisine daha çok benzemektedir. Yoğun bir devlet-toplum ideolojisi olarak, ikisi de devlet sosyalizmini, diğer bir deyişle köleliğini teşkil etmektedir. Devlet varoldukça, onun etrafındaki her üretim biçimi Sümerlerden tutalım Sovyetlere kadar aynı özü temsil etmekten kurtulamaz. Toplum üzerinde aynı köleleştirici etkiyi yaratmaktan geri kalmaz. Devlet ve sosyalizm, sınıfsal anlamda bir arada olamaz. Biri oldu mu, diğeri olmaz veya köklü dönüşüm geçirmek durumundadır. Reel sosyalizmin, devlet sosyalizminde ısrar ettikçe toplum üzerinde nasıl bir komplo, oyun rejimi olduğu, çözülüş sürecinde inanılması zor bir biçimde ortaya çıkmıştır. Bu gerçeğin de temelinde Sümer rahip tarzı devlet yatmaktadır. İdeolojik olarak da yine hepsinin temelinde Sümer rahip mitolojisi yatmaktadır.

Sümer rahip mitolojisiyle reel sosyalizmin ideolojik kalıpları arasındaki farklar öze ilişkin olmayıp biçimseldir. Bu kökenli tüm ideolojiler toplum ve birey üzerinde kolay yönetim için aldatmaya dayalı zihni, duygusal egemenlik peşindedir. Birisinin diğerinden daha çok bilim ve felsefeyi kullanması, temel ve aynı olan işlevini ortadan kaldırmamaktadır. Hatta bilimi en çok kullanan ideoloji hepsinden daha tehlikeli olmaktadır. Sümer mitolojisi, hiçbir zaman Hitler faşizminden daha tahripkar olamamıştır. Milliyetçi ideoloji, çağımızın kanseridir. İster şovenizm, ister sosyal-şovenizm biçiminde olsun, etkisi altına aldığı her toplumu ölümcül bir hastalığa düşürür. Çaresi, azını veya çoğunu kullanmak değildir; kökten vazgeçmektir. Bu tarz düşünce ve duygu biçimlerinden sadece vazgeçmek değil, onlara karşı mücadele etmek gerekir. Bu hastalığa tutulan bir düşünce ve ruh dünyası, ancak yoğun bir arındırma mücadelesi verdikçe kendini ve toplumu selamete kavuşturabilir. Bunun yolu da tutarlı bir yurtseverlik, kültürel varlıklara saygı ve derinden bir insanseverlik, hümanizmdir.

Kürt halkı ilk ve ortaçağların mitolojik ve dini kapanından henüz kurtulmamış iken, hatta boğuşur durumdayken, kendini son iki yüzyıldır milliyetçi komplonun tuzaklarıyla karşı karşıya buldu. Yağmurdan kaçayım derken, tam da doluya, boraya tutulmuştur. İçinden ve dışından boy veren milliyetçi odaklar katline ferman dizmekte birbirleriyle yarışacaklardır. En dıştan İngiliz, Fransız ve Alman milliyetçilikleriyle işbirlikçileri olan ve daha yakın çevre oluşturan Türk, Fars ve Arap milliyetçilikleri yetmiyormuş gibi, kendi içinde de Ermeni, Asuri ve kendi ilkel milliyetçilerinin oyun ve komplolarıyla karşılaşacaktır. Hangisiyle baş edebilir ki?

Felaket çağı hiç olmadık biçimde doludizgin üzerinde oynamaktadır. Hakim milliyetçilikler “Sen ancak Türk, Fars, Arap olabilirsin” derken, azınlık milliyetçileri, “buranın asıl sahibi biziz” diyecekler. Büyük ulus milliyetçiliklerinin gözü hep “koz olarak nerede ve ne zaman kullanabiliriz?” hesabı üstündedir. İlkel yerli milliyetçilik ise, elde kalan son mal gibi beş paraya satma derindedir. Bir halk bundan daha ağır bir felaketle karşılaşamaz. Tarihte belki de hiç örneği görülmeyen bir lanetliliğe uğranılmıştır.

Milliyetçi komplo dönemini birkaç aşamada daha iyi gösterebiliriz:

1) 1800–1940 dönemi: Beylikler, aşiret reisleri ve şeyhler tarafından temsil edilen ve cılız ilkel bir yerel milliyetçiliğin etkisi görülen bu dönemde oyun içinde oyun vardır. İngiliz emperyalizmi bölgede kendine bağlı işbirlikçi yönetici ve tabanlar peşindedir. Hristiyan azınlıkları, Arapları ve İran'ın güneyini kendine bağlamak için böl-yönet politikasını devreye geçirmiştir. Kışkırtılan Kürt beylikleri, aşiretleri ve şeyhleri hem Osmanlı ve İran yönetimini, hem de Ermeni ve Asur Hristiyan azınlığını zorlamaktadır. Bundan yararlanan İngiltere, Osmanlı ve İran yönetimini daha çok kendine bağlayıp, Ermeni ve Süryanilerin de himayecisi kesilir. Kabak Kürtlerin başında patlar. Ne kadar isyan, o kadar yeniden işgal, istila ve sürgün demektir. İsyancı önderler ya katledilir ya da kendilerine bağlanır. Halk ise ne olup bittiğini bile anlamamıştır. Kendini her tarafa kuşatılmışlık ve talan içinde bulmaktadır. Güney'de Süleymaniyeli Babanzade Abdurrahman Paşa İsyanı'ndan (1806), 1938'de Kuzey Kürdistan'da Dersim Abasan aşiret reisi Seyit Rıza İsyanı'na kadar ardı arkası kesilmeyen plansız ve örgütsüz ayaklanmalar Kürt halkına pahalıya mal olur. Ne kadar kayıp verildiği bile hesaplanamamaktadır. Ayaklanmalar herhangi bir plan, strateji ve örgüt anlayışına dayanmamaktadır. Etrafında yoğun komplolar oynanmaktadır. Her ilgili güç kendine göre yarar ve çıkar peşindedir. Beyleri çok, ama beyinleri yoktur. Halk bu durum karşısında can derdinden başka bir seçeneğe sahip değildir. Daha da parçalanmak, zorla iskan, rençberler haline gelme gibi dağıtılmış bir toplum görünümündedir. Kendi hakim sınıfları hiçbir sorunuyla ilgilenmemektedir. Geleneksel, kişisel ve ailevi çıkarları peşindedir.

Ortadoğu'da yeni yükselen bağımlı Türk, Arap ve İran milliyetçiliği, Kürt ilkel milliyetçiliğine göre birçok avantaja sahiptir. Elleri ilkel de olsa devlet güçleri vardır. Güçlü milliyetçi partilere sahiptirler. Küçük-burjuva milliyetçi sınıfı gelişmektedir. Kürt ilkel milliyetçi odakları çok cılızdır. Geleneksel aşiret kuvvetleri güçlerini yitirmişlerdir. Geçmişin güçlü beylikleri ortadan kaldırılmıştır. Bu dönemin sonlarına geldiğimizde, milliyetçi kompilonun kurbanları tarihlerinin en acılı ve tasfiye süreciyle karşı karşıya bulunmaktadır. Ermeni milliyetçi hareketi yoğun katliamlardan sonra ana toprakların büyük kısmını terk edip, tarihi bir diasporaya uğrayacaktır. Yine tarihin en eski

halklarından olan Asurilerin kaderi aynı olacaktır. Katliam ve göçlerle diasporalık bir halk durumuna gelecektir. Rumlar üç bin yıllık yerleşim alanları olan Anadolu'yu benzer biçimde terk edecekler, Kürtler ise çok sayıda mecburi iskanları yaşamakla birlikte, dağılmış toplum olarak ancak fiziki olarak yerlerinde kalacaktır. Belki de Müslümanlığın tek hayrı, bu yerinde kalma olacaktır.

Aslında diğer halkların da durumu pek parlak değildir. Türk, Arap, İran ve diğer Müslüman halklar savaşlarda tükenen tükenen en yoksul durumlarını yaşamaktadırlar. Özellikle İttihat ve Terakki milliyetçiliği, Ortadoğu halklarının milyonlarca evladını savaşlarda kırarak, bölgede en geniş yıkımların sorumlusu olmuştur. Arap-İsrail milliyetçiliği mayalanma halindedir. Bölgenin ufku üzerinde milliyetçilik kara bir bulut gibi peydahlanıp dolanmaktadır. Bu dönemde böylelikle tarihin en eski halklarından birkaçı tasfiye olurken, Kürtler en yaralı halk durumundadır. Diğer Türk, İran, Arap halkları en perişan halde yaşamaktadırlar. Milliyetçiliğin halklara mirası bu acı, kanlı ve tasfiyeli gerçeklik olmuştur.

2) 1940–1975 KDP'ler dönemi: II. Dünya Savaşı'nın koşullarından yararlanarak güç kazanmak, çıkar elde etmek derdinde olan Kürt üst tabakası, dünya çapındaki gelişmelerden etkilenecek, nihayet kendini otonomi peşinde burjuva milliyetçi bir örgüt olarak ilan etmeye çalışır. Katılan çevreler feodal ve küçük-burjuva sınıftan oluşmaktadır. Feodal güçlerin ağırlığı hakimdir. Modern milliyetçi bir örgütlenmeyi başaramazlar. Önceleri dünya çapında prestiji yükselen Sovyet bloğuna dayanarak otonomi elde etmek isterler. Fakat sınıf yapıları gereği, bölgenin en eski emperyalist gücü İngiltere ve ABD'nin etkisine girmeleri kaçınılmazdır. Taze güç olarak İsrail'in denetimine de girerler. Emperyalizm, bu dönemde yükselen reel sosyalist işbirlikçi partiler ve radikal sol milliyetçi akımlardan çekindiği için, Kürt potansiyelinin kontrolünü KDP adlı partilere vermeyi çıkarları için daha uygun bulmaktadır. KDP'ler adeta devrimci enerjinin yutulması için paratoner görevi görürler. Kürt halkının bağrında yeşerecek bir devrimci hareketi çıkarlarına hiç uygun bulmayacaklardır. KDP'leri en ehil araç olarak hem Kürtleri terbiye etmek ve kontrol altında tutmak, hem de komşu ülkeleri Kürt sorunu konusunda denetimde tutmak ve yararlanmak için koruma altına alırlar. Kürt halkının ulusal uyanış döneminde başında eski aşiret, bey ailelerinden burjuva efendiler hazırlamak istemektedir. Yeni kompilonun özü, yapay olarak oluşturulmuş burjuva efendilerle Kürtleri denetim altında bulundurmaya dayanmaktadır. Kendilerinden ve işbirlikçilerinden hesap soracak devrimci halk önderliğinden yoksun bırakmak da, bu komplocu yaklaşımın en önemli amaçlarından biridir.

Nitekim İran Kürtlerinin devrimci önderi Süleyman Muini, Türkiye Kürtlerinin devrimci sol önderi Sait Kırmızıtoprak ve daha çok sayıda devrimci militan, Barzani önderliğinde gelişen komplolarla katledilir. Bağımsız devrimci bir önder ve örgütün ortaya çıkmaması için, tüm Kürdistan parçalarında adeta ajanlık biçiminde faaliyetlerle kelle

avcılığı yaptılar. Bu dönemde dünya çapında devrimci önderlikler ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelesinde başarılı örnekler sundukları halde, KDP'ler yönetiminin başrol oynadığı komplolar nedeniyle devrimci yurtsever bir Kürt önderliği oluşamamıştır. Oyun ve komploların asıl hedefi, Kürt halkının sahte Kürtçü KDP'lerin kontrolü altında bırakılması, bunun için de devrimci-yurtsever Kürt önder ve örgütlülüğünden yoksun bırakılmasıdır. Bunun doğal bir parçası olarak reel sosyalist örgütlenmenin de etkisiz bırakılmasıdır. Kendilerine biçilen rolün en önemli bir amacı da budur.

Yani bu yaklaşımı “yurtsever demokratik görevi ne kendim yaparım, ne de kimseye yaptırırım” şeklinde özetlemek de mümkündür. Kürt işbirlikçiliğinin kendine has bazı özellikleri vardır. Sadece bir gücün emrini yerine getirmekle yetinmezler. Kendilerinden hesap sorabilecek olası güçleri her tür komployla düşmanlarından önce tasfiye etmeyi en öncelikli görev bilirler. Ortadoğu'nun en gerici unsurları olmaları, bu yapısal özelliklerinden ötürüdür. PKK ile savaşmaları bu yapısal özellikleriyle bağlantılıdır. PKK ile girdikleri savaşın temel nedeni de, işçülerinin desifre edilmesi halinde, halka hesap vermeden -ki verecek durumda da değiller- duydukları korkudur. Kürt halkının bin yıllık komplocu zihniyet ve güçlerinden kurtulması, bu savaşın sonuçlarının doğru değerlendirilmesi ve özgürlük tercihinin doğru yapılmasıyla yakından bağlantılıdır.

3) 1975–2000 dönemi: Bu dönem, PKK ve özgürlüğün şafak vaktidir. Denilebilir ki, hiçbir toplumsal hareket PKK kadar içinden ve dışından komplo ve ihanete uğramış değildir. Milliyetçi ve sosyal-şoven ideolojilerle yürütülen savaş bu dönemin temel özelliğidir. Esas hedef halkın önderlik ihtiyacına cevap olmakla ilişkilidir. Tarihte ilk defa Kürt halkının kontrolünü elden kaçırdıklarını gördüklerinden, dünya çapında politik oyunlara giriştiler. İdeolojik cephede verilen mücadele, halka giden ve ona önderlik edecek gücün kimliğini ve nasıl olması gerektiğini belirleyecektir.

Bölgesel hakim ulus milliyetçilikleri, bu dönemde geleneksel işbirlikçi Kürt unsurları yedek bir güç olarak hep yanlarında beslemeye devam edeceklerdir. Halk üzerindeki ortaçağ kalıntısı zihniyetin egemenliğini daha çok tarikatlar yoluyla sürdürmeye güç vereceklerdir. Etkili olduğu oranda, düzen partileri başta olmak üzere tüm çağdaş siyasi, sosyal, ekonomik, sportif ve sanatsal kurumları halkın özgür zihniyet kazanmasını önlemek için güdümlü ve baştan çıkarıcı, yozlaştırıcı amaçlarla kullanacaklardır. Halkın olası özgür zihniyet birliğinin bu yönlü hakim ulus milliyetçiliğiyle, yerel ilkel milliyetçiliğin çok yönlü komploculuğuyla boşa çıkarılması en çok çaba harcadıkları öncelikli amaçlarıdır.

Global güçler olarak ABD ve AB gibileri ise, Kürt kozuyla bölgede ne kadar etkinlik kurabileceklerini hesaplamakta ve buna göre politika yürütmektedirler. PKK etrafında dünya çapındaki komplo zinciri tamamlandığında, tarihsel ve güncel güçler Kürt olgusu etrafında böyle dizilmiş ve leş kargaları gibi gaga-larını nereye ve nasıl vuracaklarıyla meşgul olmaktadır.

Özgür Kürt varlığı

9 Ekim 1998'den bu yana Önder Apo'nun fedai direnişi ile sağlanıyor

■ DURAN KALKAN

Bilindiği gibi Uluslararası Komplo somut olarak 9 Ekim 1998 günü Önder Apo'nun Suriye'den çıkartılmasıyla başlatılmış, Rusya'dan Avrupa'ya ve oradan da Afrika'ya kadar uzanan tarihin en büyük takibi dört ayı aşkın süreyle yürütülmüştür. Böyle bir saldırı ile Önder Apo'nun imhası hedeflenmiş ve buna dayanılarak da Kürt halkının özgürlük öncüsü olan PKK'nin tasfiyesi gerçekleştirilerek Kürt soykırımının önündeki tüm engeller ortadan kaldırılmak istenmiştir. Bu temelde Kürt soykırımının başarıya götürülmesi hedeflenmiştir. Dikkat edilirse, Uluslararası Komplocu güçler gerçekten de oldukça planlı ve örgütlü bir biçimde hareket etmişlerdir. Kendileri açısından gerçekleştirilebilecek en uygun bir saldırı stratejisini ortaya çıkartıp uygulamaya koymuşlardır. Kürt soykırımını gerçekleştirerek Ortadoğu'yu daha çok bölüp-parçalama, faşist diktatörlükler altında yaşar hale getirme, yaşamı tüm insanlığa zehir etme hedefi gütmüşlerdir.

9 Ekim komplosunun da yeni bir yıl dönümü, dolayısıyla hareket ve halk olarak 26 yıldır Önder Apo öncülüğünde Uluslararası Komplo saldırılarına karşı tarihi bir direniş yürütüyoruz. Bu temelde öncelikle bu kahramanlık direnişinin yaratıcısı Önder Apo'yu ve tarihi İmralı direnişi öncülüğünde gerçekleşen halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesini selamlıyoruz. 'Güneşimizi Karartamazsınız' şiarıyla Önder Apo etrafında ateşten çember oluşturan, 26 yıldır Önder Apo'yu sahiplenilen ve savunan kahraman şehitlerimizi saygı, sevgi ve minnetle anıyoruz. Önderlik ve şehitler çizgisinde daha doğru ve kararlı bir biçimde yürüyerek Uluslararası Komplo'yu ve onu temsil eden İmralı işkence ve tecrit sistemini yenilgiye uğratıp tarihe göme hedef ve irademizi bir kez daha ifade ediyoruz.

Bu komplocu imha saldırılarına karşı Önder Apo'nun geliştirdiği çok dikkatli ve duyarlı bir duruş ve mücadele, yine hareketimizin ve halkımızın 'Güneşimizi Karartamazsınız' şiarı temelinde Önder Apo etrafında kenetlenmesi söz konusu imha hedefini boşa çıkartmış ve başarısız kılmıştır. Karanlık yöntemlerle Önder Apo'yu imha edemeyeceğini anlayan komplocu güçler yöntem değiştirerek ve yeni bir planlama yaparak 15 Şubat 1999 komplosunu ortaya çıkartmışlardır. Böylelikle Kürt soykırımı ve PKK'nin tasfiyesi ve Önder Apo'nun imhası hedefinden vazgeçmemişlerdir; sadece komplocu yöntemlerle Önder Apo'yu imha edemeyince yöntem değiştirmek,

❖ Halkların mücadelesi, Kürtlerin mücadelesi, Önder Apo'nun doğru, etkili, fedai çizgisindeki mücadelesi her zaman başarılı sonuçlar verdi. Karşı tarafı boşa çıkardı, yenilgiye uğrattı, kazanım sağladı. İmhayı ve idamı önledi. Fakat komplocu güçler İmralı sistemi içerisinde çürütme politikasıyla siyaseten, ideolojik olarak yok ederiz diye düşündüler.

kendilerine yeni imha yöntemleri bulmak zorunda kalmışlardır.

Komplocu güçler 9 Ekim günü Önder Apo'yu imha etmek istediler. Bu süreç somut olarak Önder Apo'ya saldırıyla başladı. 90 başında reel sosyalizmin çözülüşü sürecinde de saldırılar oldu ama onun dışında bu tarzdaki bir saldırı o zaman başladı. Mücadele edilerek bu imha saldırısı boşa çıkartıldı. Yoksa karşıtlarımız planlamadılar ve uygulamadılar değil, planladılar uygulamaya çalıştılar da başarısız oldular. 15 Şubat komplosu Önder Apo'nun idamı için öngörüldü. Böylelikle İmha, idamla gerçekleşecekti. Mücadele edilerek idam önledi. Halkların mücadelesi, Kürtlerin mücadelesi, Önder Apo'nun doğru, etkili, fedai çizgisindeki mücadelesi her zaman başarılı sonuçlar verdi. Karşı tarafı boşa çıkardı, yenilgiye uğrattı, kazanım sağladı. İmhayı ve idamı önledi. Fakat komplocu güçler İmralı sistemi içerisinde çürütme politikasıyla siyaseten, ideolojik olarak yok ederiz diye düşündüler. TC'nin sözde akıllı yöneticileri 'Apo'yu herkes kullanmış biraz da biz bu biçimde kullanalım, kendimize hizmet ettirelim' yaklaşımına girdiler. Bunu Ecevit başkanlığındaki hükümetle yürütmek istediler ama sonuçta kendileri yenildiler. Önder Apo, İmralı sistemi içerisinde de düşünce üretti, bütün tarihsel olarak ezilenlerin mücadelesinin özelleştirisini vererek bu mücadeleyi yeni bir paradigmaya kavuşturdu. İmralı ortamında tarihin en büyük zihniyet devrimini, entelektüel devrimini gerçekleştirdi. Tüm ezilenler için kurtuluş yolunu gösteren yeni paradigmayı demokratik uygarlık çizgisini geliştirdi, sistemini yarattı. Demokratik modernite paradigmasını ortaya çıkardı. Bunlar tarihin en büyük devrimci gelişmeleridir. Demek ki o koşullarda da mücadele edilebiliyor, insan her koşulda mücadele edebiliyor, gelişme sağlıyor ve kazanım elde edebiliyor. Bunu İmralı mücadelesinde de gördük. Sonuçta Önder Apo'yu İmralı'da çürütmek isteyenler en büyük devrimci düşünceyle karşılaştılar ve yenildiler. Ardından Tayyip Erdoğan yönetiminin, AKP'nin yalancı sahtekarca yöntemleriyle sonuç almayı umut ettiler. AKP takiyeciliğiyle Uluslararası Komplo'yu sonuca götürceğini sandılar. 'Çözüm süreci' ya da 'Kürt sorununu ben çözerim!' biçiminde her türlü yalan, hile ile sonuç almak istediler. Karşı tarafı yanıltarak,

aldatarak başarılı olmak istediler, bu yönlü bin bir türlü yöntem geliştirdiler. Geçen yirmi yıl içerisinde defalarca planlamalar oluşturdular. Bunların hepsine karşı büyük bir mücadele verildi. Böylece Tayyip Erdoğan ve AKP'nin komployu yönetme biçimi boşa çıkartıldı, yenilgiye uğratıldı. Başka kimseyi bulamadılar, değiştiremiyorlar. Türkiye 'gardiyan' olarak konmuştu yani komployu pratikleştirip sonuca götürecek, İmralı'yı yönetecek sistem olarak Türkiye siyaseti, sistemi çoktandır bitti krizdedir çıkamıyor, Türkiye ile birlikte komplocu sistem krizde ve kaos içerisinde, oradan çıkamıyor.

Demek ki, komplo gerçeğini Kürt soykırım gerçeğiyle bağını iyi görmek lazım. Kürt soykırım saldırıları Uluslararası Komplo saldırısı olarak sürüyor. 26 yıldır 9 Ekim 1998'den bu yana özgür Kürt varlığı da İmralı direnişi temelindeki fedai direnişiyle sağlanıyor. Kürt gerçeğini İmralı'ya bakarak anlayabiliriz. Gerçek Kürt varlığı, özgür Kürt varlığı oradadır onun da nasıl bir imha saldırısı altında olduğu ortadadır. 'Ben Kürdistan'da özgürce yaşamak istiyorum' diyenler bu yaşamın İmralı'da nasıl yaratıldığını, nasıl her an büyük bir mücadeleyle sağlandığını görmek, bilmek, anlamak durumundalar. Komploya karşı mücadele 26 yılda önemli gelişmeler yarattı, aslında biz onun üzerinde durmalıyız. Küresel Özgürlük Hamlesi'nin sonuç alıcılığını da biraz buraya dayanarak görmeliyiz, çünkü komployu doğru anlayamamak Kürt gerçeğini, Kürt soykırımını, bu soykırımı yaratan zihniyet ve sistemi, küresel kapitalist modernite sistemini doğru anlamamaya götürüyor. Bunu doğru anlamamak da Kürt özgürlüğünü, dolayısıyla insanlığın özgür ve demokratik yaşam kazanmasını doğru anlamama sonucunu veriyor. Sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve sistemi doğru anlamamak komploya karşı mücadeleyi de doğru anlayamamaya götürüyor.

Kapitalist modernite sistemi demek savaş ve saldırı demektir

35 yıldır bir 3. Dünya Savaşı yaşanıyor. Dünya savaşı 'Birinci, İkinci, Üçüncü' olarak değerlendiriyoruz. Aslında öyle tanımlamak yerine, kapitalist modernite sisteminin küresel hegemonik güç haline gelmesiyle birlikte savaşlar

küreselleşti ve dünya savaşları ortaya çıktı demek daha yerinde bir değerlendirme olur. Kapitalist modernite sistemi demek, savaş ve saldırı demektir. Küresel düzeye gelmeden bu savaşlar yerel ve bölgesel oluyordu. Sistem küresel hale gelince yani bütün dünyayı devletçi sistem ele geçirince savaşlar da dünya savaşı haline geldi ve o günden bugüne kadar dünya savaşı sürüyor. Niye 'Birinci, İkinci, Üçüncü Dünya Savaşı' diye ayrıldı, bu da 1917'de Rusya'daki Sovyet Devrimi'yle bağlantılıdır. O devrim savaş yoğunluğunu azalttı. Savaşan güçlere ateşkes ilan ettirdi. Çünkü alternatif bir dünya yaratıyorum diye bu sisteme karşı çıktı. Onun korkusuyla ateşkes ilan etmek durumunda kaldılar. Birinci Dünya Savaşı öyle sona erdi. Yoksa savaşın kendi planlamasıyla sona ermedi. Sistem kendi yaptığı planlamayı sonuca götürmedi. 2. Dünya Savaşı denen savaş da bu ateşkes durumuna Hitler Almanyası'nın itiraz etmesiydi. Bir kere daha Alman sermayesi Hitler faşizmiyle şansını denemek, küresel sermayeye egemen olmak istedi. Onu da Sovyetler Birliği başarısız kıldı.

90 başında Sovyetler Birliği çözülmüştü küresel kapitalist modernite sisteminin dünya savaşı yürütmesinin önünde bir engel kalmadı. Reel sosyalizmi ideolojik, zihniyet, tarz, sistem olarak eleştirelim ama hakkını da vermek lazım. Küresel kapitalist hegemonyanın yaşadığı dünya savaşı durumunu ateşkesle götüren bir özellik taşıdı. 1920'den 1940'a kadar, 1950'den 1990'a kadar iki bölüm halinde 20. yüzyılın belli bir kesiminde böyle bir dünya ortaya çıkardı. Dünya barışını biz temsil ediyoruz diyorlardı, buna da hakları vardı. Çünkü ateşkesi yaratan Sovyetler Birliği'nin varlığıydı. Sadece Sovyetler Birliği'nin devlet olarak ya da siyasi ve askeri olarak varlığı değil, ideolojik olarak varlığıydı. Kapitalizme alternatif bir dünyanın ortaya çıkartılma alternatifi bunu oluşturuyordu. Bundan duyulan korku, sermaye tekellerini çatışma yerine uzlaşma ya da çatışmayı sınırlandırma, alt düzeye götürme zorunda bıraktı. Bunu çeşitli küresel kurumlarla da yaptılar. Birinci Dünya Savaşı'ndan Cemiyet-i Ahvam oluşturdular. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşmiş Milletler kurumuna götürdüler. Başka kurumlar oluşturdular, bunlarla denetlenir kıldılar. Demek

ki sistemin kendisi savaştan çıkmadı. Kriz derinleşiyor sonra savaşla bunalımını hafifletiyor çıkıyor biçiminde değil, savaştan çıkartan ve çıkmaya zorlayan, ateşkesle zorlaya Sovyetler Birliğinin, Ekim Devrimi'nin varlığı oldu.

Birinci Dünya Savaşı bir Alman-İngiliz savaşıydı. 'Dünyanın yeniden paylaşılması savaşı' denildi. Onun da esaslı enerji kaynakları ve yolları üzerindeki egemenliği paylaşma savaşıydı. Bunun da özünü Asya'nın zenginliklerinin Avrupa tarafından sömürülmesiydi. İngiltere 'Güneşi Batmayan İmparatorluk' olmuştu, İngiliz sermayesi hegemonik sermaye haline gelmişti, Asya üzerinde egemenlik kurmuştu, yeni gelişen ve güçlenen Alman sermayesi bundan pay almak istedi ve 'bana daha fazla pay vereceksiniz' dedi. Enerji kaynakları ve yolları üzerinde daha çok etkinlik kurmak istedi ve savaş böyle ortaya çıktı. Buna göre kurgular yaptılar. Savaşın başlangıcında Asya'nın zenginliklerinin Avrupa'ya taşınması, Avrupa'da üretilen malların Asya'da pazarlaması vardı, çünkü nüfus Asya'daydı, zenginlikler Asya'da daha çoktu, tüketim Asya'da daha fazlaydı. Avrupa kapitalizmi ancak Asya'nın ham maddesi ve pazarıyla kendisini var edebiliyordu. Çünkü işin mantığında azami kâr vardı, sürekli büyüyen kâr hırsıyla nerede zenginlik çoksa, nerede pazar büyükse, nerede zenginlikler varsa oraya saldıracaktı. Bu temelde Avrupa'dan Asya'ya ticaret yolu, enerji yolu oluşturmak istediler. Berlin-Bağdat-Basra Demir Yolu Projesi olarak başladı. Bu da İngiliz projesiydi. İngilizler Asya'ya Hindistan'a ticaret yolu oluşturmak istediler. Abdülhamit Almanlarla ittifak yaptı projeyi Almanlara verdi. İngiltere buna karşı çıktı ve Fransa-Rusya ile ittifak yaptı. İttihat ve Terakki yönetimi de Almanlarla savaş cephesi oluşturunca savaşa girdiler. Görüldü ki bu yolu Almanya yapacak dolayısıyla Hindistan üzerinden Asya'nın sömürsünde etkili hale gelecek, buna karşı İngiltere-Fransa-Rusya da Osmanlı topraklarını ele geçirmek için savaşa girdi.

1914'te savaşa başladılar, kendi aralarında tartıştılar. 1916'da Ortadoğu'nun nasıl paylaşılacağı konusunda İngiltere-Fransa ve Rusya anlaşmaya vardılar. Kapitalist modernite sistemi küresel hegemonik hale nasıl gelecek, Ortadoğu'yu nasıl paylaşacak onun haritasını çıkardılar. Sovyet Devrimi'yle 1917 sonunda Rusya bu anlaşmadan çekildi, dolayısıyla savaştan çekildi. Rusya cephesi zayıf kalınca savaşın çehresi değişti. Bir yandan alternatif sosyalist arayışla tehdit etti, diğer yandan savaş ittifakını bozdu. İngiltere ve Fransa, Almanya karşısında elde ettikleri so-

nuçla Ortadoğu'ya bir şekil çizdiler ama Rusya'nın yokluğu bir de Ekim Devrimi, Sovyetler Birliği'nin varlığı ortamında Türkiye Cumhuriyeti devleti kuruldu. 1923'te Lozan Anlaşması'na gitti. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kabul ettirdi. Ege-men güçler İngiltere ve Fransa bunu kabul ettiler. Çünkü Ekim Devrimi'ne karşı, Sovyetler Birliği'ne karşı kendisini savunsun diye, bir de o modele göre zaten alan Rusya'nın alanıydı, kendi alanlarını paylaştılar, onunla da uzlaştılar. Onu model yaparak Ortadoğu'da küresel kapitalizmin ulus-devlet sistemini şekillendirmeyi, geliştirmeyi öngördüler. Bu 90'a kadar böyle geldi. 90'da Sovyetler Birliği çökünce savaş durumu yeniden başladı. Şimdiki var olan gelişmeler 35 yıl sonra ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında hala işin merkezinde enerji yolu kavgası var. Ukrayna savaşı da onun üzerinedir. Rusya ile Çin ittifak yaptılar, Ukrayna üzerinden Avrupa ile de anlaşarak Çin'in 'Bir Kuşak, Bir Yol' isimli projesi temelinde enerji yolunu Karadeniz'in kuzeyinden geçirmek istediler, ABD oraya müdahale etti. Onun için Afganistan'dan çekilmeyi göze aldı. NATO'yu güçlendirdi. Diğer yandan Türkiye buna alternatif geliştirmek istedi, Türkiye ile mücadele ettiler. Sonuçta 1990'dan itibaren başlayan savaş böyle bir güvenli enerji yolu oluşturma istemidir.

Bunun için Irak'ın Kuveyt işgalini sağladılar ve sonrasında bunu gerekçe yaptılar. Körfeze asker çıkardılar. Basra Körfezi'ni karadan ve denizden denetim altına almaya çalıştılar. Yetmedi 11 Eylül 2011 İkiz Kule saldırısını gerekçe yaptılar Afganistan'a ve Irak'a işgal saldırısı başlattılar. Hem Suudi Arabistan üzerinden körfezi hem de Irak ve Afganistan'a kadar genişleterek körfezi ve çevresini askeri denetim altına almaya çalıştılar. Öngördükleri yol projesinin o bölümünü sağlamak alma mücadelesiymiş. Bunu yapabilmek için kendilerine gerekçe yarattılar. Saddam'ın Kuveyt'i işgali bir bahane oldu. Fakat Irak'a karşı açıkları Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin'i yıkmadılar. On nedenle fazla Saddam Hüseyin'i Bağdat'ta öyle tuttular, birlikte yaşadılar. Çünkü hazır değillerdi, güçleri yoktu, korktular. En çok da Kürdistan'daki gelişmelerden korktular. Kuzey Kürdistan'da gelişen Özgürlük Mücadelesi öyle bir durumda Güney'e yayılır, Güney üzerinden Irak'ta etkili olur, Sovyetler Birliği alternatif olamamışken bile ondan korkanlar, ondan kurtulduklarının daha tehlikelisiyle Kürdistan üzerinde karşılaşrlar kaygısıyla Saddam Hüseyin'i ayakta tuttular.

1991'de Hewlêr yönetiminin kurulması komponun da başlangıcıdır

Güney Kürdistan üzerinde 1991'de Çekiç Güç Operasyonu'yla Hewlêr yönetimini kurdular, bunun hedefi Bağdat'ı kuzeyden kuşatmak ama esas olarak da PKK'nin Kürt Özgürlük Hareketi'nin Güney Kürdistan'a girişini engellemektir. Kuzey ile Güney Kürdistan'ın özgürlük çizgisinde birleşmesini engellemektir. 1991'de ABD Çekiç Güç Operasyonu'yla Hewlêr yönetimini başlattı, Önder Apo da Botan-Behdînan kurtarılmış alanıyla özgür Kürdistan'ı yaratarak Türkiye'de ve Irak'ta demokratikleşmeyi ön-

gören hamle yapmak istedi. Karşıt iki proje oluyordu. Uygulanan Amerika projesi oldu. Önder Apo'nun öngördüğü proje pratikte uygulanamadı. Bunlar o zamandan karşı karşıya geldiler. Hewlêr yönetimiyle, Çekiç Güç Operasyonu'yla PKK'nin Güney Kürdistan'a girişini engellediler. KDP-YNK yönetimini oluşturdular, güya Kürt statüsünü de verdiler, böylece önünü kestiler, PKK'ye karşı alternatif bir güç oluşturdular. Yoksa KDP ve YNK yoktular. 1988'de hepsi dağılmış terk edip gitmişlerdi. Kimisi Rojhilat'taydı, kimisi Bakur'daydı, kimisi Avrupa'daydı, Başûr'da kimseleri yoktu. Bu aynı zamanda komponun da başlangıcıdır. PKK'yi kuşatma hazırlığıydı. Afganistan ve Irak işgalinden önce Körfezi daha fazla denetime alabilmek için Saddam Hüseyin yönetimini tümünden yıkmaları gerekti, onu yapabilmek için de önce PKK'yi etkisiz kılmayı, Önder Apo'yu etkisiz kılmayı öngördüler. Dikkat edilirse o kadar korktular. Alternatif gelişme olur, biz zayıf kalırız diye korkuyla tedbirli hareket ettiler. Birinci Dünya Savaşı'nda böyle bir deneyimleri yoktu, tecrübeleri yoktu, korkuları yoktu, Ekim Devrimi biraz da o boşluktan oluştu, çok zayıf bir güçle Bolşevikler Rusya'da iktidarı ele aldılar, çünkü zemin açıktı, ortam açıktı, karşılarında bir alternatif yoktu. O açıdan sistem ondan korkmuyordu, onun için boşluk yaratıyordu, Bolşevikler de o boşluktan yararlandılar ama 90'dan itibaren sistem hiç boşluk bırakmak istemedi. Alternatif olacak kim varsa etkisiz kılmaya çalıştı. PKK alternatifini de etkisiz kılmak için Bağdat'a saldırmadan önce Uluslararası Komplo'yu gündeme getirdi, Önder Apo'yu imha edip PKK'yi etkisiz kılarak Bağdat'a saldırmak istedi. İmha edemediler ama İmralı tecrit sistemi altına alarak orada artık sonuca ulaşacaklarını umut ederek Bağdat'a saldırdılar. Böylece ilk yirmi yılda öyle görüyor ki, körfez ve çevresini denetime aldılar. 2010'dan itibaren 'Arap Baharı' denilen halk ayaklanmalarını, Arap ulus-devlet diktatörlüklerine karşı toplumdaki muhalefeti, gelişen tepkiyi kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak üzere de giderek Doğu Akdeniz'i de denetim altına almak istediler. Bununla devletçi radikal İslami grupların üzerine gittiler. Hem Hüsnü Mübarek yönetimini aştılar hem de İhvanı Müslim'in yönetimini denetime alarak Mısır'ı, Kuzey Afrika'yı belli ölçüde denetlediler. DAİŞ'le birlikte de Irak ve Suriye'yi parçalamayı, zayıflatmayı ve buralarda etkinliklerini geliştirmeyi öngördüler. Bunların hepsi aslında enerji yolunun ikinci bölümü olan Doğu Akdeniz bölümünün denetim altına alınmasıydı. ABD'nin daha bu yol arayışı içindeyken, netleştirmeden önce Irak sınırından getirip Kuzey Suriye'den Akdeniz'e götürme planı vardı. DAİŞ'e karşı Kobanê'de savaşa girmesi, Kürtlerle ittifak yapmasının hepsi enerji yolunun alanını oluşturma, güvence altına alma yaklaşımıydı, planı ve projeleri böyleydi. Fakat bunu Türkiye engelledi. Cerablus'tan saldırarak, yine İdlîb'i işgal ederek ABD üzerinde baskı yaptı, Rojava'daki direnişte askeri olarak çok hızlı gelişip böyle bir etkinlik sağlayamadı. Böyle bir durumda Türkiye ABD'nin bu planını boşa çıkardı, onun üzerine daha güvenli olacak

yer olarak denizi öngördüler ve nitekim 2022'de Hindistan'daki G-20 toplantısında bu yol projesini ilan ettiler. İlgili yerlerle anlaşma yapmış oldular. Körfez tarafını tamamen sağlama almış oldular. Doğu Akdeniz üzerinde de anlaşmalar yapmış oldular. İsrail-Arap anlaşması yapıldı. Mısır ile Almanya ve diğer ülkeler anlaşmalar yaptılar. Mısır-İran, Suudi-İran anlaşmaları oldu. Körfez'in güvenliğini biraz da o anlaşmalara dayanarak sağladılar. Geriye kalan pürüzleri de temizleyerek yapmaya çalıştılar. Yunanistan ile Güney Kıbrıs'ta da hazırladılar. Yıllardır ABD ve Almanya özel olarak Yunanistan'ı böyle bir proje için hazırladı. Hem adaları askeri olarak donattı hem de limanlarını oluşturdular.

Türkiye bu yol projesi ilan edildikten sonra dışlandığının farkına vardı, buna itiraz etti. Türkiye önce Azerbaycan-Ermenistan savaşıyla alternatif geliştirmek istedi, Azerbaycan'ı kara yoluyla Türkiye'ye bağlayıp doğrudan Orta Asya'dan gelen kara yolu oluşturmak istedi. Ona karşı Zengezor Boğazı'nda İran ve İsrail, Azerbaycan üzerinde baskı uyguladılar Türkiye'yi orada boşa çıkardılar. Türkiye şimdi bunu Irak ile yapmak istiyor. 'Kalkınma Yolu Projesi' adı altında Körfez'den Türkiye üzerinden Avrupa'ya gidecek alternatif yol oluşturmaya çalışıyor. Ona ses çıkarmıyorlar fakat kendi projelerini uygulama içerisinde. Türkiye, Irak ile Kalkınma Yolu'nu örgütleyip alternatif kılmak, Hamas'ı devreye koyarak da Hindistan'da ilan edilen yol projesini boşa çıkarmak istedi. Hamas'ın İsrail'e başlattığı saldırı bu temeldeydi. Ardında kesinlikle Türkiye vardı, bizzat Tayyip Erdoğan'ın eliyle yaptılar. Güya İsrail'i güvensiz alan haline getireceklerdi. Bunu isteyen ABD ve İsrail'di. Bir bahane bulup Hamas'ı da Hizbullah'ı da yani önlerindeki engelleri kaldıracak bir savaş durumu yaratmak istiyorlardı. Bunu Hamas yarattı, Hamas'ı da buna Türkiye itti.

Türkiye'nin stratejik önemi kayboluyor

Tayyip Erdoğan'ı ABD ve İsrail bir ajan olarak kullanıyor. Önce Hamas'ı ezmek için Tayyip Erdoğan'ı yönlendirdiler, Hamas'ı İsrail ezdi. Ardından Hizbullah'ı tahrik ettiler, Hizbullah Lübnan'da şöyle savaşıyor, İran savaşı diyerek şimdi Lübnan savaşı da yarattılar. Savaş çıkarmada Türkiye başarılıdır. Türkiye bunları niçin yapıyor? Bu yol projesini buralardan bozmak istiyor. Savaşı buralarda tutup savaşın kendisine gelmesini engellemek istiyor. Çünkü enerji yolu Doğu Akdeniz'den geçecek, bütün bu savaşlar Doğu Akdeniz'in güvenliğini yaratmak içindir, Doğu Akdeniz'in önemli bir bölümü de Türkiye sınırındadır. Doğu Akdeniz'de en büyük liman Güney Kıbrıs olacak, bu Güney Kıbrıs'a vardığında Kuzey Kıbrıs'ı Güney Kıbrıs'a katacaklar, Kuzey Kıbrıs'ta kimse kalmayacak. Türkiye orada engel olmak isterse Türkiye'yi de vurabilirler. Çünkü enerji yolunun dışında kaldı. Kuzey Suriye'den geçmesini Kürtler faydalanmasın diye engelledi, kendisi de böylece yolun dışında kaldı. Şimdiye kadar bütün enerji yolları Türkiye'den geçiyordu. Şimdi ise İstanbul Boğazı dışlanmış oluyor. Türkiye'nin tümü dışlanmış

oluyor. Böylece Türkiye'nin stratejik önemi kayboluyor. Bir, Sovyetler Birliği'ne karşı önemliydi, Lozan'da anlaştılar bu ortadan kalktı. İki, ticaret yoluyla önemliydi o da böylece bu projeye ortadan kalkıyor. Kapitalist modernite sistemi için mevcut TC devletinin özel bir önemi kalmıyor. Diğer yandan savaşın merkezi Türkiye'dir. Birinci Dünya Savaşı Osmanlı üzerinde başladı. Osmanlı'nın devamı da Türkiye'dir. İngiliz-Fransız-Rus ittifakının Ortadoğu'yu Osmanlı'yı bölme paylaşımının Fransız-İngiliz bölümü gerçekleşti, Rus bölümü gerçekleşmedi. Rusya'ya verilen alanlarda TC devleti kuruldu. Fakat Türkiye Cumhuriyeti devleti kapitalist modernitenin küresel hegemonik planıyla uyumlu değildir, ona terstir, onunla en çok çelişen devlet TC devletidir. Çünkü o plana göre böyle bir devlet yoktu. Onun sonunda Rusya çekildikten sonra bile Sevr Anlaşması yaptılar. Boğazları, Ege'yi, Kürdistan'ı da değil, Türklere küçücük bir yer veriyorlardı. Ondan önce Rusya-İngiltere-Fransa'nın paylaşımında belki Türkiye hiç yoktu. Böyle bir devlet haline gelmesi tamamen konjonktürel olarak oldu, kapitalist modernitenin küresel hegemonik planıyla uyumlu değildir. Ekim Devrimi'nin ve Sovyet Birliği'nin varlığı bunu ortaya çıkardı. Şimdi onların yokluğu ortamında kapitalist modernite küresel hegemonik sistem olarak kendisini yeniden yapılandırıyor, mevcut gelişmeleri de gözetiyor ama kendisiyle çelişen yanları da ortadan kaldırıyor. En çok çelişkiyi yaşayan da Türkiye'dir. O bakımdan aslında savaşın merkezi Türkiye'dir. Türkiye'de sonuçlanacak. Büyük kavga Türkiye'de olacak. Hem sistemin Ortadoğu'da yeniden yapılanması hem de mevcut oluşturulan enerji yolu gereği böyledir. Bunu Türkiye yöneticileri biraz geç de olsa anladılar. Enerji yolunu geç gördüler, ilan edilince farkına vardılar ve hemen Tayyip Erdoğan bu yolu boşa çıkartmak için Karabağ savaşını gündeme getirdi. Son zamanlarda biraz farkına vardılar, onun için savaşı kendi dışlarında tutmak için savaşı İran-İsrail arasında, ABD arasındaki savaşa dönüştürmek için her şeyi yapıyor. İran-ABD savaşı olsun dolayısıyla Türkiye'ye savaş gelmesin, Türkiye'nin bu pozisyonu korunsun deniliyor. İngiltere-Fransa-Sovyetler Birliği çatışmasında nasıl ki TC kuruldu, şimdi de ABD-İran savaşı olsun Türkiye'ye dokunulmasın ya da küresel kapitalist sistem Türkiye'ye muhtaç olsun istiyorlar. Mevcut Türkiye'yi korusun istiyorlar. Fakat böyle olmayacak. Türkiye bunun için her türlü tahriki yaptı. Bu gerçeği görmek lazım.

Türkiye NATO içinde olsa bile bu sistemle çelişir durumdadır. İsrail savaşı, sistemin savaşıdır. Arkasında ABD ve NATO var, ABD ek olarak yeni askeri güçler ve donanmayı getirme kararı almış, her adımda askeri gücünü arttırdı. Irak, Kuveyt'i işgal edince Körfez Krizi başladığında üç ay içerisinde ABD 150 bin askeri Suudi'ye, Kuveyt'e, Arap Emirliklerine, Ortadoğu'ya getirdi. Şimdi Gazze savaşı başladı bütün donanmasını Doğu Akdeniz'e, Kızıl Deniz'e getirdi. Bu sefer de denizden Ortadoğu'yu tutuyor. Karadan temel yerleri tuttu, şimdi denizden tutuyor. İsrail bunlar adına savaşıyor. İkin-

❖ Türkiye, Irak ile Kalkınma Yolu'nu örgütleyip alternatif kılmak, Hamas'ı devreye koyarak da Hindistan'da ilan edilen yol projesini boşa çıkarmak istedi. Hamas'ın İsrail'e başlattığı saldırı bu temeldeydi. Ardında kesinlikle Türkiye vardı, bizzat Tayyip Erdoğan'ın eliyle yaptılar. Güya İsrail'i güvensiz alan haline getireceklerdi. Bunu isteyen ABD ve İsrail'di. Bir bahane bulup Hamas'ı da Hizbullah'ı da yani önlerindeki engelleri kaldıracak bir savaş durumu yaratmak istiyorlardı. Bunu Hamas yarattı, Hamas'ı da buna Türkiye itti.

cisi, İsrail'in savaş yöntemi biraz DAİŞ'varidir. Şok edici, etkili darbe vurucu bir tarzı uyguluyor. Gazze'de de öyle yaptı ama Hizbullah'a karşı bunu çok daha fazla yaptı. Hem çağrı cihazlarını patlatarak hem karargâhı istihbaratla havadan vurarak yaptı. Karşındakini şok etmek istiyor, herkesi şoka uğratmak istiyor, 'İsrail ile savaşılamaz, İsrail'e karşı durulamaz' havası yaratmak istiyor. Bununla etkinlik sağlamak istiyor. Teknik gücünü, istihbarat gücünü kullanıyor. Yeni savaşlarda durum böyledir. Şimdi ise kara harekâtı başlatmış durumda. Büyük bir ihtimalle Hizbullah'ın silahsızlanmasını dayatacak, fakat o olmazsa bile en azından İsrail sınırına yakın Lübnan'ın geniş bir alanının silahsızlandırılmasını öngörecektir, tampon bölge yaratacak. Eskiden de '80 başında birçok devletten oluşmuş BM'ye ait barış gücü vardı. Filistinlilerle İsrail arasında tampon bölge oluşturmuşlardı. Sonra '82 saldırısıyla Filistin gerillası Lübnan'dan çekilince o güce de son verdiler. Bütün o boşlukları Hizbullah doldurdu. Hem barış gücünün çekilmesinden oluşan boşluğu, hem Filistin gerillasının çekilmesiyle oluşan boşluğu Hizbullah doldurdu. Şimdi onları tümünden geriye itecekler.

Şunu sağlatacaklar: Bir, Lübnan'dan İsrail'e herhangi bir askeri tehdit gelmeyecek. İki, Doğu Akdeniz'deki ticarete Lübnan'ın herhangi bir tehdidi olmayacak, tam tersine uyum sağlayacak ve katılacak. Bunu kısa sürede de yaratabilirler. Hizbullah karşısında aldıkları sonuç bunun yaratılacağını gösteriyor. Hizbullah ağır bir darbe aldı. Nasıl aldı, neden bu kadar hazırlıksızdı? İnsan tam nedenlerini bilemiyor ama biz şunu biliyoruz, örgütsel işleyişte iletişim önemli bunu aşırı düzeyde tekniğe bağlamışlar çünkü sürekli orası keşifle denetleniyordu. Cihazları patlatmayla teknik bağlantı kopartılınca Hizbullah kendisini yönetemez hale geldi. İstihbarat o zaman daha hızlı devreye girdi. Yönetimin birkaç hamleyle tümünden vurulması, bu teknik saldırı ve iletişiminin parça-

lanmasıyla bağı var.

Hizbullah biraz da İran'a güve-niyordu. Hamas'a destek veriyordu ama Hasan Nasrallah'ın açıklama-larında başlangıçta İsrail ile öyle çok savaşmayı öngören bir durumu yoktu, İran politikasına ya-kın şeyler söylüyordu. Giderek son dönemde tahrikler, provokasyonlar çoğaldı, çatışmalı bir duruma gel-diler. Herhalde böyle bir saldırı yapmazlar diplomasi devrede, Fransa vb. çevreler diplomatik gi-rişimlerde bulunuyorlardı, biraz da sanki oradan boşluk oluştu, İsrail boşluktan da yararlandı, darbe vur-du. Hamas kadar da dayanamadı. Bütün yönetimi hemen hemen dar-be yemiş duruma geldi. Hizbullah Hamas gibi bir alanı kontrol edi-yordu. Bütün Güney Lübnan Hiz-bullah'ın elindeydi, Şii toplumuna dayanıyor, bir toplumsal temeli de var. Bir de yeraltı örgütlenmesinde örnek olarak gösteriliyordu. Şimdi hala "kara operasyonuna karşı di-reneceğiz" diyorlar ama ne kadar direnç olur bunu bilemiyoruz, belli bir direniş olur ama yönetim darbe yiyince, tabii direnişi yürütmeleri zor olacak, yönetim darbe yeme-seydi Gazze'den daha fazla dire-nebilirdi çünkü kırsal alanı da var. Eğer yeraltını güçlü geliştirmişlerse ki, Hizbullah'ın çalışmaları örnek gösteriliyordu. Bu anlamda Suriye savaşına da katıldı, oradan da Hiz-bullah güçlerinin edindiği bir tec-rübesi vardı. İsrail Gazze'ye sal-dırdığı gibi saldırısa Lübnan'da zor-lanırdı. Baştan işgal yöntemiyle saldırısa darbe yerdı, Hizbullah daha güçlü direnirdi, İsrail'in uy-guladığı taktik çok etkilidir. Önce irtibatı kır, ardından yönetimi vur, savaşçı güç yeraltı hazırlığı ne ka-dar olsa da bu iki darbeden sonra yönetilemeyecek, irtibat kurama-yacaklar, yönetim olmayacak, da-yanması zordur. Yine de insan ke-sin bir şey diyemez ama Gazze kadar da Lübnan'daki çatışma du-rumu uzamayabilir. Böyle değer-lendirilebilir.

Suriye nasıl bir hat izleyecek, o konuda bir şey diyemeyiz. Suri-ye'de esas olarak Rusya var. Rus-ya-Ukrayna savaşının rövanşı Su-riye'de olacak mı, yoksa Ukrayna'yı ayrı tutacaklar, Suriye'yi ayrı mı tutacaklar, insan bunu tam bile-miyor. Bunlar sistemin kendi iç ilişkileri oluyor, çıkar çatışmaları oluyor. Bakarsın Rusya, Ukray-na'da savaşır ama Suriye'de tü-müyle sistemin dışına çıkmamak üzere uzlaşabilirler. Zaten şimdiye kadar Suriye'deki operasyonları ABD-Rusya belli bir ittifak halinde yürüttüler. Bu yol çatışmasına ka-dar böyleydi. Ukrayna savaşından sonra bu durum biraz bozuldu, fa-kat o hatta tümnden de bozulmuş değildir. Hem Esad yönetiminin durumu, hem Suriye'nin durumu, hem de Rusya'nın Akdeniz'de var-lığı esas olarak oradadır. Orada belli olacak, Rusya ile çatışirlarsa iş zordur, Rusya'yı ABD ile çatış-maya teşvik edecek güçlerden bi-risi de yine Türkiye'dir. Öyle olursa Türkiye kendisini güvence altına alacak. ABD-Rusya çatışması ge-lişirse ABD-Sovyet çatışmasına dayanarak nasıl ki TC var oldu, şimdi de ABD-Rusya çatışmasıyla ayakta kalmak istiyor. Öyle olursa kalabilir. Ama şimdilik tam olarak bilemiyoruz, eğer Rusya ile an-la-şırlar dolayısıyla Suriye'nin Doğu Akdeniz'deki ticarete engel olması ortadan kalkarsa, sonra sıra Tür-

kiye'ye gelecek. Türkiye üzerindeki ameliyat, Kıbrıs üzerinden yapı-lacak. Enerji yoluna bağlanacak. Türkiye'nin tümüyle teslim olup uşak haline gelmesi istenecek. Kendine göre bir durum bırakma-yacaklar. Öyle yapmazsa Türkiye'yi parçalayacaklar. Sevr anlaşması-nın planlaması var. Ondan önce de Brest-Litovsk anlaşmasının planları var. Onlar temelinde Tür-kiye'yi parçalayacaklar. Önder Apo on beş yıl önce bunları yazdı, de-falarca uyardı. 'Güvendiğiniz şeyler sizi paramparça edecek' dedi. Dik-kate almadılar. AKP-MHP faşizmi Türkiye'yi böyle bir felaketin içine götürdü.

Çelişki ve çatışmalar Türkiye'de yoğunlaşacak

Önder Apo şunu söyledi: "Mev-cut Türkiye'ye bu sistem içinde yer yoktur. Küresel kapitalist he-gemonyada Türkiye yoktur. Dola-yısıyla bu Türkiye ancak bu sisteme alternatif bir sistemle var olabilir. Bu da Özgür Kürdistan, Demokratik Türkiye olursa, Ortadoğu'da de-mokratik konfederalizmin yaratıl-masına öncülük etmeye yönelirse Türkiye kendi varlığını koruyabilir" dedi. Önder Apo'nun projesi buydu. Uyarıları bu temelde oldu. Bunu dikkate almak yerine PKK'yi yok etmek, Önder Apo'yu tecritle tüm-den sindirmek, etkisiz kılmak iste-diler. Tecrit ve PKK'ye saldırıyla Kürt halkını sindirmek istediler. AKP-Tayyip Erdoğan-Devlet Bah-çeli kumar oynadılar, böyle biraz Rusya'ya dayanarak, biraz başka yerleri tahrik ederek, işgal saldırıları yaparak ayakta kalabileceklerini sandılar. Fakat tersine hepsini buna yönlendirdiler. Rojava'ya, Başur'a işgal saldırılarına da izin verdiler. Bunu Türkiye'yi daha fazla ameliyat altına alabilmek için yaptılar. Do-layısıyla Suriye'deki durum Rus-ya'nın tutumuna bağlıdır. Eğer ora-da savaş olmazsa, savaşın merkezi Türkiye olacak, çelişki ve çatışmalar Türkiye'de yoğunlaşacak, bunu ke-sinlikle net görmemiz lazım. Mevcut TC'nin varlığı sona erecek.

TC, İdlib'i işgal ederken, Ce-rablus'a asker dökerken, Güney Kürdistan'ı Medya Savunma Alan-ları'nı askeri işgale kalkarken Tür-kiye zaten Lozan'ı ortadan kaldırdı. Lozan Anlaşmasına göre Türkiye bu sınırlara girmeyecekti. Askeri işgale kalkarak zaten sınırları or-tadan kaldırdı, dolayısıyla Lozan'ı ortadan kaldırdı. Şimdi yeniden yapılanma, enerji yolu üzerinde oluyor. Lübnan'da, Suriye'de so-runları çözerlerse Arap-İsrail sorunu çözülmüş oluyor. İsrail-Arap uzlaşmasının önü tümnden açılıyor. Yeni Ortadoğu ona göre kurulacak, büyük bir ihtimalle İran bununla uzlaşmalıdır, çünkü İran Birinci Dünya Savaşı'nda da parçalanı-yan bir konumda değildi, kapitalist sis-temin küresel hegemonya haline gelmesinde İran'ın bütünlüğü vardı, Osmanlı parçalanıyordu hala Tür-kiye yoktu. Dolayısıyla büyük ihti-malle İran rejiminin üzerinde baskı uygulanarak sistemin içinde tutu-lacak ama Türkiye yeniden şekil-lendirilecek, süreç oraya doğru gi-diyor. Belki bu süreç gecikiyor, ge-cikmesinde de temel rol yine PKK'nin varlığından kaynaklanıyor. Hala PKK'nin varlığından dolayı Türkiye'ye gerekli müdahalelere girişmekten korkuyorlar. O nedenle TC'nin işgal saldırıları yapmasına izin ve destek verdiler. Buna KDP'yi

de kattılar, şimdi Irak'ı da kattılar. Bunların hepsini küresel kapitalist sistem yürütüyor. PKK'yi zayıflat-mak için yapıyorlar. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi PKK'yi iyice za-yıflatmak için bir yıl süre uzattı. PKK güçlü olursa Türkiye'ye her-hangi bir müdahalede bulunmaktan korkuyorlar. Bunun örneği Rusya'da yaşanmıştı. Sistemde bir boşluk yaşandı bir avuç Bolşevik örgüt-lenmesi yönetimi ele geçirdi. Şimdi Türkiye'de bir çatışma durumu ge-liştirirlerse 'PKK çok güçlü, Türki-ye'yi ele geçirir' korkusunu yaşı-yorlar. PKK'yi zayıflatmaya, Roja-va'da da uzlaşmaya çekmeye ça-lışıyorlar. Burada sonuca ulaşırlarsa savaş Türkiye'ye yayacaklar. Tür-kiye'de operasyonu geliştirecekler. Ondan sonra artık Türkiye'ye ne olur, Kürtlere ne olur bilinmez.

Bunun alternatifi Kürt özgürlü-ğüne dayalı "Demokratik Türkiye, Demokratik Ortadoğu"ydu. Önder Apo bu formülasyonu geliştirdi. "Özgür Kürdistan Demokratik Or-tadoğu" dedi. Daha sonra "Demo-kratik Ortadoğu Konfederalizmi"ni tanımladı. Kapitalist modernitenin Ortadoğu üzerindeki bu egemenlik saldırılarını, çıkar çatışmasını, pay-laşımını engelleyecek, Ortadoğu'yu özgür, demokratik, kardeşçe halk-

❖ Mücadeleyi olabildiği kadar daha etkin hale getirerek, bölgeye ve dünyaya Küresel Özgürlük Hamlesi temelinde daha fazla yayılmak; bizim küresel kapitalist modernite sisteminin tümnden egemen olma, kendisini hakim kılmasına karşı demokratik modernite alternatifini bir ölçüde geliştirmemize hizmet eder. Bunu sağlamayı öngörmeliyiz.

ların iç içe yaşadığı bir konuma getirecek olan Demokratik Ulus ve Demokratik Konfederalizm pro-jeleriydi. Önder Apo'nun bunu uy-gulamasına fırsat vermediler. Tür-kiye'yi Önder Apo ve PKK ile sa-vaşır hale onlar getirdiler. "Çök-türme Eylem Planı" sadece AKP-MHP'nin planı değil, Kürt soykırı-mını yürüten güçlerin planıdır. Böy-le görmek gereklidir. Dolayısıyla durum çok kritiktir. Önderlik ve ha-reket üzerinde saldırı geliştirdik-lerinde evet bir düzeyde biz bir direniş yürüttük ama bütün bunları kırarak etkinlik geliştiremedik. AKP-MHP yönetimi erkenden yıkılabil-seydi, demokratik modernite bilinci, örgütlülüğü Ortadoğu'da daha fazla yayılabilseydi bu önlenebilirdi. Fa-kat bu başarısız oldu. Tayyip Er-doğan ve Devlet Bahçeli hala yö-netimdedirler ve kendi projelerini sürdürüyorlar. Bu da sistemle söz-de karışmış gibi görünüyor ama sistemin bir parçasıdır. Rusya ve diğer bazı güçlerle ilişki kursa da sistemin dışında değildir. Dolayı-sıyla küresel kapitalist güçlerin kendi planlarını hayata geçirme yönünde İsrail üzerinden geliştirdikleri etkin bir şey var. Lübnan sonrası, Kıbrıs sürecinde ABD devreye girecek, ABD Güney Kıb-rıs ile güvenlik anlaşması yaptı,

İsrail de anlaşma yaptı, ortak askeri tatbikatlar yaptılar, ticaret için bazı limanları geliştirdiler. ABD bazı güçler o zaman doğrudan devreye girecekler.

Görülüyor ki çok önemli bir sü-reçteyiz. Kürdistan'daki savaşın durumu da öyledir. 3. Dünya Sa-vaşı'nın Doğu Akdeniz'deki yayılımı da öyledir. Lübnan'daki gelişmeler bu durumu ortaya çıkardı. Bu İran'a kadar yayılır mı, bunu değeren-direnler var, bu çok zor gibi geliyor. Lübnan'da da böyle olmaz diye düşündük ama düşündüğümüz gibi olmadı. Çünkü tahrikler, pro-vokasyonlar farklı durumları da ortaya çıkartabilir. Yüzde yüz şöyle olur dememek lazım ama İran'daki eğilim sistemle uzlaşma ve savaş dışı kalma yönündedir. Ama biz savaşın olabileceği ihtimalini de dikkate almalıyız, savaş dışı kal-masını dikkate almalıyız. Suri-ye'deki durumu gözetmeliyiz. Tür-kiye'ye sıra gelirse ne olmalı, onun için mücadelemizi daha güçlü ge-liştirmeye çalışmalıyız.

Elbette çizimizi etkili, yeterli, başarı düzeyinde uygulayamadık. Onlar bizi imha etmek istediler, evet imhayı önlüyoruz ama karşı tarafın planlarını bozacak bir etkinlik de geliştiremedik. Şimdi bizi çok daha zayıflatıp Hizbullah ve Hamas gibi yaparak tümnden Kürdistan'a egemen olmak istiyorlar. Bunu boşa çıkartırsak Önder Apo'nun 'ara çözümler' dediği durum gün-deme girebilir. Rojava'daki durum biraz genelleşebilir. Ona da açık olmalıyız, hazır olmalıyız. Bu an-lamda Kuzey Doğu Suriye pratiğini daha iyi ele almak lazım, daha doğru değerlendirmek gereklidir. Daha planlı ve etkili yürütmemiz lazım. Çok bağımlı duruma da düşmemek gereklidir, ama kendi gerçek durumunu görmeyerek böy-le hiç kimsenin olmadığı şekilde sadece kendi gücümüzle orada yalnız başına kalacağız da san-mamak lazım. Ya bunu etrafa ya-yarsın Kürdistan'da, Ortadoğu'nun diğer yerlerinde halkların gücünü, demokrasisini ortaya çıkartırsın ona dayanırsın ya da uzlaşma için-de olacaksın, yoksa diğer türlü ayakta kalma olmaz. Bu anlamda da öyle çok boyun eğici yaklaşımlar da yanlış, kestirmeci gerçeklerden kopuk yaklaşımlar da yanlıştır. Bu durumlara düşmemeliyiz. Dolayı-sıyla bu gerçekliği de görüp buna göre daha planlı, daha örgütlü uz-laşmayı ittifakları daha iyi yürütür konumda olmalıyız. Yok edici, onları ortadan kaldırmak olamamak lazım. Öylesi de yanlıştır.

Mücadeleyi olabildiği kadar daha etkin hale getirerek, böl-geye ve dünyaya Küresel Öz-gürlük Hamlesi temelinde daha fazla yayılmak; bizim küresel ka-pitalist modernite sisteminin tüm-den egemen olma, kendisini ha-kim kılmasına karşı demokratik modernite alternatifini bir ölçüde geliştirmemize hizmet eder. Bunu sağlamayı öngörmeliyiz. Bunun imkanları, fırsatları var ama doğru anlamak, örgütlü olmak, yaratıcı tarzla daha etkili mücadele ede-bilmek gereklidir. Bunu gerçek-leştirdiğimizde kesinlikle başarılı olacağız.

Komplo dünya savaşıyla da iç içe gelişen bir süreçtir. Daha farklı da ele alınabilir, değerlendirilebilir. Komploya karşı mücadeleyi başa-rıyla yürütebilmek, bugünkü olayları anlayabilmek için komplo-nun iç içe geliştiği dünya savaşı gerçeğini

doğru anlamak lazım.

Dikkat edelim başkalarının yok-luğu üzerinde dünya varlığına el koymak üzere birbirini boğazlayan bir başka dünya ortamında Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü etrafında gelişen Küresel Özgürlük Hamlesi ayrı bir dünyayı temsil ediyor, ikinci bir dünya oluyor, alternatif bir dün-yayı ifade ediyor ki, burada farklı-lıkların kendini özgürce ifade etmesi ve demokratik birlik içerisinde öz-gürce yaşatması var, kimse kimseyi yok etmek istemiyor. Başkalarının yokluğu üzerinde kendi varlığını kurma arayışı yoktur. Yaşamı öz-gürce eşitçe paylaşmak, bir arada yaşamak var. Bütün farklılıkları bir düşmanlık ve yok etme etkeni değil, yaşamın zenginliği haline getirme gerçekliği var. Bu da bir dünya ama Ortadoğu'da yaşanan, Gazze'de, Lübnan'da yaşatılmaya çalışılanlar da bir dünyadır. Orada da mücadele ve savaş var, fakat dikkat edilir ve iyi bakılırsa bu iki dünya birbirinden çok farklıdır. Apayrı iki dünya konumundalar. Bu düzeyde farklı özellikler ifade ediyorlar. O halde bunları birbirine karıştırmamak lazım, aradaki farkı iyi görmek, ikisini de doğru anlamak ve doğru değerlendirmek gerekiyor, birbirine karıştırmamak çok önem-lidir. Çünkü bazıları anlamadıkları için birbirine karıştırıyorlar, iç içe geçirmeye çalışanlar var. Evet bir-biriyle ilişkiler, bir biçimde iç içe-likleri var ama amaçlarıyla, yön-temleriyle, yaptıklarıyla, öngördük-leriyle, ortaya çıkardıklarıyla fark-lıdır. Birisi yok etmeyi, diğeri var etmeyi ve yaşatmayı öngörüyor. Birisi düşmanlığı, diğeri dostluğu ve yoldaşlığı geliştiriyor. Birisi böl-meyi parçalamayı daha da küçült-meyi öngörüyor; diğeri birleştirici, bütünleştirici, büyütücüdür. Tama-men farklı değerler ifade ediyor. Çünkü birisi özel mülkiyet üzerine, hakimiyet üzerine, maddi yaşamın tümünü ele geçirme üzerine ku-rulmuş; diğeri paylaşım üzerine, demokratik komünalizm üzerine kurulmuştur, farklılıklara dayalı eşit-liği öngörüyor. Birisi başta kadın köleliği olmak üzere başkaları üze-rinde egemenlik kurarak onu kö-leleştirerek kendini var etmeyi esas alıyor, diğeri kadın özgürlüğüne dayalı özgür toplum yaşamını, fark-lılıkların kendini özgürce ifade ettiği bir demokratik eşitliği temsil ediyor.

Demek ki mücadele ile başarı kazanılıyor, komplo-nun birçok pla-nı bozuldu. Defalarca yenilgiye uğratıldı. Şimdi Küresel Özgürlük Hamlesi bunun finalı oluyor. Ke-sinlikle İmralı işkence sistemini parçalayarak Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamayı hedefliyor, bu gerçekleştirilebilir. 26 yıllık mü-cadelenin dersleri bize bunu gös-teriyor. 26 yıllık mücadele içeri-sinde defalarca Uluslararası Kom-plonun saldırı planlarının kırılmış olması komplo-nun tümnden par-çalanıp yok edilebileceği gerçeğini kanıtıyor. O halde mücadele daha doğru etkili yürütülürse sonuç alı-nabilir ve böyle bir aşamaya ge-lindi. Bu gerçeği iyi görmemiz la-zım. O nedenle mücadelede daha inançlı, daha umutlu olmalıyız. Daha planlı ve örgütlü hareket et-meliyiz. Daha yaratıcı davranma-lıyız, daha cesur ve fedakâr ol-malıyız. Gerçekten sonuç alma aşamasına gelindi ve mutlaka bu sonucu görerek, sonuç alınabile-ceğini bilinçle görerek ve buna inanarak onu gerçekleştirebilecek bir eylemlilik içinde olmalıyız.

DEMOKRATİK MODERNİTENİN kültür ve sanatını geliştirmek

■ ORHAN KENDAL

Devrim sistemler arası değişimleri, başka bir ifade ile moderniteler arası değişimi ifade etmektedir. Sistem içi değişimler ne kadar radikal gibi görünse de gerçek anlamda devrim değildir. Modernite içi değişimler ancak reform olarak bir anlam kazanır ve çoğu zaman bu reformlar o sistemin, başka bir ifadeyle o modernitenin ömrünü uzatmaya yarar. Burada iyi niyet ve o devrimsel değişimler için gösterilen cesaret ve ödenen bedeller sonucu değiştirmeye yetmemektedir. Ustaların söylediği gibi bazen cehenneme giden yolların taşları iyi niyetle döşenir. İdeolojik ve politik bilinç toplumsal hakikati doğru tanımladığı ve alternatif çözüm ürettiği oranda verilen emekler, yapılan fedakarlıklar ve ödenen bedeller ulaşmayı hedeflediğimiz sonuçlara bizi götürebilecektir. Önder Apo tarih boyunca sosyalizm, komünal yaşam ve özgürlük uğruna verilen tüm mücadele ve devrim pratiklerinden de sonuçlar çıkararak bu ideolojik ve politik bilinci yeni bir paradigma olarak ortaya koydu. Buna ekolojik, demokratik ve kadın özgürlükçü paradigma diyoruz.

Bu anlamda hangi çeşit ve renkte olursa olsun iktidar zihniyeti ile ne kapitalizm aşılabılır ne de özlemini çektiğimiz özgürlüklere ulaşılabilir. Kapitalist sistem dediğimiz olgu beş bin yıllık devletçi sistemin bir parçası ve uzantısı durumundadır. Beş bin yıllık iktidar zihniyetine dayanan devletçi paradigma ve sistem anlaşılmadan ve aşılmadan kapitalizm de anlaşılamaz

❖ Sanat, yaratıcılığı, akışkanlığı ve topluma hızla ulaşabilme ve nüfus edebilme kapasitesi ile kimin hangi amaçla kullanmak istediğine bağlı olarak etkili sonuçlara yol açabilmektedir. Sanat yaşamı yeniden kurmanın, kurgulamanın bir aracıdır. Bu kurgu veya yeniden inşa hangi ideolojik perspektife göreyse toplum üzerinde buna denk bir etkide bulunacaktır.

ve aşılamaz. Bu beş bin yıllık devletçi paradigma ve sisteme merkezi uygarlık diyoruz. Önder Apo bu merkezi uygarlığı, devletçi, tekeli veya sınıflı uygarlık olarak da tanımladı. Ancak iyi anlaşılması gerekir ki son beş bin yıllık tarih ve toplum bu merkezi uygarlıktan ibaret değildir. Karşı kutbunda her zaman demokratik uygarlık paradigması ve güçleri yer almıştır. Esas olan da toplumun devlet dışı yaşam ve örgütlenmesini ifade eden bu demokratik uygarlık gerçekliğidir. Esas ve köklü olan toplum ve onun yarattığı uygarlıktır. Merkezi uygarlık bu kökten ve nehirten ayrılan, sapan koludur. O nehri kirleten, baskılayan hastalıklı yapılanmasıdır. Merkezi denmesinin nedeni kendini örgütleyip iktidarcı güç haline getirerek topluma hakim kilmaya çalışmasından, kendi sistemini topluma dayatma kapasitesine ulaşmasından dolayıdır. Yoksa köklü oluşundan, hakikatli oluşundan dolayı böyle bir kavramı hak ettiğinden değildir. Merkezi uygarlık ile demokratik uygarlık son beş bin yılda birbiri ile çelişki ve çatışma içinde varlığını bugüne kadar sürdürmüştür. Tarihsel toplum bu anlamda ikili karakterde ve diyalektik bütünlük içinde akmıştır. Bir tarafta üst bir toplum olarak kendini örgütleyen devletçi uygarlık güçleri ve onların geliştirdikleri sistem, diğer tarafta alt toplum yada

devlet dışında yaşamını sürdüren topluluklar ve güçler olarak toplum gerçekliği.

Liberalizm bireyi toplum karşıtlığı temelinde geliştirir

Uygarlıkla bağlantılı olarak anlaşılması gereken diğer bir kavram da modernitedir. Beş bin yıllık uygarlığın çağları vardır. O çağda toplum nasıl yaşamışsa, yaşam tarzında hangi moda, modeller oluşturmuşsa, nasıl bir kültür geliştirilip yaşanmışsa ona modernite diyoruz. Her çağda toplum ikili karakterde yaşadığına göre iki moderniteye de sahip olmuştur. İktidarcı, sınıflı, devlet sisteminin, diğer bir ifadeyle merkezi uygarlığın o çağda geliştirdiği moderniteye devletçi modernite, devlet dışında yaşayan toplulukların kendi kökleri ve kültürleri temelinde geliştirdikleri yaşam tarzlarına da demokratik modernite diyoruz. Demokrasi kavramı burada devlet dışı toplumsallığı ifade eden bir kavram ve anlama sahiptir. Demokratik uygarlık, demokratik modernite, demokratik konfederalizm kavramlarını toplumun uygarlığı, toplumun modernitesi, toplumun konfederalizmi biçiminde okumak ve anlamlandırmak mümkündür. Son beş bin yılda iki uygarlık gerçeği olduğu gibi iki modernite de iç içe, birlikte, çelişki ve farklılıklarıyla, kavga ve

çatışmalarıyla var olagelmıştır. Esas çelişki ve çatışma, dolayısıyla devrimler bu iki modernite arasında gerçekleşmektedir. Bir modernitenin kendi içindeki çelişki ve değişimleri devrim olarak tanımlamak doğru olmayacaktır. Şimdiye kadar yaşanan temel yanılgılardan biri bu olmuştur. İktidar zihniyeti devletçi modernitenin ruhudur. Bu kanserli ruh devletçi modernite ve onun son modernitesi anlamında kapitalizmin her bir yanına sirayet etmiştir. İnsandan tutalım toplumsal kurum ve yapılara kadar her şey iktidarın hiyerarşik anlayışına göre öz ve biçim kazanmıştır. Bu ruha bulaşarak, bu kirli ve hastalıklı ruhu taşıyarak toplumsal özgürlükler gerçekleştirilemez. Ancak tümünden bu modernitenin, yani kapitalist, devletçi, iktidarcı modernitenin dışına çıkılarak özgürlük, eşitlik ideallerimiz gerçekleştirilebilir, demokratik modernite inşa edilebilir.

Devletçi uygarlık ve onun son temsilcisi kapitalist modernite kendi çıkarları doğrultusunda bir yaşam tarzı oluşturmuş ve bunu topluma dayatmaktadır. Sanatın tüm dallarını da buna alet ederek toplumsallığa karşıt bir kültür, bir modernite oluşturmaktadır. Giyim kuşamdan tutalım yeme içme biçimlerine, doğaya yaklaşımdan tutalım cinsler arası ilişkilere, ev ve aile düzenine, üretim ve tüketim tarzına kadar

egemen sınıfın çıkarlarını gözetken, ifade eden bir yaşam tarzı geliştirilmektedir. Buna uygun moda ve modeller üretilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. Kapitalist modernite gelişen bilişim ve iletişim teknolojisi sayesinde insanların düşüncelerini, hatta istek ve hayallerini bile şekillendirebilmektedir. Sanal dünyanın gelişmesiyle birlikte sanal hayatlar üretilmekte, insanlar kendi kök ve gerçekliklerinden kopararak adeta bir hayal, kurmaca dünyasında yaşatılmaktadır. İnsanlar kapitalist yaşamın etkisinde köleliği yaşadığı halde özgür tercihler yaptığı sanısına kapılmaktadır. Kapitalist modernitenin efendisi ve öznesi egemen sınıf olarak burjuvazi, iktidar formu olarak devlet ve dayandığı cins de erkektir. Temel amacı daha fazla kar elde etme ve sermaye biriktirmedir. Kapitalist sistemin temel anlayış ve ideolojisi iktidar zihniyeti ve liberalizmdir. Bireyi toplum karşıtlığı temelinde geliştirir. Bireycilik o derece kışkırtılır ki, ağacın kurdu misali toplumu toplum olmaktan çıkarana kadar kemirir. Kapitalist modernite geliştirdiği ulus-devlet ve milliyetçilikle, dincilik, cinsiyetçilik ve pozitif bilimcilikle toplumu parçalamakta ve dağıtmaktadır. Kapitalist modernite dediğimiz gerçeklik bu şekilde toplumu hem dışarıdan kuşatarak hem de içten çürüterek kendi sonunu da getirecek tarzda yoluna devam etmektedir.

Kültür toplumun yaşam tarzını ifade etmektedir. Toplumun maddi ve manevi, anlamsal ve yapısal, hatta fiziki ve metafizik bütünlüğü kültür dediğimiz olguyu oluşturmaktadır. Kültürün anlamsal, man-



evi yönü insanlığın toplumsallaşmayla birlikte geliştirdiği her türlü düşünce, ahlak, inanç, ideoloji, mitoloji, sanat ve benzerini kapsamaktadır. İnsanın zihniyet dünyasına işaret etmektedir. Kültürün maddi yönü de insanın toplumsallaşmayla birlikte ürettiği iğne iplikten tutalım her türlü kurumlaşmayı, kaşık çataldan tutalım uçak, roket kadar her tür araç gereçlerin tamamını kapsamaktadır. İkisinin toplamı insanlığın kültürünü oluşturmaktadır. İnsan diğer tüm canlılardan farklı olarak doğa üzerinde ikinci bir doğa yaratmıştır. Buna toplum veya kültür diyoruz. İkinci doğa olarak toplum, kültür olarak her zaman bir değişim içindedir. Ancak bu değişimin her zaman bir gelişme ve ilerleme biçiminde olduğu söylenemez.

Ahlak ve kültür adına ne varsa tükenmekle yüz yüze bırakılmıştır

Devrimleri kalıcı kılan onların bir ülkedeki siyasi, askeri hakimiyetleri değil, yeni kültürü yaratma düzeyleridir. Toplumsal değişim gerçekleştiği oranda devrimin geleceği garanti altına alınır. Yoksa reel sosyalizmde olduğu gibi aradan yetmiş yıl geçse de tasfiye olmaktan kurtulamaz. Yeni toplumsal yaşamın inşa edilmesi sadece toplumsal bir sistemi örgütlemekten ve şekli olarak kendi kendini yönetmekten ibaret değildir. Yeni yaşamın toplumun her hücreğine ne kadar sirayet ettiği ile ilgilidir. Meclis ve komünleri örgütlemek, halk savunma güçlerini silahlandırmak ve halkın kendini yönettiği bir yönetim modelini oluşturmak elbette gereklidir. Bu olmadan da olmaz. Ancak insandan başlamak üzere toplumun her bir birimine kadar yeni yaşamı benimsetmek ve bu yeni yaşamı içselleştirmek hepsinden daha önemlidir. Yeni yaşam yeni kültür demektir. Buna devrimin kültürü, toplumun kendi kökleri üzerinden yeniden buluşup filizlenmesi demek de doğrudur.

Kuzey-Doğu Suriye’de Önder Apo’nun düşünce ve paradigması esas alınarak bir devrim gerçekleşti. Demokratik ulus perspektifine uygun bir sistem inşa edildi. Demokratik konfederalizm model alınarak komün ve meclisler örgütlendirildi. Öz yönetim gereği demokratik özerk yönetim oluşturuldu. Bu doğrultuda birçok kurum inşa edildi. Bu toplumsal inşa süreci halen devam etmektedir. Ancak buna bakarak devrimin kültürünün, başka bir deyişle kültür devriminin yaratıldığını söyleyemeyiz. Bu büyük devrimin kültürü, edebiyatı, sanatı yeterince oluşmuş, oluşturulmuş değildir. Sadece kültürel, sanatsal bazı etkinliklerden ve açığa çıkan bazı ürünlerden bahsetmiyoruz. Elbette yapılanlar, üretilenler anlamlı ve değerlidir. Ancak üretilenler devede kulak bile değildir. Daha önemlisi de yaşam tarzının toplumsal düzeyde değişimi, kültürel olarak yeniye göre yaşamaktan söz ediyoruz. Bunu gerçekleştirmek sadece bir alan veya boyutun işi değildir. Tüm toplumsal boyutların inşasının toplamını ifade etmektedir. Toplumsal ekonomiden öz savunmaya, halkların ortak yaşamından tutalım kadın özgürlük bilincinin topluma hakim olmasına, eş yaşamdan tutalım ekolojik bilince kadar yaşamın her alanını kaplayan

yeni kültürün bir yaşam tarzı olarak içselleştirilmesini kapsamaktadır. Sanatsal üretimlerde ağacın çiçek açması, meyveye durması misali bu kültürü yansıtan, yenileyen ve estetik ölçüler kazandıran tamamlayıcı bir rol oynar.

Ancak bu toplumsal değişim ve gelişme karşı büyük bir direncin olduğu da gerçektir. Analitik düşüncenin gelişmesi bir ilerleme kadar sapmalara açık bir potansiyeli de içinde barındırmaktadır. Özellikle son beş bin yılda gelişenlere baktığımızda bu bozulma ve sapmanın hızlanarak geliştiğini görmekteyiz. Toplumsallıktan, ahlaktan, ekolojiden, özgürlük, eşitlik ve dayanışmadan hızla uzaklaşmaktadır. Bunun yerine iktidar kaynaklı her türlü zihniyet ve yapılanmalar ikame edilmektedir. Erkek egemen zihniyetin kadını köleleştirilmesi, ekolojiden uzaklaşarak doğa üzerinde hakimiyet ve talanın geliştirilmesi, devlet sisteminin her yeri işgal etmesi, toplumsal ahlaktan koparak bireyci, bencil çıkarların her şeyin merkezine alınması iktidar zihniyetinin değişik alanlarda yansıması olmaktadır. İktidar zihniyeti ikinci doğa dediğimiz toplumsal kültürü kirlleterek yaşanmaz hale getirmiştir. Kapitalizm son iki yüz yılda toplumsal kültür ve ahlaktan geriye ne kalmışsa azgınca saldırmakta, ahlak ve kültür adına ne varsa tükenmekle yüz yüze bırakılmıştır. Bu devletçi sistemi ve iktidar zihniyetini aşmak gerçek anlamda devrim yapmak demektir. Önder Apo, bu nedenle üçüncü doğadan bahsetti. Toplumu yeniden kendi hakikatiyle buluşturan, doğayla barıştıran ve her türlü egemenlik biçimine son veren ekolojik, demokratik, kadın özgürlükçü bir toplumsallığın yaratılması anlamında üçüncü doğa gerçekleşmesi hedef olarak insanlığı önünde durmaktadır. Öyle sanıldığı ve düşünülmediği gibi bu sosyalist, komünal yaşamı esas alan, eşitlikçi, özgür toplumsallığa kendiliğinden varılmayacaktır. Düz çizgisel bir ilerleme ile tarih kendiliğinden o ütopya doğru akmayacaktır. Her şey mücadele ile yaratılacaktır. Çünkü bu kapitalist sistemden çıkarı olanlar kadar bu yaşamı bir kültür gibi yaşamaya alışmış milyonlarca insan eskisi gibi yaşamakta ısrar edecektir. Politikadan uzaklaştırılan kitleler yeni kültürün oluşmasına direnç gösterecek, sistemin sahipleri de her türlü saldırıyı yapmaktan geri durmayacaklardır.

Kürdistan örgülünde toplumla çok daha fazla oynamıştır. Fiziki ve kültürel soykırımdan geçmiş bir halkın evlatlarıyız. Soykırımın cenderesinden geçmiş, katliamdan arta kalan bir toplumun anlam dünyasından geriye ne kalır? Asimilasyonun değirmeninden geçmiş bir toplumun ruhsal dünyası nasıl şekillenir?

Saldırıların temelinde Demokratik Ulus kültürüne düşmanlık var

Bir halk için özgürlük umudunu yitirmekten daha acı ve kötü bir şey olamaz. Kürt halkı olarak özgürlüğün anlamından yoksunduk. Özgürlüğü tanımamış, özgürlüğü yaşamamış bir toplum olarak özgür yaşama umudumuzu da yitirmiştik. Önder Apo bu toplumu adeta mezarından çıkarıp yeniden diriltti. Ama bu dirilme süreci çok sancılı ve

zorlu geçmektedir. Halk ve toplum olarak kültürel, kimlikel olarak özgür yaşama amacından uzaklaşmıştık. Gelecek ufukumuzda halk olarak özgür yaşayabileceğimize dair umudumuz kalmamıştı. Önder Apo, “kendine ihanet etmemiş tek bir Kürt kalmamıştı” dedi. Özgürlük bilincimizin, zafer ruhumuzun bu kadar zayıf olması bu nedenledir. “Ya özgür yaşayacağım ya da yaşamı yaşanmamış sayacağım” bilinci bizde güçlü değildir. Özgür yaşamının gerektirdiği duygular zayıftır. Özgürlüğe kilitlenme ve zafer ruhu Önderlikteki gibi değildir. Böyle de yaşanabilir diyoruz. Herhangi bir yaşamı kabul etmeye hazırız. Çünkü özgürlüğü tatmamış, özgürlük hayalleri kurmamış, tüm özgürlük girişimleri kanlı katliamlarla bastırılmış bir toplumsal gerçeklikten geliyoruz. O katliamların tanıkları özgürlük uğruna direnme iradesini değil, korku ve çaresizliğini aşıladılar bize.

Kuzey ve Doğu Suriye bağlamında ele aldığımızda devrimin üzerinden 11 yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen devrimin kültürünün oluşmamış olması bu nedenledir. Önder Apo kültür olgusunu “su” ve “tas” örneği ile en yalın ve anlaşılır bir şekilde ifade etti. “Su” kültür ve sanat olarak topluma ait olan tarihsel birikimin tamamıdır. O toplumu şekillendiren, dili, müziği, folkloru, alışkanlıkları, inançları, öykü ve destanları, kısacası maneviyatını oluşturan her şeyi bu kapsama girmektedir. “Tas” ise bu kültürü, maneviyatı, toplumsal ve tarihsel birikimi taşıyacak, depolayacak ve yeniden üretecek her türlü toplumsal kurumlaşmayı, yapısallığı tanımlamaktadır. Dilini yeni kuşaklara aktarmak için okullara ihtiyaç olacaktır, sanatını geliştirip çocuklarına öğretmek için kültür-sanat kurumlarına ihtiyaç olacaktır. Toplumun kültürünü dış saldırılara karşı koruyacak öz savunma örgütlenmelerine ve kurumlaşmalarına ihtiyaç olacaktır. Ekonomik olarak kendine yeterli hale gelmek için ekonomik bir sistem ve kurumlaşmaya gitmek gerekecektir. Sayısını artırmayabileceğimiz bütün bu kurumlaşmalar “tas” işlevini görmektedir. Tarihten gelen kültürümüz “su” olarak “tas” dediğimiz toplumsal yapılara, kurumlara akacak ve oradan topluma ve yeni kuşaklara öğretilecek, aktarılacaktır. “Tas” tarihle gelecek arasında toplumsal bağı, geçişi sağlayan köprü görevindedir. Tas yoksa o su nereye akacaktır ya boş akacak ya da başka güçlerin asimilasyon değirmeninde öğütülecektir. Dikkat edilirse burada en önemli olan “tas” öz yönetim erkidir. Bir halkın kendi yönetiminin kendi elinde olması kadar hayati bir şey olamaz. Yönetim toplumsal beyindir. Baş yoksa vücut çürümeye başlar. Toplumsal beyin olarak yönetim varsa bağlantılı tüm “tasları” ihtiyacına göre oluşturacaktır. Sömürge halklar öz yönetimleri elinden alınmış, yani “tasları” kırılmış toplumlar olarak her türlü sömürü ve talana maruz kalan halklardır. Kürdistan bunun en açık örneğidir. Bu nedenle devrimci mücadelemizin en temel hedefi devlet dışında ve iktidar zihniyetine bulaşmamış bir öz yönetim gerçekliğine ulaşmaktır.

Kürdistan’ın dört parçası üzerinde hakimiyet kuran ulus devletler sömürgeciliklerini tam anlamıyla soykırım politikalarıyla Kürt kültür-

rüne dair ne varsa bitirme amacıyla yürütmektedir. Ulus devletler geliştirdikleri milliyetçi politikalarının önünde demokratik ulus kültürünü de en büyük tehdit ve tehlike olarak görmektedirler. Halkların dil, sanat, kısacası kültürleriyle bir arada kardeşçe yaşamalarını kendi tekçi sistemlerine bir alternatif olarak görmektedirler. Demokratik ulus paradigmasına ve onun hayat bulduğu topraklara bu kadar azgınca saldırıları bu nedenledir. Bu saldırılar Kuzey-Doğu Suriye topraklarında halkın temel ihtiyaç ve enerji kaynaklarına yapılan faşizan, insanlık suçu kapsamındaki saldırıların yanında yoğun bir ideolojik, özel savaş biçiminde de sürdürülmektedir. Her türlü bilgi kirliliği, dezenformasyon, gerçekleri çarpıtarak yansıtmak, demokratik güçleri karalama çabalarının yanında sanatın her dalını da bu özel savaşın hizmetinde kullanmaktan geri durmamaktadırlar. Geliştirdikleri film, dizi film, belgesel, müzik, tiyatro vb. ile halkların tarihsel bilinçleri çarpıtılmaya çalışılmaktadırlar. Kapitalist sistem ve ulus devletler başta sinema olmak üzere bu alana büyük yatırımlar yapmaktadırlar. Bu politikalarla sahte ve yalana dayalı bir tarih anlayışı ve güncel olarak da toplumsal gerçeklikten kopuk bir sanal dünya yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu ideolojik, özel savaş saldırıları gençleri, kadınları ve bir bütün toplumu etkisine almaktadır. İnternet teknolojisinin iletişimi bu kadar hızlandırdığı bu çağda bu saldırılar fiziki saldırılardan daha fazla tahribat yaratmaktadır.

Kapitalist ulus devletler sanatı topluma karşı tam anlamıyla bir silah gibi kullanmaktadırlar. Kendi modasını, modernitesini, sanatın her bir dalını kullanarak yaygınlaştırmakta ve bu şekilde oldukça etkili kılmaktadır. Çünkü sanat doğru değerlendirildiğinde hakikati açığa çıkarabileceği gibi egemenlerin elinde gerçekleri ters yüz etmenin bir aracına da dönüşebilir. Sanat, yaratıcılığı, akışkanlığı ve topluma hızla ulaşabilme ve nüfuz edebilme kapasitesi ile kimin hangi amaçla kullanmak istediğine bağlı olarak etkili sonuçlara yol açabilmektedir. Sanat yaşamı yeniden kurmanın, kurgulamanın bir aracıdır. Bu kurgu veya yeniden inşa hangi ideolojik perspektife göreyse toplum üzerinde buna denk bir etkiye bulacaktır. Sanat toplumcu bir ideolojiye ve demokratik ulus paradigmasına göre yapılırsa toplumun maneviyatını, ahlakını, moral değerlerini yükseltir. Toplumun özgürlük, eşitlik ve demokratik bilincini geliştirir. Geleceğe dair iyi, güzel ve anlamlı yaşamın inşasına ve mücadelesine güç katar. Sanat bu anlamda toplumsal hakikati açığa çıkarma ve toplumu bununla buluşturmanın bir yöntemi olmaktadır. Bu nedenle toplumsal sanat ve sanatçılar özgürlükten, komünal değerlerden, ahlaktan yana olmak zorundadır. Sanat bu ilke ve amaçları gözetken, açığa çıkaran, görünür kılan ve estetize eden bir yeniden yaratım sürecidir. Öyle liberal ideolojinin iddia ettiği gibi “sanat sanat içindir” veya “sanat ideolojiler dışıdır” şeklindeki bir safsata değildir. Sanatın kaynağı da ve tekrar döndüğü yer toplumdur. Toplumdan beslenir, toplumu besler. Sanatı ideolojiler dışına çıkarmak, toplumun dışına çıkarmak anlamına gelir ki, bu ancak büyük bir aldatmaca, çarpıtma

olarak izah edilebilir. Sanat toplumla iç içe olduğu kadar toplumsal inşa süreçlerinin içinde de bu rolünü oynamaya devam eder. Toplumsal inşaya öncülük eder. Dolayısıyla devrimsel sürecin önemli bir ayağı ve dayanağı sanattır dersek yerinde olacaktır.

O zaman demokratik modernitenin kültürünü hangi sanat anlayışı ve yaratımlarıyla geliştireceğimizi sorgulamamız gerekmektedir. Etik ve estetik değerlerimizi nasıl görürüz kılacağız? İyi ve ahlaki olanı nasıl güzel ve estetik kılacağız? Sanatı yaşamın her alanına nasıl yayacağız? Sanat sadece bir ürün olmadığına, aynı zamanda bir işi yapma anlayış ve yöntemi olduğuna göre, örneğin yönetim sanatını, savaş sanatını, hatta konuşma sanatını bir kültür olarak topluma nasıl yayacağız? Sanat bir yaratım, ustalık, üretebilme kabiliyetidir. Hayal edebilme, yeni ufuklara açılabilme, toplumsal sorunlara çare bulma, yeni çıkış ve var olanı aşma çabasıdır. Bu olmadıktan sonra güzel bir sese sahip olmak, bir enstrüman çalmak gibi bir beceriye sahip olmak sanatçı olmaya yetmeyecektir. Sanat ile zanaatı birbirinden ayıran en önemli özellik, sanatın taklit değil, düşünsel üretim ve yeniyi yaratabilme kapasitesine sahip olmasıdır. O zaman kendimizi taklit ve tekrardan kurtarıp ne kadar yaratıcı olabiliyoruz? Burada yeniden kasıt eski olan her şeyi inkar etme değildir. Aksine hem kökleriyle buluşma, (tıpkı Rönesans’ta olduğu gibi) hem de o kökler üzerinden yeniyi form kazandırma çabasıdır. Geçmiş-bugün-gelecek ilişkisi ve bütünlüğü, hakikatin her aşamasında olduğu gibi sanatta da vazgeçilmez bir diyalektik olarak karşımızda durmaktadır. Zaman ve tarihte bu bütünlüğü yakalamak kadar toplumsal mekanda da kendinden çıkıp öteki ile buluşma, kimliğini yitirmeden, “xwebün” olmaktan çıkmadan “başkasını” anlayabiliyor muyuz? İktidar zihniyeti ve devlet sisteminin yarattığı din, mezhep, ulus, cins çelişki ve çatışmalarının dışına bir sanatçı olarak çıkabiliyor muyuz? Ulus, din, mezhep, cins üzerine kurulan yargıların, bilinç çarpıtmalarının dışına çıkabiliyor muyuz? Her türlü yerelliği aşıp evrensel olabiliyor muyuz? Kapitalist sistemin gözümüze taktıkları gözlükleri ve üzerimize geçirdikleri giysileri parçalayıp hakikatimizle yaşama iradesini ve bilincini geliştirebiliyor muyuz? Öz ve biçim kazanmayı kendimizde başlatmanın gerekliliğinin farkında mıyız? Bu ve benzeri soruları çoğaltmak mümkündür.

Sanatçı sürekli sorgulama ve arayış içinde olan bir kişiliktir. Bu arayış ve sorgulamaları güçlü yapan, yoğunlaşmayı derinden yaşayan, kapitalist sistemi en başta kendisinde aşan sanatçılar topluma mal olur ve tarihe iz bırakırlar. Her şey hayal ile başlar derler. Başka bir dünyayı hayal etmek, iktidarın kirlilemediği bir yaşamı hayal etmek ve bu hayalini sanat ile topluma aktarabilmek gerçek öncü kişiliklerin işidir. Bunu başarabilmek kolay değildir. Ancak bu zorluğun üstesinden gelebilmek mümkündür ve bunun kaynağını her zaman Önder Aponun geliştirdiği paradigmanda bulabiliriz. Yeter ki sanatçıda topluma ahlaki anlamda güçlü bir bağlılık ve onun politik bilincini geliştirme çabası olsun.

Kapitalist modernite merkezinde YURTSEVER olmak!

■ NEDİM SEVEN

Kürdistanlı halkların Avrupa Birliği (AB) ülkelerine göçü çeşitli dönemlere ayrılabilir; fakat göç esas olarak iki temel nedenle gerçekleşiyor. Birinci neden ekonomik kazanç amaçlı iken, ikinci neden ise siyasi göçlerdir. İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'nin NATO'ya üye olmasıyla birlikte uluslararası ilişkilerde Türkiye ve Bakurê Kurdistanlı halklar uluslararası sermaye güçlerinin kullanımı amacıyla göçlere tabi tutuldu. Uluslararası güçler, kullanım amaçlı birçok insanımızın asimilasyonuna ve topraklarından, öz değerlerinden kopmasına yol açmıştır.

1970'lere kadar emek ve çalışma amaçlı göçler, devletlerin ve sermaye sahibi güçlerin bilinçli planlaması temelinde gerçekleşmiştir. Bundaki esas amaç insan beynini ve bedenini sömüren kapitalist çıkarlardır. 1970'ler Türkiye'si sonrası gelişen siyasi konjonktürde Kemalist TC yapısının imhacı, inkarcı ve soykırımcı politikalarından dolayı önemli oranda Avrupa Birliği ülkelerine siyasi göç gerçekleşmiştir. 1980'lere kadar süren bu durum, 12 Eylül faşist cunta rejiminin uygulamalarından kaynaklı yeni büyük bir göç dalgası ile AB ülkelerine yönelmişlerdir.

Kürdistanlıların ve Kürt halkının, AB ülkelerine potansiyel olarak göç etme süreçlerini iki döneme ayırmak mümkündür. Bunlardan birincisi 15 Ağustos 1984 Devrimci Gerilla Atılımı öncesi ağırlıklı çalışma amaçlı ve kısmen de siyasi nedenlerle gerçekleşen göçlerdir. 1984 Devrimci Gerilla Atılımı sonrasında Kürdistan'da yoğunlaşan Ulusal Kurtuluş Savaşı ile birlikte TC'nin imha, inkar ve soykırımcı yaklaşımlarından dolayı başta Almanya ve Fransa olmak üzere AB ülkelerine yoğun bir Kürt kitlesi gitmek zorunda kalmıştır. 1990'lar-

❖ 1980'lerden günümüze kadar AB ülkelerine göç eden Kürdistanlılar da, Kürdistan'daki devrimci mücadeleyi birçok açıdan destekleyen ve yurtseverlik görevlerine sahip çıkan bir anlayışı esas almıştır. Günümüzde de hem kapitalist modernitenin kişiliksizleştirme ve kimliksizleştirme politikalarına karşı direnme bakımından ve hem de 40 yılı aşan Devrimci Halk Savaşı'nı destekleme rolü anlamında Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin selamlanması gereken emek ve çabaları olmuştur, olmaktadır.

la birlikte yoğunlaşan savaş, sömürgeci soykırımcı TC rejiminin dört bini aşkın köy yakma ve boşaltmaları neticesinde yüz binlerce Kürt Avrupa'ya göç etmiştir. Mevcut durumuyla başta Fransa, Almanya, Hollanda, Belçika, İsviçre olmak üzere AB ülkelerinde yoğun bir Kürt nüfusu yaşamaktadır.

Entegrasyon ve asimilasyona karşı yoğun mücadele

Yukarıda belirttiğimiz iki temel nedenden dolayı AB ülkelerine yerleşmiş Kürt nüfusunun yurtseverlik duygusunu canlı tutmak ve ülkeye dönme umutlarını sürekli yeşertmek için Önder Apo ve Özgürlük Hareketi çok büyük çaba sarfetti. Avrupa kapitalist modernitesi Kürt halkını entegrasyon adı altında kimliksizleştirmeyi ve kültürsüzleştirmeyi hedefledi. Sermayenin çıkarları uğruna her türlü asimilasyona maruz bırakma politikalarına karşı, Kürt halkını bilinçli ve örgütlü tutma, kişilik, kimlik ve kültürünü korumayı başarmak için Özgürlük Hareketi yoğun bir mücadele vermiştir. AB ülkelerinin meşru ve yasal olanaklarını da doğru değerlendirerek Kürt halkını hem kişilik hem de kurumsal açıdan örgütlü tutmayı sürdüren bir politika sahibi olunmuştur. 1980'lerden günümüze kadar AB ülkelerine göç eden Kürdistanlılar da, Kürdistan'daki devrimci mücadeleyi birçok açıdan destekleyen ve yurtseverlik görevlerine sahip çıkan bir anlayışı esas almıştır. Günümüzde de hem kapitalist moder-

nitenin kişiliksizleştirme ve kimliksizleştirme politikalarına karşı direnme bakımından ve hem de 40 yılı aşan Devrimci Halk Savaşı'nı destekleme rolü anlamında Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin selamlanması gereken emek ve çabaları olmuştur, olmaktadır.

İlk adım olarak açılan toplumsal, sosyal ve kültürel dernekler bünyesinde halkın örgütlülüğü mümkün kılındı, kendi dilini ve kültürünü yaşamsallaştırması sağlandı. Bu amaçla gençlik, kadın, kültür ve basın alanlarında çok önemli örgütlenmeler ve kurumsallaşmalar yaratıldı. Başta Şehit Mizgîn ve Şehit Sefkan öncülüğünde kurulan Huner-Kom ve Koma Berxwedan çalışmaları etrafında örgütlenilmiş, Kürt Kültür Festivalleri ile büyük kitleleşme başarılmıştır.

AB'de yaşayan Kürtlere yönelik ilk NATO saldırısı

YJWK çatısında bir araya gelen kadınlar, YCK ve YXK örgütlenmeleri etrafında kenetlenen Kürt gençleri ile birlikte yüzlerce dernek, federasyon ve konfederasyon yapısına ulaşan Kürt halkı, büyük bir örgütlülük düzeyine ulaştı. Kürdistan Aleviler Birliği, Kürdistan İslami Birliği, Kürdistan Ezidîler Birliği gibi ilk inanç birlikleri de ihtiyaçlar temelinde kuruldu. Tüm bu kurumsallaşmalar ile Kürt yurtseverliği ve Kürdistanî değerler de korunmuş oldu, ülke topraklarına geri dönme umudu canlı tutuldu. Aradan geçen kırk yıllık süreç içerisinde, Kürdistan Özgürlük Mü-

cadelesi'ne her türlü desteği sunan Avrupa'daki Kürt nüfusu, bundan sonra da bu tarihi ve devrimci yurtseverlik görevini yerine getirme iradesi, kararlılığı gücü ve potansiyeline sahip.

Halk savaşının başladığı yıllara paralel, özellikle de ERNK bünyesinde yürütülen çalışmalar, 2000'lerle birlikte gelişen yeni paradigma ekseninde daha geniş bir çatı örgütlenmesine dönüştü. ERNK, muazzam demokratik bir yapılanma çerçevesinde AB ülkelerindeki Kürt nüfusunu örgütlü tutmayı başarmıştır.

Kürtlerin bu örgütlenmesine yönelik ilk NATO saldırısı 1985'te Almanya merkezli geliştirilmiştir. Kürtler kriminalize edilerek baskı altına alınmıştır. Kürtler, Almanya-Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik çıkarlara kurban edilmiştir. Hukuk dışı ve iki yüzlü politikalarla 1989'da 'Düsseldorf Davası' olarak bilinen ve PKK kadrolarının yargılandığı sindirme politikaları devreye konulmuştur. Bu politikalar sonucu 1993 yılında Almanya'da PKK yasaklı örgüt olarak kabul edilmiştir. Yasakla birlikte Almanya ve Fransa'da yüzü aşkın yurtsever gözaltına alınmış, Kürt kurumları sindirmeye çalışılmıştır. 1986'da Olof Palme suikasti ile Kürtler Avrupa'da NATO Gladysos'u'nun planı dahilinde tehlikeli sığınmacılar grubu içerisine alınmıştır.

Aradan geçen süreç içerisinde bu planlamaların tümü kamuoyu nezdinde açığa çıkmış, NATO'nun kirli yüzü teşhir edilmiştir. Hem

Almanya'daki davada hem de İsveç'teki davada hukuki açıdan da PKK ve Kürtler aklanmışlardır.

2000'lerle beraber gelişen siyasi konjonktür temelinde BM ve ABD'nin girişimleri sonucu, Türkiye'nin talebi üzerine PKK 2002 yılında 'AB terörist örgütler listesine' alınmıştır. AB, 2005'lerden bu yana NATO planlaması dahilinde, Türkiye ile olan çıkar ilişkileri uğruna Kürtleri kriminalize etmeyi sürdürmektedir. Bu anlamda diplomatik çalışmaların yanı sıra, PKK'nin "terör örgütleri listesi"nden çıkarılması için hukuki mücadele verilmesi ve yine bu amaçla kamuoyu nezdinde siyasi ve toplumsal çalışmaların yürütülmesi alandaki Kürtler'in yeni dönem mücadele perspektifi içerisinde olmalıdır.

Halk diplomasisinin sonuçları

Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin hem halk diplomasisi hem de uluslararası ittifak ve ilişkileri, Özgürlük Hareketi'mizin dünyaya açılan penceresi rolündedir. Özellikle Kürdistan Ulusal Birliği'nin gelişmesi için yapılan diplomatik faaliyetler, 1993'te Sürgünde Kürdistan Parlamentosu'yla başlayıp günümüzde KNK adıyla yapılan diplomatik çalışmalar, yine ülkelerdeki federasyon ve konfederasyonlar etrafında çeşitli halk grupları, çevre örgütleri, ezilenler ve sömürülenlerle sağlanan ilişkiler Kürdistan Özgürlük Mücadelesi açısından nefes borusu olmuştur. Özellikle de Önder Apo'nun Avrupa'ya çıkışı ile birlikte Uluslararası Komplö'ya maruz kalarak İmralı işkence ve soykırım rejiminde rehine tutulmasına karşı Kürt halkının ve gençlerin öfkesi bu dayanışma ilişkilerinde bir lokomotif rolü oynamıştır. Bu anlamda büyük şehidimiz Rojbîn (Fidan Doğan) yoldaşın öncülüğünde geliştirilen halk diplomasisinin anlamlı sonuçları ortaya çıkmıştır. Şuan bile 13'üncü yılında Strasbourg'ta devam eden Önder Apo'ya Özgürlük Nöbeti'nin yürütüldüğü mekan ve tarihe mal olmuş böylesi uzun vadeli bir eylemin ilişkisini Rojbîn arkadaşın kurması örnek gösterilebilecek devrimci halk diplomasisi çalışmasıdır. Özeldense, 9 Ocak 2013'te Paris'te katledilen Sara, Rojbîn, Ronahî yoldaşların etrafında kenetlenen yüz binlerce Kürdistanlı ve dostları PKK'nin enternasyonalizm çizgisindeki en temel örneği olmaktadır. Bu anlamda da yürütülen dönemsel festivallerin halk ilişkilerinde çok önemli bir örgütleme zeminini yarattığını belirtmek gerekiyor. Mazlum Doğan, Sakine Cansız, Sinan Dersim, Fidan Doğan adına her yıl organize edilen festivallerin yanı sıra, farklı birçok ülkede gerçekleştirilen festivaller, Kürtlerin özgürlük müca-



delesini tanıtmaya ve halklar arası ilişki ve demokrasi anlayışını geliştirme anlamında büyük bir öneme sahiptir. Özetle; Avrupa'daki Kürdistanlıların tüm bu çalışmaları Önder Apo'nun demokrasi, özgürlük ve sosyalizme dair fikirlerini insanlığa mal etmede önemli ve tarihi rol oynamış, oynamaktadır.

Basın yayın ve enternasyonalist çalışmalar

Kürtler'in Avrupa'da en örgütlü çalışmalarından biri de Basın Yayın çalışmalarıdır. Türkiye'deki faşizm koşullarından dolayı Özgür Kürt Basın çalışmalarının önemli bir bölümü Avrupa'da yürütülmektedir. Kürtler'in gözü ve kulağı olan ve 1979'lardan itibaren yayına başlayan Serxwebün gazetesinin tarihsel bir anlama sahip olduğunu unutmamak gerekir. Bir dönem,

esaret koşullarına alınmasından sonra alanda yürütülen özgürlük kampanyaları, Önder Apo'nun fikirlerinin tüm insanlığa ulaşması için yapılan çalışmalar, Kürtler'in verdiği mücadelenin insanlığa mal olmasında önemli bir rol oynamıştır. Avrupa üzerinden, Kanada, Avustralya, Latin Amerika ve birçok ülkeye ulaşmak açısından alandaki Kürt yurtseverlerin rolü önemli olmuştur, önemli olmaktadır. Özellikle de kendi kültürünü ve mücadele değerlerini koruyarak yetişen nesillerin bu anlamda ciddi ve etkin rollerinden söz etmek gerekiyor. Şehit Sara, Rojbîn ve Ronahî'nin etrafında kenetlenen enternasyonalistler özellikle de Rojava Devrimi'nden sonra Avrupa merkezli çok önemli ve dinamik bir kitle potansiyeline dönüştü. Önder Apo'nun İmrallı işkence ve soykırım koşullarında

luluklardan Kürt Özgürlük Hareketi'ne katılması bunun somut pratik ifadesi olmaktadır.

Yeni paradigmanın temel taşları

Önder Apo'nun Avrupa'ya çıkışı İtalya, Yunanistan, Rusya sürecindeki hareketliliği Uluslararası Komplo sürecinde Önder Apo'yu sahiplenilen Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin direnişi, Berzan Öztürk yoldaş şahsında 'Güneşimizi Karartamazsınız' fedai eylemleri yeni paradigmanın temel taşları olmuştur.

Özellikle Önder Apo'nun 1 Ocak 1999'daki İtalya'da yaptığı konuşma ve tarihi değerlendirmelerin etkisi, yine Kremlin'de Taylan ve Rojhat yoldaşların Önder Apo'yu sahiplenilen fedai eylemleri büyük bir uyanışa yol açmıştır.

Yeter ki var olan imkan ve olanakları doğru değerlendirelim. Hem her ülkedeki yasalar hem de AB'nin yasaları çerçevesinde Kürdistanlılar meşru haklarını koruma ve geliştirme anlamında her türlü toplumsal örgütlemeyi yapabilirler. Şüphesiz neo liberalizmin bireyciliği zirvede yaşattığı Avrupa'da komünalizm ve kolektivizmi bir yaşam felsefesi olarak savunmak ve geliştirmek en temel vazgeçilmez görev olmaktadır. Kapitalist modernite koşullarında kaos ve krizlerle halkların ve toplulukların sürekli bir bunalım içerisinde tutulması hedeflenmekte. Kaos, kriz ve bunalımın panzehiri yeni paradigmadaki ekolojik, ekonomik, kadın özgürlükçü ve demokratik yapıların örgütlenmesi ve geliştirilmesi olmaktadır. Her ne kadar demokratik ulusun inşa görevleri anlamında nüfus yerleşimleri nicel

'Önder Apo'ya Özgürlük, Kürt Sorununa Çözüm Hamlesi'nin hedefine ulaşması için Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin görev ve sorumlulukları büyüktür. 26 yıldır İmrallı işkence ve soykırım koşullarında rehine olarak tutulan Önder Apo, son 44 aydır da mutlak tecrit koşullarında tutulmaktadır.

Ölüm koridorunda işkenceye karşı direnen özgürlük, demokrasi ve sosyalizm adına tüm değerlerin temsilciliğini yapan Önderlik gerçekliği karşısında halk ve Hareket olarak özeleştiril ko-numdayız. Önder Apo'nun sağlık, güvenlik ve özgürlük koşullarının sağlanması için tarihi görev ve sorumluluklarla karşı karşıyayız. 'Özgürlük Hamlesi' tüm alanlarda büyük bir yoğunlukla sürdürülmüştür. Uluslararası anlamda çeşitli konferanslar, Bakur, Başûr, Rojhilat, Rojava ve yurtdışında büyük eylemselliklerle sahiplenilmesi Hamle'yi küresel düzeye ulaştırmıştır. Özellikle de insanlığın vicdanını temsil eden Nobel ödüllü akademisyen ve şahsiyetlerin çeşitli uluslararası kurumlara mektuplar yazarak Önder Apo'nun düşüncelerini yaymaları, Kürt sorununun çözümünün adresinin Önder Apo olarak gösterilmesi tarihi önemdedir.

Yeni yıl açısından Uluslararası Komplo'nun bütün uygulamalarını boşa çıkaran ve Önder Apo'nun felsefe ve paradigmasını insanlığa mal eden ve esasta da Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlayacak bir yoğunluktaki eylem ve etkinlikler başta PKK'liler olmak üzere tüm Kürt yurtseverlerinin birincil görevi olmaktadır.

'Ya Önder Apo ile özgür yaşam ya da asla'

Tüm bu süreç içerisinde gerillanın direnişi ve mücadelesi kuşkusuz belirleyici bir konumdadır. 1 Ekim 2023'te şehit Rojhat ve şehit Erdal arkadaşların Ankara'da gerçekleştirdikleri eylem, gerillanın zorlu kış koşullarında faşist TC'nin işgal ve ilhak saldırılarına karşı direnişi tarihi önemdedir. Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin öncü ve temel garantör gücü gerilla olmaktadır. Yanı sıra Kemal, Mazlum ve Hayriler'in direniş çizgisinde günümüzde de devam eden Cezavi direnişi de 'Özgürlük Hamlesi'ne önemli bir ivme kazandırmıştır. Hem gerilla ve hem de zindan direnişinin Kürdistan ve yurtdışındaki halkımız tarafından sahiplenilmesi çok önemli. Bu anlamda özellikle de Avrupa'daki yurtsever halkımız yeni mücadele döneminde tarihi görevlerle karşı karşıyadırlar.

Kapitalist modernitenin merkezinde yurtsever olmanın en temel koşulu Önder Apo'yu sahiplenmekten geçer. Nasıl ki Önder Apo Avrupa'ya çıktığında yurtsever halkımız gecesini gündüzüne katarak soğuk kış koşullarında İtalya'da 60 günü aşan direnişiyle Önder Apo'yu sahiplendiyse, bu direnişi Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü sağlanıncaya kadar sürdürmelidir.

'Ya Önder Apo ile özgür yaşam ya da asla' şiarı etrafında Avrupa'daki örgüt, kurum ve yurtseverlerimizin tarihi görevlerine sahip çıkacaklarına inanıyor, tüm halkımızı mücadele ve başarı ruhuyla selamlıyoruz.



Kürt Özgürlük Mücadelesi açısından tek başına arşiv rolünü de oynamıştır. Hiç kesintiye uğramadan Kürt halkına ulaşmış, en temel propaganda ve eğitim aracı olmuştur. Bu rolünü günümüzde de devam ettirmektedir.

Günümüzde iletişim ve telekomünikasyon araçlarının gelişmesiyle birlikte; televizyon, radyo, dijital teknik vb. basın-yayın ağırları ve kurumları Kürdistanlıların da en temel beslenme araçları olmuştur. Onlarca dergi, gazete ve broşürün yayınlanması ve çeşitli dillerde halklara ulaştırılması çok önemli. Türkiye ile ekonomik ve ticari işbirliğine giren kimi AB ülkelerinin Özgür Kürt Medyası'na yönelik saldırıları olsa da, Avrupa'daki Kürt Medyası'nın varlığı ve direnişi önemli bir rol oynamıştır.

Unutulmamalı ki; Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü tüm mücadele alanlarımızın özgürleşmesi ve sorunların çözülmesi anlamına gelmektedir. Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü Avrupa'daki halkımızın ve dostlarımızın da özgür yaşama koşullarının gerçekleşmesi anlamına gelmektedir. Önder Apo'nun

❖ Kapitalist modernitenin merkezinde yurtsever olmanın en temel koşulu Önder Apo'yu sahiplenmekten geçer. Nasıl ki Önder Apo Avrupa'ya çıktığında yurtsever halkımız gecesini gündüzüne katarak soğuk kış koşullarında İtalya'da 60 günü aşan direnişiyle Önder Apo'yu sahiplendiyse, bu direnişi Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü sağlanıncaya kadar sürdürmelidir. 'Ya Önder Apo ile özgür yaşam ya da asla' şiarı etrafında Avrupa'daki örgüt, kurum ve yurtseverlerimizin tarihi görevlerine sahip çıkacaklarına inanıyor, tüm halkımızı mücadele ve başarı ruhuyla selamlıyoruz.

geliştirdiği ve Demokratik Uygarlık Manifestosu olarak adlandırdığımız savunmaların küresel çapta ve uluslararası alanda çok önemli bir bilinçlenme ve örgütlenme aracına dönüştürülmesinde rol oynamış, özellikle savunmaların birçok dilde çevirisi ve dağıtımı bu rolü pekiştirmiştir. Enternasyonalist çalışma hem halk hareketleri hem çevre, ekoloji ve kadın özgürlük hareketleri anlamında toplumsal dinamiklerin uyanışı ve örgütlenmesinin ana kaynağını oluşturmaktadır. Yine bu çalışmalar Ortadoğu, dünya ve küresel çaptaki aydınlanmada insanlığa hizmet etmesi bakımından önemli rol oynamaktadır. Özeldir de yeni genç nesillerin çeşitli halk ve top-

Önder Apo'nun 1993'lerde arayışına girdiği, 1995'lerde işaretlerini verdiği ve esaret koşullarında yeni paradigmaya dönüştürdüğü Demokratik, Ekolojik, Kadın Özgürlükçü paradigma ekseninde KCK'nin ilan edilmesiyle birlikte Avrupa'daki Kürt halkımız da kendisini yeniden örgütleme ihtiyacı duydu.

Avrupa Birliği ülkelerinde, mevcut durumda demokratik kongreler etrafında örgütlenen Kürdistanlılar paradigmayı anlama, kavrama, özümseme, bunu yaşama dönüştürme konularında önemli bir çaba sahibi olmuşlardır. Her ne kadar bunları örgütlemeye çeşitli zorluklar yaşansa da Avrupa coğrafyası önemli bir zemine sahiptir.

ve nitelik anlamda çeşitli parametreler gösterse de, en küçük halk grubundan en geniş topluluklara kadar komün yaşamını örgütlemek yeni yaşamın çözüm anahtarı olmaktadır. Bu, aynı zamanda demokratik sosyalizmin yaşamsallaştırılması açısından da örnek bir adım olmaktadır. İnşa görevlerini çeşitli boyutlarıyla gerçekleştirmenin, dayanışma kültürünü yaşamsal kılanın, ve en önemlisi de ülke toprağına dönmede önemli katkısı olacaktır.

'Özgürlük Hamlesi'ni başarıya götürmek birincil görevdir

10 Ekim 2023'te startı verilen ve geline aşamada küreselleşen

Endüstriyalizmin yol açtığı ekolojik sorunlar ve toplum üzerindeki etkileri

❖ Endüstriyalizmin ekoloji düşmanlığı, önce insana müdahalesiyle başlar. Endüstriyalizmde, toplumun ve insanın bir bütün olarak ekolojiye yabancılaşması ve kayıtsız kalması derinleştirilir. İnsanın, toplumsallaşmasını ve doğayla bütünlüğünü esas alan zihniyete dayalı değil de, doğaya karşı savaş yürüterek varlığını koruduğu ve koruması gerektiği empoze edilir. İnsan gelişiminin de rekabet ve güç, yani birbirine karşıtlık, bireycilik ve bencillikle mümkün olduğu savunulur.

■ XELİL POYRAZ

Azami ve sürekli biçimde kapitalistik sermaye ve kârını artırma amacı taşıyan kapitalizm 19. yüzyılda gerçekleştirdiği endüstriyalizm hamlesiyle iktidarı ele geçirme ve topluma tahakküm etme fırsatını yakalar. Endüstriyalizm hareketiyle en genel anlamda yaşamın kendisi ve sürdürülme biçimleri, bir bütün olarak ekolojik sistem, doğal döngü, toplum ve diğer canlılar dahil doğadaki tüm varlıklar hedef olarak görülür. Bu hedeflerine ulaşmak için de toplumun kendisini bir bütün olarak köleleştirmek, bağımlılaştırmak, özünden boşaltmak ve kapitalizmin egemenliğini kabullenmeye hazır kitleler ve bireyler haline getirmeyi öncelikli gereklilik olarak belirlemiştir. Ancak, bunu sadece sermaye ve paranın gücüyle yapamayacağını da bilincindedir. Bunun için ulus-devlet aracını yaratmıştır. Kapitalizmin endüstriyalizm hamlesi, Önderliğimizin deyişiyle “kâr yönetme hareketi” ulus-devlet olmadan gerçekleşemez. Bu araç, tekelci kapitalizme tarihte hiç görülmemiş düzeyde toplumu ve üzerinde yaşanan coğrafyayı bir bütün olarak egemenliği altına alma imkânı tanımaktadır. Hobbes, Hegel ve diğerlerinin, ulus-devlete ilişkin yaptıkları “kaosu (toplumsal direnişleri ve iktidar güçleri arasındaki savaşları) sona erdiren, düzeni sağlayan, tanrının yeryüzüne inmiş hali vb” tanımlamalar, esasta ulus-devletin, kapitalizmin istediği düzenin ve egemenliğin oluşmasındaki temel rolü olduğunu ifade eder.

Kapitalist tekeller toplumun biling ve örgütlenmesindeki boşlukları ne kadar istismar etseler, ellerindeki sermaye gücüne dayanarak iktidar merkezleriyle ne kadar ilişkili olsalar ve hatta bazılarını değişik biçimlerde kendilerine bağımlı kılsalar da, toplum üzerinde egemen ve doğrudan iktidar olma gücüne erişememişlerdir. Ayrıca bu yöntemi, çıkarları için de uygun görmemişlerdir. İşte ulus-devlet, kapitalist tekellerin bu ihtiyacını karşılayan en önemli araç olarak doğmuştur. Ulus-devlet toplumun genelini bir anda egemenliği altına alıp ideolojisi, kurumları, yasaları ve politikaları yoluyla kapitalist moderniteye dahil olacak, kapitalist tekellere hizmet edecek hale getirir. Bu ulus-devletin “iktidar güçleri” ise toplumun demokratik ve komünal kültürünü, ahlaki-politik yapısını ortadan kaldırmayı, direnci ve iradesini kırmayı, adına devlet kurulan halkta sahte, yapay bir uluslaşma bilinci yaratırken, bunun dışındaki halkları ve kültürel toplulukları her türlü katliam biçimleri ve özel savaş politikalarıyla imha etmeyi, kendi

iktidarının ve kapitalist tekellerin çıkarlarının güvencesi olarak görür. Kapitalist tekeller ise ulus-devletin totaliter anlayış ve yöntemlerle egemenliği altına aldığı ve kendileri için hazır hale getirdiği toplumdaki parçalanmayı, kendi doğasına ve ekolojiye yabancılaşmasını, iradesizliği ve köleleşmeyi daha da derinleştirir ve yaygınlaştırır. Endüstriyalizm bunun en örgütlü, sistematik, planlı saldırı hareketi olmaktadır.

Ulus-devletle gerçekleştirilen ilk saldırı, kesin ve resmi olarak belirlenen sınırlar dahilindeki coğrafyayı devletin mülkü olarak tanımlamaktır. Bu adımla, esasta söz konusu ülkenin arazileri, su kaynakları, yer altı ve yer üstündeki tüm değerleri ve imkanlarıyla birlikte kapitalist tekellerin hizmetine girmesi kararlaştırılmış ve güvenceye alınmış olur. Bu da “toplumun ortak mülkü” yalanıyla meşrulaştırılır. Ancak söz konusu toplum ve oluşturulan devlet yönetimi-iktidarı ise, bu ülkeyi kendilerinin yönettiği yanılgısına kapılırlar ve giderek buna yürekte inanır duruma getirilirler. Böylece ulus-devlet iktidarı ve onun aracılığıyla kapitalist tekeller o ülkenin ve toplumun değerlerini, zenginliklerini hatta yaşam alanlarını kendi çıkarları için kullanabilir, tasarruflarına alabilirler. İngiltere başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde endüstriyalizm başladığında kapitalistler tarafından devlet aracılığıyla binlerce köyün boşaltılması, yüz binlerce hektar araziye el konulması, yüz binlerce insanın kentlere sürülmesi olayları bilinmektedir. Son yıllarda gündeme giren maden ocakları, petrol-gaz çıkarma, enerji tesisleri kurma amacıyla her yıl milyonlarca hektarı bulan arazilere el konulması, ormanların yakılması, su kaynaklarının işgal edilmesi, binlerce köy ve mezraların boşaltılması olayları bu gerçeğin yansımasıdır.

Ulus-u oluşturan temel faktörler olarak belirtilen ortak vatan, ortak tarih, ortak ekonomi-pazar, ortak milliyet, ortak resmi dil kavramları, özünde kapitalist tekellerin çıkarlarına hizmet edecek tek tipleştirilmiş, şovenizmle şişirilmiş, iradesiz kitleler, yığınlar yaratmak içindir. Bu tekçilik anlayışı ve siyasetiyle toplumun, toplulukların ve halkların doğal gelişim seyri içerisinde yarattıkları kültürel değerler, kimlik ve ortak özellikler çarpıtılır, üzerleri örtülür, inkar edilir, asimile edilir. Bunların yerine sahte değerler, kimlikler ve kişilikler ikame edilir. Ulus-devlet vatandaşlığı, belirlenen coğrafya üzerinde yaşayan toplumun ve bireylerinin, söz konusu devlet-iktidar aracılığıyla kapitalizme entegre edilmesidir. Çerçevesi belirlenmiş ve resmiyete kavuşturulmuş vatandaşlık, esasta bir bü-

tün olarak toplumu ve tek tek bireyleri devlete karşı sorumlu, yükümlü, bağımlı ve muhtaç hale getirir. Adına devlet kurulan ulus, bu devletin kendisini koruduğuna, doyurduğuna, eğittiğine, güçlendirdiğine ve onurlandırdığına inanırılır.

Zorunlu okul-eğitim sistemiyle kapitalist modernitenin yaşam anlayışı, şovenizm, faşizm, doğaya insan (egemen olan insan) merkezli düşmanca yaklaşım, burjuva özentisi, maddiyatçılık, bireycilik aşılanır. Bu eğitim sistemiyle insan kendisine, toplumuna ve onun değerlerine, doğaya ve diğer canlılara, yaşamın bir bütününe yabancılaştırılır ve hatta birey olarak ayakta kalabilmesi, gelişmesi ve güçlenmesinin bunlara karşıtlık temelinde mümkün olduğu empoze edilir. Okul sisteminde eksik kalan yabancılaşma, askerlik kurumunda tamamlanır. İktidarın hiyerarşik kurumlaşması ve şiddet anlayışı, devletin güçlü, koruyan, korkutan ve aynı zamanda korunması gereken bir varlık olduğu en açık biçimde ve zor yöntemleriyle yurttaş kabul ettirilir. Askerlik yapmayan adam sayılmazken, “vatan savunması” olarak ezberletilen ise, gerçekte egemen sistemin çıkarlarının savunulması, bunun için de yurttaşların her türlü savaşa sürülmesi ve işlenen insanlık suçlarına ortak edilmesidir. Polis teşkilatları, istihbarat ve benzeri militarist kurumların temel amaçları, iddia edildiği gibi güvenlik ve huzuru sağlamak için değil, tam tersidir. Kapitalist tekellerin, ulus-devlet aracılığıyla topluma ve toplumsal güçlere karşı yürüttükleri savaş bu kurumlar tarafından açık-örtülü, yasal-yasadışı zor yöntemleriyle tamamlanır.

Devlet bir savaş örgütlenmesi olarak ortaya çıkmıştır

Ulus-devletin kendisi doğaya, topluma ve değerlerine karşı en kapsamlı ve şiddetli bir savaş örgütlenmesi olarak ortaya çıkmıştır. “her ulusa, bir devlet” sloganının gerçekleşmesi için, adına devlet kurulan ulusların birçoğunun büyük katliamlardan geçirildiği ve ardından kendilerinin de sömürgeleri olan halklara benzer katliamları yaşattıkları biliniyor. Hegemonik ve sömürgeci devletli ulusların ise, egemenliği altında tuttukları halklarla ve diğer devletli uluslarla sürekli çatışma ve savaş halinde olmaları gerçeği günümüzde bile sürmektedir. Ulusal kurtuluş mücadelesi verip de bağımsızlıklarını ulus-devlet temelinde örgütleyen devletli uluslar ise hegemonik ulus-devletler ve kapitalist tekellerin egemen oldukları kapitalist moderniteye değişik yöntemlerle ve değişik düzeylerde bağımlı kalmakta veya

bu sisteme eklemlenmektedirler. Kapitalist tekeller doğrudan veya dolaylı biçimde ve savaşlar yoluyla oluşmasını sağladıkları ulus-devletleri sürekli savaş halinde tutmayı kendi çıkarlarının temel güvencesi olarak görürler. Başta 1. ve 2. emperyalist paylaşım savaşları, Fransa ve ABD’nin Vietnam ve Kamboçya’ya karşı savaşları, Koreler arasındaki savaş, İran-İrak savaşı olmak üzere tüm savaşlar bu anlayış ve bakış açısıyla yürütülmüştür. Ayrıca hegemonik güçlere bağımlı sömürgeci ulus-devletlerin, sömürgeleri olan halklara ve hatta adlarını kullandıkları uluslara karşı yürüttükleri operasyonlar, yıldırma ve baskı politikaları ile diğer özel-örtülü savaş biçimleri de bu çerçevededir. Savaşlar ve buna bağlı silahlanma endüstrisi, ulus-devlet olmadan varlığını sürdüremez.

20. yüzyılın sonlarına kadar ulus-devletin örgütlediği, daha sonra da kapitalist tekellerin doğrudan kendi denetimlerine aldıkları kültürel ve sportif faaliyetler, özünden boşaltılarak toplumu bağımlılaştırma, alıklaştırma ve sürüleştirme politikalarının parçası halinde yaygınlaştırılır. 2000’li yılların başlangıcından itibaren Avrupa’dan başlayarak spor ve kültürel faaliyetleri doğrudan denetimlerine alan kapitalist tekeller eğlence endüstrisini de oldukça çeşitlendirerek yaygınlaştırırlar. Bu üç endüstri, medya araçlarının etkin desteğiyle günümüzde toplumu ve bireyleri gerçek sorunlarını ve çözümlerini düşünmekten uzaklaştıran, yozlaştıran, ahlaki değerlerin ortadan kalkmasını sağlayan, kapitalist modernitenin egemenliğinin yaygınlaşmasını ve aynı zamanda da çok büyük sermaye ve kâr birikimlerine yol açan sektörler haline gelmişlerdir. İnsan, mal ve hizmet dolaşımını sağlayan ulaşım sistemleri olarak adlandırılan, ama gerçekte özel ve devlet sermayesi tekellerin endüstriyalist planlamaları dahilindeki altyapı projelerinin (tarımsal sulama sistemleri, HES’ler, büyük otoyollar, demiryolları, köprüler, limanlar, enerji dağıtım ağları vb) inşaat maliyetleri de toplumdan alınan değişik vergiler, harçlar ve “cezalar”la toplumun sırtına yüklenir.

Yargı kurumu esasta ulus-devletin varlığını, iktidarını, yasalarını, siyaset ve uygulamalarını kabul etmeyenlere karşı oluşturulan bir cezalandırma mekanizmasıdır. Ulus-devlet kuram, kurum ve politikalarıyla topluma kendi varlığını ve egemenliğini kaçınılmaz bir zorunluluk ve gereklilik olarak kabul ettirmeye çalışır. Belirtilenlerin dışında daha birçok örgütlenme, kurum ve politikalarla ulus-devlet, toplumun toplum olmaktan çıkarılarak anlamsız insan yığınlarına, kitlelere dönüştürülmesini sağlar.

Toplumu ve bireylerini kapitalist modernite karşısında her bakımdan savunmasız ve çaresiz bırakır. Ortaya çıkan yığınlar devlete ve onun aracılığıyla kapitalist tekellerin hizmetine girmeye hazır hem işçi ve işsiz yığınları hem de bizzat tüketen ve tüketilen konumlara düşürülür. Toplumsal anlamını yitirmiş toplum ve bireyler, kapitalizmin genel anlamda ekoloji, yaşam ve doğaya, özel anlamda da üzerinde yaşanan coğrafyaya, ülkesine ve doğasına karşı gerçekleştirdiği talan, yağma, yıkım ve katliam saldırılarına duyarsız kalır ve hiçbir ciddi direniş göstermez. Hatta bu saldırılara yine ulus-devlet aracılığıyla bizzat ortak edilir. Katilinin aşığı olmak kavramı bu gerçeği ifade eder. Kapitalizmin, endüstriyalizm hamlesinin beklentisi ve amacı da bu hale düşürülmüş toplum ve bireylerdir.

Endüstriyalizmin yol açtığı ekolojik sorunlar

Endüstriyalizm, özünde her şeyi endüstriye çevirip ticarileştirme, bundan da katlamalı ve sürekli biçimde büyük kâr ve sermaye birikimini sağlama olduğu için esasta yaşamın tümüne yönelik, tarihin gördüğü ve görebileceği en büyük tehdit anlamına gelmektedir. Sadece maddi üretim, ekonomik faaliyetler, değerler ve ilişkiler değil, doğanın kendisi, toplum ve insan hem bir bütün olarak hem de tek tek hedef alınarak imhaya doğru götürülmektedir. Ulus-devletle birlikte maddileştirilmiş, toplumsal ve doğayı doğru anlamlandırma özelliklerinden koparılmış ve adına “pozitif” (melaştırmaya, maddi üretime, paraya yol açan) denen bilim, endüstriyalizm için en elverişli araçların başında gelir. Endüstriyalizmin metalaştırmayı, ticarileştirmeyi ve kâra dönüştürmeyi düşündüğü her şey, gerçekte toplumun emek ve değerleri ile birlikte doğanın kendisi ve barındırdığı tüm varlıklardır. Sadece varlıkları da değil yaşamın bütünü, varlıkların birbirleriyle ve doğayla ilişkileri, yaşam döngüleri ve doğa olaylarının da metalaştırılması ve kâra dönüştürülmesidir söz konusu olan.

Endüstriyalizmin ekoloji düşmanlığı, önce insana müdahaleyle başlar. Endüstriyalizmde, toplumun ve insanın bir bütün olarak ekolojiye yabancılaşması ve kayıtsız kalması derinleştirilir. İnsanın, toplumsallaşmasını ve doğayla bütünlüğünü esas alan zihniyete dayalı değil de, doğaya karşı savaş yürüterek varlığını koruduğu ve koruması gerektiği empoze edilir. İnsan gelişiminin de rekabet ve güç, birbirine karşıtlık, bireycilik ve bencillikle mümkün olduğu savunulur. Ulus-devletin zorunlu ve dü-

zenli okul sisteminde bu anlayışa göre hazırlanan müfredat ve ders programlarıyla bu ekoloji düşmanlığı kişiliklere ve bilince kazınır. Okulda temeli atılan doğa ve yaşam karşıtı anlayış ve kişilik, kapitalist tekeller ve ulus-devletin egemenliğindeki medya araçları yoluyla kalıcılaştırılır ve sürekli yeniden üretilir. Çünkü yaşama, doğaya ve tüm varlıklara kayıtsız kalan, düşmanlaştırılan insan doğanın, doğadaki varlıkların ve değerlerin endüstrileştirilmesine, metalaştırılmasına, talan ve yağma edilmesine göz yumacaktır. Hatta bunun da ötesinde bilinçli veya bilinçsiz biçimde bu saldırılara bizzat katılacaktır. Keyif için hayvan öldürme, avcılığın bir endüstri haline getirilmesi, madenler ve diğer yer altı ve yer üstü kaynakların sınırsız ve amansız biçimde talan edilmesi, değişik gerekçelerle içindeki canlılarla birlikte ormanların sürekli yakılması ve kırim-katliam düzeyindeki diğer saldırılar karşısında bu kadar sessiz kalınması, çıkan seslerin de çok cılız ve etkisiz olması, insanın doğa anlayışının mevcut düzeyini göstermektedir.

Savaş endüstrisi ve ekolojiye verdiği zararlar daha yıkıcı olmaktadır

Endüstriyalizmde doğaya ve topluma karşı en kapsamlı, derinlikli ve ağır sonuçlara yol açan savaş, savaş endüstrisinin bizzat kendisidir. Devlet ve sermaye güçlerinin kendi aralarında ve toplumsal güçlere karşı yürüttükleri savaşlar yeni yöntemler ve biçimlerin de eklenmesiyle giderek daha şiddetli ve kapsamlı halde yaygınlaşmaktadır. Kapitalist modernitenin egemen olduğu dünyanın, hemen herkes için, güvenlik açısından her zamankinden daha fazla kötü olduğu her gün, hatta her saat başı dünyanın tüm alanlarında yaşanan pratiklerle ve yapılan araştırmalarla da açığa çıkmaktadır. Bu durumu bizzat yaratan kapitalist tekeller ve denetimlerindeki ulus-devlet iktidarları, toplumun karşısında sürekli düşman, tehdit, tehlike yaratmayı temel strateji ve politika olarak uygulamaktadırlar. Her ulus-devletin en azından bir ulus-devletle düşmanlığı ve/veya rekabeti vardır. Bunun yanında Avrupa ülkeleri de dahil hemen hemen tüm ulus-devletlerde mutlaka bir “iç” toplumsal sorun, yani farklı halkların veya kültürel toplulukların özgürlük ve demokrasi mücadelesi vardır. Tabii ki devletin sınıflaşma ve iktidara dayalı olarak varlığını koruduğu gerçeğinden dolayı sınıfsal ve genel anlamda özgürlük-demokrasi-adalete mücadeleleri değişik düzeylerde de olsa varlıklarını sürdürmektedirler. Ulus-devlet iktidarları ve kapitalist tekeller, topluma ve doğaya aykırı olan tüm bu gerçekleri ve gerekçeleri “güvenlik, savunma, huzuru sağlama” vb adlarla savaşları, askerileşmeyi amaçlar ve anlayış, örgütlenme, pratik olarak sürdürmenin temel gerekliliği olarak değerlendirirler.

Militarizm, şovenizm, milliyetçilik ve aşırı sağcılık, egemen güçler tarafından birbirini tamamlayan politikalar temelinde duruma göre bazen açıkça, bazen de örtülü yöntemlerle derinlikli ve yaygın biçimde sürdürülür. Ordu, istihbarat ve polis teşkilatı militarizm, milliyetçiliğin resmi kurumları olarak işlev gö-

rürler. Aşırı sağcı partiler, rejimlerin selameti için bazen “geriletiseler” veya yer altına çekilseler de hiçbir zaman tasfiye edilmez veya gerçekten güçsüz duruma düşürülmezler. Milliyetçilik ve şovenizmin temeli okul-eğitim sistemidir. Diğer kurumlar ve politikalar, ancak bu kurumun yarattığı sonuçlar üzerine çalışma iş yapabilirler.

Militarizm, milliyetçilik ve şovenizmin yaygınlaştırılmasında, savaş politikalarının topluma kabul ettirilmesinde medya araçları belirleyici ve yaygın bir etkiye sahiptirler. Ulus-devlet, oluşturduğu kurumlar yoluyla medya araçlarını kendi strateji, politika ve operasyonları temelinde kullanır. Sinema ve dizi filmleri, ilanlar, özel programlar, tanıtım programları ve spotları, haber programları, spor karşılaşmaları, kültür-sanat programları ve hatta reklamlarda bile militarizm, milliyetçilik ve şovenizm sürekli işlenir. Bunlardan bazıları açık bir biçimde ordu, polis ve istihbarat kurumları tarafından açık veya örtülü biçimde desteklenirken, bazıları da ulus-devletin ilgili kurumları tarafından denetlenirler.

Askerileşme eğilimi, içe ve dışa karşı savaşta olma hali, milliyetçilik ve şovenizm politikaları ulus-devletleri ordularını sürekli büyültmeye, modernleştirmeye ve profesyonelleştirmeye, son bilim-teknik gelişmelere göre yeni, etkili ve de çok pahalı silahlar, mühimmatlar ve araç-gereçler almaya, askeri personel maaşlarını ve tazminatları yüksek tutmaya, büyük çaplı araştırma-geliştirme ve silah üretim programlarına yönelir. Tabii ki bu durum daha fazla satın alma ve daha fazla masraf demektir. Elbette bu harcamalar yeni ülkelerin ve zenginlik kaynaklarının işgali, vergi ve harçların sürekli artırılması ve topluma karşı kemer sıkma politikalarının uygulanmasıyla karşılanmaktadır. Bu nedenlerle tüm ulus-devletlerde savaş-askerileşme süreçleri dokunulamaz, sorgulanamaz ve eksiltilemez, aksine sürekli artırılır. Ulus-devletlerin “savunma” adı altındaki askeri harcamaları bütçelerinin yüzde 6-12’si arasında değişmektedir. Bu da silah, askeri malzeme ve araç-gereç şirketleri için çok büyük ticaret ve kâr anlamına gelmektedir. Bazı ulus-devletlerde ileri askeri araştırmalar, özel silahlanma projeleri, özel savaş birlikleri ve operasyonları için harcanan ve açıklanmayan örtülü ödenek veya gizli bütçeler bunlardan ayrılır. Savaş ve çatışmaların sürekliliğinden büyük kârlar eden şirketlerle, bunların sona ermesinden sonra el değiştiren veya işgal edilen alanlardaki yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin talan ve yağmasına ortak olanlar, altyapı ve büyük ölçekli inşaat projelerinin ihalelerini alanlar aynı sermaye grupları olur.

Silahlar ve diğer savaş araç-gereçlerinin üretimi için gerekli olan ham maddelerin çıkarılması, işlenmesi ve taşınması bile başlı başına ekolojik kırımları ifade eder. Silahların üretimden teslimata darki süreçleri de aynı tahribatlara yol açar. Silahların denemelerde ve savaşlardaki kullanımları doğaya ve doğadaki varlıklara doğrudan en büyük tehdittir. Patlayıcılar, kimyasal silahlar, biyolojik silahlar, yangın bombaları ve daha birçok savaş malzemesi kimyasal bileşik ve elementlerden üretildikleri için, bazılarının verdikleri zararlar sa-

dece kullanıldıkları yer ve bölge ile sınırlı kalmaz, doğrudan toprağa, suya, havaya ve hatta atmosfere kadar ulaşırlar. Böylece ekosistemin bütününde büyük tahribatlara yol açarlar. 2000’li yıllardan sonra savaşlarda kullanılmaya başlanan termobarik, hafifletilmiş nükleer silahlar, denizaltılarda ve roketlerde kullanılan yakıtlar da dahil olmak üzere tüm nükleer silahlar ve bunları üreten tesisler dünyamızı yok etmekle kalmayıp evreni dahi ölümcül anlamda tehdit etmektedirler. Başta hegemonik ulus-devletler olmak üzere birçok devlet tarafından deniz altında, yerin altı ve üstünde her yıl onlarcası gerçekleştirilen nükleer silah denemeleri ve yol açtıkları zararlar hemen hiç gündeme gelmeyen ve araştırılmayan en büyük doğa ve yaşam katliamlarının başta gelenlerindendir.

İkinci Emperyalist Paylaşım savaşında Japonya şehirlerine atılan atom bombalarının, emperyalist hegemonik güçlerin Vietnam’da, Kore’de, Afrika’daki sömürge ülkelerde yoğun ve yaygın olarak kullanmış oldukları kimyasal, biyolojik, konvansiyonel ve yangın silahlarının milyonlarca insanın ölümüne yol açtıkları, milyonlarca hektarlık alanlarda yaşam emareleri bırakmadıkları kayıtlara geçmiştir. Savaş ve silah endüstrisinin bu karanlık mirası günümüzde bile birçok bölgede ağaçlar ve bitkilerin yeşermemesi, olanların büyük çoğunluğunun hastalıklı olması, çocuk ölümlerinin yüksek olması, hayvanların yaygın biçimde ölümleri, nedeni kimyasal ve biyolojik kirlilik olan hastalıkların ve sakatlıkların sürmesi ve daha birçok acı olayla varlığını sürdürmektedir. Yakın dönemde gerçekleşen ve gerçek sorunlularından hala hesap sorulmayan Halepçe, Şengal ve diğer katliamlar hala hafızalardaki yerlerini korumaktadırlar.

Tekrar belirtmek gerekirse savaş ve silah endüstrisi, kapitalist tekellerin ortaya çıkardığı ve sürdürdüğü dev bir kâr ve sermaye birikimine, bundan daha önemlisi gerçek kıyamet ve cehennem haline yol açmaktadır. Ancak bu ulus-devletin toplam, resmi ve kurumlaşmış egemenliği üzerinden gerçekleşir, ondan ayrı değil, onunla birlikte vardır.

Endüstriyalizm, ekolojiye dönük en büyük saldırı hareketidir

Endüstriyalizm doğaya ve topluma karşıtlık temelinde ortaya çıkmıştır. Bu nedenle doğanın bütününe, doğadaki tüm varlıklara, topluma ve onun manevi-maddi değerlerine düşmanlık yapmayı, kendi varlık gerekçesi olarak görür. Endüstriyalizm buhar, su gibi enerji türlerinin yanında esas olarak kömür, en çok da petrole dayalı olarak ortaya çıkmıştır. Her ne kadar temiz ve sürdürülebilir enerji kaynakları son on yıllarda yaygınlaşmaktaysa da, bu yöntemler daha çok Avrupa, kısmen ABD ve birkaç ülkeyle sınırlıdır. Dünyanın çoğunluğunda makineler, ulaşım, fabrikalar, elektrik enerjisi, ısınma gibi alanlarda petrolün egemenliği sürmektedir. Petrolün dışındaki yöntemlerin geliştirilmesine ilişkin olarak daha yüz yıl öncesinde başlayan girişimler hala sürmektedir. Ancak egemenliğini kaybetmek istemeyen petrol endüstrisi tekelleri, bu ça-

baların engellenmesi, sonuç almaması için aralıksız bir mücadele yürütmektedir. Bu gerçeklik başlı başına endüstriyalizmin ne kadar doğa, toplum ve yaşam düşmanı olduğunu fazlasıyla izah etmektedir.

Arama, çıkarma, işleme ve ticaretiyle birlikte kendisi en büyük endüstri olan petrol endüstrisi, aynı zamanda enerji, ulaşım, makine, endüstriyel üretim, ısınma gibi alanlarda yaklaşık yüz elli yıldır egemenliği elinde tutmaktadır. Yaklaşık yüz yıl öncesinde başta Nikola Tesla olmak üzere birçok bilim insanının yenilenebilir, sürdürülebilir, otonom, kendine yeterliliğe dayanan, hatta birçoğu da ağır ve yoğun olmayan teknolojilere dayanan elektrik enerjisi bulma girişimlerini engelleyen petrol tekelleri ve diğer çıkar sermaye grupları olmuştur. Bu tekeller ve gruplar, bu yönlü arayışları ve çabalara karşı ulus-devlet iktidarıyla ortaklık halinde sürekli saldırı halinde olmuşlar ve engellemişlerdir. Ancak ekolojik, ekonomik ve toplumsal özellikleri olan bu deneyimlerin ve arayışların sonuçlarından çıkarlarına uygun olanları çalıp tekellerine almışlar, diğerlerini de imha etmişlerdir. Özellikle 2000 yılından sonra gündeme yerleşen temiz, sürdürülebilir, ekolojik enerji ve bu tür enerjilere dayalı olarak çalışan makineler, ulaşım araçları, hatta elektronik araç-gereçlerin üretimi ve işletiminin çoğunluğu, yine benzer sermaye tekellerinin egemenliğindeki endüstriler haline gelmişlerdir. Örneğin elektrikli taşıtların bataryaları ve şarj cihazlarının üretimi, çoğunluğu ABD, Çin ve Kore merkezli olan birkaç sermaye ve endüstri tekelinin elindedir. Güneş enerjisi panelinin temel parçası olan silikon levha üretimi de aynı şekilde birkaç tekelin egemenliğindedir. Bio-dizel akaryakıt, rüzgar enerjisi santralleri gibi birçok teknoloji ya bütünüyle veya temel kısımlarında dünya çapında egemen olan birkaç tekeldir. Yani endüstriyalizm, her şeyi metalaştırıp paraya çevirirken, ortaya çıkan yıkımları ve sorunları da yine endüstrileştirmekte ve paraya çevirmektedir.

Tütün, alkol, sentetik ve bitkisel kaynaklı uyuşturucu endüstrisi, silah endüstrisine yakın cirolara sahiptir. İnsanlığın sonunu getirebilecek özelliklere ve kapasiteye sahip, ancak ileri bilimsel teknik araştırma-geliştirme projeleri adı altında yürütülen faaliyetler trilyonlarca doları tutan bütçeleriyle dev bir endüstri haline gelmiştir, örneğin ABD’de 1960’larda Pentagon bünyesinde başlatılan “ileri teknoloji araştırmaları”na açıklandığı kadarıyla şimdiye kadar 2 trilyon kadar para harcanmıştır. Benzeri çalışmaların Avrupa ülkeleri, Rusya ve Çin devletleri tarafından da yürütüldüğü bilinmektedir. Zihniyeti ve yol açtığı sonuçlar itibarıyla bizzat kendisi doğayı, yaşamı ve toplumu imha hareketi anlamı taşıyan endüstriyalizm, bu imha etme “işini” de bir endüstri düzeyinde yürütmektedir.

İki yüz yıllık endüstriyalizm hareketi kapsamında toplum öyle bir duruma getirilmiştir ki nasıl yaşaması ve yaşaması gerektiğini; doğru ile yanlış; gerekli olan ile ihtiyacı olanı birbirinden ayırt edemez hale düşürülmüştür. Böyle olunca da kapitalizmin önüne koyduğu her şeye hiç düşünmeden ve sorgulamadan atlamakta, ger-

çekte kendisinin olandan, kendisine gerekli ve doğru olandan ise aynı biçimde uzaklaşmaktadır.

Endüstriyalizm harekâtında, aşırı kâr ve sermaye birikimine yol açmayan, ancak insanlık ve ekolojik sistem için yaşamsal düzeyde zorunlu ve yararlı olan alanlara yatırım yapılmaz. Aksine bu alanlarda gerçekleştirilmek istenen çabalar kapitalist tekeller ve ulus-devlet iktidarlarının iş birliğiyle engellenirler. Sağlıklı yaşam ve koruyucu sağlık, demokratik eğitim, ekosistemdeki tahribatların giderilmesi, nesli tükenen bitki ve hayvanların korunması, araziler ve su kaynaklarının tükenmesi ve kirlenmesinin önüne geçilmesi, gerçekten temiz-dönüştürülebilir-sürdürülebilir enerji sistemlerinin kendine yeterlilik ve toplumsal ulaşılabilirlik temelinde geliştirilmeleri ve daha sayabileceğimiz birçok faaliyet ve alan vardır. Bunların enerji, sağlık, eğitim başta olmak üzere bir kısmı sermaye tekellerinin egemenliğindeki büyük endüstriler olarak işletilmektedir. Nesli tükenen bitki ve hayvanların korunması, doğadaki tahribatların giderilmesi gibi “uygun” görülmeyenler ise “ihmal, yeterli kaynak ve personelin olmaması” gibi gerekçelerle gündemden çıkarılmaktadır.

Tarımın ve hayvancılığın endüstrileştirilmesi birçok hastalığa yol açmıştır

Endüstriyalizmin önce tarımda başlatılmasının elbette bazı temel nedenleri var. Köy, tarım ve hayvancılık kültürü, toplumu ve değerlerini ayakta tutan kültüredir. Zengin ve çeşitli manevi ve maddi kültür biçimlerini barındıran köy toplulukları, komünal yaşam tarzları ve kendine yeterli ekonomileriyle endüstriyalizm önünde büyük tehdit olarak görülmektedir. Kapitalizm, ortaya çıkışından itibaren sürekli bu kültüre saldırmayı kendi varlık nedeni olarak görmüştür. Üretimin ve de tüketimin sızramalı artışını karşılayacak işçi kitlelerini karşılamak için o dönemki kent nüfusu hem yetersiz hem de üretken olmaktan uzaktır. Boşaltılan kırsal alanlardaki verimli tarım arazileri, meralar, ormanlar ve su kaynakları kapitalist tekellerin devlete ve özel sermayeye ait büyük şirketlerine devredilir. Tarım ve hayvancılık, öncelikle toplumun beslenme, sağlık ve giyim ihtiyaçlarını karşıladığından, bu gereksinimlerin tekelleştirilmesiyle toplumun egemenlik altına alınması kolaydır. En fazla kâr ve sermaye birikimi, o dönemde tarım-hayvancılık faaliyetlerinden elde edilmektedir. Tabi ki tüm bunların yapılması ulus-devlet aracılığıyla, onun silahlı güçleri, yargı sistemi ve diğer kurumlarının katılımıyla pratiğe geçirilir. Tüm bu nedenlere dayalı olarak kapitalist tekeller, endüstriyalizm hamlesini önce bu alanda başlatmışlardır. 19. yüzyıl başlarında İngiltere’de başlayan bu süreç 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı’na kadar Avrupa’da tamamlanır. Savaştan arta kalan kimyasal maddeler, ağır makineler ve silah atıkları, kimya ve biyoloji konusundaki denemeler tarımın endüstrileştirilmesine ivme, çeşitlilik ve yaygınlık kazandırır. 1950’li yıllardan itibaren tarım-hayvancılıkla ilgili faaliyetler ve süreçlerdeki endüstricilikte daha da ileriye gidilir. Bu temelde devletlerarası alanda Dünya Gıda Örgütü, Ulus-

lararası Tohum ve Tarım Geliştirme Ajansı (ICARDA) başta olmak üzere birçok kurum oluşturulmuş, dünyadaki çoğu ülkedeki su kaynakları, tarım arazileri, tarım-hayvancılık faaliyetleri, ürünleri ve gereksinimleri, sermaye tekelleri ve hegemonik güçlerin çıkarlarına uygun biçimde merkezi-bölgesel ve yerel düzeyde örgütlendirilmeye başlanmıştır. Avrupa'daki yayılmasını ve egemenliğini tamamlayan tarım endüstriyalizmi, ikinci emperyalist paylaşım savaşıdan sonra Latin Amerika, Asya, Ortadoğu ve Afrika'daki ülkelere taşırılır.

Endüstriyelleştirilmiş tarım-hayvancılıkta kullanılan yöntemler ile bunların toplum ve ekoloji açısından yol açtığı sonuçları ayrıntılı açıklamak daha yararlı olacaktır.

Tarım ve hayvancılıkta en önemli konu tohum ve damızlık hayvandır. 1970'li yıllardan itibaren kapitalist tekeller bu konuda egemen olmaya başlamışlardır. Çiftçinin ve üreticinin ektiği ürünün tohumunu geliştirmesi ve beslediği hayvanın ıslahını kendisinin gerçekleştirmesi durumu ortadan kalkmıştır. Bununla bağlantılı olarak gübre, yem, ilaç gereksinimlerinde de aynı durum yaşanmaktadır. Dünya genelinde tohumun, zirai-hayvan sağlığı ilaçları ve hatta gübrenin önemli bir kısmı, Avrupa ve ABD merkezli beş büyük kapitalist tekelin egemenliğindedir. Bu tekeller tüm üretim süreçlerini kendilerine bağımlı kılarken, diğer yandan bu gereksinimler üzerinde sık sık spekülasyonlar ve diğer piyasa oyunları gerçekleştirerek kısa sürede çok büyük sermaye ve kâr birikimleri elde etmektedirler. Bununla birlikte GDO'lu tohumlar, hormonlar, sağlıklı olmayan hayvan yemleri ve diğer yöntemlerle de tarımsal ve hayvansal ürünlerin doğallıkları ve kalitesi bozulmaktadır. Bu da doğal dokuyla birlikte insan sağlığını da ciddi anlamda bozmakta, birçok sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Tarım ve hayvancılıktaki bilgi, üretim araçları, teknoloji, işletme, sermaye ve pazarın kapitalist tekeller tarafından ele geçirilmesinden dolayı, bu alandaki üreticiler ve emekçilerin çoğunluğu vasıfsız, mevsimlik işçiler durumuna düşmektedirler. Arazi, hayvan ve üretim araçlarına sahip olanlar ise yapılan değişik anlaşmalarla devlet ve özel sermaye şirketlerinin bağımlısı tedarikçilere dönüşmektedirler. Bununla birlikte akaryakıt, elektrik, gübre, bitki ve hayvan sağlığını koruma gereksinimleri, araç-gereç, kredi gibi birçok konuda ağır borçlar altında bırakılmakta ve bir süre sonra da ödeyemediklerinden dolayı varlıklarına el konularak işçileştirilmekte ve işsizleştirilmektedirler.

Tarım ve hayvancılıktaki endüstriciliğe bağlı olarak hedef seçilen "az gelişmiş ve gelişmekte olan" bölgeler ve ülkelerde planlama ve projeler gerçekleştirilmektedir. Büyük sulama barajları ve kanal şebekeleri, endüstriyalist çiftlikler, çok büyük ölçeklerde endüstriyel bitki ekimleri gibi projelerle tarım ve hayvancılık faaliyetleri yerel toplulukların, çiftçi ve köylülerin elinden alınıp merkezileştirilmekte, bir kısmı da kooperatifler adıyla devlete bağımlı hale getirilmektedir. Bununla birlikte doğal doku, tarım ve hayvancılığın doğal yapısı ve işleyişi çok ciddi düzeyde tahribatlara uğramaktadır. Doğal üretim yöntem-

lerinin esas alınmadığı çiftliklerdeki hayvan yetiştiriciliği de toplum ve doğa sağlığı açısından ciddi sorunlara yol açmaktadır. Kısa zamanda çok fazla ürün elde etme amacıyla aşırı miktarlarda sulama, gübreleme, ilaçlama, ağır teknolojilerle toprağın derin ve sürekli işlenmesi yöntemleri esas alınmaktadır. Bunun sonucunda toprakta aşırı tuzlanma, çölleşme, hastalıklar, kimyasal ve biyolojik kirlenme meydana gelmektedir. Böylece araziler tarımsal, canlılık ve verimlilik özelliklerini kaybetmektedirler. Zirai mücadelede doğal ve sürdürülebilir yöntemlerin terk edilerek kimyasal gübre ve ilaç kullanımının esas alınması sadece

laştırılmaktadır. Soğuk ve sert iklime sahip ülkelerde toplumun denetiminde gerçekleştirilmesi şartıyla uygun olan seracılık, 2000'li yıllardan sonra dünyanın çoğu ülkelerinde yaygınlaştırılmıştır. Seracılıkta bilgi, tohum, gübre, ilaç ve araç-gereçler yine dünya çapındaki birkaç sermaye tekelinin egemenliğindedir. Dolayısıyla bölgesel ve yerel düzeydeki seracılık tarımı yapanlar da bu tekeller ve onların yerel işbirlikçisi devlet ve özel sermaye güçlerine bağımlı olmaktadır. Endüstrileştirilmiş seracılık yoluyla, aynı zamanda yerel ürün, doğal tat ve sağlıklı ürünlere dayalı kültür ortadan kaldırılarak bunun yerine kapitalist beslenme alışkan-

Avrupa'da temel alınan ve yaygın biçimde uygulanan bu yöntem, günümüzde dünyanın birçok yerinde büyük ölçekli askeri tesisler, HES, GES, kara ve demiryolları, havalimanları, fabrikalar, maden ocakları, konut siteleri gibi projelerin inşa edileceği ve/veya işletileceği tüm alanlarda uygulanmaktadır. Nüfus yoğunluğu, işsizlik, çevre kirliliğine karşı gerekli önlemler alınmadığı için toplum yaşamını direk etkileyen durumlar olmaktadır.

Endüstriyalizm doğaya ve topluma en büyük saldırıdır

Ulus-devlet sınırları içerisindeki yer altı ve yer üstü doğal kaynak-



lıkları ikame edilmektedir.

Endüstriyalizmin kentleşmeye etkileri toplumu parçalamıştır

Kökene uygarlık ve devletin kuruluşuna dayanan kentler, kapitalist moderniteye kadarki süreçte belli bir kimlik, işlevsellik, estetik ve mimariye yapıya sahiptiler. Bu özellikleriyle kültürel, sanatsal, bilimsel, toplumsal, ekonomik gelişmelerde de önemli katkıları olmuştur.

Kapitalist modernitede, kentin toplumsal anlamdaki olumlu özellikleri ortadan kalkar. Toplumsal gelişmeye katkı sağlayacak neyi varsa tasfiye edilen kent, ulus-devletin ve endüstriyalizmin, kapitalizmin beyni, yönetim merkezi, kurumu haline getirilir. Böylece endüstriyalizm harekâtında karargah olarak düzenlenir. Daha 19. yüzyıl başlarında İngiltere'de kırsal alanların boşaltılarak, mülksüzleştirilen ve işsizleştirilen yüz binlerce köylünün kentlere yığılması ilk uygulamalar olmuştur. Daha sonra Almanya, İtalya, Fransa ve diğer Avrupa ülkelerinde de uygulanan bu politika kapitalizmin ve ulus-devletin egemen oldukları tüm kentlerin oluşumlarında, günümüzde de sürdürülmektedir. Kentli nüfusun oluşumunda kapitalist tekeller ve ulus-devletin birlikte pratikleştirdikleri birkaç temel yöntem ve politika vardır. Devlet ve sermaye tekellerinin iktidarını kabul etmeyen ve buna direnen kırsal, göçer, aşiret toplulukları ulus-devletin zor aygıtları ve yöntemleriyle yerleşim alanlarından kopartılır. Endsüstriyalizm hareketinin başlangıcında

larının tümü kamu malı adı altında devletin mülkü olarak görüldüğünden, bunlar üzerindeki her türlü tasarruf hakkı da devlete ait olur. Ulus-devlet, toplumun ve yaşadığı doğanın tüm değerlerine el koymanın ve bunları yağmalamanın meşrulaştırılma aracıdır. Daha önceki devlet biçimleri, bu güce ulaşamamışlardı ve toplum sürekli direnmekteydi. Ancak, halkların ve ülkelerinin değerlerine bir anda ve tümüyle el koymak ancak ulus-devlet mekanizmasıyla mümkün oldu. Bu yapılanmanın, tarihteki en büyük el koyma aracı olması bu gerçeğe dayanır. Toplamlar, halklar, topluluklar yaşam alanlarıyla birlikte gasp edilir. Tüm yaşam alanı, barındırdıkları canlılarla birlikte su kaynakları ve ormanlık alanlar, madenler, petrol, gaz, inşaat ham maddeleri, maddi değeri olan diğer materyaller, hatta hava ve güneş ışığı da endüstriyalizmin talan ve yağmasına sunulur. Ulus-devlet mekanizması, endüstriyalizmi pratikleştirecek ve ona hizmet eden en faydalı araç olarak kurulduğundan hegemonik merkezler de dahil hiçbir ulus-devletin, bu kaynaklar ve değerler üzerinde pratikleştireceği projeler, kendi iradesi ve politikaları temelinde değildir. Tarihte, "ülkenin kaynaklarını millileştirme" adı altında buna yeltenenlerin çoğu başarısız olup ya kapitalist tekellere teslim olmuş ya da tasfiye edilmişlerdir. Kurulan bir ulus-devletin hegemonik güçler tarafından onaylanmasının, ülkenin kaynakları ve ekonomik değerlerini bu güçlere teslim etmesine bağlı olduğu, şimdiye kadarki pratiklerden

açıktır. anlaşılmaktadır. Kapitalist tekellerle bağlantılı Dünya Bankası, Uluslararası Kalkınma Ajansı ve onlarca küresel kuruluştan ilgili olanlar tarafından, bu kaynaklar ve değerlerin potansiyelleri ve nasıl işletilebileceklerine ilişkin kapsamlı araştırmalar yapılır. Bu süreçlere bölgesel ve yerel işbirlikçi iktidarlar ve sermaye güçlerinin bazılarının katılımı da sağlanır. Fizibilite çalışmalarının sonucunda hedef olarak seçilen bölge ve ülkeleri kapsayan kalkınma, ekonomik yatırım gibi adlarla büyük ölçekli planlama ve projeler hazırlanır ve söz konusu ulus-devlet iktidarlarının iş birliğiyle hayata geçirilir. Ulus-devlet iktidarları ve sermaye tekelleri kendilerini bu projelerin sahibi olarak göster-seler de genelde ancak uygulamak, gerçekleşen talan, yağma ve elde edilen kâr birikiminden kendi payını almaktır. Tabi bunun için de politik kararlar, yasalar, söz konusu alanlarda yer alan toplulukları rüşvet veya korkuyla sindirmek, yol-elektrik gibi altyapıyı oluşturmak zorundadırlar. Ayrıca bu altyapı inşasının maliyeti de değişik yöntemlerle topluma yüklenir.

Kürdistan başta olmak üzere Ortadoğu'da ve dünyanın diğer bölgelerinde gerçekleşen fiziki, kültürel, ekonomik, siyasi soykırımlar ve bu katliamlar üzerine ulus-devletlerin kurulması ve "egemenliklerinin" tesis edilmesi, bazı ülkelerde de iktidar değişimleri bu sürecin parçalarıdır. Kürdistan'ın parçalanması, sürekli ve değişik katliamlarla tasfiye edilmesi amacıyla gerçekleştirilenler, Kürdistan üzerinde oluşturulan işgalci ulus-devletlerin oluşum biçimleri, karakterleri, kapitalist yayılmacılıktaki rolleri ve bu devletler eliyle gerçekleşen büyük ölçekli endüstriyalist projeler ve talan hareketleri incelendiğinde bu gerçekte çok açık biçimde anlaşılır. Avustralya'da Aborijinlerin, Kuzey Amerika'da tüm yerli halkların, Afrika'da kabile toplulukları ve dünya genelinde son iki yüz yıl içinde daha yüzlerce halk ve toplulukların değişik katliamlar ve kırım biçimleriyle ya ortadan kaldırılmaları ya köleleştirilmeleri veya marjinalleştirilmeleri, yine endüstriyalizm hareketi kapsamındadır.

'Ekonomik Kalkınma' politikaları ve yol açtığı yıkımlar

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda çok ağır yıkımlarla karşılaşmış ve bitme noktasına gelmiş olan Avrupa ülkelerinin, Sovyet Bloğuna kaymaması ve/veya demokratik devrimlere yönelmemesi için kapitalist tekeller, ABD eliyle ekonomik-sosyal kalkınma adı verilen stratejik politikayı hayata geçirdiler. 1980'lere kadar işleyen bu planlama doğrultusunda, söz konusu Avrupa ülkeleri, Japonya, Kore gibi ülkelerin ekonomik, sosyal ve siyasal yapılarının kapitalistik temelde dönüşümleri tamamlanmış ve ABD'nin sıkı ittifakları durumuna getirilmişlerdir.

Bu ülkelerde misyonunu tamamlayan "ekonomik-sosyal kalkınma" harekâtı 1990'lı yıllardan itibaren Asya, Ortadoğu, Afrika ve Latin Amerika'da uygulanmaya başlandı. Ancak bu bölgelerde ve ülkelerde uygulanmasında, öncekinden çok farklı olarak modern sömürgeciliğin derinleştirilmesi ve kapsamlı hale getirilmesi esas alınır. Kalkınma

adı altında, bu ülkelerde endüstriyalizm politikaları sistemli, planlı ve derinlikli biçimde yeniden örgütlendirilerek talan ve yağma, sermaye ve kâr birikimi azami düzeyde gerçekleştirilmeye başlanır. Ülkelerin ve halklarının kaynakları ve ekonomik değerleri üzerindeki planlamalar kesinlikle onların ihtiyaçlarına ve sorunlarına çare olacak biçimde ele alınmaz. Temel amaç kaynaklar ve değerlerin azami düzeyde metalaştırılması, ticarileştirilmesi, kâr ve sermaye birikimine dönüştürülmesidir. Bunun için en fazla kullanılan kavram olan “katma değer” esasta bu gerçeği örtülü biçimde izah etmektedir. Kapitalist tekeller, “kalkınma” projelerinin kendileri açısından başarılı olabilmesi için ulus-devletin kurumlaşma, işleyiş ve politikalarında bazı değişikliklerin gerçekleştirilmesini sağlarlar. Merkezi ve totaliter devletten, liberal devlete geçiş yapılır. Bu temelde yeni kurumlar ve yasalar hazırlanır, var olanlar da yeni programlar dahilinde değiştirilir. Küresel ve bölgesel ölçekte yetkili ve etkili olan ve yine kapitalist tekellerle ilişkili “kalkınma ajansları”nın şubeleri olarak hedef seçilen ulus-devletlerde de benzeri kalkınma ajansları kurulur ve bunları idari birimler düzeyinde örgütlendirilir. Bu çerçevede ulus-devletin tüm kurumları önlerine konan “kalkınma” projelerinin gerçekleşmesi için seferber edilirler. Tabii ki ulus-devlet iktidarına, kendi egemenliği altındaki toplumu tek tipleştirmesi, halkları ve toplulukları istediği düzeyde köleleştirmesi, asimile etmesi ve kendi yapay “uluslaşma” projesini uygulaması için inisiyatif tanınır.

Kalkınma adı altındaki politika, planlama ve projelerde toplum ve doğa lehine herhangi adım atılmaz. Aksine toplum ve doğada yer alan ne kadar zenginlik ve değer varsa bunlara el konulması, metalaştırılması ve kâra dönüştürülmesi hedeflenir. Bunun önündeki toplumsal engellerin kaldırılması, toplumun direnişinin kırılması ve toplumun da bu kırımlara ortak edilmesi için her şey yapılır. Toplumsal birlik ve dayanışmanın tasfiyesi için, devlete ve/veya özel sermayeye bağlı onlarca “sivil toplum kuruluşu” oluşturularak seferber edilirler. Topluluk ekonomisini parçalamak ve bireyci “kurtuluşu” geliştirmek için mikro krediler dağıtılır. Çiftçi ve üreticiye sunulan maddi, teknik ve bilimsel “destekler”le, anlaşmalı çiftçilik ve besicilikle, devlet ve özel sermayeye bağlı “kooperatif” oluşumları yaygınlaştırılır. En fazla ve rahat biçimde kâr ve sermaye birikimine yol açtıkları için madenler, petrol ve gaz, değerli toprak elementleri, inşaat ham maddeleri başta gelenlerdir. İnşa edilen HES’ler, tarımsal sulama barajları ve askeri bentlerle nehirler ve dereler endüstriyalizm politikalarının hizmetine sokulur. Toplumun tarım-hayvancılık faaliyetlerine el konularak, araziler ve su kaynakları da dahil kapitalist tekellere bağlı ve/veya onlarla bağlantılı şirketler tarafından endüstriyalist temelde büyük ölçekli tarım-hayvancılık projeleri gerçekleştirilir. Endemik bitki ve hayvan türleri, yerel ve yöresel manevi kültür değerleri, sanatsal ve edebi üretimler, folklor, tarihi eserler, mutfak kültürü ve daha birçok toplumsal değerlerin koruma, destekleme ve katma değer sağlama adı altında metalaştırılmasının “ekonomik kal-

kınma” programlarında önemli yerleri vardır.

Ekonomik kalkınma programları ve projelerinin gerçekleştirilmesi uğruna binlerce yıllık tarihi kültürel eserler, sular altında bırakılarak veya daha değişik biçimlerde imha edilmektedir. İnşaatlar, maden ocakları, petrol çıkarma ve diğer projelere alan açmak için milyonlarca ağaç kesilerek ağaç endüstrisine aktarılmaktadır. Yine aynı gerekçelerle projelere kısa sürede alan açmak için ormanlık ve meralık alanlar yakılmaktadır. Maden, petrol ve diğer yer altı kaynaklarının çıkarılması, işlenmesi ve proje tamamlandıktan sonraki süreçler üzerine toplumun ve ekolojinin korunmasına ilişkin hiçbir tedbir alınmamaktadır.

Kalkınma adı altındaki faaliyetler



ve elde edilen ürünlerin, gerçekte toplumun ihtiyaçlarına cevap olmadıkları, şimdiye kadarki pratiklerde çok açık biçimde ortaya çıkmaktadır. Örneğin dünyanın başta gelen petrol rezervlerine sahip Nijerya’da Shell başta olmak üzere petrol şirketleri, gerçekleştirdikleri büyük talan ve yağmayla kâr ve sermayelerini katlamalı biçimde artırırken, Nijerya’nın su kaynakları ve topraklarının büyük kısmının kullanılamaz durumda kirlenmelerine yol açmışlardır. Kürdistan’da sömürgeci mantıkla, başta altın, gümüş, titan, krom olmak üzere madenler ve değerli elementlerin çıkarılmasıyla TC devleti savaşı finanse ederken, halkın ve doğanın payına düşen ise sürekli katliam, kırim, yoksulluk, işsizlik ve göç olmaktadır. Kalkınma adı altında birçok ülkede gerçekleştirilen projelerin, iddia edildiği gibi ekonomik ve sosyal kalkınmaya değil, tam tersi sonuçlara yol açtıkları çok açık biçimde ortaya çıkmıştır. Bu projeler, halkları için köleleşmenin daha da derinleşmesi, işsizlik, açlık ve yoksulluğun daha da artması, uzmanlar ve gençler başta olmak üzere dışarıya yoğun göçler, psikolojik de dahil olmak üzere ağır sağlık sorunları, toplum içindeki çatışmalar, çeteleşme ve mafyatik grupların türemesi, kültürel ve ahlaki yozlaşma, uyuşturucu ve fuhuşun yaygınlaşması, değişik sömürgeci güçlerin istihbarat örgütlerine bağlı tarikatlar ve sözde insani yardım kuruluşlarıyla toplumun manevi alanda sömürülerek bunun maddi alana taşırılması gibi çok ağır sonuçlar ve sorunlara yol açmıştır. Toplumla birlikte yaşam alanları ve doğa bir bütün olarak yeniden işgal edilmektedir. Yer altı ve yer üstü kaynakları ciddi bir engelle karşılaşmadan ve tükenecek biçimde talan edilmekte; su kaynakları ve topraklar, altı ve üstüyle birlikte temizlenemeyecek bi-

çimde kirlenilmekte; doğal ekonomik kaynakların maddi ve ticari ürünlere dönüştürülmesi uğruna barındırdıkları tüm canlılar imha edilmektedir. Endüstriyalist tesislerin inşaa, kullanım ve kullanım sonrası süreçlerde toprağa ve su kaynaklarına büyük tahribatlar verilmesi, birçok alanda oluşan moloz ve enkaz yığınları, doğa ve toplum sağlığı açısından çok ciddi sorunlara yol açmaktadır.

Endüstriyalizm yaşamın bütününe düşmandır

Kapitalizmde talebin arzı belirdiği ve piyasanın da arz-talep arasındaki ilişkiler temelinde yürüdüğü savunulur. Bu bir aldatmacadır, arz yani üretim-ürün-meta kapitalist tekellerin denetimindedir.

nucu ortaya çıkan çok büyük miktarlardaki metanın pazarlanmasını, böylece krizleri aşmak ve kâr-sermayenin katlamalı artışını güvenceye almayı hedeflediler. Henry Ford’un üretim bandı, “günlük 8 saat çalışma, beş dolar ücret” sloganı ile birlikte arzın, talebi belirlemesine yönelik faaliyetler başlamıştır. Keynes’in devletin ekonomiyi, şirketleri koruyucu biçimdeki müdahalesi ve yurttaşlara tüketici kredilerinin dağıtılması politikası Eisenhower ve Roosevelt dönemlerinde yaygınlaştırıldı. 1930’lardan savaş sonrasına kadarki dönemde en fazla kâr ve sermaye birikimine yol açan faaliyet silah ve savaş araçları endüstrisi oldu. ABD’de hayata geçirilen bu politikalar, 1950’lerden sonra Avrupa ülkelere taşırıldı. Kapitalist tekellerin

ve hegemonik güçlerin çıkarları doğrultusunda, savaştan sonra oluşturulan askeri, siyasi, ekonomik, kültürel kuruluşların ve Marshall Yardım programının desteğiyle kapitalist tekeller, Avrupa ülkelerinin çoğunluğu ile diğer kıtalardaki bazı devletlerin ABD öncülüğündeki kampta yer almalarını güvenceye aldılar. Böylece ABD, Avrupa ülkeleri ve diğer bazı ülkelerde sonuç alan endüstriyalizm hareketi 1970’li yıllarla birlikte tüm yaşam alanları, faaliyetleri, ilişkileri ile birlikte toplumu ve doğayı tümünden kapsamına almaya yönelir. Birçok konuda küresel çapta stratejiler, planlamalar, örgütlenmeler, yasal ve hukuki çerçeveler oluşturulur.

İki büyük emperyalist paylaşım savaşı ve daha sonraki süreçlerde kullanılan bilimsel yöntemler, fizik, kimya, elektronik, biyolojik, inşaat mühendisliği gibi alanlardaki bilgi birikimi, deneyler ve sonuçları, sonraki yıllarda başka alanlara taşınmaya başlandı. Bu temelde kapitalist tekeller ile hegemonik güç merkezleri ortaklığı genetik mühendisliği, otomasyon ve robot teknolojisi, kimya, elektromekanik, elektromanyetik, termodinamik, optik ve gözetleme sistemleri, dijital sistemler, medya araçları, kablosuz iletişim(internet), mikro-biyoloji, astronomi, nükleer teknoloji, kuantum fiziği ve nano teknoloji gibi alanlara çok büyük yatırımlar yapmaya başladılar. Bu konulardaki çalışmalarla bir yandan demokratik-toplumsal direnişleri engellemek, dünya genelinde tam hakimiyet kurmak ve oradan uzaya uzanma amacı gerçekleştirilmek, diğer yandan da katlanan kâr ve sermaye artırımını en üst seviyelere ulaştırmak istenmektedir. 1980’lerden sonra finans kapital denen dönem başlar. En büyük sermaye tekellerinin endüstreleştirilmiş alanlara egemen olmaları ve diğer birçok alanı da endüstreleştirmesi anlamına gelir.

Ekonomik ve maddi üretimle hiçbir ilgisi olmayan, hatta ciddi anlamda hiçbir fabrikası, deposu, taşıma aracına sahip olmayan sermaye tekelleri ekonomik üretim alanları ve faaliyetleri üzerinde hakimiyet kurarlar. Sadece markayı, üretim lisansını, parayı ve işletilmesini tekelinde tutarlar, diğer işleri de tedarikçiler, kendileri de daha küçük taşeronlar çalıştıran müteahhit ve taşeron şirketler, eskinin köle işliklerinden daha beter atölyeler, merdiven altı üretim ve daha birçok yol, yöntem ve taktik kullanılır. Dünyanın en büyük spor ayakkabı ve malzeme markası olan Nike şirketinin hiçbir atölyesi ve makinesi yoktur. Hemen herkes tarafından sevilerek yenilen ve dünya çapında büyük bir pazara sahip olan çikolata üretimi en acımasız, ahlak ve insanlık dışı çocuk köleliği emeğiyle gerçekleşir. Moody’s, Standard and Poors, Fitch gibi büyük sermaye tekelleri, doğrudan fabrika ve üretim tesisleri sahibi olmamalarına rağmen sanayi üretimi, taşımacılık, ticaret yapan yüzlerce şirketi, birçok ulus-devlet iktidarı ve onların egemen oldukları halkları kendilerine bağımlı hale getirmişlerdir.

Kapitalist tekellerin egemenliğindeki bilim-teknik, gelişme ve ilerleme adına çok hızlı bir üretim yarışının zemini haline getirilmiştir. Özel önem verilen ürün tanıtım etkinlikleri ve medya reklamlarıyla yeni ürün adı altında her gün yüzlerce ürün pazarlara sürülmektedir. Çok zengin ürün çeşitliliği ve her bir ürünün, aynı türden diğerlerine göre çok farklı teknik özelliklere ve avantajlara sahip oldukları algısı yaratmak için her türlü yol yöntem kullanılır. Ancak bu ürünler arasındaki farklılıklar biçim ve nüansın ötesine geçmez. Bazı ürünlerde birleştirilen birçok özellik de, gereksiz ve ürünün misyonuna terstir, örneğin fiyatı 400-600 dolar arasında olan ve bazı bilgisayar fonksiyonları da yüklenmiş Apple Watch (Apple dijital kol saati)in işlevlerinin çoğu gereksiz, faydasız ve kullanılabılır değildir. Büyük reklamı yapılan Microsoft’un Surface model dizüstü bilgisayarı iki yılı dolmadan dibe vurmuştur. Buna benzer daha yüzlerce örnek vardır.

Lüks tüketim alışkanlığı

Devletin kuruluşuyla birlikte başlayan lüks tüketim alışkanlıkları, kapitalizme kadarki tarihsel süreçte saraylar, iktidar güçleri ve onların yakınları ile sınırlı kalmıştır. Ancak 18. yüzyıl sonlarında aristokratlardan burjuvalara, ulus-devletin iktidar çevrelerine geçiş sağlamıştır. Gereklili olmayan, ayrıcalıklı, halktan ve diğer insanlardan daha üst düzeyde ve farklı olduğunu göstermeye çalışan lüks tüketim alışkanlığı endüstriyalizmle daha yaygın hale gelir. Önce zenginler ve iktidar çevrelerinde görülen lüks tüketim alışkanlıkları, bu alanın oldukça kârlı olduğunu fark eden kapitalist tekeller tarafından bir endüstri olarak düzenlenir. Lüks tüketim alışkanlıkları kapitalist modernitede zenginliğin, egemenliğin, hatta psikolojik baskının önemli bir göstergesi olarak, anlayış düzeyinde örgütlendirilir. Uzun bir süre boyunca egemen güçlere mensup olanların ve mafyatik çete gruplarının çok ötesine geçmeyen lüks tüketim anlayışı ve alışkanlığı, 1970’li yıllardan itibaren toplum

içinde de yaygınlaştırılmaya başlanılır. Bu temelde toplumun her bir kesimine ve grubuna hitap eden taklit lüks tüketim ürünleri bolca piyasaya sürülmektedir. Günümüzde sahte altın ve mücevherat, tekel markalarına ait ürünler reklamlar, dizilerin etkisiyle sokaklara kadar uzanan geniş ticari ağlarla büyük kâr ve sermaye artırımına yol açarak sürmektedir. Dünyanın en zengin aile ve kişileri arasında lüks tüketim eşyası şirketlerinin sahiplerinin hemen hiç değişmeden listenin başlarında yer almaları bunun en bariz örneğidir. Örneğin Loreal, Givenchy, Dupont, Channel gibi tekel markaların sahiplerinden her birinin serveti 70-130 milyar dolar arasındadır.

Sağlığın endüstrileştirilmesi

Kapitalizmin insana ve toplumun varlığına yönelik gerçekleştirdiği en önemli iki saldırı alanından birisi sağlıktır. Önderliğimiz, kapitalizmin toplumu kanserleştirmeye olduğunu ve bizzat kanserin de bir kapitalizm hastalığı olduğunu belirtir. Endüstriyalizm harekâtında toplum ve doğa sağlığının bozulması, bir bütün olarak yaşamın sağlıklı sürdürülmekten çıkarılması temel hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Bozulan sağlığın düzeltilmesi adı altında yürütülen faaliyetler de oldukça kapsamlı bir endüstri haline getirilmişlerdir. Sağlığın bozulması da, düzeltilmesi de endüstri haline getirilmişlerdir. Endüstriyalizm bizzat egemen hale getirdiği yaşam alışkanlıkları, beslenme, hareket, çalışma tarzları ile toplumun ve tek tek bireylerin tümünden hastalıklı hale gelmesine yol açmaktadır. Örneğin sigara ve kahve tüketiminden kaynaklanan damar sertliğine ve buna dayalı sağlık sorunlarından dolayı Avrupa genelinde her yıl ortalama 400 bin insanın öldüğü, resmi istatistiklerde yer almaktadır. Avrupa ülkeleri ortalamasında nüfusun yüzde 35-40 arası obeziteden muzdardır. ABD’de bu rakam daha fazladır. Sigara, uyuşturucu, uyarıcı maddelerin kullanımına doğrudan ve dolaylı bağlı nedenlerle dünya genelinde her yıl milyonlarca insan ölmektedir.

1980’li yıllardan itibaren hem bir hastalık olarak kanser oldukça yaygınlaşmış, hem de bazıları bilinçli ve planlı, bazıları da birtakım denemelerin tesadüfî sonuçları veya yan etkileri olarak ortaya çıkan birçok ölümcül, bulaşıcı ve yaygın hastalık ortaya çıkmıştır. En yakın ve çokça tartışılan, ancak birçok göstergenin yapay bir virüs olduğuna işaret ettikleri Corona 19 virüsü resmi sayılara göre 10 milyonu aşkın insanın ölümüne neden olmuş, bu hastalığı atlatan yüz milyonlarca insanda da ağır etkileri sürmektedir. Ortaya çıkışından itibaren bu virüsün sürekli yeni varyantları ortaya çıkmakta veya üretilmektedir. Covid 19 virüsünün yaygınlaştığı iki yıl içerisinde internet üzeri çalışan ticaret şirketlerinin karlarının 7-8 katı arttıkları, Covid 19 ilaçlarından elde edilen kârların yüz milyar doları aştığı açığa çıkmıştır. 1980’lerde ortaya çıkan AIDS hastalığı kapitalizmin hegemonik merkezlerinde milyonlarca insana bulaştıktan sonra şimdi de Afrika, Asya ve dünyanın diğer bölgelerindeki yoksul halklar arasında her gün yüzlerce insanın

ölümüne yol açmaya devam ediyor. Yoksullaştırılmış Afrika kıtasının, neredeyse kaderi haline gelen Ebola, Maymun Çiçeği başta olmak üzere birçok salgın hastalık her yıl on binlerce insanı öldürmeye devam ediyor.

Endüstriyalizmin yarattığı, sadece fiziki değil ruhsal, düşünsel ve davranışsal sağlık sorunları da artarak sürmektedirler. İlaç ve sağlık araç-gereçlerinin tamamına yakını, sağlık eğitimi ve hastanelerin önemli bir kısmı kapitalist tekellere doğrudan veya dolaylı biçimde bağlıdır. Teknolojinin, kimyasal madde içerikli ilaçların yoğun olarak kullanıldığı modern hastanelerde gerçekleştirilen tedavi ve ameliyatlardaki başarısızlıklar ölüm oranları geçmişteki sağlık merkezlerinden daha fazla olmaktadır. Kapitalist moderniteye has, bireyci yaşam tarzına dayalı olarak ortaya çıkan yeni sağlık sorunları da gün geçtikçe artmaktadır. Kendi doğal halini beğenmeyen, bir anlamda kendini pazarlama anlayışını yansıtan estetik ameliyat zenginlerde ve hatta orta sınıflarda bile yaygınlaşmaktadır. Ruhsal ve bedensel sağlığın bozulmasının ve kendini pazarlama anlayışının son ürünü de estetik gülüş kazandırma ameliyatıdır. Bireyciliğin, aç gözlülüğün bir diğer göstergesi olan aşırı mide büyümesi ve mide küçültme operasyonları, yağ aldırma, botoks kullanımı gibi insanın kendi doğasına karşıt olma düzeyini gösteren daha birçok hastalık sağlık endüstriyalizmin son ürünleri olarak yaygınlaşmaktadır.

Klasik sömürgeci ulus-devletlerin, sömürge altında tuttukları halklara karşı gerçekleştirdiği faşist soykırımcı uygulamalarda da endüstriyelleşmiş sağlığın önemli bir rolü vardır. 1990’lı yıllardan itibaren Kürdistan’da uygulanan gebeliği önleyici ilaçların, virüs bulaşmış ve/veya ağır olumsuz yan etkileri olan aşıların değişik yöntemlerle dağıtılması; 2021 yılı içinde iktidara yakın bazı kişilerin getirdikleri ve henüz ne kadar insanın ölümüne yol açtıkları bilinmeyen sahte ameliyat yöntemleri; organ nakli ve kan verme kampanyaları üzerinden örgütlenen mafyalaşma ve daha birçok örnek, bu gerçeğe işaret etmektedir. Sağlığın endüstrileştirilmesinin en insanlık dışı bu yöntemleri, daha önce Birleşik Krallık tarafından Avustralya, Afrika ve Asya kıtalarında sömürgeleştirilen halklara karşı uygulanmıştır.

Endüstriyalizm medya ile büyük algı operasyonları yapmaktadır

Ulus-devletler ellerindeki tüm zor araçları ve kurumlaşmış iktidarlarına rağmen toplumun ruhsal, düşünsel, psikolojik dünyalarını ele geçirememişlerdir. Kapitalistler de üretim araçları, süreçleri ve faaliyetlerini denetimlerine alsalar da, toplum üzerinde tam egemen olamamışlardır. Her iki egemen güç de toplumun ve toplumsal güçlerin sürekli direnişleriyle karşılaşır. Bu nedenle endüstriyalizm harekâtında medya araçları ve iletişim faaliyetleri belirleyici bir role sahiptirler. Uzun bir geçmişe dayanan yazılı basın kapitalist modernite de şirketleştirilir, bilim-teknik gelişmenin ürünleri olarak telefon, radyo ve televizyon buluşları devrim niteliğindedirler, 1990’lardan itibaren

ise internet, toplumsal kullanıma açılır. Kitlesele iletişim alanı olarak medya, 1950’li yıllardan itibaren önce ABD ve İngiltere’den başlayarak, daha sonra diğer Avrupa ülkelerinde ve giderek dünya genelinde kapitalist tekeller ve ulus-devlet iktidarlarının tekeldi ege-menliklerine alınır.

Sıcak savaş dönemlerinde ulus-devlet iktidarlarınca propaganda amacıyla kullanılan medya araçları, böyle olmayan durumlarda çok daha etkili ve yaygın biçimde kullanılırlar. Günümüzde büyük bir endüstri haline gelen kitle iletişim araçları kapitalist tekellerin ve ulus-devlet iktidarlarının topluma ve doğaya karşı yürüttükleri savaşta en etkili araçların başında gelmektedir. Ulaşılması ve ulaşması kolay televizyon, egemen güçlerin denetiminde hala toplumu kitlesele biçimde etkileme, bu güçlerin istedikleri biçimde yönlendirme ve şekillendirme işlevi görmektedir. Haber, politik tartışma, tematik programlar, filmler, diziler ve eğlence programlarının tümü bu amaç doğrultusunda hazırlanıp yayınlanırlar. Kitle iletişim araçlarıyla ilgili tüm konularda etkin ve yetkin kurumlar oluşturulmuştur. Özellikle televizyon programları, istihbarat birimleri ve diğer özel-savaş örgütlenmeleri tarafından yayın öncesi ve sonrasında büyük bir titizlikle incelenir, gerekli görülünce duruma göre ceza verilir, iptal edilir veya programda bazı değişiklikler yapılır. Ayrıca birçok televizyon ve hatta radyo programı, diziler, filmler, haberler, reklamlar ve ilanlar da bizzat bu özel savaş örgütlenmeleri tarafından hazırlanmaktadır. Ulus-devletler medya araçlarını ve faaliyetlerini, önlerine konan strateji ve hedefler doğrultusunda toplumu sindirme, tek-tipleştirme, sürüleştirme, kendi asıl sorunlarından uzaklaştırma ve devletin egemenliğin kabul edilmesini sağlama temelinde yoğun ve yaygın biçimde kullanırlar. Sömürgeci ulus-devletler ise, sömürgeciliğini güvenceye almak amacıyla bu yaklaşım ve politikaları uygular. Kapitalist tekeller ve şirketler ise daha fazla satış gerçekleştirmek, ürünlerini cazip kılmak, bireycilik, tüketicilik, maddiyatçılık, toplum ve doğa düşmanlığının yerleşik ve yaygın hale gelmesini hedefler. Reklam faaliyeti büyük bir endüstri haline gelmiştir. İnternet sistemini kendi kontrollerinde örgütleyen hegemonik güçler, zamanla bu egemenliklerini büyük sermaye tekelleriyle paylaşıp duruma gelmektedirler. Televizyonun tek taraflı olarak gerçekleştirdiği toplumu etkileme, algı yaratma, yönlendirme faaliyetlerini internet, bu sisteme egemen olanlara, çok taraflı ilişkiler yumağında ve daha etkin biçimde gerçekleştirmek imkanı sunmaktadır. İnternetin kendisi dev cirolara sahip büyük tekellerin egemenliğindeki bir endüstriye dönüşmüştür.

Erkek egemen zihniyetin, kadına karşı yürüttüğü savaşın en yoğun gerçekleşme alanı medya araçlarıdır. Erkek egemen-cinsiyetçi bakış açısı reklamlar başta olmak üzere, egemen güçlerin denetiminde üretilen filmler, diziler, eğlence ve hatta tartışma ve haber programlarında bile çok yaygın biçimde görülmektedir. Kadın hem metanın kendisi, hem de yaşama dair ne varsa bunları metalaştırmada etkin bir araç olarak kullanılmaktadır. Kadınlı doğrudan ilgisi

olmayan ürünler dahi, kadın bedeninin pazarlanması aracılığıyla tüketicilere tanıtılır. Yapılan, ürünle birlikte kadını pazara sürmektir. İktidar ve sermaye denetimindeki medya araçlarında gösterilen filmler ve dizilerde kadın ya geri ve cahil, ya suçlu ve kötülüklerin kaynağı veya zavallı karakterleriyle öne çıkarılır. Birçoğunda ise kadın bir cinsel obje olarak kullanılır.

Sanal toplum yaratılmak istenmektedir

Reklamlar, ürün tanıtımının ötesine geçerek toplumu çok etkili manipölasyon ve spekülasyonlarla iktidar ve sermaye güçlerinin istekleri doğrultusunda toplumu ve bireyleri yönlendirir. Reklamların etkisiyle insanlar, gerçekte ihtiyacı olmayan ve çok fazla üretilen ürünleri tüketme yarışına kapılırlar. Gerekli gereksiz hemen her şeyin reklamı yapılır, izleyiciden beklenen ise hiç sormadan, araştırmadan hemen satın almasıdır. Bunun için psikoloji, görsellik, ruh hali, zamanlama, ses kullanma tarzları, yalan-yanlış bilgiler, hatta sihirbazlık teknikleri bile seferber edilir. Her şey daha çok satmak, dolayısıyla daha çok kâr ve sermaye artırmak için yapılır.

Her şeyin metalaştırılması, ticarileştirilmesi, yaşamın bir bütün olarak gerçek anlamından koparılması, tabii ki başta insanın anlamsızlaşmasını ve gereksizleşmesini hedefler. Felsefeden ve maneviyattan koparılan bilim, teknikle buluşturulunca insanın bedensel emeğinin yerini alan maki-neleştirme esas alındı, zaman içerisinde makineler ve ardından gelen robot teknolojisi, sadece maddi üretim faaliyetinde değil, hızlı ve yaygın bir biçimde yaşamın tüm alanlarında yer almaya başladılar. Elektronik ve mekanğin birleştirilmesiyle ortaya çıkan gelişmiş otomasyon sistemleri endüstriyel üretimin tamamında, taşımacılıkta, ticarette ve hatta bankacılıkta yaygınlaşmış durumdalar. Günümüzde gelişmiş robot teknolojisi, kapitalist tekellerin topluma ve doğaya karşı bir silah olarak kullanılmakta, daha şimdiden birçok açıdan insanı anlamsızlaştırmaktadır.

En azından onlarca yıldır sanayi üretimi, elektronik iletişim, sağlık gibi alanlarda sayılı tekellerin denetiminde kullanılmakta olan yapay zekanın faaliyet alanları, 2000’li yıllardan sonra oldukça genişlemeye başlamıştır. Yapay zeka teknolojisinin daha şimdiden büyük kârlar getiren bir endüstri haline getirilmesi, bununla birlikte topluma karşı yürütülen endüstriyalizm harekâtında oldukça işlevsel ve etkili olduğu görülmektedir. Yapay zeka programları makinelerden robotlara; sanayi üretiminden tarıma; sağlıktan taşımacılığa; eğitimden spora; siyasetten ekonomiye; silah endüstrisinden medya araçlarına kadar hemen tüm alanlarda hızla yaygınlaşmaktadır. Bilgisi ve ilgisi olan her kesim tarafından gündemde tutulan bu konu üzerine farklı öngörüler, senaryolar, tedbirler geliştirilmeye çalışılmaktadır. Yapay zekanın tasarımı, üretim ve yaygınlaştırma süreçlerinin tekelleşmeye dayanması gerçeği, daha şimdiden belki de insanlığın ve de doğanın sonunu getirebilecek sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Birçok çevre tarafından yapay zekanın

insanları işsiz bırakacağı, insan kontrolünden çıkabileceği vb. konulara odaklı tartışmalar yürütülmektedir. Ancak bunlar da dahil, eğer ciddi ve köklü yaklaşıp tedbirler alınmaz ise, sorunun çok daha tehlikeli ve kapsamlı boyutlara ulaşması ihtimali yüksektir. Yapay zekanın hafıza oluşturma ve bu hafızanın değişik dillere çevrilmesinde 400 bin insanın ağır psikolojik, düşünsel ve bedensel sorunlarla karşılaştığının açığa çıkması örneği bile, felaketin boyutlarını fazlasıyla izah etmektedir. Ancak, acil biçimde çözülmesi kaçınılmaz olan en büyük sorun, yapay zeka teknolojisinin kapitalist tekellerin elinde, toplumun varlığı ve değerlerine karşı, hatta yaşamın bir bütününe karşı çok etkili ve yıkıcı bir silah olarak kullanılmasına doğru gidiştir. Yapay zeka da sonuçta insan ürünüdür ve insanlığın milyonlarca yıla dayanan mirası üzerinde geliştirilmiştir. Dolayısıyla tam ve doğrudan bir biçimde toplumun demokratik denetiminde geliştirilmesi halinde, zararları en aza indirgenebilir ve birçok sorunun aşılmasında yardımcı olabilecek bir araç olarak değerlendirilebilir.

Anlamsızlaştırılan, gereksiz duruma düşürülen insanın ekolojije yaklaşımını da görmek gerekir. 1950’li yılların sonunda ABD de askeri ve istihbarat amaçlı başlatılan elektronik iletişim, bilgisayar, internet, yapay zeka çalışmaları bir süre sonra diğer hegemonik güçlerce de geliştirilerek toplumu, potansiyel-aktif ve olası direniş güçlerini, kültürel, muhalif, asi grupları izleme, gözetleme, kontrol etme faaliyetlerinde etkin ve yaygın biçimde kullanıldılar. Bilgisayar ve kapalı devre internet ve görüntülü telefon teknolojilerini ise kısmen bazı kurumların faaliyetlerinde kullanılır duruma getirdiler. Aynı egemen güçler, bu teknolojileri güven-celi biçimde kendi denetimlerinde tutma kapasitesine ulaştıklarında 1980’li yıllarda toplumun gündemine taşındılar. Bir yandan bu gelişmiş ve kompleks teknolojileri çok büyük kâr ve sermaye birikimini sağlayan dev endüstriler olarak örgütlediler, diğer yandan da bu teknolojileri, topluma karşı savaşta en etkili silahlar olarak kullanmaya ağırlık verdiler.

Sosyal medya adı verilen iletişim ağları, toplumsal bilinç, örgütlenme ve kullanım anlayışından yoksunluk nedeniyle günümüzün en etkili özel savaş aracı düzeyine ulaşmıştır. Küresel çapta tekeller düzeyine ulaşan Google, YouTube, X ve daha birçok sanal platformun, büyük paralar karşılığında hedef seçilenlerin kişisel ve kurumsal verilerini ulus-devlet iktidarlarına teslim etmeleri artık sıradan bir faaliyet olarak görülmektedir. Günümüzde küresel ölçekte dev bir endüstri haline gelen reklam faaliyeti ile “sosyal medya” tekellerinin iş birliği sonucunda ortaya tam felaket hali çıkmaktadır. Bu araçların egemen kullanım biçimleri toplumun parçalanmasını, dağıtılmasını ve topluma ait ne varsa özünden boşaltılarak ticarileştirilmesine yol açmaktadır. Bununla kalıncımayıp bireyin, üstüne para ödeyerek ve gönüllü biçimde kendisini izlettirmesine, ürün olarak pazarlamasına yol açmaktadır. Ancak diğer yandan da bu platformların sahibi olan şirketlerin kasalarına her bir dakikada yüz binlerce dolar girmektedir.



ROJGER HÊLÎN (Ali Örek)



ASYA ALÎ (Mine Sevjin Alçiçek)

TUSAŞ'taki fedai eylemi Ölümsüzler Taburumuz gerçekleştirdi

23 Ekim Çarşamba günü saat 15:30 sularında Ankara'da bulunan TUSAŞ yerleşkesine dönük gerçekleşen fedai eylem, Ölümsüzler Taburu'nun bir otonom timi tarafından yapılmıştır. Yüksek bir kararlılık, yaratıcı yetenek ve Apocu fedai ruhla gerçekleşen bu tarihi eylemin kahramanları Asya Ali-Mine Sevjin Alçiçek ve Rojger Hêlîn-Ali Örek yoldaşlardır.

Uzun bir süre önce planlanıp başarıyla uygulanan bu eylemin Türkiye'de son ayda tartışılan siyasal gündemle asla bir ilişkisi yoktur. Ölümsüzler Taburu, prensip olarak sık sık eylem yapmaz. Ancak zaman zaman önemli ve stratejik hedeflere dönük güncel gündemlerden ziyade Türk devlet iktidarının soykırımcı uygulamaları, katliamları ve tecrit uygulamalarına karşı uyarı ve mesaj içerikli fedai eylemleri hayata geçirir. Yapılan bu eylem de bu çerçevede Kürdistan'daki uygulamalara karşı yapılmıştır.

TUSAŞ'ın ürettiği silahların Kürdistan'da çocuk ve kadınlar dahil binlerce sivil insanımızı katlettiği bilinmektedir. Kürdistanlı her yurtsever örgüt, kurum ve kişinin bu katliam silahlarının üretildiği merkezlere karşı eylem yapması kadar

meşru bir hak yoktur. Sadece Kürdistan halkını değil, tüm Türkiye halklarına hitap etme ve onları da kazanma hedefiyle yola çıkmış olan Hareketimiz ve ona bağlı güçler, asla sivilleri hedeflemez. Bu konuda geçmişte istem dışı, zorunluluk veya daha farklı biçimlerde yaşanan bazı pratikler olmuşsa da Hareketimiz, halklarımıza bunun izahatını yapmış ve özeleştirisini vermiştir. Ne var ki, son yönelinen TUSAŞ askeri bir hedef olduğu gibi, bu eylemde zorunlu olarak bir kişinin yaşamını yitirmesi dışında sivillere dönük herhangi bir yönelim gerçekleştirilmemiştir. Türkiyeli gerçek yurtsever, demokrat, sol ve sosyalist çevrelerin yaşanan bu olaya empati ile bakmaları halinde haklı gerçeği göreceklerine inanıyoruz. Gerçekleşen bu askeri nitelikli eylem ardından, sözüm ona yapılan bu eylemin intikamını almak için Türk Savunma Bakanlığı'nın emriyle gerilla güçlerimizin bazı noktalarına karşı hava saldırıları gerçekleşmiş, bu hava saldırılarında güçlerimiz herhangi bir yaralı ve kayıp vermemiştir. Ancak bizimle ve eylemle herhangi bir organik ilişkisi olmamasına rağmen Rojavayê Kurdistan ve Şengal'deki sivil hedeflere karşı ya-

pılan saldırıların savaş anlamında hiçbir değeri olmayıp ancak Kürt düşmanlığı ile tanımlanabilir. Karşısında mücadele yürüten askeri güç alanları dururken, Kürdistan'ın başka bir parçasındaki halkın yaşam alanları, su depoları, ekmek fırınları, elektrik ve enerji istasyonları ile hastanelerin hedeflenip vurulması bir savaş suçudur, uluslararası yasaların ayaklar altına alınmasıdır. Nitekim basından aldığımız bilgilere göre bu saldırıların sonucunda içinde çocukların da bulunduğu 15 civarında sivil insan yaşamını yitirmiştir. Bu, tam olarak bir katliam ve soykırımdır. Onurlu bir askeri ordu, böylesine alçakça bir biçimde sivil insanlara ve sivil altyapı alanlarına topları ve füzeleri yağmur gibi yağdırıp da bununla, 'intikam aldık' diyerek övünemez. Bu sadece ve sadece korkaklığın ve güçsüzlüğün bir işaretidir.

Belli bir süreden bu yana gerilla güçlerimizin yürüttüğü taktik yaklaşımı zayıflığa yoran kesimlerin yanıldıklarını pratikte çarpıcı bir biçimde gösteren bu eylem, özellikle bu konuda yanılığın yaklaşımına sahip olan kesimlere de bir cevaptır. Bu kadar profesyonel ve sofistike eylem yapabilen bir gücün ulaşmaya-

cağı bir hedef ve geliştiremeyeceği bir eylemsellik olamayacağının bilinmesi gerekir. Güçlerimizin bütün yoğunlaşması bu ekseninde derinleşmekte ve giderek pratikte yansımaları bulacak düzeye gelmiş bulunmaktadır. Ancak dört yılı aşkın bir zaman ardından ilk kez Rêber Apo'dan sıcak bir mesajın kamuoyuna yansımaları tüm gerilla güçleri için sevindirici ve dikkate alınması gereken bir durumdur. Bu, ayrıca gelişmelere göre değerlendirilecek bir husustur.

Yüksek fedai ruh ve profesyonel bir performansla şehadetinin 32'nci yıldönümünde saygıyla andığımız Şehîd Bêrîtan – Gülnaz Karataş yoldaşın çizgisini zirveye çıkararak bu eylemi gerçekleştiren, Ölümsüzler Taburu'nun büyük kahramanları Asya ve Rojger yoldaşları saygı ve minnetle anıyor, onların sergilediği değerlere bağlılık ve anlam içerikli büyük insani ruh, duruş ve eylem karşısında saygıyla eğiliyor, anılarını "Özgür Önderlik ve Özgür Kürdistan" yürüyüşünü başarıyla taçlandırarak yaşatacağımızın sözünü veriyoruz.

**HALK SAVUNMA MERKEZİ
KARARGAH KOMUTANLIĞI**